

MIC. # 9662

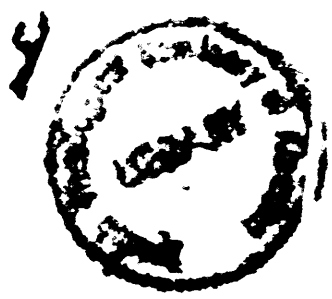
MIDRASH YALKUT TEMANI.

YEMEN: [16--]
YEMENITE SCRIPT

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

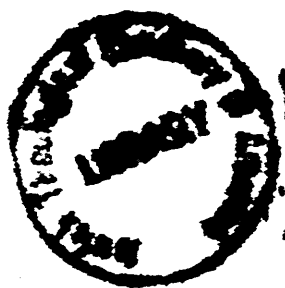

לוי האיסור שאר ודבש לא יעלו לגבי המזבח : אע"פ דא קלנא מא
אן בקריב שאר ודבש לגבי המזבח ומותר דאך לשם עציב יעני
יחמט אנאר : וכל קרבן מנחתך במלה תמלה יכול בגבי מלה
במלה יכול תבטוהו תל תמלה ולא תשבית מלה בדית להיך
שלא יביא מלה שהוא שובת אבל מלה שאינו שובת כיון שלא
יבוא מלה שהוא שובת יעני למלה לוי לא יתמסמס אבל מלה
שאינו שובת מתל מא מעמאני הדא למלה ותמסמס כי קאע ואמ
מלה שהוא שובת מתל מלה קדמית ואם לם נלקח שר מלה
במלה שהוא שובת ואם תקריב מנחת בכורים לוי אביב קרי
באש מא הדא למטה חמים או שעורים דאך שעורים לאנא נחמ
בחן אביב קרי באש ונאמר והפשתה והשעורה נכתה כי השעור
אביב נאמר אביב שהיא מנחת שעורים ונאמר להלן שהיא
שעורים : מא למדך בין פשב וכבש כשב שהוא מכבש עונותיה
שלישדא וכבש שהוא כובש עונותיהן שלישדא כיון והקריב
מזבח השלמים אשה לוי חלבון האליה תמיכה והוא קאבל
חלב שור וכשב ועז לא תאכלו פליס הן קא והקריב מזבח הש
חלבון לא הדיקלאן אליה מעתרת והוא קאבל חלב שור וכשב עז
לוי חלבון ומטון בשהאליה מותרת שכל חלב שור וכשב ועז לא תאכל
אמזע להביא השה השוה בקן יצאת חליה : לעמרת
שתי חבלית ולמה נקרא שמה עצה שהן יעצות אע"פ
שם יעצני אף לילות יסדוני כליותי : כל מקום
שם יעצני או כבשים או מן הכבשים או מן העזים
או מן הכבשים או מן העזים או מן הכבשים או מן העזים
שם יעצני או מן הכבשים או מן העזים או מן הכבשים או מן העזים
שם יעצני או מן הכבשים או מן העזים או מן הכבשים או מן העזים
שם יעצני או מן הכבשים או מן העזים או מן הכבשים או מן העזים

למשנה והוא פי גאנב מיל מתוסר זמן: וכל מקום שנ' עגל בן שנה:
 מה בן שנים: שני בן שנים: וכל מקום שנ' בקרבנות זכר—
 להוציא טומטום ואנדריגוס שהן פסולין: אחטאת לא תכון לא מן
 מן לחזק או מן למאעז לא חטאת מלך פאנהא שניר: וחטאת כהן
 משוח או חטאת יצבור פאנהא תכון מר: אם עולה קרבנו קד דכרנה
 אין לעולה הי' לכה תע' ולאת וכל בונה: וללכהנים מנהא אקלר ולאבדין
 יחדק: ולאשם וחטאת ואכלו בעזרה פי יום ארבע ללילה ויום
 בקט: לס כהנת למלוכה בצפורן ולס כהנת מן העורף פאמאלם
 הי' בצפורן דלך לחן מליקתה על גבי המדבח חית קל מיה לא תניף
 עליהם בדגל עלא מא תבין פי מסכת תמיד והוא עלא טריק
 לדרש: ואמא לס כהן מן העורף פקד דכרו לחכמים דל פי הר"י
 פלאם מתלמדה טאנה יקול ללמבטי אן מא כהן יגב עלי הדי
 לטיר הדי לחכם ואמא כהן יגב בחכך אנת לדי יפעל כך הכרי
 בקדר כטאר: כל מא אחלת לכה אשריעה חדסת עליכא מנה
 טרף הן מתל קולכא חדישה וקצירה מותר לאחס בכל זמן: היא
 מקורה בשביעית: התבואה מותרת לאדם לאכול ממנה בכל
 עת שירצה החדש אסור: אשתן שלאדם מותרת לו בכל עת
 שירצה היא אסורה בימי נדתה: הבגדים מותרין ללבישה
 השעטנא אסור הוא מותר בבגדו כהנים ובציצית: ואכמא
 דכדכח לך למלוכה ועלה הדא כלה לכה ככון מבחתיך מע
 אכפסכא מא שונא אן בפעלה מן מער אשריעה בעלכא
 עלהאש אשר על המזבח אש שירדה בימי משה לא נסתלקה
 ממזבח הנחשת לא אן וכלו ישראל בית העולמים: ואש שירדה
 בימי שלמה לא נסתלקה מבית העולמים עד זמן מנשה הרשע:
 קלל דל הנסס מוצלים בזכות אבות שאתה מוצא כל העצים
 למערכה

למערכה על המזבח חוץ מן הקטן ומן הזית מפני שנמשלו ישראל
 בהן שני גמל מצודים תסיע ולא עוד לא שהן עושין פירות משובחין
 ראויין לגבי המזבח לפי כך נפסלו עיניהן והיו תקנים למעחור
 מנחת נסכים שאמלה לאצבור ואיחיר וכל הבא בכרד וכדבר
 טעון נסכים יצאו חטאות ואשמות ובכור ומעשר בהמה
 והנקה שאינן באין בכרד וכדבר מה כלל חטאת מצודע ואשמות
 שהן טעונין נסכים ומנחת נסכים הי קמך מלות בדהן זית
 ולנסכים הן זיין שמקריבין עם העולה או עם השלמים והן קולה
 ויין לנסך וקר יסמון לכל אע"א קמך ולכמי נסכים עלי קהת וקמך
 ואנקמת מנחת צבור ג' אקסחם עומד התנותה ושתי הלחם ולחם
 הפנים ל' יאכלו לכהנים כי כל יום קבת והי שתי עשרה חלות
 שני עשרונים חלה האחת ומנחת יחיד כמנה אקסחם י' א' שגם
 פי טומאת מקדש וקדשין או שגב שבוטת בטוי או בשבועת העדות
 בין בשוגג בין במזיד והי תקמא מנחת חוטא ולא יגעל עליה לכהן
 וקר תקמא חטאת וחכמה אן יקרב מנהא קומץ ואבקייה ללכהנים
 והי תקמא מנחת קמחות וא' מעא קרבן תורה או ידוד בכדידות
 והיה לאנומא ל' תקאב לתורה ואיל כדיר לם לכתאב יסמיהא מנחה
 בוגה ולא הי מן גמלת למנחות וא' חבתי כהן גדול והי ללחמיה
 לכלכהן גדול כל יום וא' אן יתברע וילדס כנסה מנחה והיה תקמא
 מנחת כדבה והוציא את כל הנראל מחוץ למחנה אל מקום טהור
 איזה הוא מקום טהור זה שלא כעבר בו על' דא זה מקום שאיך
 בן טנופות ואת שתי הכליות להוציא בעלת כליה אחת או שלש
 כליות ואת היתרת על הכבד ליטר שיקח מן הכבד על היתרת
 נפש כי תחטא בשגגה על השגגה הוא מביא קרבן לא על חטאת
 אם הכהן המשיח יחטא לימר שכהן משיח כדבור ש' למשיח

העם ואם כל עתת ישראל ישקו וכי אפשר לאדם לשנות
בכל המצות לא יזו שגגת ע"ז שהיא שקולה כנגד כל המצוות
ואם ישקו הורו ודנהו דין בשקלה בדבר שחייבין על קדונו
כרת ועל שגגתו חטאת קבועה וקמכו עקני הערה את
ידיהם על ראש הפר וכי הם יקמכו כולם לא ללמדך ששלוחת
של אדם במזותו חוץ מארבעה דברים ואלו הן רציעה קמיצה
והפרת נדרים ובית מנוגע ויש אומרים חליצה רציעה ש"כ
ודעו אדני את מדנו במדע דבנו ולא אחר קמיצה ש"כ וקמך
ידו על ראש קרבנו הוא ולא אחר והפרת נדרים ש"כ אושה יקומנו
ואושה ופלנו הוא ולא אחר בית מנוגע ש"כ וזהו הפה הוא ולח
אחר חליצה ש"כ וחליצה נעלן ולא נעל שלוחו ונעלם דבר
מעני הערה מה מעני האמור להלן בע"ז בבית דין הכת מדבר
אף כחן בבית דין הכת מדבר דבר לא שיוורו לעקור מצוה
היא כיצד אין נדה בתורה אין ע"ז בתורה העושה על פיה
פטור אבל אם הורו לעקור המצוה חייבין כיצד יש נדה בתורה
אבל הבה על שומרת יום כנגד יום פטור יש שבת אבל המוציא
מנשות לרשות פטור מעני עד שיהיו להם כענינים דאויים
להוראה מכל מצות יוי לו דברים שחייבין על קדונו כדבר
ועל שגגתם חטאת קבועה ש"כ מעני ומאמר בע"ז מעני פה
להלן דבר שחייבין על קדונו כרת ועל שגגתם חטאת קבועה
אף כחן דבר שחייבין על קדונו כרת ועל שגגתם חטאת קבועה
אשר בשיא וחטא למה נאמר בנשיא אשר ובשאר ואם
ואם לא אשרי הדור שהנשיא שלו מקריב חטאת עם הארץ
על מצוה נכונה דא אשר בשיא וחטא זה מלך ש"כ מכל
מצוה לא שאין למעלה ממנו לא להין כדכתיב להלן למען
למד

ולמד ליהיה את יי אלהיו: אורי הורה ועמל בחסב הורדתו כיבד
 קרבנו שניד עזים לאן כל מה שרף למכטי כאן קרבנו אנקיד
 שער לא שעורה עזים לא חליפין: ושחט אותו ולא תמורתו מכאן
 אתה למד שאין הצבור עושין תמורה ולא ולא שאין הצבור ^{מביאין}
 בקבה שהרי באמר למצבה ושחט אתה לא ולרה ולא חליפתה
 ולא תמורתה: מכאן חמש חטאות פטות ולא חטאת שמעתן בעליה
 שאין הצבור מתים אף שבעדו הבעלים: ושעברה שנתה
 שעירת נשים על חטאתו אשר חטא לא שוקדיבו מחאט עלחאט
 או קודע ענינה אם הודע אל יסוד מצבה העולה לימד עלה עולה
 שטעונה יסוד: ואם נפש אחת תחטא בשגגה הדי עמל להדיון
 לקאל מחסב מה חפתה יקרב הו איצא חטאת קבועה והעולה
 והחטאת והאשם קדש קדשים והשלמים קדשים חלים חוץ
 משני כבשי עזרת שהן שלמים והן קדשי קדשים ואין לן בכל
 הקרבנות שטעון הצאת דם באצבע לא חטאת שנ וטבלה בהן
 מצבעו בדם: ואם כבש יביא קרבנו כבשים קודמין לעזים
 בכל מקום יכול מפני שהן מובחרים תל ואם מן העז תודים
 קודמין לזני יונה יכול מפני שהן מובחרים תל ואם מבני יונה
 האב קודם לאם יכול מפני שכבוד אב עדיף תל כבשת אבין
 ואת אמר אבל אמרו חכמים האב קודם: יביא קרבנו וכת יביאה
 יכול המסדיש חטאת ואברה והפריש אחרת תחתיה יביא ^{שתיהן}
 תל יביאה אחת ולא שתיים: וכפשי תחבא ושמעה קול אלה
 הדי אפני יתצמן לקרבן עלי י מעמדי והי שבועת העדות בין
 בצדון בין בשגגה קול בכולן באמר ונעלם וכן לא באמר ונעלם לחיב
 על הצדון בשגגה אנה קל פי שבועת בטוי ומטמא מקדש
 ונעלם ולם יקול פי שבועת העדות ונעלם שבועת חטאת

כגון שהיה יודע לחבירו עידות ותבעו חבירו ונשבע שאין
לו עידות אצלו הרי זה חייב קרבן / במקדון או בתשומת יד
יציאו קרקעות ויצאו עבדים ויצא דבר שאינו חייב בשבועת
העדות לא בפידת ממון מטלטלין / והוא עד שעריך זה לאח
עציו ולמה נאמר בה קול לחייבא פלו בשבע בכניו / ואם והוא
עד כגון שחתם עדותו בשטר ונזכר / או ראה שהלוקח מזה
בכניו / או דע כגון שהודה לחבירו בכניו / ואם והוא עד
במשמע איש לא אשה מכאן שהאשה פסולה לעדות
או ראה להוציא קומה / או ידע להוציא שוטה וקסץ שאינו
בני דעת / אם לראו יגיד בבית דין מקום שהעדות מעשית
ללמד שאינו חייב עד שיכפור בעדות בבית דין / ואם אם לוא
יגיד ונשא עצו יעני אדם לם יגיד לאשכח אף מעשה לה עדות
נשא עוכו האם לא הקיר לאחרים פטור ולדאך כחנת לו
מלמה כחמה יקל אם לו לא יגיד יעני לצאחב לחק / או
נמש אשר תגע בכל דבר טמא וחזר ואמר או בכלל
שדך טמא שאינו חייב בקרבן עד שידע כמה נטמא
ואם בכל דבר טמא זה הוא מטמא מקדש וקדשין או
אוכל קודש בטומאה / ונעלם צריך בטומאת מקדש וקדש
ידיעה בתחלה וידיעה בקוף והעלם בנתיים של ונעלם
ממנו מכאן שהיתה ידיעה בתחלה וחזר ואמר והוא
ידע מכאן ששם ידיעה בקוף והעלם בנתיים / ומען שאינו
מדבר לא בטומאת מקדש וקדשין הנהיר וענש על ידי
טומאה וחייב קרבן על ידי טומאה מה עונש ואזהרה להלן
על ידי טומאת אף כאן / לביטא בשמתיים שאינו חייב עד שיעיד
בשפתיים ואם לא תגיע ידו והביא שתי תורים אין אומדן
נמתי

נמתינן לו עד שיעשיר לא חביבות מצות בדמנן: אם לא
תגיע כגון שהיה עבד באותה שעה ויש לו סמינה בים ולא
הגיעה זה הוא ואם לא תגיע ואם לא תשיג כגון שהיה עבד
ואין לו ממון לא ראוי ולא מוחזק את אשר לחטאת ראשונה
זה בנהאב לכל החטאות שהן קורמות לעולות: לחטאת מזל
להדד בקרבנה בטמאת מקדש וקדשיו: נפש כי תמעול מעל
ה'י אפסל ית'מן מן אסתנפע בשו מקדשי יוי בשגגה
פיקרם קרן וחומש ויביא איל בשכי סלעים והו יקמא אשם
מעילות: וקולה הנא ואת חמישיתיו יוסף עליו שיהא הווא
וחמשין חמשה: נמצא החומש אחר מאדבעה מן הקדש
ואם מעל בזרון לוקה ומשלם מה שנקם וה'י אשם הווא
אשם ודאי ואם נהנה במלוטה מן הקדש מביא אשם בשתי
סלעים צא וחשב כמה פלוטות ואם נפשך לידע מתן שכר
שנצדיקים לעתיד לבוא צא ולמד מאדם הראשון שנצטווה
על מצוה אחת ועבד עליה דאה כמה מיתות נקנסו עליה
ועל זרעו ומדת טובה מרובה ממדת מורענות היושב
מן הפגולים ומן הנותרים והמתענה ביום הכפורים על
אחת כמה וכמה שיזכה לו ולזרעיותיו: באיל האשם הוא
הכפרה אין החומש מעכב: ואם נפש אחת תחטא ועשתה אחת
ה'י אפסל פי אמשתך הל תערא על דבר שחייבין על צדונו כרת
ועל שגגתו חטאת קבועה: או לפס יתערי והו יקמי אשם תלוי
יענ תולה לו עונו ומת: מאת תחזק אנה הכטא פיקרב חטאת
קלו דבין ואשם ומצות יוי אשר לא תעשנה מאשם וממצות יוי
מה להלן דבר שחייבין על צדונו כרת ועל שג חטא קב ועל
שלא הודע לו אשם תלוי בעל אף כהן: אשם הוא לכהנים

המקום הזה
הוא שם יעקב
המקום הזה
הוא שם יעקב
המקום הזה
הוא שם יעקב

דמיון שהוא הכסף כמי קא כסף אשם וכסף חטאות אשם
 שהוא כפרה לבעליו אשם לינו יעט אחימורין לשם :
 וכחנת אשם חס שלא במזיד עשה לא בשגגה נמצאו
 האשמות חמשה אשם מעילות אשם גזילות אשם שפחה
 חלופה אשם כזיר אשם מצודע ואשם תלוי אסאדס :
 נפש כי תחטא ומעלה מעלה ב' הדי לפעל ותצמן מן חנור
 שבוטת הפקדון כיצד כל מי שיש בידו ממון לחביו או
 פקדון או גזל או עשק או מצא אבדה ולא החזירה ותבעו
 וכפר הדי זה עובר בלא תעשה שנ לא תכחשו זו אזהרה
 לבפירת ממון ואין לוקין על לאו זה ממני שניתן לתשלומין
 שנ והשיב ואם נשבע על שקר עובר על לא תשא זו אזהרה
 לנשבע על כפירת ממון ושבוטה זו נקראת שבוטת הפקדון
 וחייב לשלם הקדן שכפר בו וחומש ומקריב אשם וריח
 בין בשוגג בין במזיד שנ וכחש בעמיתו בפקדון ולא נצטמר
 בה ונעלם לחייב שוגג כמזיד ותשומת יד ששלח ידו
 בממון חבירו וכפר ונשבע והורה וחזר וטען שאמר ונשבע
 והורה משלם על כל שבוטה ושבוטה החזיר הקדן וכפר
 פעם שניה בחומש נעשה כקדן ומשלם עליו חומש אחר
 מה בין חמסן לגזלן חמסן יהיב דמא גזלן לא יהיב דמא
 דא חמסן זה החוטף ממון חבירו והולך גזלן זה הלווה
 ממון חבירו וכפר בו איזהו עושק זה הלוקח ממון חבירו
 בדיון הבעלים ובין שתבעוהו לא נתנו לא כבשו אשר
 גזל להודיע את שגל אביו או בנו שאינו חייב לשלם
 לא שמה בה פלט לפחות מפרוטה שאינו חייב על כפירתו :

וזה צמד
 יאבדדים
 במשה
 דוק דהרור
 אלה משלם

פ פרשת צו פ צו את אהרן ואת
 בנו

בנו אמר קורשא ברוך הוא לאהרן צו בצו: כיף לאהרן
יעשו ארבע חלונות לבגדים ומעמנה ארבע ועשרים
משמדות ולא עדית ד' ו' ו' ו' ארבע מרחות וקר מבין
צו: זאת תורת העולה היא העלה למטה כאמר היא העלה
כלומר היא העולה התמירה יעני תמיד: את הכבש אחד
תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים: וא היא
העלה כלומר עולה טהורה לא טמאה: על מוקדה על המזבח
אמרו הכמים ג' מוקדה שיש לה אב ואם: ולא מוקדה יתומה
כיף יעני אש ועצים: למ דבר הנא לפי אש ארבעה פעמים
בנגד ארבע מערכות: ואש המזבח תוקד בו שלש מערכות
שלאש עושין בראש המזבח בכל יום ראשונה מערכה גדולה
שעליה עורכין התמיד והיא שכת על מוקדה: מערכה שנייה
שממנה לוקחין להקטרה בכל יום והיא שכת בה והאש על
המזבח תוקד בו: שלישית לקיום האש והיא שכת בה
והאש על המזבח תוקד בו: כלה עולין למזבח עולין דרך
ימין ומקיפין ויורדין דרך שמאל חוץ מן העולה שגפנין לשם
עד שיגיעו לקרן דרומית מערבית שמה יתעשן המים
והיין או שמה ימות העוף בעשן המזבח: לא תכבה אפלו
בשעה שנוסעין בופין עליה פסכת: ו' שמעון אומר בשעת
כגשון מדשעין את המזבח: וזאת תורת המנחה מנחת נסכים
היא שמידיין עם שני תמידין והקרב אותה לפני יי: וכול
במערב תל לפני המזבח או לפני המזבח יכול בדרום תל לפני
יי: הא כיצד מגישה לקרן דרומית מערבית: ו' ליעזר אומר
שני כתובים אחד מקיים עצמו ואחד מקיים עצמו ומקיים
חבירו תופסים את המקיים עצמו וחבירו: וחכם מנחם

בכבים אין יקרב מנחה לקומץ ולא בקליוה יאכלוהא זכרי כהונה
ותחלק לאנשי משמרה זה קרבן אהרן ובניו הריהו למנחה
היא חצית כהן גדול שמקדיב בכל יום על מחבת הוא כלל והן
לוי יתקמא טבב תוניני תאמה בא ואחר כך קולק אותה בשמן
ומדבה בשמנה וזה הוא הרבון האמור בתורה והיא שתיכ
עשרה חלות מתעלמה מן לחם הפנים כאמר כאן חק עולם ונאמר
בלחם הפנים חק עולם מה להלן שתיים עשרה אח כאן שתיים
עשרה מקדיב חציה עם תמיד שלשחר וחציה עם תמיד שלבין
הערבים תחתיו מבניו כלומר חוץ מבניו שאין בהם כהנים הריוס
מקדיבין זו המנחה וכל מנחת כהן כליל תהיה מנחת יחיד
קריבה כליל ואין מנחת צבור קריבה כליל כליל כל שהוא
בכליל ליתן לא תעשה על אכילתו להביא קומץ ולבוכה
במקום קדוש תאכל שהיא בעזרה ומקום טהור הוא ירושלים
זה כלל גדול כל חטאת יחיד תאכל ולא תהיה לא נקבה
ולא תהיה לא מן הבקר חוץ משעיר גשוי ופר הבא על כל
המזלות ופר יום הכפורים שהם זכרים ונשרפים ואין בכל
קרבנות הצבור נקבה והכל יאכל חוץ משעיר שחבירו שעיר
המשתלח ושעוריו על פר העלם שהם נשרפים אשר יזה עליה
אכלו כל העור משהופשט וכך הקק וכך כל דבר שמקבל טמא
וכרי אפי נא מידו שלמדה עד שלא יזה על הבקר טעון
כבוס שנ אשר יזה עליה תבב וזה חומר בחטאת מכל
הקדשים וכלי חדש אשר תבשלבו ישבר לאנה יבתלע
מן לחטאת פלא יסתנפע בשי מטהא תנו רבנן כלי חדש
אין לו תקנה אלא שפירה לפי שהוא בולע לעען חטאת מולט
שלאמש ומתערבת בחטאת שלהיוס וזה נותר בקדשים
(ועט)

שהוא אסור ולענין יין נקד אבל שלנחשת לא בולב
 ולא מולט: ומדק ושטף מדיקה בחמין ושטיפה בצונג
 וזאת תורת האשם שאר אעלמך הנא אין שחיטתו והו קולה
 במקום אשר ישחטו את העלה ישחטו את האשם כחטאת
 פאשם זה כללו הראשון: והכהן המקריב את עלת איש
 עור העלה לכהן בין בעולה איש בין בעלת אשה לא עלת
 איש מדם לעולת הקדש כגון המקריש ככסין והיו בהן זכרים
 שיקרבו עולות: אין עור עולתם לכהנים: דא עלת איש
 שעלת לאיש מדם לפסולה: אין לי לא עולה שאר קדשים
 מעץ תל אשר הקריב לכהן לו יהיה: מה עולה קדשי קדש
 אף אין לי לא קדשי קדשים יצאו עורות קדשים קלויים שהם
 לבעלים: וזאת תורת זבח השלמים שלמי יחיד שלשה
 מינין האחר הוא בא שלמים בלא לחם כגון שלמי חגיגה
 ושלמיחה: והשני שלמים הבאים עם הלחם בנדר ונדבה
 וזה הוא הנקרא תודה והמין השלישי שלמי נזיר והם
 באים עם לחם תודה: אם על תודה יקריבנו: אם קמי קרבן
 תודה: לאנה אומר עליו נודה לך: ואם נדר או נדבה
 קדשנו: אמר בין אנדר ולאנדה: אנדר חייב באחריותו
 ולאנדה אינו חייב באחריותה: לאן אנדר משכך: ולאנדה
 יקול הדי עלי נדבה: ביום הקריבו את זבחן יאכלו וזאת
 מצוה לאכול מעט ביום הראשון יכול כולו תל ומנחלת
 והנותר אם הותר הותר: יכול אם הותרו כולו לשני יהא
 פסול תל יאכל אכלו כולו: ואם האכל יאכל בשתי אכילות
 הכת מדבר אחד אכילת אדם ואחד אכילת מזבח:
 כינין למחשבת הזמן שהיא פסולה ופגול שני המקריב

אֹתוֹ לֹא יִחַשְׁבֶּה לּוֹ פְקוּל יִהְיֶה וּמִכֵּין לְמַחֲשָׁב חוּץ לְמִנּוֹ
מִהָאֵל פְּקוּל שֶׁנֶּאֱמַר וְאִם הָאֵל יֹאכֵל וּמִכֵּין לְמַחֲשָׁבִית שִׁינֵי
הַשֶּׁם שֶׁנֶּאֱמַר מוֹצֵא שְׁפָתַיךָ תִּשְׁמַר בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יִרְעָה
כּוֹף אֶזְנְךָ לִשְׁמוֹנֶה בְּמַחֲשָׁב שִׁיחֵל מִזְבָּחוֹ בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי
הִכָּה מִדְּבַר וּמַעֲנֵה כּוֹף אֶזְנְךָ לֹאן מִסְמוֹעַ יִצְהָר לִנְךָ הוּא
בְּאוֹכֵל הַשְּׁלִישִׁי וְלִי הוּא בְּמַחֲשָׁב כִּקְלָאן קִרְץ לִנְךָ בְּמַחֲשָׁב
שִׁיחֵל וְהַבֶּשֶׂת אֲשֶׁר יִקַּע בְּכָל דְּבַר טֹמֵא לֹא יֹאכֵל זֶה לִימֹד
עַל טֹמֵאת הַבֶּשֶׂת שֶׁהוּא בְּלֹאן טֹמֵאת הַקּוֹף מִנֵּן תֵּל וְהַכֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר תֹּאכֵל בְּשֶׁר מִשְׁחָה שְׁלֵמִים וְטֹמֵאתוֹ עָלֶינוּ וְנִכְדָּתָהּ
אֵין לִי לֹא שְׁטוּמָה יוֹצֵא עָלֵינוּ מִקּוֹמֹן שֶׁהוּא טֹמֵאִים מִכֵּין
תֵּל וְכֶפֶשׁ כִּי תִקַּע בְּכָל דְּבַר טֹמֵא רַבָּה אֶפְלוֹ בְּמַחוּסְרֵי כִפְרָה
וְהֵלֵא שְׁלֵמִים בְּכָל כָּל הַקִּדְשִׁים הֵינּוּ וְלֹמֶה יִצְחָן לֹא לֹמֶר
לֵךְ מִה שְׁלֵמִים מִיּוֹחֲדִין שֶׁהֵן קִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ אֶף אֵין לֹא קִדְשֵׁי
מִזְבֵּחַ יִצְחָן קִדְשֵׁי בִדֵּק הַבֵּית וּמִכֵּין שֶׁהֵן בְּכָל כָּל הַקִּדְשִׁים
שֶׁהֵדִי נִאֲמַר בְּפֶרֶשׁ תִּצְטַו כֹּל אֲשֶׁר מִכָּל קִדְשֵׁיכֶם אֵל הַקִּדְשִׁים
וְטֹמֵאתוֹ עָלֵינוּ וְנִכְדָּתָהּ וְלֹמֶה נִאֲמַר בְּשְׁלֵמִים וְאִם הָאֵל יֹאכֵל
לֹא מִה שְׁלֵמִים מִיּוֹחֲדִין שִׁישׁ לֶחֶם מִתִּירִין בֵּין לִיָּדִים בֵּין
לְמִזְבֵּחַ וְחִיּוּבִין עָלֵיהֶן מִשּׁוֹם פְּקוּל אֶף כָּל מִתִּירִין יִצְחָן
קֹמֵץ וְלִבּוֹנָה אֵין חִיּוּבִין עָלֵיהֶן מִשּׁוֹם פְּקוּל נִמְצָא הָדָם
מִתִּיר הַיּוֹמוֹדִין לְמִזְבֵּחַ וְהַיּוֹמוֹדִין מִתִּיר הַבֶּשֶׂת לְחִיּוּלָהּ
וְנִכְדָּתָה הַכֶּפֶשׁ לֹא הִצְטַו הָהוּא לֹא אֲנוֹס וְלֹא שׁוֹגֵג וְלֹא
מִנְטָעָה מַעֲמִיָּה וְעַמָּה בְּשֵׁלוֹם כָּל חֲלָב שׁוֹר וּכְשֶׁב וְעֵץ
לֹא תֹאכְלוּ דְבַר הַשְּׁוֹה בְּכָל יִצְחָת אֵלֶיהָ שְׁאִינָה שׁוֹה בְּכָל
שֶׁהִיא מִנְתָּה וְחֲלָב נִבְלָה וְחֲלָב בֵּין טֹמֵאֵה בֵּין טָהוֹרָה
שֶׁהֵדִי בְּהֵמָה טֹמֵאֵה יִשְׁבֶּה דִּין נִבְלָה תֵּל וְחֲלָב נִבְלָה וְחֲלָב

7
על את שישבה דין כבלה וטל יצאת בהמה טמאה שאיך
בהדין טל: יעשה לכל מלאכה אכלו למלאכת שהקודש
שהוא טהור לא תאכלו חלב שהוא חסור באכילה טיהרת
לך יצא חלב חיה שהוא מותר ומטמא: ואכל לא תאכלו
לא תאכלו לאחרים שלא תביאום לידי עבירה לא תאכלו
אתם: כל חלב וכל דם לא תאכלו מה חלב בלאו אחד אף
דם בלאו אחד לטעם שצבדים לאוין הרבה וידבר...
המקריב בעל הדין לדבור ליק פיה דיוח לאנה אנתקל
מן חכם לשלמים לא אפצל לאוול פי לשלמים והדין
לשלמים ואדכל פצל כל חלב וכל דם ליעלמך אנה חייב
על דם הקרשים וחלבן במו החולין: ידיו תביאנה לגבות
ידי הבעלים האביצר הכהן מנח ידו תחת ידי הבעלים
ומניין לדבות כל הקרבות שהם טעונות תכונה תלזבה
מצבה והדין אפצל לא ליעלמך פי לתכופה ופי לחלב ולחזה
ולאיה ושתי הכליות ויותר הכבד וחזה הוא שחזה את
הקרקע ושוקו למפצל לאוסט מן אדגל ולתכופה הדין
שיניח הכלי על ידי הבעלים: ויד הכהן תחת ידי הבעלים
ומנין בעזרה ומוליך ומביא ומעלה ומוריד והדין הדין
חזק אבהים לדין הסטה ודין ואמא לדין כאנו טמאים
או טבולי יום לא יאכלו אותם: וכך ספרה בא סבול יום
ואמר לכהן תן לי מן המנחה שאוכל אל לו ומה אם במקום
שונה כוחד בחטאתך דחיתך מחטאת ישדא מקום שהודע
כוחד במחטאת אינו דין שאחדך ממחטאת ישל: אמר לו ומה
לי דחיתע מחטאת יש שהרי יפה כוחד בחטאתך מקום
שהודע כוחד במחטאתך תדחי ממחטאתי שאל אמר לך

הכהן המקריב אותה לו תהיה בא והקדב ואכול אמר לו ואם
לאו תג לי מן הקדטאות שאוכל אמר לו ומה אם במקום שצו
כוחי במנחת דחיתוך ממנחת יש מקום שיפה כוחי בחטאת
אונן דין שאדחק מחטאות ישראל אמר לו ומה לי דחיתוך
ממנחת ישראל שהרי הורע כוחי במנחתי תרחיני מחטאות
ישראל שהרי יפה כוחי בחטאתי אמר לו הבהן המחטא
אותה ואכלנה בא וחטא ואכול אמר לו ואם לאו תג לי
מחזה ושוק של שלמים שאוכל אמר לו ומה אם במקום שיפה
כוחך בקדשי קדשים שהם שלך דחיתוך כהם מקום שהורע
כוחך בקדשי קלים שאין לך בהם לא חזה ושוק אונן דין
שלא אדחק מהם אמר לו ומה לי דחיתוך מקדשי קדשים
שהרי הורע כוחי בהם ולאכול בשי ועבדי אמר לו הבהן
המקריב אתדם לו תהיה שוק הימין למנה בוא וזרוק ואכול
יצא טבול יום קולין וחומדין על ראשו אונן לימינו מחוקר
כפודים לשמאן זאת התורה לעולה מה עולה טעוטה
כלי שנ ויקח משה חצי הדם מען למנחה שנ ולמנחה
מען לחטאת שנ ולחטאת למלואים שנ ולמלואים מען
לשלמים שנ ולזבח השלמים אשר יביא את כמשה
למדנו לכל הקרבנות שלא יהו לא ביום שנ ביום יביא את
בני ישראל להקריב את קרבניהם ביום ולא בלילה מען לדבדב
אהל מועד שלא יאמרו לא ביום שנ וידבר ייאל משה
במדבר סיני באהל מועד מה דבדב מדבר סיני ביום
אף דבדב אהל מועד ביום דא זאת התורה לעולה ולמנחה
אחר שפירש הכתוב וכלל לא ללמד מן המלואים שנ ולמלואים
מה מלואים יאמרו כללותיהן ופרוטותיהן ודדוקיהן מסיב

מסנין אין לי לא מלואים שהן קרבן צבור מען לקרבן
יחיד תלולאשם אומה מלואים שאינו נוהג מען לקרבן
צבור ויחיד שהוא תלל ולחטאת אומה שלמים באכלים מען
לכליל לאשים שנבסינ תלל ולעולה אומה אלן זבחים אף
אין לי לא זבחים מנחות מען תלל ולמטה עד שתהיה אומה
לעולה לעולה יחיד ולעולה צבור למטה למנחת יחיד
ולמנחת מען שכאמ' בולן בקינ תלל אשר ינו את משה
בהר סיני את לרבות בכור ומעשר ופסח צמצאת אומה
כל התורה כללותיה ופרוטותיה ודקדוקיה מקיני לא זאת
התורה ללמדך שתלמידי חכמים העוסקים בקרבנות מעלה
עליהם הכתב כאלו הקריבו קרבן וכן הוא אומר ובכל מקום
מקטור מוגש לשמי וכי בכל מקום לא זה ענינו לא לפי
שנבטאת וכל אשר יגע בבשרה יקדש זה לימרה
החטאת לכל הקדשים לימרה העולה לכל הקרבנות
סמיכה שנ' וקמך ידו על ראש העולה ולמד האשם למי
המלואים לזר שאכל קרבנות שלוקה שנ' וזר לא יאכל
כי קדשים למד השלמים שאין אוכלים נותר ואחד אכילת
אדם ואחר אכילת מזבח מען לשאר קדשים תלל זאת התורה
לעולה כן קח את אהרן ארמד אן וכבר נה בצנעת למלואים
וכדי איצא אן לא ימכן למערה באי צנעה לא בתעוורה
מדאת ערה כדאן אנפס אנפא כייה לא יתקס פיה אעלם
עלי חקיקתה לא בער ממארכה כתידה ותדיר אפכרה
עלי מא שרחו איצא פי קן שימה בפיהם ואתכל הערה
הקלאל פתח אהל מער קלו אחפ' אן הדי כן גוסלות
למקומות שהחזיק הממועט את המרובה וסתמעה כי

ה'י אמוצט וכאן ה'י אתעלים קבל הקאת האשכן בןשעת
איום ונץ אחכמם בשלשה ועשרים בארץ היו המלואים
ולמשכן הוקם בראש חדש ביום בשנה שנייה וכאן ראש
חדשו ה'י קול פיה ויהי ביום השמיני זה שמיני ל
למלואים וירחץ אתם במים ה'י מן גמלת אגראץ תנציק
לצאהר בעד תנציק לבאסן פמי קלרחצו הזכו וישם
עליו את החשן מרשהו לומר לשעתה ולימדה לדורות
ולמדה לשירות יום יום ולשירות יום הכפורים בכל יום
בשמש בבגדי זהב ויום הכפורים בבגדי לבן כאשר
צוה יי את משה מנין שלא ילבש הבגדים להתנחות
בהן לא במקיים קדירת מלך שנ כאשר צוה יי את משה
אסכן מה זה שנ לכבוד ולתקארת אעפכן לא יתגאה
בהן שנ לא תתהדר לפני מלך וכל שבעת ימי המלואים
לא שמש משה לא בבגד אחד לבן שאין בו אמרה לחשה
היה מכאן אמרו אין הקבה מקנה שכר כלבדיה וקדיה
ותנור אהנם הוא גדל האמצעי ומפתח אהל מועד לא
תעמו מפני קדושתם שבעת ימים בבגד שבעת ימים
שברא בהן הקבה עולמו הבהן המחטא אתה יאכלכה
מתנות כהונה ארבעה ועשרים מתנות כנגד שנים עשר
ואצאיתן לא אעלם אהכל ולכל ואחד כן קא פי אחטאת
כלדבר בכהנים יאכלכה וקא פי אשם אשם ודאי ואשם
תלוי ואחטאת העוף כחטאת באשם וקא פי אשם שלכבי
עבוד יהיו ליה לכהן וקא פי לוג השמן שלמצודע ואת לוג הש
וקא פי מנחת העומר וכל מנחה בלולה בשמן וקא פי לביכודים
בכורי כל אשר בארצם וקא פי מנחת העומר והבחתם את ראש
קצירכם

קצורכם אלהיכם וקא כי שתי הלחם והניף אתם הכהן
 וקא כי שירי מענות והנותרת מן המנחה וקא כי פטר
 לחם ליוי וקא כי המורם מן התודה ומן איצא איל כזיר
 קדש הוא ליוי לכהן וקא כי ראשודאן ויצהר תתן ללי
 וקא כי תרומת מעשר ונתתם אתה ללי וקא כי לחלה ראשית
 עדיסתכם וקא כי פריון הבן ונתתה הכסף לאהרן וקא כי
 פטר חמור ופטר חמור תורה בשה וקא כי שרף אחזה
 לכהן תהיה אחזהו וקא כי אחדם כל חרם בישרא לך יהיה
 וקא כי גזל הגר האשם המושב ליוי יהיה ארבע ועשרים
 מתנות כל ואחזה מדכור מיהא ליוי או לכהן כאשר עשה
 ביום הזה לו ימי המלואים צוה יי לעשות זה מעשה יום
 הכפורים מן הכא עלמנא אז כהן השורף את הפרה וכהן
 העובד ביום הכפורים מפרישין אותן שבעת ימים למנה
 עשה משה המלואים קורם לחג לאן שבעת ימי המלואים
 בחמישה ועשרים באדר הקריב אהרן והקריבו הנשיאים
 שנים עשר יום ואהרן יום שלשה עשר ושוחטין הפסח
 בארבעה עשר לפי כך הקדים המלואים לחג

פרשת ויהי ביום השמיני

זה שמיני למלואים מנין לפי שהקמין ליה ומפרט
 אהל מועד לא תצאו שבעת ימים עד יום מלאת ימי
 מלואתכם ויהי ביום השמיני כל מקום שנזכר ויהי משמש
 לשון שמחה ולשון צער מה שמחה יש כן לפי שנתרצה
 לאהרן על מעשה העגל לא היום שנחלק עמל בן בקר
 לחטאת ולשון צער מיתת בני אהרן לא ויהי ביום השמיני
 זה שמיני למלואים וכל שבעת ימים שלמלואים היום

משה מעמיד המשכן ומפרקו אחד שמקריב עליו
הקרבן ובו ביום העמידו ולא פירקו ואותו היום אחד
בחדש ודאש חדש ניסן ובו ביום עמדו אהרן ועזר
ורחצו מן הכיור וקדלו כל המערכות ואותו היום
התחילו הנשיאים להקריב שן ויהי המקריב ביום
הראשון וזו היתה דאויה להכתב תחלת הקפר לאש
מוקדם ומאחר בתורה קרא משה לאהרן ולבניו
ולזקני ישראל כיצד קדר המשנה נכנס אהרן שנה לו
משה פרקן נסתלק וישב לימין משה נכנסו בני אהרן
שנה להם פרקן נכנסו שבעים זקנים שנה להם פרקן
נכנסו שאר העם שנה להם פרקן נמצא ביד אהרן
אזבעה בורבנו שלשה ביד הזקנים שתים ביד
שאר העם ~~אחת~~ נסתלק משה שנה להם אהרן
פרקן נסתלק אהרן שנו להם בניו פרקן נסתלקו בניו
שנו להם שבעים זקנים פרקן נמצא ביד כל אחד
אזבעה ומה אם משה מפי הגבורה הריוט מפי הריוט
על אחת כמיה וכמה קח לך עגל בן בקר למנה עגל
לכפר על מעשה העגל דא אמר אהרן לישאל אתם
בזרכם שתים בתחלה ובקוף ואני אין בורי לא אחת
אתם מכרתם את יוסף ועשיתם את העגל ואני אין בידי
לא אחת שהוא מעשה העגל קח לך עגל בן בקר למנה
בן בקר משום שן ואל הבקר דין אברהם ואיל על שם
יעחק שן והנה איל אחד נאחז לעלה תמימים שן
והנה שני תאומים בבטנה קחו שעיר עזים לחטאת לכפר
על זבוחתם לשעירים שן ולא יזבחו עוד את זבוחיהם
לשעירים

לשעורים הדא הוא דכתיב פשעי אני ארע וחטאתי כקד-
 תמיור קח לך עגל אגד משה לזהרן אחי א'עפ שנתדחק
 לך הקבה צריך אתה ליתן לתוך פיו שלשטן דרון כדי שלא
 ישנא אותך בביאתך למקדש יבא עגל ויכפר על מעשה
 עגל יבוא שעיר ויכפר על מעשה שעיר אשר צוה יי
 תעשו והיכן צוה ויאמר אל אהרן כיהיום ויו נראה
 אליכם קרב אל המזבח היה אהרן דואה דמות עגל
 אצל המזבח והיה מתורא ממנו עד שאמר לו משה
 קרב אל המז' וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם
 ברכת כהנים וזה מקרא מקורס היה ראוי לומר ויבר
 מעשות החטאת וישא אהרן את ידיו לא שבידיותו נשא
 כפיו לא שנתכוון לברכם מראש המזבח ידו חס דמז
 לכהן שמגביה ידו הימנית על השמאלית בברכת כהנים
 ויבא משה ואהרן אל אהל מועד שנכנס ללמדו על
 משה הקטרת ותצא אש מלפני יי מהיכן יצאת מצות
 קודש הקדשים והוא אש שידרה מן השמים ויצאו שבע
 חוטים של אש מבית קדש הקדשים וכחלקן לארבעה שנים
 נכנסו בחוטמו שלזה ושנים בחוטמו שלזה ושדכו אותם
 ובגדיהם קיימין אית דאמרי על הקריבה מתו ואית דאמרי
 על הקדבה מתו וגמירי על הקריבה מתו שז בקרבתם לפע
 יני והוא שאכלה שבעים קנים בתבערה והיא שאכלה
 עדת קרח ואין כפטר מן העולם עד שיעבור עליו מאותה
 האש והיא שאכלה על המזבח שנ ותצא אש מלפני יי
 ותאכל על המזבח וקמיע ליה ויקחו שני בני אהרן ויתנו
 בחן אש ל ירמיה אומר בארבעה מקומות הלכיר

מיותתן על הרבעה חטאים שעשו קרובה והקרבה
ונכנסו שלא בדשות והקרובו אש זרה ויקחו שני בני אהרן
נדב ואביהוא איש מחתתו אמרו שני זקנים לא נכנסו
למקדש והתפללו שתשרה שכינה בוש מיד ותצא אש
מלפני יי' וקאן טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו
טוב שם לו חננה מושא ועקריה משמן טוב לו בני אהרן
הוא אשר דבר יי' היכן דבר בעת שאמרו וגם הכהנים
הנגשים אל יי' יתקדשו בקרבי אקדש צדיוה' שכל דבר
שאונן חפצו של הקדש הוא בצדקי וכל דבר שהוא חפצו
של הקדש הוא בחולם מתל והיותם לי קדושים ויאמר משה
אל מושאל ואל אלתאן למה למישל וללענן ולא קרא
לבני אהרן מנע שהם אבליים על נדב ועל אביהוא ואם
צגעו בהם נטמאו שבעה ומי יעבור במקדש ויקדשו
וישאום בכתנותם מכאן שלא נשדפו בקדיהם ראשיכם
אל תמדעו נהי עין דכול למקדש והו פדוע ראש וקדוע
בגדים פאן דכל לוקה ואם עבר חייב מיתה בידי שמים
ואחיכם כל בית יש יצבו הכל היוצין לדאוג על שני צדיקים
לא שאין להם אלא עון זה ועל כל העדה יקח אם לא כפר
הכהנים לעשות מה שנתטוו אתה שדמה אשר שדף יי'
דשה לשחוק אמרתי מהולל לו אישבע בת עמיסב שדאתה
שובע שמחות בעלה כהן גדול אחי בעלה נביא בניה כהנים
אחיה נשיא לסוף דאתה בניה מתים כמה מעורבב השחוק
יין ושכר ואמלו יין מקתו תל ושכר לא אמרתי לא המשכר
יכול כל שהוא תל ושכר לא אמרתי לא כדי לשכר וכמה
הוא כדי רציעות בן ארבעים ולמה באמר יין ושכר לא

[illegible]

היין במיתד ועל שאר המשכרין באזהרה ונניח אתך
לא בעלי מומין ולא חללים "בבאכם בשעת עצודק יהן חוצין
חוקת עולם להביא שילה ובית העולמים ולא תמותן
ממשמע לאו אתה למד היין יכול יהוא ושראל חיובי
עלה הודאה תל אתה ובטך אתך ולא תמותו אתה ובטך
במיתת אין ושראל חיובין מיתת בן הקדש ובין החל
לו ערכים וחדמים והקדושות ובינ הטמא ובין הטהור
לו האקור והמותל "את כל החקים לו העריות ולהורות
לו ההודאות אשר דבר יוי לו הדינין לא החקים לו המדל
שור אשר דבר אליהם לו ההלכות ציד משה זה המקרא
וידבר אל מישא ואל אצפן בנין הנותרים מאו הנותרים
לא אמר אהרן טבוא מיתו ובישיא אשתאדן ולואי דמיתן
לו עם לו שהן ראויין לשלמה לא שהתפלל עליהם מעשה
ואת שעיר החטאת דרש דרש משה שתי דרשות אמר
להם מפע מה כשרף זה ומפני מה לא נאכלו לו ואיכ
יורע איזה כשרף כשהוא לו ואתה נתן לכם לשאת את
עון העדה הוי אומ' זה שעיר ראש חדש שזן ושעיר
חטאת אחד לווילכר עליכם דא למא שתי דרשות
אמר להם אם שחטתם למא לא אכלתם ואם אין אתם ראויים
לאכילה למא שחטתם מיר ויקצף על אלעזר ועל אהרן
ובשלשה מקומות קצף משה ונעלמה מעצו הלכה ואלו ה
בשבת ובכלי מדין וכן שכח שאונן אסור לאכול בקדשים
דא דרש זה שעיר נחשון דרש זה שעיר ראש חדש
נמצאו באותו היום שלשה שעירים שעיר העם ושעיר
נחשון ושעיר ראש חדש מדוע לא אכלתם את החטאת

בשעה שתיקן
שלמה עירוב
וידים יצא בת
קול ואמר חכם
בני ושמח לב
ועוד דאך קא
העירובין וידים
מנצרי ספרדים
מא דאי תיקן
שלמה וס
דאי תיקן
אספרים וס
אעירובין
אגמ' רבי
פי הלכות
עירובין
אעירובין
מין שלמה
עירובין
ואי דאית
שלמה ה
שעיר לטמאה
נמצא וס
ספ' שהיה
ואי תיקן
בשעה שתיקן
החמין וידים
כפולת וידים
למא

במקום הקדש וכי חוץ לקדש נאכלה והלא נשכחה שכל
והנה שרף לא אמר להם שמא חוץ לקדש יצאת שהיא
כפולה שנהן לא הובא את דמה אל הק' פנימה שאם נכנס
דמה לפנים לא תאכל לא תשרף הן היום הקדש וכל אוהנשויים
היום אין אבילות מן התורה לא יום ראשון שהוא יום המיתה
ותקראנה אותי כאלה אמר אפלו קברתי או עם או לא בזיתי
קדשים' ה' ייטב בעיני יו אמר אהרן למדתנו לבינו שאנו
אסור לאכול בקדשים מיד זכר והודה ולא בוש מהחזרת
אהרן לו מבאן אמרו חכמים והוי מודה על האמת וישמע
משה וייטב בעיניו מלמד שהעביר כדנז במחנה ואמר היום
הלכה שבחתי ולמדתי הלכה מאהרן אחי' אמ' הקב"ה אתה
הודית לאהרן חניך שיורו לך כל ישראל ויאמרו הלכה
למשה מקונו' וירבר ייו אל משה ואל אהרן הדיבור היה
למשה שואמר לאהרן לאמר לזקנים אליהם לבנים יענע
לא לעזר ואיתמר דברו אל בני ישראל הדי שאל העם
זאת החיה חויה אכול שאינה חויה לא תאכל משמע מפי
משמע לפי ש' כידק עשב נתתי לכם את כל זה משמע
ראשון ומשמע שני באמר לנח התדתו לקרבן ונאמר למשה
זאת החיה אשר תאכלו מכל בהמה מלמד שחיה
בכלל בהמה לשחוט ולקומטין ולא קודקדס ומנ' שבהמה
בכלל חיה ש' זאת החיה אשר תאכלו שור ש' כשבים ושה
עזים איל וצבי ויחמור' מכל בהמה להכניס הכי'
שהוא מבהמה וצ'יה' למא באמר מכל בהמה אג' אב כד'
להביא הכי' אשר על הארץ למא באמר אשר על הארץ
למא באמר אשר על הארץ יכול בהמת הים תל אשר

לה תר' את מעל גדה מס' פש' לאן חרשות בדה טהא קלילה לאנה ביה געל להא
על תאריך כל מפרסת פרקה' ומאחר שאמר מפרסת מידהו' אגדה תענינא
שם מפרסת מידהו' שאמר פרקה למא' אל' ושקעת' ומאחר בזה צמ
שאמר ושקעת למא' נאמר שקע' ומאחר שאמר שקע'
למא' נאמר פרקות' ומאחר שאמר לו הדינין למא' נאמר
מעלת גדה' אל' כל מפרסת פרקה יכול כמו יונה של' בה
ולא מצאה ה יונה מנוח לבך דגלה' תרגם לפרסת דגלה' תל'
פרקה יכול כמו חמור תל' ושקע' יכול כמו גמל תל' שקע'
יכול כמו אדם תל' שתי פרקות' יכול יהו מותנין באלו הדינין
תל' מעלת גדה בדהמה אתה תאכלו' למא' נא' בבה מכה
לא להתיר העובר שבמיעוה' אתה תאכלו למא' נא' אותה
ללמד שלא נאמר אם הוציא העובר אבר ממעי הבהמה
יהא מותר' תל' אתה תאכלו' מא ענך פי חמור מותר
ושור מקור' לא ללמדך שהגדל מן הטמא טמא והקדל מן
הטהור טהור' לאן לא ילדה בהמה טהורה כמין קוס או חמור
והיה מותר' וכדא' שור מן הטמאה' כמא ענך פי בהמה
טהורה שילדה כמותה מעלת גדה זמל' כל' שם' ואסורה
בגון שור הנקדל או כמו עקלה ערופה' מא ענך פי בהמ'
מותרת ואם עלי כוף פגון ששת מיום הרעים אסורה
משום סבת פגשות ומותרת משום טל' ואת החדיק'
או יש שאלכותם חוזרת לבעלה' מבשרם לא תאכלו וב'
לא תגעו' וקא' ולילה תטמאו' לאן אטומה הי דשות כל שהוא
דויעה ליטמא וטמא וכל שהוא דויעה ליטהר יטהר' יכול אם
מצא נבלה ילך ויטמא לה תל' ובנבלתם לא תגעו' יכול אם נקע
בנבלה לא יטמא תל' ולילה תטמאו' וכל' שאין לו סנפיר וחס
סנפיר שפודחבו' וקשקשת הקבועה בו' מנאין סנפיר

מש' שאם ביה טהרה
כמותה ביה טהרה
שהיא מותרת ל' צמחה
אותה תאכלו' כל
אותה תאכלו'
מש' ש' ה' ה' ה' ה'
במיתה לא מה ש'
פרקה של' כל בהמה
מעלת גדה ומפרסת
פרקה ושקעת שקע'
שתי מ' בבהמה
אותה תאכלו' ש' ה'
נא' ומפרסת מ' ש'
ש' ונא' מעלת גדה
יכול שאם ילדה
מכל שור מטהר
גדה ול' חמור
ש' נא' אחז' חמור
הבולוי מ' ה' ה'
אחז' מ' ה' ה' ה'
ה' לל' מעל גדה
ואין חמור מטהר

שפורה בו וקשקשת הקבועה בו שני ושליון קשקשים הוא
לבוש' וכל אשר אין לו סנפיר וקשק' קאו שבע מאות מיני
דגים' ושמונה מאות מיני חגבים' וכולן הדאה לו הקב' למען
בקיני ובשגלו ישראל גלו וחדרו בצמח שחדרו ישראל ח' וי
מדג אחד ושמו שמטה' לאיכנ גלו ואיכנ חדרו גלו לתהום
וחדרו לתהום' קלנא מנין יבאן אנהן שבע מאות מיני דגים
אל תקרא דגים לא דג ים מנין דג' וחגבים חיות גובים
ח' שמונה מאות וקל' נוכח מקור וסימנך קדש ל' נוכח קד
נוכח שאר וסומנך קברי גוים' נוכח קדש נוכח מקור' וסימנך
החדש תחרימם' לם גאבי דגים טמאים ושקץ ושקץ ר'
פעמים' אחד לאסור גופן ואחר לאסור צידן ורוכבין ה'
לאסור תערובתן' ופעשות בהן קחורה' את הנשר ואת
הפרק ואת העזניה' למען התחיל בנשר לפי שאין לו זפק
ולא קרקבן ולא אצבע יתירה' ואת הפרק ואת העז שחין
להם אסומנך אחד' יכול יותרו פרק ועזניה שיש להן סימנך
אחד ויהיה הפרק מקור תל' ואת הפרק ואת העזניה' למען
הזכיר עופות הטמאים ולא הזכיר הטהורים לפי שעוף
הטהורים יתר דג הטמאים' קל' עופות טמאים ארבע
ועשרים אודויה קרא עשרים אודמשה תורה עשרין ואר
אודויה קרא עשרין לאן קד גא הנא עשרים ואחר במשנה
והי' לוי קא פיה נהדיה והיא האיה' כל הולך על כפיו זה
הכלב' ומה הקוף' וכלכלי חדש אשר יכלא לתוכו קאו
שמונ' שלשה ולא תוכו של אחד' יעני אן בלי חדש מטמא
מאנידו ושאר הכלים מוטמאין אף מתוכן' וקאו אלתוכו
תוכו ולא תוך תוכו כגון שהיה הכלי תוך התכוד והשליש תוך
הכלי

ורצתה הכהן כיצד לואי את הנבעים האיש נראה בעור ר—
 ופסוקי צתים' והאשה נראית בעורכה וכמעיקה את בנה
 כאורגת בעמודים על השחי ליד הימנית ובטווח את הנשתן
 ליד השמאלית והדה לאמכנה מן לאנקאן אדי לה תטמא
 בנבעים תוך העין תוך האוזן תוך הפה והקמטים שבצואר
 ותחת היר ובית השחי ובית הערוה וכף הרגל והצמור
 והראש והזקן' נגע צרעת כי תהיה באדם' כח שש הנה
 שצא יני ושבע תועבת נפש' עינים רמות או בנות ציון'
 זו גסות הרוח שהיתה בהן' לשון שקר ממרים שנ ותדבר
 מרים' ידים שופכות דם נקי זה יואב שהרג שני אנשים
 צדיקים אביר בצד ועמשא בן יתר' לב חדש מחשבות
 מן זה עזיהו שביקש כהונה גדולה ואמר נאה למלך לשרת
 לפני המלך' רגלים ממהרות ללכת לרעה זה קחצי' יפוח לדון
 כזבים עד שקר אן ושלאל שהעידו עדות שקר ואמל'
 אלה אלהיו יש' ומשלח מערבים בין אחים זה פדעה ששלח
 מערבים בין אברהם ושרה' כיצד עושין מראה הפתון—
 מארבעה מראות אן לואין כאלו ארבעה כוסות מלאות
 חלב ונתערב בכוס ראשון נתי טפות דם ובשני ארבע
 ובשלישי שמונה ובדביעי שש עשרה' העזה כשלם
 היא כמראה ראשון וכצמר נקי כמראה שני ובקיר ההיכל
 כמראה שלישי ובקרום ביצה כמראה רביעי' וכל המראות
 האלו באדם ביכוני' אן בשר כי יהיה בעורו מכות חש אנה
 בין למכור ולשחין אן למכור מן אכזר מתג אר"א כבד בקחלת
 או מא שמהם פאן חדת כיהא גרב אדי כחך אשעד ואגל

כה"י הו' אשחין התחילו השחין והמכור לחיות ולהדמות
 וכעשו עליהם כחלפת השום זו היא צרבת השחין והיא
 מעוות המכור והיא מטמאה בשני קימין בשער לב
 ובכסיון ולים כיהא הקגר לא שבוע אחר כגעי הדא נש
 והזקן הוא שיכול השער שבהן מעיקרו וישאר מקום
 השער פנוי והוא הנקרא נתק ושיעורו כגריק ובין שהיה
 עמק אומיו עמק לא נאמר עמק בנתקים לא בירי שמים
 לא בירי אדם שהוא כהרר' ושער זהוב כתבנית הזהב
 והכל מטמאין בנגעים ואכלו קטן בן יומיו ואין מטמאין
 לא ישראל "הראש" או הזקן ללמטר שהן שני שמות
 איזה הוא זקן מפרק שללתי עד כיקה שלקדקרת מותח
 החוט מאוזן לאוזן כל שצנ החוט ולמעלה מכלל הראש
 ומן החוט ולמטה מכלל הזקן "והתגלח כיצד מכלל הזקן
 שיהיה הנתק מגלח חוצה לו כרי שצנ כיצד הנסיון" ממל גדול
 דוהתגלח להכשירן בכל אדם אכלו בגוי זאת הנתק לא
 יגלח ואם גלח לוקה "ואיש או אשה כי יהיה בעור בשום
 בהרת הדי יקמא אבדן לאקור והו' כי יצאהר אגס וקר
 עלמנא למבא שרתנא לדוא לעדעת אנהא ה' אנוא
 שי באעצם מתצל כלא עלאק אה ושי באלחם זלה עלח
 בתעבה ושי באגלר והו' סהל ארא ואיש כי ימדט ראשו
 כיון שנשר השער מן הקדקד ולמטה לאחוריו כקרא
 קרח ואם הוא מן הקדקד ולמטה יורד לפניו כקרא גב
 והן מטמאין בשני קימין במחיה ובכסיון ויש בזה סגר
 שני שבועות שג' במדאה עוד בשל בגד"ו יהיו פלומיים

חוץ לנגע ומעבדיו עליו שיהיה כמנוח ויהיה כחיה
ולעיסת גדיסין ומי כגלגל עבדתי את אלהים אלהי אבותי
ובניתי יד ימוניה וישלח רחמים בקדושים וישלח רחמים
בבגדים ויתעלה אין נגמי חתום ובגדו חתום נלח גחבב
מסובע העל סמל אנה שיחידות שחמור לוחש יחידות אנה
פידח לעקא בלה פי לבית פאן חתמה ושבו ולא עמדה אנה
אבגר ולא עמד אה אבשר' לא והעלועל אנה שנהמה שנה
בית המקדש בגדיו יהיו פרוצים לו בקדושים בגדיו
יהיה פרוע שגלה הסוד לא בגדיו יהיו פל שיקד עמך וישלח
לכך קודטין בגדיו ועל שפם ועטה כל ששבו לא בלחמה
עלנה ונני ידעו לה וטמא טמא וקדו לא ששטל טמא
טמא לטבך וקדו טמא טמא לפי ששטל מזה פדכותה
טמא טמא ועל שפם ועטה תרגם כאבולח ותעטף קדושה
ואין קד תקדס אהכל ותעטף לאנה קא עני ועקב ויעקב
נתן לעשו לחם ונצוד עד שיום מה העדשה אין לה פה כך
אין לו פה לא יושב ודומם לטהרו או לטמאו כשם שמתוך
לטהרו כך מצוה לטמאו שאלת תהיו
זאת תהיה תורת המצודע תורה אחת לכל המצודעין שמתין
קרבן זה לפי וסחלק הכות בטמאים ושבו עותיהם ושטחדין
יכול אף בחלוק בקרבנותיהם תל זאת תהיה תור המל פיוס
טהרתו פיוס מטהדין ולא בלולה והובא אל הכהן והלח הוא
מביא עצמו היה ראוי לומר ובא אל הכהן לא הכל פסיוס
פיוסא בו בגזיר וביא אותו ולטעם המדרש מצודע אל תקרא
מצודע אה מוציא שם דע ומה עטן עדעת אהל וקדו לא
שאל

שני צדדים שבהם לא יאמינו מוכשרים וכל אשר שמו
שם ידיו ויזכו בזה נדמה ויחיו בניו מצדדיו
ולפיכך יאמר בזה הדין שמואל אמר להם
מדתם בחשק תוסשם אחר שיש לי לכם ביוני התקנת לי
חשק ונדרת של דמם שאתם תהיה תורת המצורע אשר
תהיה לאל המצורע שאתם תהיה הצדעת ואת תהיה
אשר בו נקע צדעת ואת תהיה צדעת בגד הצמר ולפי
לכעור שתי צדדים שהיו שוות במראה וכדמים צפור
דוד שהם דלות בביתם חיות לא טריכות טהורות לבן
שמואל ועץ ארז שיהיה ארכו אמה ועביו כרביע כדע
מכרעי המטה למה שני צדדים אחת שחטה ואחת משלה
שני צדדים לא תורים ולא בני יונה ועץ ארז ואיזוב
לפי שהקציה עצמו כדרך השפילו הקצה כאזוב ופי
סמך אמר לי יהודה שפתי היה והלכתי אחר לטרפו
לביטו ואמר לי יהודה בני תן לי סנדלי ופשטתי
לחלון והבאתי לו והוציא לי מטה ואמר לי יהודה בני
טיהרתי שלשה מצורעין ולמדתי בה שבע הלכות שהיא
שלבודית ובראשה כדף וארובה אמה ועביו כדע
מכרעי המטה אחרי לשנים ושנים למדעה ושוכן ושולש
ומטהדין בפי הבית ושלא בפני הבית ומטהדין בקבוצין
וטבל אותם קושר הארז עם האזוב בלשון שלזודית
ומקיף להם ראשי אקנים וראש אב של צמוד החיה וטובל
ארבעתן במים שצבלי וברם שעלין וישלח את הצפור בידי
משלחין אותה עומק בעיר וזרקה חוץ לחומה ואינה תפוז
פני לא לים וללעלע ולא למדבר שכן אל מיוחד לעיר

אלי כפי השדה" שלחה וחדרה אפילו שמהם ענינים דמיונים
לשלח וחדרה המושלחת עתה וחדרה שמהם דמיונים דמיונים
בהנחה וקובצין אותה שם וזה אשר ליהודים כל מה שיש
להביא עבור מצודת השחמדה וכלל את כל שערך בויצר
מגלחו מעביר תעד על כל בשלח הנדאה ופיתח עתה ופיתח
העדה ושאר כל אשר הקוף עד שיש שיהיה עתה וזכר שיהיה
שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה כדל ושיחידע ולחוסס וסלן
שגלחו בתער שלא או ששי"ן שתי שערות לא עשן כלום
וישב מחוץ לאהלן שבעת ימים מלמד מאמר פתח פתח
המטה" והמצורעת מותרת בתשמיש המטה" וכלל את
כל שערן אסלו בית השחי ובית הערוה יכול צות הקתרים
תל גבות עיניו מה גבות עיניו בנדאה אף כל הנדאה
מגלחו יצאו בית הקתרים מאי בית הקתרים כגון תוך
החוטם" ואת דקנו מה תל ואת דקנו לא לפי שבראש
מה שאין בצקן ובצקן מה שאין בראש צדך לזמר ראש
וצקן" את ראשו ואת דקנו יכול לפי שם ופאת דקנס לא
יגלחו יכול מצודת תל ואת דקנו ואת כל שערן קרי זה
ומדט וכלל ואין חתה דין לא בעין וטמה הפרט דבר
שבגלוי אף אין לו לא דבר שבגלוי וזו בית הקתרים
ולמה הוא שוחט אחת ומשלח אחת כאלו הוא מולן ראה
הצמור השחוטת קבורה בארץ ובשם שמי אפשר לצוז
ממקומה כך אין הצרעת באה עליך אם תחזור בתשובה
ולמה משלח אחת לא יאמר הואיל והלכה הצרעת אין אפשר
לה לחזור לא אמר הקבה הסתבל בצמור המשולחת ורע
שקופה לחזור כך אם חזרת מן התשובה סוף הצרעת חוזרת

וְהָיָה לְיְהוָה מִשְׁכָּנָה מְצוּדָה שְׁמִירָה תוֹרָה וְכִבְיָ
 שְׁמִירָה מִשְׁכָּנָה מְצוּדָה הָיָה הָיָה הָיָה הָיָה
 לְכִי שֶׁ הָיָה תוֹרָה יְכִי שֶׁ הָיָה קִדְשׁוֹ "לִכְנֵי יוֹ הַיִּכָּן לִכְנֵי יוֹ
 מִשְׁכָּנָה כִּי לִכְנֵי יוֹ וְכִי לִכְנֵי יוֹ אֵל פֶּנֶי הַדְּרֹכָה וְאֵסֵד לִ
 הָיָה שְׁבִיעַ שְׁמוֹת טָהוֹר לוֹ דָּל עֵט אֲבִיּוֹן מִסְכָּן מִן דֶּשֶׁ
 וְדָל הָיָה הָיָה הָיָה לִכְנֵי מִן שְׁדֵי דְנוּבָה הָלָל בְּהַמָּה
 הָלָל עַל תְּבוּרָה אֵז לִי לִי תְבוּרָה אֵז לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי
 יוֹ אֵז לִי
 עַל דֵּם הָאֵשׁ שֶׁאֵם נִתַּן עַל דֵּם הָאֵשׁ וְעַל דֵּם הָאֵשׁ וְעַל דֵּם הָאֵשׁ
 נִתַּן הָאֵשׁ קוֹדֶשׁ שִׁיתָן הָשֶׁמֶךְ יֵצֵא שֶׁ עַל מִקְוֹם דֵּם הָאֵשׁ
 כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֵין מִטְמֵא בְּנִקְעִים אֵל אֶרֶץ יֵשׁ בְּבִית
 אֶרֶץ שִׁוְהִיָּה מִחוּבֵר וִיְהִיָּה בֵּית לֹא אֶהְיֶה אֶחָדָם לְהוֹדִיָּה
 יְרוּשָׁלַם שֶׁלֹּא כִתְחַלְקָה לְשִׁבְטִים "לִי שְׁמֵעוֹן אֹמֶר וְנִתְּנִי
 נִקְעֵי אֲדֵעֵת כִּדְשׁ לְנִקְעֵי אֹנֶקֶץ מֵאֵי נִקְעֵי אֹנֶקֶץ הֵן נִקְעֵי
 לִוְחוֹת וְנִקְעֵי כְּשָׁפִים "דָּא לִמָּה בְּאֶרֶץ יֵשׁ וְלֹא בְּשֶׁמֶר אֲדֵעֵת
 הַגּוֹיִם לִי מֵא יִטְמֵא וִיטְהַר אֵל יֵשׁ "דָּא לִי שְׁמֵעֵי יֵשׁ
 נִבְוָה מִכֻּלָּה אֲדֵעֵת לִי כִּי הִיָּתָה בְּהַמָּה הַדְּרֹכָה "דָּא לִמָּה
 בְּאֶרֶץ יֵשׁ אֵל כִּי שְׁמֵעֵי כִנְעִיִם בִּיִּצְיָהֵת יֵשׁ מִמֶּנִּי עֲמֵי
 וְהִטְמִינוּ מִמּוֹנֶם לִי כִּי אֶהְיֶה כֹּל מִקְוֹם שֶׁתִּקְדַּח בּוֹ הֵן
 הִדִּי מִמּוֹן כִּי "וְעוֹה הַכֹּהֵן וְכִי אֶת הַבֵּית לִמָּה יִכְנוּ
 אוֹתוֹ לִי שְׁחָקָה תוֹרָה עַל מִמּוֹנֶם שְׁלִישׁ כִּדְשׁ שֶׁלֹּא יִטְמֵא
 הַכֹּלִים "כִּנְעֵי נִדָּה לִי שֶׁלֹּא יִקְדֹּר וִיִּמָּרֵךְ נִקְעֵי מִכָּהֵן שֶׁאֵין
 פּוֹתֵחִין כִּי לִשְׁטֵן "כִּי יֵצֵא בּוֹ וְהַשְׁקִית אֶת הָעַל וְכִי אֵם חֲסָה
 תוֹרָה עַל מִמּוֹנֶם שֶׁלֹּא הִשְׁעִים קָל וְחֹמֶר מִמּוֹן חֲסִידֵי יֵשׁ
 בְּקִירוֹת הַבֵּית עַד שִׁוְהִיָּה לְבֵית אֲדֵעֵת מִכָּהֵן שֶׁלֹּא בְּקִירוֹת

הבית שתי פעמים בפדשה ומיעוט גמלים גמלים ישיבה
שוקעין במראיהן ידון שבחוקן 'אחיהם' ו'אחיהם'
ומראיהן שכל לא ממשך ו'הקדקת' ו'הקדקת' ו'הקדקת'
כשני גרוסים ושלשה סימני סוממין ו'הקדקת' ו'הקדקת'
וארמדם ופסיון ובשני מראות מקטדין ובפסיון נותן
ויצא הקהן אינו מקטיר או מחליט לא צמוד למחשבת
יטמא את אבניו כמה אבנים יהיו בן ארץ פחות משמונה
שתי אבנים בכל כותל כדי שיהיו כשני גרוסים בשתי
אבנים שנת אבניו ואת עריו ואת כל עפר הציר
זה דבר למור מקומו אל מקום שלא לדבות הטעם
והיכן טמא מקום שמשליכין מכאן שמרחיקין הנב
מן העיר חמשים אמה שנ' לכלב תשליכון אתו מני
הנון חמשים אמה ו'בית אפל אין פותחין לו חלון כדי
לראות את נקעו ו'הבא אלהבית דרך ביה נטמא אבל
הנכנס לאחורין טהור ו'השוכב בבית יכבס את בגדיו
והאוכל בצ' וכי יעלה על דעתך שאין בגדיו מטמאין
עד שיאכל שם ולא לתן שיטור לשוכב כאוכל ואחר
השוכב אנה יושב או העומד אם שהה כדי לאכול שלש
בצים פת חטים בלפתן נטמא בגדיו אבל הוא טמא
מיד מעשיכם נאמר בטהרת בתים וחלצו ושפכו הוא
ושכיבו מכאן אמרו לרשע ואי לשכיבו זאת התורה
לכל נגע שמונה מראות יש בגמלים ארבעה בפתוק
וארבעה בחלוק חנניה סקן הכה אומ' ששה עשר שמונה
בשבוועלדאשון ושמונה בשבווע שני מפת שעריך להבחין
אם הוסיף אונגדע' ל' דוסא אומר שלשים וששה הא כיצד
מיני

מיני פגעים ששה באדם נגעי שחין ומכוה נגעי דאגשי
וצדק כגעי עוד בשד קדחת וגבחת שמונה לכל אחר הדי
מ"ה ל עקיבה מוח שנים ושבעים ששה עשר בכל כביין
ומין מארבעה נגעי אדם שמונה במראות שבוע דאשון
ושמונה בשבוע שני הדי ששים וארבעה לנגעי בתים
שנים לשבוע דאשון ושנים לשני וכן בנגעי בגדים הדי
שבעים ושנים וידח אנהא שנים ושבעים לחן אצלך
ח בחדת וקפחתה ושאת וקפחתה וארבעה בפתוך ודו לוי
פיה לחומרה כמו כוק עלא חלב ובו שתי טפס דם ובשני
ארבע טפס ובשלי שמונה וצדביעי ששה עשר הדי שמו
מראות פצצרת ח בעוד הבשר ח בשחין שמונה בקדחת
וגבחת ח בנתקים ובנגעי בגדים שנים ירקרק ואדמדם
וכן בנגעי בתים שנים הדי לו קורס הסקר ולו אחר
הסקר הדי שנים ושבעים וממא יגב חן תעלמה חן צרעת
עור הבשר מטמא בשני שבועות ובשלושה סימנין שער
לבן ומחיה ופסיון המכוה והשחין מטמאין בשבוע אחד
ובשני סימנין שער לבן ופסיון הנתקים מטמאין בשני
שבועות ובשני סוף בשיער מהב ופסיון הקדחת והקבחת
מטמאין בשני סימנין ובשני שבועות במחיה ובפסיון
הבגדים בשלושה סימנין ירקרק ואדמדם ופסיון ובשני
שבועות והבתים מטמאין בשלושה שבועות ובשלושה
סוף ירקרק ואדמדם ופסיון הא למדת שאין בנגעים
פחות משבוע ולא יתר על שלשה שבועות זאת התורה
לכל נגע הערערת הקיש נגעי אדם לנגעי בגדים ולנגעי
בתים והשוה המצודע למת ללמד מה מת בכזית אף

אף לו בכזית כולן "שנאלמא תהי כמנת דפרו אלבעט ושל
 איש כו יהיה דב' בני ישראל מטמאין בזיבה אין הקוים מטמא
 בזיבה אבל חכמים גזרו עליוהם שיהיו כקצים לכל דבריהם
 ואמרת אלהם להביא קדים ועבדים איש לא קטן ומעט
 לרבות בן תשע שנים ויום אחד של איש איש כי יהיה
 דב מבשרו הזוב האמור בתו היא שכבת זרע הבאה
 מחללי הקוף שהיא מתקבצת בה ובשיוצא הזוב איכא
 בקושי בשכבת זרע ואין ביציאתו תאוק ולא הנאה לא
 נגדר ויוצא כמו בעק של שעורים דוהה כלובן ביצה שאינה
 מוצאת דב מבשרו כלשהוא נוכח בבשרו מטמא
 וזאת לרבות שכבת זרעו ומימי דגליון "לא וזאת
 תהיה טמאתו בדובו שתהיה טמאתו מזובו לא מדבר
 אחר כגון אכילה ושתייה ונשיאה וקפיצה וחולי ודאיות
 אשה והרהור תולין באלו ואינן בטמא ומשוראה הקב
 שח דאיות נקרא טמא לפי שמנה הכת שנים ואמר
 טמא שלש ואמר טמא שנים לטמאה ושלש לקרבן
 ואפרק בין אמשכב ואמושבאן אמושב דאני לישכב
 ואמשכב דאני לשכובה וכולן שתי אבות הטמאות
 והיושב על הכלי אשר ישב עליו הקב יכול כמה קאה
 וישב עליה תהא טמאה תל והיושב על הכלי מי שמיוחד
 לישובה יצא זה שאומדן לו עמוד ונעשה מלאכתו
 ופי ידוק הקב בטמא תשעה משקין בדב מטמאין דוק
 ושכבת זרעו ומימי דגליון היו לו מטמאין אדם וכלים
 דמעת טיבין ודם מגמתו וחלב האשה מטמאין כלים
 בלבד דיעתו ולחה קרוחה ודאי מטמאין כוחו ונועו
 ומימי

ואלו הן המצוות אשר צוה ה' את ישראל לעשות
 ואלו הן המצוות אשר צוה ה' את ישראל לעשות
 ואלו הן המצוות אשר צוה ה' את ישראל לעשות
 ואלו הן המצוות אשר צוה ה' את ישראל לעשות

ואלו הן המצוות אשר צוה ה' את ישראל לעשות
 ואלו הן המצוות אשר צוה ה' את ישראל לעשות
 ואלו הן המצוות אשר צוה ה' את ישראל לעשות
 ואלו הן המצוות אשר צוה ה' את ישראל לעשות

ואם שכב כדרכה "ושכב שלא כדרכה" וקדושיג' ת
הופסין בה של ותהי כדעה עליו שיהא גומן בגומה
מטמא אדם וכלי חרס" לא ותהי כדעה עליו דכ
והלכה והיתה לאיש אחר" מה להלן קדוש אף כח
קדוש" מאחר שאמר ותהי כדעה עליו צדך
לומר וכל המשכב וכ לא מפני השמועה למדו
שנתקן מטומאה חמורה לטמאה קלה שאין
משכבו מטמא לא אוכלין ומשקין שהוא ולך
הטומאה" ואם טהרה מזובה רב התקין בקוריה
שאם ראתה יום אחד תשב עליו ששה והוא
שנים תשב חמשה והן שלשה שבעה ימי נקיים
תשב" מראש אמר ל' זורא בנות יש הן החמיר
על עצמם שאמרו לואות דם טפה כחרדל יושבות
עליה שבעת ימינה" ואם טהרה מזובה ביון שטהרה
אע"פ שערין היא בטומאה אחת כגון טמאת
נדה או צרעת הדין שופרת בהן ואין טמאות אף
קותלין" ולטעם המדרש במה שכל פדיונות מן
הנדה שאין אתה מוצא קצירה קשה ממה שנגזר
על יבניה מלך יהודה דכתיב ביה בשעת הגזירה חו
אני באם יו כי אם יהיה יבניה מלך יהודה חותם על
יד ימיני כלומר לא יהיה ממנו מלך ובפל ביד נכוד
נצר מלך בבל וחבשו במקום אמל וגזל עליו שלא
יצא ושהה זמן מדובה שמעה אשת המלך והיתה
משדלת המלך להוציאו ולא רצה שוב אמרה לו
ימותה בלא צרע תן לו אשה שלא כדא הקפדה
עליו

עולמו לא לפניה ונבזיה ולא רצה לתקנו' לימים
תבע המלך אשתו להזקק לה לא רצת לא יכול לקבול עץ
קמעה אחת עד שנעשה בשרו חרודין חרודין אמרה
לו ראה אתה לא יכולת לקבול עצמך אפלו קמעה אחת
אין בשר ודם כמותך ולא הניחתו עד נצנת לו בערה
בתולה מיש וגדר עליו שלא יבוא עליה לא מעומד
כיון שבא להזקק לה אמרה דם נדה פירש ממנה
אמר לא די שהכעסתי יוצרי במעלבותי לא אף במקלות
באותה שעה נחם הקב"ה וביטל הקדירה' לאח
שטהרה בא אליה מעומד שנבעי וכניה אכיל שאתה
ששתכל אל שלא כדרך הנשתלין שכך שנו שחזקה
היא שאין אשה מתעבדת מעומד לא קה חרובכל
שנדרע בבבל' דא' שהיה קד בבבל' ומה שמו נחמיה
בן חכמיה' ואמרה כי ישוב קרב דמה ימים רבים' נאמר
הפקוק הזה בטמאת צבה ומפי השמועה למדו דבר
מחמת עצמה לא מחמת ולד שאם בא קושי בימי
נדתה הרי היא טמאה' ואם בא בימי ציבתה הרי היא
טהורה' והיה למראה למקתריצה אקת רכס לבא טאת
לאשעאב לרי להא' כאן יום פהיא שומלת יום כנגד
יום' ואן כאן יומין פהיא צבה קטנה' ואן כאן תלחך
פהיא צבה גדולה' קאל ימים שנים' רבים שלשה
בלא עת נדתה שיהיה הפרשה בין נדה לציבות ואפלו
יום אחד' אן כי תש' על נדתה שאם ראת שלשה ימים
סמוך לנדתה הרי זו צבה כגון שראת שמונ לנדתה
ותשיני ועשיתי והלכה למשה מקוט שאין בין שמונ

כדה לנדה אלא אחד עשר יום בלבד שלשה מהן תהיה
 דבה גדולה ושבעה לקטירה ויום אחד עשר לקרבן
 וקפדה לה שבעת ימים דבה גדולה צריכה שתקפור
 שבעה נקיים ואחר תטהר אחר טבילה וטבילתה ביום
 השביעי אחר הכף החמה ומותרת לבעלה בערב
 ומעט שכולן צריכות טבילה הרי הוא אומ' בדב וידיו
 לא שטף במים בטן אב לכל הטמאים שצריכין טבילה
 ובית הקתרים ובית הקמטים אינן צריכין לבוא במים
 והנדה והזבה והזולת כולן בכרת נאמר בנדה שבעת
 ימים תהיה ונאמר בזבה כל ימי זוב טמאתה כיומי
 נדתה וזולת כי מי נדת דותה טמא ונאמר ואיש
 כי ישכב את אשה דונה ונכדתו והזרת את בני ישראל
 מטמאתם מבוא למדנו שאסור לאדם לבוא על אשתו
 סמוך לנדתה אם דרכה לנאות ביום לא ישמש מותרת
 היום ואם דרכה לנאות בלילה לא ישמש מתחלת הלילה
 ולא ימותו שאם לא נקדו באים לורי מיתה בטמאם
 את משכני מבוא למדנו שאין טומאה וטהרה לא
 לענין מקדש וקדשין זאת תורת הקב ואשר תצא מעד
 שכבת זרע קיוש שכבת זרע לזבות מה דורות מטמאה
 במגע אף שכבת זרע והדוח בנדתה שיהיה דמיה
 כגופה לטמא לא והדוח בנדתה שכל הבא על הנדה
 קודם לו שיהיה דב וגורם לה שתהיה דבה ולא יוש
 אשר ישכב עם טמאה שכל השוכב עם טמאה קודם
 לבעו שומותו לכך הסמיק זה הפסוק לאחרי מות

פירוש אחר מות

שני בני אהרן למטה הקמיוך מיתת שני בני אהרן לאוש
אשר ישמע עם טעמה "ולמה הוא מקביר כך ללמדך
שאין להם עון לא זה" קצן לחכמים למה הוא מקביר
מיתתן בענין יום הכפורים לא מה יום הכפורים מכפר
בך מעות הצדיקים מבפרת "דא אחרי מנת אמרו חכ
לל יבוא מות ויבוא מות שאין מנת אחר מות" כיון דלא
יבוא מות זה מלאך המות ויאכ מות זה הדשע שנקרא
בחיון מות כללך בני אהרן "שאין מות אחד מות ללא כען
אין כמי קד מתו בני אהרן פנקול אין להם חלק לעו הבא
פקא לים לא יש להם חלק לעו הבא "דא יעני אין אמורת
יחבל הדשעים שנקראו מתים שכלי לא אחפוז במטת
המות "וקו שאין מנת אחר מות יעני לים עמדתם פנד
תאמי "ולא מת שני בני אהרן לא על גשהוורו הלכה בפני
לבן משה מאי הלכה הורו לו עפ שהאש יורדה מן השם
מצוה להביא מן ההדיוט "ולמה מביאין מן ההד לא חישב
שמה לא ותקבל הקרבן לא תדר האש "דברי ל יוסי הקליל
על הקריבה מתו שז בקרבתם לפני יי וימ ל עקובה
אומרת אחראומ בקרבתם ובת אחראומ בקרובם הכדיע
ויקריבו לפני יוי אש דרה הוי על הקרבה מתו ל ליעזר
אומר כדאי היא הקרבה לעצמה וכדאי היא הקריבה
לעצמה ומאי אש דרה הקריבו שלקחו מן הכריים
ואל יבא בכל עת זה יום הכפורים" אל הקדש ללבנות
שאר ימות השנה מבית לפרכת להזהיר על הביר
יכול על כל הבית באזהרה תל אלפני הפרכת במיתת
ויאמר יוי אל משה דבר אל אהרן אחיך למע כאמרו שתי

הדברות אחר מנוד נש ואחר סתום יבוא המפורש וילמד
על הסתום מה כאן נאמר למה שיואמר לאהרן אף
כאן והיכן במקום שני יין ושכר אל תשת מוכח שתפלה
השכור תועיבה פירוש תשת "כי בענך אראה על הכפרת
זה ענ השכיבה" דבר אלהרן אחיו נחמו בדברים כענין
שני וינחם אתם וידבר על לבם בכל עת ויש עת לשעה
ועת ליום ועת לשנה ועת לשנים עשרה שנים ויש עת לעל
שנה ויש עת לעולם עת לשעה שני ואל יבא בכל עת
ועת ליום שניין במשורה אשתה מעת לעת ועת לשנה
ויהי בעת תשובתה שנה ועת לשבעים שנה שני כלפי
עת מלאת לבבל שבעים שנה אפקד אתכם וכתה התם
עת ועת לעולם שנתתה שמחה בלבי מעת דגכם ותינו
דנו בזאת יבא אהרן למה נאמר בזאת ישיב לא בית
דאמון אף אסתקאס ארבע מאות שנה ועשר שנים מע
בזאת שני שיערים שני שיערים ה' מראות על מצב
אנאן שוין במדאה ובקומה ובדמים כיון קו לעזאזל
או ישראלי לאן עדר עקאזל ועדר ישראלי לאן ולקח
מלא המחתה גחלי אש מלמד שמוקיפין מערכה
אחתביוס הכפורים ושלח ביד איש עני שיהיה
מוכן להוליכו וקא אבן גטחא אנה דגל דמאנע אי טע
פי אמן וענתם את נפש והא כותבתשעה לחדש בערב
וכיבתשעה לחדש מתעטין והלא בעשירי מתעכבין
לא שכל האוכל בערב יום הכפורים ומדבה באכילה
מעלה עליו המלכות כאל עם תשיעי ועשירי לאן אמור
תפתקד ללקח ונתן את הקטרת על האש לפני יווי היכן
על

היכן על המחוק בין שני הדיוס בין שני בדי הארוך
 על האדץ"על פני הכפרת קדמה למע ששכינה במקדש
 ולעולם לא עלה במשה למעלה מעשרה טפחים ולא ירדה
 שכינה למטה מעשרה והא כח ויעל אליהן בשערה
 השמים"וכת ומושה עלה אל האלהים לא עלה למעלה
 מעשרה ולא ירדה שכינה למטה מעשרה והכל
 מאחזקת בקאו פרשז עליו עננו"מלמד שפרק שרי
 מזיו השכינה ועננו עליו דאשתדבב ליה בקא ונקט
 ביה"ומנין שהכפרת טפח צא ולמד מן ועשית לו
 מקדש טפח מה להלך טפח אף כח טפח"והכת ועמדו
 דגליו על הד הזתים למעלה מעשרה"ומנין שלא ירדה
 שכינה למטה מעש ש'וועדתי לך שם ודברתי אתך
 מעל הכפרת ארון תשעה וכפרת טפח"וכת פני הכפר
 ונאמר פני יצחק אביו ואין פנים פחותים מטפח"והזה
 באצבעו זו אצבע ימנית הקמופה לכהן והבהן היא
 הנקראת גודל לעטן והזה על בהן ידו"שנייה לה נקראת
 אצבע לעטן והזה באצבעו"השלישי מן הבהן שהיא
 שנייה לאצבע נקראת אמה לעטן מדירה ונקראת
 תרודה שהיו מכין בה לפני כהן גדול בליל יום הכפור
 שלא יושן"ושבעה שהיא שנייה לקטנה נקראת קומץ
 לעטן קמיצה"והקטנה נקראת קיטון ונקראת קדש לעטן
 מדירת החשן ודומ' על פני הכפרת קדמה אחת ולפני
 הכפרת שבע'הרי שמונה נמצאן כל ההזאות שלש וכל'
 נכפר על הקדש בהזיות"וכל אדם לא יהיה באהל מועד
 בשעה שמקטיר הקטרת ובשעה שנכנס בדם חטאת

הנעשות בנשים כל העם פגד שון מבין האולם ולמדנו

וכה הוא ענין הכת" וכלה מכפר אמר ל' פנח בן יחור

דדיות מביאה לידי נקיות נקיות מביאה לידי טהרה

טהרה מביאה לידי קדושה קדושה מביאה לידי ענוה

ענוה מביאה לידי יראת חטא ש' עקב ענוה יראת יי'

שנאז דברת בחזון לחקור יי' דוח הקדש מביאה לידי

תחית המעשים דכ" ונתתי רוחי בכם וחייכם תחיות

המעשים מביאה לידי אליהו דכ" הנני שלח לכם את

אליהו הנביא והתורה עליו את כל עונות לו המדרים

שהם הזדונות פשעיהם לו שהם להכעיק ביד דמה

לכל חטאתם לו השקקות "שעור המשתלח מכפר

על כל עבירות שבתורה הקלות והחמורות "אבל לא

לא עשו תשובה אין השעיר מכפר לא על הקלות

וכאמרן אל אהל מועד ופשט" מנין לחמש טבילות

ועשרה קדושים דכ" ובא אהרן אל אהל מועד ופשט

ורחץ את בשרו במים במקום קדוש במקדש הא

למדת שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה

וחמש עבודות הן תמיד של שחר בבגדי זהב עבודת

היום בבגדי לבן אילו ואל העם בבגדי זהב כף ומחה

בבגדי לבן תמיד של בין הערבים בבגדי זהב ומנ

שכל טבילה תיכף שני קדושים ש' ופשט ורחץ ולבש

ויש אומרים מבגדי הכר אשר לבש מה תל אשר

לבש הקיש פשיטה ללבושה מה לבישה טעון קדוש

אף פשיטה טעון קדוש וכהן גדול נכנס לקדש הקדש

מטעם שיש וקל
אין צורך בפירוש
עוד משום אחר
את כפשות כס'
גם לפי שהמשנה
עקבין מביא חללים
דעים מלפניו וכו'
ויסוד לטעמים
ויחשיב מלפני
עצמן וכו' עובד
על לא תשקט
ועל הנהגה
בדברים
מביא קדושה
וטובה וכו'
לכפשו וממנה
משו לשלילה
שכר אמרו חכ'
קדושה מביאה
לידי טבילות

הכפורים ל' פעמים אחת בקטרת שנייה בדם שלישי
בדם השעור רביעית לקוציא הכף והמחתה ואם נכנס
חמישות חייב מיתה והזאות מן הדם מ' הזאת על
בין הדם שמונה מעים הקר ושמונה מים השעור
ועל הדרכת ששה עשר ועם כל שבע אחת למעלה נ' נ'
על אמת המזבח היו שלש וארבעים מכל חטאתיך
חטא שאין יודע בו לא ווי מכהן אמרו חייבי אשם
תלוי שעבר עליהם יום הכפורים פטורין אבל חייבי
חטאת ואשם ודאי חייבין על דיריעון ועדיך תשובה
זה הדבר מה שכתבא משה כתבאן הנביאים
תוסף משה זה הדבר "איש לא קטן איש לרבות בן
הישראלית הצא מן הגוי מצני ושרא להביא נשים ועבד
במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה לחיוב ואמלו היה
גוף הבהמה בחוץ וצוארה בפנים או צוארה לפנים ודאשה
בחוץ עד שתהיה בולת בפנים" ואלהם תאמ' איש איש
לרבות שנים שהטלו שורו חייבין" והגד כמשמכר
הגד לרבות נשוי הגדים בתוככם ללמד שערך הגד
להתקיי בנפשו שלשה ונתתי פני בנפש האוכלת ויד
הדם פונה אני מכל עסקי ועוקק באותה הנפש ואני
נתתיו לכם לכפרה נתתיו לא לאכילה כי הדם הוא
בנפש ובמר למיעוטי מכותך שני ואני נתתיו לכם
כשלכם "לא נתתיו לכם לכפרה נתתיו לא למעילה"
שאיין מעילה בדם" אשר יצור במזמון ציד בשאויכו
מזומן חיה או עוף הטהורים לא הטמאים אשר יאכל
פרט לשוחט ונתבנה בידו שהוא פטור מלכסות

ושפך וכסה מי ששפך הוא שיכסה באמר כהן שפך
 וכסה על הארץ תשפכנו כמים בבכור בטל מוס מה
 להלן בשחיטה אף כהן בשחיטה וכל נפש אשר תאכל
 כל נבלה וטל מפיה שמועה למדו שבנבלה העורף
 הכות מדבר שיהא מטמא בבית הכליעה נבלה וטל
 את שיש למינו כב וטל יצא עק טמא שאין למינו כב
 וטל אשר תאכל ללמדך שבבית הכליעה הווא
 מטמא דא אשר תאכל את שאק לה טומאה לא אכילה
 יצאת נבלה בהמה שטמאה במגע ואעפ שלא אכלה
 ולמה באמר תאכל ליתן לזה שיעור אכילה שהווא
 כזית באזרח ובגר את שאקורו שווק באזרח ובגר
 יצאת מלוקה וכבס בגדיו על רחיצת בשון חייב
 כרת ועל כבוס בגדים בארבעים לחץ הרי ארבע כנס
 למקדש והוא טמא או אכל קדש ונץ ספרה ומנץ שאינו
 מדבר לא בטמאת מקדש וקדשיו הזהיר ועכש
 וחייב קרבן על ידי טמאה מה להלן בטמאת מקדש
 אף כהן שהדי באמר נפש כו תגע ואל פתח אהל
 מועד לא הביאו וכדחתה עונש לשוחט בחוץ ואזהר
 לו מנן תל שם תעלה עלתוך ושם תעשה כל אשר
 אנכי מצוך מקיש עלייה לעשייה מה עלייה ענש
 והזהיר כך עשה שבכללה השחיטה ענש והזהיר
 ואזהרה ללה עלייה מן קו השמר מן תעלה עלתוך
 ואעונש מן קו ואהם תאמר ואל פתח אהל מועד
 לא הביאו לעשות וכברת קאו עק אין לי לא עולה שאר
 קדשים מניין תל ושם תעשה עולה בכלל היותה ולמה
 יצאת

ועל הארץ
 וכל נפש אשר
 תאכל כל נבלה
 וטל מפיה
 שמועה למדו
 שבנבלה העורף
 הכות מדבר
 שיהא מטמא
 בבית הכליעה
 נבלה וטל
 את שיש למינו
 כב וטל יצא
 עק טמא שאין
 למינו כב
 וטל אשר
 תאכל ללמדך
 שבבית הכליעה
 הווא מטמא
 דא אשר תאכל
 את שאק לה
 טומאה לא
 אכילה יצאת
 נבלה בהמה
 שטמאה במגע
 ואעפ שלא
 אכלה ולמה
 באמר תאכל
 ליתן לזה
 שיעור אכילה
 שהווא כזית
 באזרח ובגר
 את שאקורו
 שווק באזרח
 ובגר יצאת
 מלוקה וכבס
 בגדיו על
 רחיצת בשון
 חייב כרת
 ועל כבוס
 בגדים בארבעים
 לחץ הרי ארבע
 כנס למקדש
 והוא טמא
 או אכל קדש
 ונץ ספרה
 ומנץ שאינו
 מדבר לא
 בטמאת מקדש
 וקדשיו הזהיר
 ועכש וחייב
 קרבן על ידי
 טמאה מה
 להלן בטמאת
 מקדש אף
 כהן שהדי
 באמר נפש
 כו תגע ואל
 פתח אהל מועד
 לא הביאו
 וכדחתה
 עונש לשוחט
 בחוץ ואזהר
 לו מנן תל
 שם תעלה
 עלתוך ושם
 תעשה כל
 אשר אנכי
 מצוך מקיש
 עלייה לעשייה
 מה עלייה
 ענש והזהיר
 כך עשה
 שבכללה
 השחיטה ענש
 והזהיר ואזהרה
 ללה עלייה
 מן קו השמר
 מן תעלה
 עלתוך ואעונש
 מן קו ואהם
 תאמר ואל
 פתח אהל מועד
 לא הביאו
 לעשות וכברת
 קאו עק אין
 לי לא עולה
 שאר קדשים
 מניין תל
 ושם תעשה
 עולה בכלל
 היותה ולמה
 יצאת

ויצאת להקדש ולעשר מה עולה מיוחדת שהיא בעשה
 ולא תעשה כהכל שהוא בעשה הרי הוא בלא תעשה
 כמעשה ארץ מצרים ומה הן עושין אישנושא
 איש ואשה כושאת אשה ואשה נישאת לשני אנשים
 ובחקתיהם לא תלכון לא אמרתי לא בחקים החקוקים
 להם ולאבותיהם "חויבותם לא שומות בהם כגון שאנך
 הגוי את הישראלי לעבד על מצוה או יהרגנו יעבד או
 יהרגנו יעבד ואל יהרג "אוי לגוי מתכוין להכאת עצמו
 כגון שיבנה לו או יבשל לו בשבת" איש איש להביא
 נח שהוא מודה על קלני עריות אני יי אהיבם נחמן
 לשלם שכר לפורש מהן "וכמעשה ארץ כנען או דברי
 הבאי" שאומרים ועושין לעל יכול לא נבנה ולא נטע
 כמותם תל ובחקתיהם לא תלכו "לא אמרתי לא בחוקים
 החקוקים להם ולאבותיהם" את משפטי תעשו או הדינים
 אחת או החקים שאין טעמן קלוי" ויש אומ' זה המדרש
 תשמרו זו המשנה ללכת בהם זה המעשה "לא תקדכו
 להזהיר האיש על ידי האשה והאשה על ידי האיש ללמד
 שלא חלק הכת בין איש לאשה לעונשין לא בשפחה
 אדומה בלבד "לא תקדכו לגלות קריבה המביאה
 לידי קלוי יעני אנה מנהיין ען לאתראי בשי מן לעריות
 מאלל לחכוק ולנשוק שזה מביא לקומן שלעדריות יכול
 יהא חייב עלזה כדת תל וכברתו הנפשות העושות לא
 הקדושות "עדות אביו קוי הצא לישאנה מעליא חייב
 שתיוס משום עדות אביו לא תקלה "ומשום נאת שכר
 ועדות אמו לא תקלה הצא על אמו והיא נשואת אביו

מעשה שאין דורש
 צדקה עריות בלא
 שם איש איש לכל
 שאר צדקת קדש
 איש ואיש גמול
 דורשין

מעשה שאין דורש
 במעשה מותר
 אפילו צדקה שם
 יהיו לך לצדיק
 ואין להדים אחר

מעשה שאין דורש
 במעשה צדקה
 בלא שם איש
 למה שצדקה
 יחיד שאלו
 שם שאלו

בחיון חייב שלש משום אמו ומשום אשת אביו ומשום
אשת אביו "אמר היא יעני לוי היא מקדש לאסתר וראי
כמענה אן הרי אכבר עמר" עדות אשת אביו ללמד
שהוא עובר אצל אמו משום זה והבא על אשת אביו
שאונה אמו חייב שתיים משום אשת אביו ומשום אשת
איש והוא שתהיה אשת אביו אבל אכוסתו ומפנותתו
מותרת והרי לכה אקור בת אחת "עדות אחותך בת אביו
או בת אביו לאן פי מלה בנ נח אן אחתו מאביו מותר
פכאנו יקתחלוהא לא תדא אן אברהם יקול וגם אמנה
אחתי בת אבי אד לא בת אמי ותהי לי לאשה" מולדת
בית מכתובה וקדושין "מולדת חוץ ואכלו מזנות הרי
היא אחותו וחייב עליה" לפי כך הבא על אחותו והיבת
נשואת אביו חייב שתיים אחת משום עדות אחותך
ואחת משום עדות בת אשת אביו "עדות בת בנך או בת
בתך מאחל שאמר בתהצת שתק מן הצת ללמוד שהיא
אסורה" ותעלם אן וגה אתעלם לבתג שהיא אסורה
בגזירה שוה קא חנא כי עדותך הנה וקא פי אשה ובה
ובתבתה ובתבנה שארה הנה קאן אל תהי גזירה שוה
קלה בעיניך שהרי בתו אחד מגופי תורה ולא למערה
הכל לא בגזירה שוה דאיתיא הנה הנה מה באסור בת
בנה ובתבתה אסר בתה אף באסור בתבנו ובת בתו אסר
בתו "מפני מה לא הזכירה תורה אסור בתו כדי שלא
ליתן פתחון פה למינים לרדות לדון ממנו למיתת בית
דין "במדה מן המדות וכך למלקות מקום וחמור"
עדות בת אשת אביו למה נאמ' לחייבו אף משום זה
שאם

24
 שחם היתה אחותו בת אמו חייב שתיים משום אחותו מאמו
 ומשום בת אשת אביו ואשה אל אחתה לא תתן מכאן שא
 שאין קדושין תנפיקו בעריות דא נאמר בשואה ושכב איש
 אותה שכובתה אוקדתה ואין שפיכת אחו אוקדתה "אם כן
 למה נאמר עליה אפלו במקום שנ יבכה ובוט עליה איך
 עשה דוחה לא תעשה ומען שקדושין תופשין באסורי לאין
 שנ כו' תהינה לאיש שח נשים האחת אהובה והאחת שנואה
 זו מאסורי לאוין "לערור לא תהיה לה ערה" בברת טמאתה
 לא תקרב וכל דמן שלא נבלה הרי בדרתה ואפלו ישברה
 כמה שנים "ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך לזרע שאין
 הבא על העריות חייב עד שובא עליהן בקושי אבל אם בא
 עליהן באיבר מרובל כפיכריו המתים פטור" ומזדעק
 לא תתן לה עביר למלך למה כלל המולך בין העריות ללמד
 שהיה דרכם להעשיר בניהם שבאין כעז העריות פיגולה
 עלי אצמם לחתי ועוש ויטול עמרה פצמן תע וקאמן הרי
 אדי תצנה ועוש הוא וברת' וקדקל ל' אחר המעבד
 בכו הכשראן הפסול הרי הוא חייב "ומזדעק ולא כל זדעק
 אינו חייב עד שיטעביר מקצת זרעו ויניח מקצת ואחר
 זרעו או זדע זרעו "על כל יוצאי ידיו הוא חייב" ואת
 זכר לא תשכב משכבי אשה מגיד הכת ששני משכבות
 לאשה כדרכה ושלא כדרכה "בערוה חייב וכברתו אגפשות
 העושות בין איש בין אשה" ושמרתם את משמרת
 עשו משמרת למשמרת "קדשים" דבר אל כל
 עדת בני ישראל למה נאמרה הפרשה חזאת בכל ושרא
 מפע שלוב גופ תורה תלוין בה "ועשה הדבנות בלולור

קוצר מנין גמולש תל לקצור "אריצכם פרט לחוצה לארץ
שאינו חייב בפיאה שלחוצה לארץ לא מדבריהם" פחת
מפני ארבעה דברים אמרו אין מניחין פיאה לא בסוף
השדה מפני קצל עניוס שלא יראה שעה שאינה פבויה
ויאמר לקרובו העע בוא וקח הפיאה" ומפני הדמיון ומפני
בטול עניוס שלא יהא משמרין אותו כל היום עכשו יתק
פיאה עכשו יתק" לא תעשו עול למע הדאשון דקוף קומה לדומה
והשע שחוף לתהומא הקידו לי בעלי החכמה ואם לא תבצע
תרעו שבו מחוץ לחומה בארץ ציוה ושוממה ולא תאמרו
אנחנו מלמדי תורה תמומה לגוואב לפי שהראשון מעיד
על הדיונים בשמים שנ כי המשפט לא הוא" והשני מעיד
על מדות שבארץ שנ במדה במשקל ובמש' וכך ילכו הענים
וילקטו פיאה תחלה בשדה ויבואו בשעת הכלו" ומפני
מראות העין שלא יראו העובדים והשבים ויאמרו קצר
ולא הטח פיאה שאמרה תורה לא תכלק' נמצאות למד
ארבע מתנות בכרם לעניוס כרטי ועולולות ופיאה ושכחה
ושלש בתבואה לקט ושכחה ופיאה" ושתים בשאר האילנות
שכחה ופיאה" תעזב אתם אם יש עניים ואם לאו הן מותרין
לכל אדם' שני בדי אולן שכחה שנ לעני ולגר לזה אחר
ולזה אחד" שלשה אינן שכחה' ועומר שיש בו סאתים אינו
שכחה שנ עמר לא גדוש" לא תלין פעלת שכיר אתך
עד בקר זה שכיר שקובה כל הלילה שנ בו בומן תת
שכרו' זה שכיר לילה שהוא קובה כל היום וכל מוי שלא
נתן שכר שכיר בזמנו עובר בארבע אזהרות ועשה
משום כל תעשק כל תקבל כל תלין פעלת שכיר כל תבוא

מנין שה צדיקים
אם קטן כוונת הרבה
הן בשניהם מעט
שנ קטעתי מכל החפדים
ומכ' דאמ' : ומנ' אס' עש'
לע מעט הן בשניהם
הרבה שנ כפי פשע
אנ' אדע' וחטא
נבד' יתמ' :
מנ' שאם עשן הרשעים
כאנ' מעט הן בעיניהם
הרבה שנ ופא' שר
עש' יתמ' עמך דת' טוב :

מנ' שה צדיקים
אם קטן כוונת הרבה
הן בשניהם מעט
שנ קטעתי מכל החפדים
ומכ' דאמ' : ומנ' אס' עש'
לע מעט הן בשניהם
הרבה שנ כפי פשע
אנ' אדע' וחטא
נבד' יתמ' :
מנ' שאם עשן הרשעים
כאנ' מעט הן בעיניהם
הרבה שנ ופא' שר
עש' יתמ' עמך דת' טוב :

עליו השמש ומשום ביום תתן שבתו "אוי הוה תבטל והוא
שכיריוס ויש לו ליתק ולפני עור לא תתן מפשול עור
קומה בדבר אם בא לטול ממך עצה לישא בת פלוג
אלתאמר שהיא כשרה והיא ממזרת אל תאמר מכור
דבר פלוגי וקח דבר פל' צא בכסף שיקפחוהו לסטים
לא תעמט על דם דעיר למה נסמך ללא תלך רכוב שהיא
גורם להרוק כפשות לבות צא ולמר מה אידע לדואג צא
האדומי אמרו חכמים לשון הדע הודגת שלשה האומרו
נהמקבלו נזה שאומדין עליו ובימי שחול הרגה ארבעה
שחול המקבלו דואג האומרו אחימלך שנאמר עליו ואבנך
על שלח מנחה "כיתבאר אל הארץ" ללמדך שאין הערלה
נוהגת לא בארץ ישראל ובחוצה לארץ אסורה הלכה
למשק מקיני' ונטעתם פדט לענפה מאליו' ונטעתם
פדט למבדיך ומרכיב' כל עץ פדט לאולן קדק מאכל
פדט לנוטע לקורות' כל עץ מאכל שנוטע הדו פירותיו
אקורין "שלוש שנים משנבעו" והאובל מהן לוקה אין
לו לא שלח ואכל שלח יצבוט בו ושלח ויהכה ושלח
יעשה סחורה בו מנין תל ועדלתם עדלתו כלומר שהו
מרוחק "קדש חלולים לווי כלומר שהוא עריך פדיון
ומבדך עליו אשר קדשנו במצותנו ועונן על פדיון נטע
דבעי ויאכל לבעליו בידושלם כמעשר שני ובזמן הזה
פודיהו בארץ ישראל אכלו בפרוטה ומשלוכה ליוס המלך
ובחוצה לארץ פטורי' ובשנה החמשית תאכלו את פדיו
כלומר כל פדיון כלל "להוסיף לכם תבואתו שאין פדיון
לא משיגיע לעונת המעשרות" את שבתת תשבערו
ועקדשי

ועליו השמש ומשום ביום תתן שבתו "אוי הוה תבטל והוא
שכיריוס ויש לו ליתק ולפני עור לא תתן מפשול עור
קומה בדבר אם בא לטול ממך עצה לישא בת פלוג
אלתאמר שהיא כשרה והיא ממזרת אל תאמר מכור
דבר פלוגי וקח דבר פל' צא בכסף שיקפחוהו לסטים
לא תעמט על דם דעיר למה נסמך ללא תלך רכוב שהיא
גורם להרוק כפשות לבות צא ולמר מה אידע לדואג צא
האדומי אמרו חכמים לשון הדע הודגת שלשה האומרו
נהמקבלו נזה שאומדין עליו ובימי שחול הרגה ארבעה
שחול המקבלו דואג האומרו אחימלך שנאמר עליו ואבנך
על שלח מנחה "כיתבאר אל הארץ" ללמדך שאין הערלה
נוהגת לא בארץ ישראל ובחוצה לארץ אסורה הלכה
למשק מקיני' ונטעתם פדט לענפה מאליו' ונטעתם
פדט למבדיך ומרכיב' כל עץ פדט לאולן קדק מאכל
פדט לנוטע לקורות' כל עץ מאכל שנוטע הדו פירותיו
אקורין "שלוש שנים משנבעו" והאובל מהן לוקה אין
לו לא שלח ואכל שלח יצבוט בו ושלח ויהכה ושלח
יעשה סחורה בו מנין תל ועדלתם עדלתו כלומר שהו
מרוחק "קדש חלולים לווי כלומר שהוא עריך פדיון
ומבדך עליו אשר קדשנו במצותנו ועונן על פדיון נטע
דבעי ויאכל לבעליו בידושלם כמעשר שני ובזמן הזה
פודיהו בארץ ישראל אכלו בפרוטה ומשלוכה ליוס המלך
ובחוצה לארץ פטורי' ובשנה החמשית תאכלו את פדיו
כלומר כל פדיון כלל "להוסיף לכם תבואתו שאין פדיון
לא משיגיע לעונת המעשרות" את שבתת תשבערו
ועקדשי

ועליו השמש ומשום ביום תתן שבתו "אוי הוה תבטל והוא
שכיריוס ויש לו ליתק ולפני עור לא תתן מפשול עור
קומה בדבר אם בא לטול ממך עצה לישא בת פלוג
אלתאמר שהיא כשרה והיא ממזרת אל תאמר מכור
דבר פלוגי וקח דבר פל' צא בכסף שיקפחוהו לסטים
לא תעמט על דם דעיר למה נסמך ללא תלך רכוב שהיא
גורם להרוק כפשות לבות צא ולמר מה אידע לדואג צא
האדומי אמרו חכמים לשון הדע הודגת שלשה האומרו
נהמקבלו נזה שאומדין עליו ובימי שחול הרגה ארבעה
שחול המקבלו דואג האומרו אחימלך שנאמר עליו ואבנך
על שלח מנחה "כיתבאר אל הארץ" ללמדך שאין הערלה
נוהגת לא בארץ ישראל ובחוצה לארץ אסורה הלכה
למשק מקיני' ונטעתם פדט לענפה מאליו' ונטעתם
פדט למבדיך ומרכיב' כל עץ פדט לאולן קדק מאכל
פדט לנוטע לקורות' כל עץ מאכל שנוטע הדו פירותיו
אקורין "שלוש שנים משנבעו" והאובל מהן לוקה אין
לו לא שלח ואכל שלח יצבוט בו ושלח ויהכה ושלח
יעשה סחורה בו מנין תל ועדלתם עדלתו כלומר שהו
מרוחק "קדש חלולים לווי כלומר שהוא עריך פדיון
ומבדך עליו אשר קדשנו במצותנו ועונן על פדיון נטע
דבעי ויאכל לבעליו בידושלם כמעשר שני ובזמן הזה
פודיהו בארץ ישראל אכלו בפרוטה ומשלוכה ליוס המלך
ובחוצה לארץ פטורי' ובשנה החמשית תאכלו את פדיו
כלומר כל פדיון כלל "להוסיף לכם תבואתו שאין פדיון
לא משיגיע לעונת המעשרות" את שבתת תשבערו
ועקדשי

ומקדש יתראו למקדש הקדוש מה שמירה שבת לעולם
אך מורה לעולם אעפ"י שהוא חרב יכול יהא בעין מקדש
דוחה שבת תל את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו
למד שאין שבות במקדש "מפני שצדק תקום כלש
ש"צ במשמע יכול שובת אשמאי תל דין זה שקנה
חכמה "מאדני צדק צדק אתה מאדניס יפה יפה" אבנ
צדק או המשקלות אופת צדק הו מכיל אימב' והין הו
מכיל למאיע' ושמרתם את חקתי ועשיתם אותם ליתן
שמירה ועשייה לחוקים כמשפטים בצדק "העשייה
הוא שיעשה אותן כמו שצטווה" והשמירה שלא ידמה
שהם פחותים לא יזהר בהם כמשפטים' איש איש להוצ'
קטן איש איש להביא גוים שבאו על עדיות שלוש דא
שירדנו בדיני ישראל' ישראל כמשמע' והגדלן בדינים'
הגדל לדבות נשו בדינים' בוש דאלל לדבות נשו ועבדים'
אשר יתן מזדעו למלך ולא כל דעו ומנ' שאינו חייב
עד שיעביר באש שנלהלן לא ימצא בד מעביר בנר
נבתו באש' מות יומת בבית דין אין כוח בבית דין עם
הארץ מקיימין אות' שנ עם הארץ ידגמון באבן' ידגמ'
ולא כדמות באבן שאם מת באבן אחת יצא עם הארץ
שבגינת' נבדאת הארץ' "נאני אתן את פני פונה אכר
מעקקי ועוסק באותו האיש' לא בצבור' הדוא לא חנוס
ולא שוגג ולא מוטעה' והכרתי אתו מקרב עמו ועמו
עלם' כי מזדעו אין לו לאבנו וצתו דע דעו מני
מזדעו" ואפלו דע פסול מנ' שנ בדתו מזדעו' למקד
באמר במלך ההוא שלשה פעמים ללמדך שאחד שוגג

ואחר מוטעק 'אונק חויבין לא המחיר בלצד' ובמשפחתו
אם חיפו עליו כי אנוש למגעט קטן פיש להבוא את חתן
אשה מניין תל אשר יתלל מכל מקום 'את אביו ואת
אמו רבה ואפלן לאחר מותם אם כן ואמר אשר יתלל
אביו יונת ואשר יתלל אמו יונת לא שהיא חויב על
אביו וחויב על אמו יצא גר שנתדיחה אמו והוא ^{בבטע}
שאינו חויב על אמו אם הלך אחר אמו ומנין שחויב על
אביו לבדו ועל אמו לבדה ש'אשר יתלל את אביו ואת
אמו' אשר ינאף את אשה איש להוציא את אשת קטן
שהרי באמר איש' אשר ינאף את אשה כערו להוציא
אשת הקי שאינם דעים ל'ישראל' הכואף והנאפת ^{באנאין}
כשהן מנאפין את לרבות העוקף אחד הנאף פירוש
המקתכל במקום התורף את זכר רבה ואפלן אנדרגינק
מות יונתו שניהם ובלבד שיהיו גדולים ואינו חייב
על אנדרגינק עד שיבוא עליו דרך זכרותו 'באש
ישדפו אותו ואתה' בזמן ששתיהן קיימות שהיא אשה
וזו שטא עליה שהוא והערוה בשדיופה אבל אחר מיתת
אשתו הוא והערוה בכרת' לא אם היתה אשה כשואה
לו ובא על שתי בנותיה הוא ובנותיה בשדיופה' שמה
היא מה באסור אשה ובתה ובת בתה ובת בתה אסור
שלשה דורות למטה אף באשה ואמה באקרה אמה
ואם אמה ואם אביה שלשה למעלה ואת הבהמה תהרגו
שלא תהיה תקלה וזכרון דע לזה שצא עליה 'וק' בכר'
בהמה ואפלן ביום לידתה לא חלק הכותבין גדולה לטב
ואות גסה ואחת זקה ואחת בהמה ואחת חיה דא למדת
שחוק

ששה דברים צד
רבי הקדוש שחבר
ששה שגבור
כבית עולמו
חמלן לתשב
במושב שלום
לא תשב בעור
שדאשה תלמ
חכמה וא תשב על
כנסה ארמון
וא רעמוד בפי
השור בשנה
שהוא יוצא
האגס לפי שהשם
מירד בין קדוה
וא תשרי מן המכס
וא תשי בשר פלג
שבתות
שגן חכמה לא ידע
אדם לא כללי
רשעים ונולד
שבתות מלבד
אבות פתח
מפט שהיא וצד
הא ושמחה לבת
מלאכי חבלה
משום ל יעקב
אם כלל ואחד
יש לו דעות
לחבל

שחיה בכלל בהמה אם להרבעה את האשה ואת הבה
רבה ואכלו מעוברת ואין אומרים כמתין לה עד שתלד
ואם ישבה על המשבר ממתנין לה ערורים ימותו בל
זלע נאמר בבוועל דודתו ערורים ימותו ונאמר באשת
אחיו ערורים יהיו הפרש ביניהם ערורים יהיו לא יולדו
אבל ערורים ימותו בלא בנים בחויהם ואעפ שהולדו
כזה היא מה הטעם יש לה מתורין לאחר זמן תטהר
כך אשת אחי שמת בלא בנים מותרת פלחין לעריות
באנשים עשרים פאלי מנהן באנקב אמו ואשת אביו
ובתו ובתבתו ובתבנו ואחותו ואחות אביו ואחות אמו
ואשת אחיו ואשת אחי אביו עשר ויש שר באקב
אם אשתו ואם אמה ואם אחיה ובתה ובת בתה ובת
נאשת איש ונדה וכלתו ואחות אשתו פאלי מיתת
בקילה הבא על אמו ואשת אביו ואשת בנו והשוכב
עם הזכר והשוכב עם הסדמה והאשה המביאה את
הבהמה עליה ואן שמיותתן בשריפה בת אשתו בחו
אשתו ובת בתה ובת בתה ואם אשתו ואם אמה ואם
ובתו ובתבתו ובת בנו ואשת איש בחנק בלבד ובת
כהן בשריפה ובועלה בחנק ואם היתה כעדה מאורקה
שניהן בקילה ושאר העריות כולן בכרת ואם היו ערים
לוקה עליהן לש כאן בת כהן בשריפה אקנהב לפי שהיו
ראוי לצאת ממנה כהן גדול שמקדיב על גבי המקדש
ופסלה עצמה לפי כך היתה מותרת בשריפה לאן לעקאב
מן בוע אמציה נמצאו כל כריתות שבתות שש ומ

מהן פסח ומילה בעשה ומקדש אין בו מעשה אין
 בשגגתן קרבן' ושלש וארבעים בשגגתן קרבן
 לדורות שבעריות ששה ועשרים ושבעה עבירות
 ו' והבדלות בין הבהמה הטקורה לטמאה כלל מאכלות
 אקורות בהבדלה והקומעין אצל העריות לפי שבעה
 ענינים או קדשנו הק'בה והבדילנו מן האומות בעריות
 ובמאכלות אקורות ובשניהם נאמר ואבדיל אתכם
 מן העמים וההבדלות אין פחות מארבע ולא יותר על
 שבע "פרשת אמר" אמר אלהים ער
 שיהיו בכיהונם יצאו חללי בני אהרן ולא בכות אהרן
 שאין הנשים מוזהרות על טומאת מת" למה אין הנשים
 מוזהרות על טומאת מת לפי שחיה אמן היא שגדמה
 המיתה לטכך לא הוזהרו מנין לדבות בעלי מומין
 תל ואמרת אלהים שהיה בדין חלל פקול לעבודה
 ובעל מום פקול מה חלל פקול לעבודה ובעל מום
 פקול מה חלל פקול ואינו מוזהר על טומאת מת
 יכול אף בעל מום שאין טמאה וטהרה לא לעט
 מקדש וקדשיו תל ואמרת אלהים להביא בעלי מומין
 שמוזהרין על טומאת מת" לכפש לא יטמא לדבות
 דם המת שהוא מטמא בעמין לעמין אינו מטמא
 אבל מטמא הוא למת מצוה והוא מת שאין לו קובץ
 דם כל מקום שנ' אמר ואמרת כלמך שהק'בה אומ'
 למלאך ומלאך אומר לכרוב" כיוצא לשאירו אמרו
 חכ אין שאירו לא אשתו שנ' שאר אביו היא ונאמר
 אוש

איש אל כל שאר בשדו וכאמר והיו לבשר אחד שאר
משאר ובשר מבשר הקרב לא ארוקה אליו לא גדושה
לאמו הקדומה שהיא ודאי אביו שהוא חזקה לא יטמא
לו תל ולאביו ולבנו ולבתו בנו קיימה ולא נפלים שהקיש
לאביו ולאמו יכול אין לי לא בנו שיש עליו מעות והם
למולו ולמדותו וללמדו תורה וללמדו אומנות ולהשי
אשה ולהושיטו על פני המים אבל לא הבת או הבת
שהוא קבא במעשה ידיה ובמציאתה ובהפר נדריה
דרך לומר ולבנו ולבתו מה בנו ובתו שהוא יורש
יצאו אחיו מאמן שאינו מטמא להן ולמה דרך
לומר לאחיו ולאחותו לא שאחיו מטמא לו בין גדול
בין קטן בין נשוי בין שאינו נשוי מה שאין באחתו
וכול לא וטמא לה תל ולאחתו הבתולה פדט לאנוקה
וכמטה הקרובה לרבות ארוקה אליו לרבות בוגרת
לה וטמא מצוה לארצה להטמא מטמאין אותו בעל
פדוהו לה וטמא עלה ודאי לא עלה ספק לה וטמא
לא לאחר טמא שלה ואמר הואין וכלמאתי על אצא
אלקט עצמות פלוני או אקב בקב פלי לא וקדחה
בתובה בהי שאם קדח חמש קדחות לוקה חמש מלקיות
לא וגלחו אינו חייב אם גלח בתער גלוח שיש בו
השחתה לא יקחו למטה שני פעמים שאיבן חייבין
עד שיקח ויבעול לא יקחו דרך ליקוחין אבל אם בא
על אחת מאלו דרך זנות אינו חייב והכה הקדול
מאחיו שיקדלוהו אחיו בענשך הקדול שיהיה קדור
מהם בבואי בכוח בעושר ובחכמה אשר יורק

שש דברים
ענה רעוב
את לשמט
בין ווחאי ששהיה
חבש בבית
האסורים
לולמאני תורה
אם לו איני מלמד
ואם לא מלמד
הרי אדם כמסד
למלכות אדם
בשכבה למיני
אם לו יתר מעלה
שהעבד לוצה
לכך פרה דוצה
להביא פדח
ולמדי וזה
בן אסא
יוצא למדי
אם בדי למדי
מספר מורה
ואם בקשת
לחזק היכל
באלי גדול
האליהו
שביטל בה
חבירה ואתנכס
לעויר פדחוס
בפדה בתי שחר
עבד וזה הכל

על דאשו שפגן המשחה זה משוח מלחמה : וכלל את
 ידו הקיש מרובה בקדים למשוח שדינם אחד : לא
 ובא ולא יטמא שחייב על הביאה ועל הטמאק ומען
 להדיוט תל לא יטמא מה יטמא ואמור בכהן גדול
 בלא יבוא אף בהדיוט "ומן המקדש לא יצא לא יצא
 עמהם אחר המטה לא אחריהם לא יצא ולא יחלל
 האם יצא בשעת עבודה אם שמע שמת לו מתחלל
 אבל ההדיוט אינו עובר כשהוא אונן והוא לא הנקיר
 ולא המלך 'אשה לא קטנה' בבתוליה לא בוגרת
 אשה לא שמים הא שאינה בתולה לא יקח ולא הבז
 מכלל עשה עשה 'כיאם בתולה להוציא מוכת עז
 מעמיו מן המוכחר שבישרא ועוד היו משפחות
 חשונות בירושלם היו משיאין לכהונה אם כן למה
 נאמר מעמיו לא מה הוא מעולה שבעמיו כך
 הוא לא ישא לא מן המעולים שבמשפחות יקח
 אשה לא שמים אשה לא יבמה ולא חללה זו
 אזהרה לטהר גדול שלא יבעול אלמנה אפלו בעולת
 זנות שהוא מחלל אותה ותיאמר על שאר הכהנים
 לפי כך כהן גדול שבעל אלמנה לוקה שמים משום
 לא יקח ולא יחלל אף זרעו ממנה חללים ולד
 יבם שהיבום עשה וכאן שני לאוק נעשה לא יקח
 ולא יחלל והוא מצוה על הבתולה בעמיו להביא
 בתחלה זכר שתהא פקולה לכהונה כי אבי יי
 מקדשו להקיר מה קדם לקדוש איש מקדש
 לדלתם : לא יקרב לעבודה להקריב אף לזדירות
 קופ לזדירות מושג שם תחת אשר לא עבד א יי בשמים ל ושמר ליה ועבדא הדם ב

מה שכל החקוק
 ארבעה עשר
 גופו לקיימה חמש
 שני ויעקב וידע
 יאמר וצדיק עולם
 מוסיף שיהי
 וגא בעדה ופקדון
 וצאנו ידעו
 חלל מלכות
 ידוע מעשה
 קופ לזדירות מושג

וְהָיָה לְרֵדָתָם אִפְלוּ קָטָן לַחֲנוּךְ אִין לִי אֵל תַּמּוּדִין שֶׁנִּקְרָא
 לֶחֶם שֶׁנֶּאֱתָר קִרְבַּע לַחֲמוּ לֵאשׁוּ "מֵעַן לְכָל הַקִּרְבָּנוֹת שֶׁ
 לַהֲקָרִיב מִזֶּרַע אֶהְרֹן עֲצָמוּ מִנְּתָלָל לֵלֵאשׁוּ אִין לִי אֵל
 בְּעַל מוֹס קָבוֹעַ בְּעַל מוֹס עוֹבֵר מִנְּתָלָל כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ
 לֹא יִקְרַב עוֹר אִפְלוּ בְּעִין אַחַת פֶּקַח הוּא לֹא עֶרְגָּ וְאִפְלוּ
 בְּאַחַת מִדְּגָלָיו חֲרוֹם זֶה שְׁחוּטָמוּ שֶׁזֶקֶק וְהוּא לֹא פֶּקַח
 וְקָלָן זֶה שֶׁכּוֹחַל עֵינָיו כְּאַחַת קָדוֹעַ מִקְתָּרָבִי אֶעֱצֹב וְהוּא
 אִין תֵּל רִכְבָּתִיךָ מִקְלָבָהּ לֹא לֹנֵחַ מִתֵּל לִצְהָאִים אִין קִרְבִּי
 בֵּין לֶחֶם בֵּין יֹבֵשׁ אִין וְלִפְתָּהּ קִין חֲזִיזִית מִתְּרִית אִין מִדְּרוֹךְ
 אֲשֶׁר הוּא מִמְּרוֹק לִפְתָּהּ וְהוּא קָדִים אִדָּם וּמִנִּין לִשְׁאֵל הַמוֹמֵן
 שֶׁנֶּמֶס בּוֹ הַכּוֹשִׁי וְהַגִּיחֹר וְהַלּוֹקֵן וְהַנֶּכֶךְ וְהַכּוֹפֵחַ תֵּל כָּל
 אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹס אִישׁ פֶּקַח לִיוֹעַ אֲדוֹמֵן וְטִרְפָּה שְׁכֵשְׁרִים
 לַעֲבֹד מוֹס בּוֹ פֶּקַח לִשְׁעַבְמוֹמֵן וְנִקְדָּן אִין בְּקִירָה
 לֹא הַפְּרִשָּׁה שֶׁנֶּעֱזָרוּ מִקְדָּשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִקְדָּנוּ מֵאַהֲרֹן
 וְנִקְדָּנוּ מִדָּרוֹ אַחֲרָיו מִקְדָּשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיא קִדְשֵׁי
 גִּוִּים שֶׁאִין חֵיוֶנֶן עֲלֵיהֶן מִשּׁוֹם טִמְאָה וְנוֹתֵר וּפְקוּדָה
 מִנִּין לְעֲבוֹת קִדְשֵׁי עֲצָמָן שֶׁנֶּאֱמַר הֵם מִקְדָּשֵׁי לֵה
 אֲמֹר אֱלֹהִים אֵלֵינוּ הַעֲנוּמָדִים עַל הַר קוֹנֵי לְדִתִּיכֶם
 שִׁיבָהוּג הַדָּבָר לְדוֹרוֹת אִישׁ אִישׁ לְרִבּוֹת אֶת הָעֵדֶךְ
 אִישׁ לֹא קָטָן מִזֶּרַע אֶהְרֹן אִיזָה הוּא דָּבָר הַשּׁוֹה בְּעֵדֶן
 שֶׁלֹּא הָיָה הוּא אֲמִלְצָנוּ תְּרוּמָה בְּקִדְשִׁים לֹא יֹאכַל פֶּקַח
 לְעוֹדוֹבִין פִּידוּשׁ כֶּקָּן שֶׁנֶּתְעַרַב מִעֲשֵׂי שְׁנֵי בַחֲוָלִין
 חוֹלִין בְּתִרְוּמָה בְּקִדְשִׁים לֹא יֹאכַל אֶת הַדָּה לְטִמְאָה
 שֶׁלֹּא יֹאכַל תְּרוּמָה עַד אֲשֶׁר יִטָּהֵר רְחִיצָה וְהַטְרַב שֶׁמֶשׁ
 וְאַחֲרָיו טִהַר וְנִחַמֵּה לְהֵלֵן וְנִחַמֵּה שֶׁמֶשׁ וְנִחַמֵּה לְהֵלֵן

אִדָּם
 לִיוֹעַ
 אֲדוֹמֵן
 אִין
 בְּקִירָה
 מֵאַהֲרֹן
 מִדָּרוֹ
 מִקְדָּשֵׁי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

בואת שמש אף כחן או אוש אשר יגע בכל שרץ מנוק
 לרבות הנבלה תל לכל טמאתו או באדם זה המת מען
 לרבות נדות ובו עלי נדות ויולדות וכל הטמאות תל לכל
 טמאתו נפש אשר תגע לא המקוטה מן הקדשים מיעט
 העורובין ולא יאכל מן הקדשים כי אם לחץ מכאן אמרו
 טבל אוכל במעשה הערוב שמשו אוכל בתרומה שנ
 ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים הביא כפרתו
 אוכל בקדשים שנ וכפר עליה הכהן וטהרה מכל
 שעדיין לא גמרה טהרתה ואחר כך אוכלת מקדשי מצבה
 מען לאוכל שלישי שנפסל בתרומה שנ ובא השמש וטהר
 ואחר יאכל מן הקדשים שאם נגעו בה פסולה ומען לשלש
 לשלישי בקדש שהוא טמא שנ והבשר אשר יגע בכל
 טמא וכבר קרא הכהן לשע טמא שנ כל אשר בת וכו'
 וטמא ושמרו את משמרתו ולא תשאו עליו חטא
 זה בהן שטמא שאכל בתרומה טהורה שהוא במיתה
 בידו שמים ומתו בו כי וחללוהו והדי עונש לזר
 שאכל תרומה בין טמא בין טהור בין טמא בין
 טהור שהוא חייב מותה בידו שמים וכל זר לא
 ואכל קדש רבה בין הוא בין אשתו והדי נהי לזר
 ען אכל לתרומה אם כן למה נאמר וכל לרבות
 תושב זה קנוי קנין עולם שכור זה קנוי קנין
 שנים תושב ושכיר ונאמר בפסח תושב ושכיר
 מה תושב ושכיר האמור בפסח עדל אסור לאכול
 בו אף תושב ושכיר האמור בתרומה עדל אסור
 לאכול בו ובהן כי יקחו כפש קנין בקנו זה בהן
 שנחש

ל
 הדי
 תקומה
 טמאות
 הקט
 והוא
 וחק
 לטמא
 בתמול

שנשא אשה אז קנה עבדים אוכלים בתדומה קנין
בכפון פרט לעבד עבדו שאינו קנין בכפון שאינו
אוכל בתדומה הוא יאכל פרט לחציו עבד וחציו
בן חורין ויליד ביתו להביא עבדים שעליו עמון
לפי שזקנין בכפון אח אלו שאונם שווים כלום ובה
כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרעאין לה בין זרעו
בין זרע זרעה הפקולה ושבא אל בות אביה פרט
לשומרת יבם בנעוריה פרט למעונות מלחם ולא
כל לחם אוכלת בתדומה ואינה אוכלת בחזה ושוק
ולא יחללו את קדשי בני ושל את אשר ירומן ליי קדש
לנהי עין אכל לטבול והוא קן בעתידים להתרם הכתר
מרבד ענין חלול שלא תוריד הקדשים ממעלתם
לא תשחוט קדשו קדשים לשם קדשים לשם קדשים
קלים ולא תשחוט השלמים לשם בכור לשם מעשר
והלא כולם קדשים קלים ולמה הורידן לא שהשלמים
טעונות סמנוכה ונקבים ותעופה ומתן שתים מה שאין
בבכור ובמעשר אוש אוש לרבות קדשים בנדרים
לרעבם אין כופין אותם ומורצן בכר לא תקריבו
אלה לא נקבל מן אגוי דבר שהוא בא חובה מתל
אחרות ולא שם לא יקבל מטהם לא עולה הבאה בנדר
ונדבה וגופיה דקרא שלא נקריב בעלמס אפלו מן
הקר לא תקריבו אלה לזה לומר על הכל הפסולין
שהן בלא ירצו ואפלו מחוסר קמץ שור או בשר
שור כי ינלך לא אדם כי ינלך שור או פרט לבלאים
או עז פרט לנדרמה כי ינלך פרט ליוצא דופן שבעת

ומעום פרט למעחוסד דמין 'תחת פדט לטרט' אמו
כרט ליתום ומינו הוא יתום זה שפירש לחיוט ואמו
פרשה למיתת' ומיום השמיני והלאה לא ירצה
קודם דמין זה לא ירצה ולא קבא מכלל עשה עשה
הוא 'שור לא חיה שיה לא עוף' שור לא חיה בחיין ומה
אם בהמה שאינה במצות כסני 'הדם הרי הוא במצות
אותו ואת בנו' חיה שהיא במצות כסני 'הדם אינו דין
שתהא במצות אותו ואת בנו' תל שור לא חיה שיה
עופות' הלא דין הוא מהאם בהמה שאינה באם על
הבעם הרי היא באותו ואת בנו' תל שיה לא עופות'
ביום אחד יום אחד האמור באותו ואת בנו היום
הנולך אחר הלילה נאמר במעשה בדאשיות ויהי
ערב ויהי בקר יום אחד ונאמר כאן ושור אינו שיה לא
תשחטו ביום אחד מה יום אחד האמור במעשה
בדאשיות היום הנולך אחר הלילה אף כאן היום הנולך
אחר הלילה "ביום ההוא ואכל והלא כבר נאמר
ביום קרבנו ואכל לא אסאינו ענין אוכלת תנהו
ענין לזביחה שיהא שביחתו על מענת לאכול ביום
אחר 'אני יי אני באמין לשלם שכר' אני יי ע
כלחכס' מנערי נוי אשר תקראו עני מצות עשה
היא על צית דין שיחשבו ויקדשו את החדש כדי
שורעו במנעדות ובהלכת' לא אשר תקראו אם
קדיתם אתם הם מנערי ואם לאו אינם מנערי' שאם
לא אמצא צית דין מקודש מקודש שני פעמים אעפ
שנראה אינו מקודש' לא מקודש מלמעלה ומקודש
(מלמט)

מעטען. ואתה קמעות תעשה לך זה טעון מעיה
 אין חג הקבוצות טעון מעיה. שבעת ימים מצות תאכל
 לחם נאמר והלא אינה חובה לא לילה ראשון לא תהא
 אכילתה חביבה כל שבעה. אטף שהיא רשות וכול
 תהא חובה כל שבעה וכל בערב תאכלו מצות הכתוב
 קבעו חובה ושאר השבעה רשות. כי תבואו אל הארץ
 וכול משבחו לעבד ה' וכל אל הארץ המיוחדרה
 יכול משבחו לעמון ומואב וכל אל הארץ אשר את
 נתן לכם. וקצרתם את קצירה שיהא תחלה לכל
 הנקצרים. יכול שלצית השלהין. ושלצית העמקים
 וכל קצירכם קציר כולכם ולא קציר מקצתכם. קצירה
 לא השאת נאמר וקצרתם את קצירה. והבאתם את
 עמר ראשית קצירכם כיצד נתקיימן ממקום שאתה
 מביא אין אתה קוצר וממקום שאין קוצר אתה מביא
 אתה קוצר. להוציא ביות השלהין שקוצר וגורש
 עד שיקרב העומר שאין מביאין מן העומר.
 ממחדת השבת שהוא יום טוב. ועשיתם כבש בן שנתו
 לא שנה למען העולם. ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו
 מני השמועה למרו שהן בלתי חלוקין זה מזה
 עד הביאכם את הקרבן להיבס זה העומר מכאן אמרו
 משקרב העומר יצאון ומוציאין שוקי ירושלים מלאים
 קלי וכרמל. ומשקרב העומר הותר החרש בירושלים
 כמיר והרחוקים מותרין מחצות היום ומעלה שאין
 ביתרין מתעצלין בו פחותהו יחרזון בעף נהמר
 ירושלים לא נצף סמיר לכלא לאנה חר יך קבלאו

בער' והרי משקור ענר להיווי' ובזמן מקדש מקור
 כל היום לאן שאר ולער בכלל לאן עד לאפרי יף בעז
 כצק אנהאר וער לאולא וחרם לא, בער ששה עשר
 בכל מושבותכם שלשה רבדים תלוין בארץ ואסורין
 בארץ ובחוצה לארץ החדש והערלה והכלאים והחדש
 מקור מן התורה בכל מקום והערלה בחוצה לארץ הלכה
 למשה מפי' והכלאים מדברי קבלה וספרתם לכם
 כל אחד לעצמו' שבע שבתות תמימות תני בפרק
 פלה אימתי הן תמימות בזמן שאין ישוע ושכניה
 בישדא הן תמימות' מיום הביאתם הקמירה והקצירה
 כליליה וההבאה ביום' ממושבתיכם תביאו לא מחוצה
 לארץ' תביאו משל עצמכם לחם תנופה שתים ל' יהודה
 אומר שלא תטעה דודי יה' דודי לשתי הלחם' יה' ד
 לחם הפנים שתי הלחם שבעה טפחים אורך וד' רוחב
 וארבע גובה' לחם הפנים אלכו עשרה ורחב חמשה
 וקצתו שבע אצבעות' ושני כבשים בני שנה לזבח
 שלמים שיהא דביחתן לשם שלמים' ושבעה כבשים
 האמורים באן הן בגלל הלחם והן מכפרין על טהור
 שאכל את הטמא' על לחם הביכורים לא מצאו לחם
 יקריבו כבשים בליל לחם' והרי אלו אכתלך פיהא ל'
 שמעון בן כנעאני ורבי עקיבה קאל' שמעון בן כנעא
 יקריבו כבשים אמר ל' עקיבה עדיין הדבר שקור'
 ומי מכריע אמר בן כנעאני מכריע שכל ארבעה
 שנה שהיו ישראל במדבר היו במקריבין כבשים בליל
 לחם' אמר ל' שמעון הלכה כבן כנע' כל מקום שאתה

המה
 שכתב
 מ
 אמונים
 והם
 וטקדו
 אן קו
 וקדרתם
 לכם
 מאחרת
 השבת
 יקולו
 הו שוב
 בדאש
 פקדו
 באנו
 ביננו
 ופיה
 עלי
 הדי
 אפסד
 ביה
 נקל

מוצא

מותח לוי פרנסיהו מחלקו אין לו חלק אן לו ממעשר
 עני או מתנות עניים אין לו תן לו שלמים אין לו תן לו
 מן הערקה ובקצרכם את קציר ארצכם קציר הנאכל
 ארצכם שעלה עיקרו בארץ פאת שוך בקצריך ~
 להוציא דבר שאינו מכנהו לקיום ושכחת עמך ולא
 גדיש פאת שוך למה הזכיר מתנות עניים בכלל החגים
 לא לפי שאמר בצו הכרשה וקצרתם את קצירה ואפלו
 אתם קוצרים לדבר מענה הוציאו מתנות עניים שהן
 פיה לו ~ לא שכל המוציא מתנות עניים כאלו בנה
 ביות המקדש ומקדוש קרבנותיו בתוכו בחדש השני
 שבתון כלומר שבות שדון לו זכרונות תדועה אן ~
 שופרת מקרא קדש זה קדוש היום ונאמר להלן לפני
 אהיכם אן מלכיות אני יוי אהיכם זה בנה אב שכל
 מקום שזכרונות ושופרות יהיו מלכיות עמהם ביום
 הכפורים שליוכל ובראש השנה אך בעשור מיעט שאין
 שבים שאינו מכפר לא לשנים ועצמו שליוס הכפורים
 מכפר שן כי ביום הזה יכפר עליכם והאטרתי זה
 לומר על הכרת שהיא אצרך ומעין אזהרה לעיכוי ~
 המלכות מה עונש מלכות לאחר אזהרה שן וכל מלך
 לא תעשואף ענו לאחר אזהרה חג הקבות ליו ונאמר
 חג הקבות תעשה לך הא כיצד חגיגה לקבות וקובה
 להדיוט ליו כל דליו מכאן שמביאין שלמים ועולות
 וסמנים עליהן לא חג הקבות זה טעון קובה ואין חג
 המצות טעון ומקרא קדש במאכל ומשה ובקות
 בקייה זה מועדי לוי לרבות חולו שלמוטה מלך

שבתות יוי קרבותיהן כוהגותאף בימים טובים ומעט
כל נדריכם שהם קריבים בחולו שלמועד לא ביום טוב
ולקלן הוא אומד אלה תעשו ליווי במועדיכם לטולותיכם
בגון עולת מצודע ועולת יולדת ולמנחותיכם להביא
מנחת חוטא ומנחת קנאות ולשלמיכם לרבות שלמי
בזיר' ולקחתם לכם משלכם למעט קדול ונאמר
ולקחתם אגדת אגוז מה לקלן אגודה אף כאן אגודה
ומצוה מן המובחר שיאגורנו' כדי עץ הדד זה אתרוג
שדר באילנו משנה לשנה כפתה לולב' וענף עץ עבות
זה הדק' וערבי בחל זה ערבה אתרוג בשמאל ושלשה
בימין ולטעם המדרש כדי עץ הדד זה הקבה דבר
הוד והדר כפת תמרים זה הקבה ש' צדיק בתמר וענף
עץ עבות זה הקבה ש' ווא עומד בין הדקים וערבי
בחל זה הקבה ש' כלן לרב בערבות ביהעמו' כנגד
אכס ועס ארץ ותלמיד ובור' דא' כנגד ארבעה חל
חלקים שלעולם עולם המלאכים כנגד אתרוג
ועולם הנפשות כנגד לולב' ועולם הקבלים כנגד
הדק' ועולם היסודות כנגד ערבה' בסכות תשבו ~
שבעת ימים תנו דבנק קובה שהוא גבוה מעשרים
אמה פחות' למאי דכח למען דער דרב' עד עשרים
אמה אדם ודוע שהוא בקובה למעלה מעשרים לא
שלא בה עינא' דב חיוא אומר וקובה תהיה לצל יומם
עד עשרים אדם יושב בצל קובה למעלה מעשר
אדם יושב בצל דפנות' אמר אביי מעתה אדם שעש'
סוכתו בעשרות קדושים והוא מקום שאין חמה זורחת
עליו

הכי נמנו לא הוי קופה אמר ליה התם דעתך דקניס דעשרות
 על קופה דאבי על דפנות לבצל קופה מעשה בדבי
 ליעזר ששבת בקופתו של רבי יוחנן בקדרי הקיעה
 חמה לקופה אמרו מה הוא למרוק עליה סדין אמר
 לו אין לך כל שבת ושבת שלא יצא שופט הקיעה
 חמה לחציו הקופה אמר לו מה הוא למרוק עליה סדין
 אמר אין לך כל שבת ושבת שלא יצא ממנו נביאים
 ושבת יהודה ושבת בני גלגל העמידו מלכים ונביאים
 הקיעה חמה אצל מרגלותיו של אליעזר עמד יוחנן
 בן לעזרי ופרק עליה סדין הפשיט רבי לעזר טליתו
 לאחוריו ויצא לא מפני שהפליגו בדבר לא שלא אמר
 דבר ששמע מדבן כל האמרה לרבות קטנים שאינם
 צריכין לאמר תנו רבנן קטן שאינו צריך לאמר חייב
 בקופה יודע לנענע חובב בלולב יודע להתעטף חייב
 בציצית לשמור תפלין שלא יבא בהם לבית הכסא
 אביו לוקח לו תפלין יודע לדבר אביו מלמדו תורה
 צוה יודע לשאל ברשות היחיד ששואלן אותו נקטת
 בטמאה או לחן והוא יודע להשיב ספיקו טמא ברשות
 הדבסאם שאלוהו ואמר איני יודע ספיקו טהור
 ברשות היחיד ספיקו טמא יודע לשמור ידיו אופלין
 על גבידין טהרות שאם נגע בטהרות חוששין לו
 טמא אינו יודע לשמור את ידיו שיש שם דיבין
 לטמאת ידיים לשמור גופו מטהמת מגע ומשא
 ואהל אופלין על גב גופו טהרות יודע למרוק בפיו
 חולקין לו תרומה בבית הגורנות אצל פשהוא קטן

לאו שאין חולקין בבית הגורנות לחדש שוטג דחטק
אבל משלחין להן לבתיהם" יכול לאכול כזית ככדי
שיאכל הגדול פרק מדחיקין מצואתו וממי דגליו" יכול
כזית יצא שוחטין עליו את הפקח שאין ממען ע"ל
הפקח לא מי שיכול לאכול כזית ירדו בשמים והוא
בתוך הקוכה מושלין אותו משל לעבד שביקש למקוה
כוס לדבו שטף הקיתון על פניו כלומר אי אפשר בשמושו
וידבר משה את מועדי יי לפי שלא למדנו לא על
הפקח ועל התמיד שירחן שבת שכבב בהן מועדי
שאר קדבנות הצבור במועדות מניין ש'אלה תעשו
ל' במועדיכם למד בכול שירחן שבת לפי ש'נבהן
מועד' להעלה נד תמיד למה הוא מזכיר כן הדלקת
שמן במנורה לא ללמדך שהיא צריכה וישן שנעל
המנורה הטהרה מיחוץ למדכת העידות טרות היא
לכל באי העולם שהשכינה בישרא" יעדך הנדרות
לפע יי שלח יתקן מבחן ויכניס מעדב ער בקר
שנתן בכל יום חתי לוג' שמן כדי שיהא דולק מעדב
עד בקר ומדליק נד מעדבי ממקבח החיצון אבל
שאר הנדרות מדליקין מחבירן מושך פתילה ע"ל
שמדליק שהנדרות קבועים" והטבתו בבקר ובין הערבים
תמיד תמיד אף בשבת אף בטמאה" על השלחן הטהור
על טהרו של שלחן ולמה נקרא לחם הפנים שיש לו
ששה פנים היה ארך כלחלה עשרה ספחים ורחבה
חמשה ספחים ועבה שבע אצבעות קומץ יה'ז
השלחן ארבו יב טפחים ורחבו ששה ולחם הפנים
אוכ

ארכו עשרה נרחבן חמשה ומטח ארבע למחב השלחן
 וכופל טפחיים מכל צד ויצא בן אשה ישראלית זה
 בנה שלשולמית שהיא שלומה מכל מוס' בת דברי שהיה
 דברנית' ולכך נתענית' ומהיכן יצא מבית דין שלמשה
 בא ליטע אהלן בתוך מחנה דן אמרו לו מה טובך ליטע
 אהלך במחנה דן הלא כח איש על דגלו באותו לביר
 אבהם יחנו עמך וכנען לבית דינו שלמשה ויצא מחויב
 עמך וקדף למטה דן גכדי הוא לאותו שבט שאמו ממנו
 ואיש כי יכה כל נפש אדם זה לימד אהלן קטן בן יומא
 שאם הדגו הוא כהדק עליו לא הכהו ואין שם אומד והכהו
 אחר ויש שם אומד חייב לא שם הכו אותו עשרה
 ולא המיתו אותו ובה האחרון והכהו והמיתו חייב שכ
 כי כל נפש' ותכדילך הנא ומכה בהמה ליעלמנה אף
 כאנת טר פהו פטור לאמה קא לאוול נפש בהמה אף
 לטל עמר פיהא אנפש' פכצץ וקא בהמה כמנו שנ בקדש
 מן הבהמה וקא פיה תחת פרט לטרפה מה להלן בדיומה
 אף כאן בדיומה' וכרי באדם קא פיה באחול כל נפש
 אדם יכול טר תל ומכה אדם מיטט אדם טל ומיעכ
 בן שמונה של בן אדם ונאמר להלן ויצדא אלהים את
 האדם מה להלן בדיומה אף כאן בדיומה' דא למא נשנית
 בהמה לא מה אדם עד שיתכוין שנ וארבלו פה הבהמה
 ומכה נפש בהמה מכאן שאם שחט מי שאינו מומחה
 ונבל חייב לשלם לקולה ושלמנה' ובעי ישראל עשן
 עזה יוי את משה ומה עשו סמכו ותלו ולא הלינו נבלתו
 על העץ שנ להלן לא תלין נבלתו על העץ' בהר קוני

פ הלכות חמץ
 ומצה' כי צד
 מבשר דברי היד
 אכלתם לעצמכם
 פלאס' יהודה
 אף לא יצא
 חמץ לא טרפה
 ומה קאסיה
 מ' שצוה לטעם
 קא חמץ אסור
 בא כלה וכו'
 אסור באכילה
 מה כותב טעם
 טרפה אפ' חמץ
 טעם טרפה
 אמרו לן חכמי
 נבלה קובץ
 עדיא אסורה
 באכילה ואינה
 בטעמה טרפה
 אפ' בלחם חמץ
 אסור בהכירה
 וכו' אסור
 בהכירה מל
 כותב טעם טרפה
 אף חמץ אסור
 טרפה' א
 תוס' נבלה
 שהיא מותרת
 בהכירה

אמר לן שור הנסקל ויכין שהוא אסור בהכירה ואינו טעם טרפה אף לא
 עליו פתח וחמץ עמוס עליו כרת' וא' יוכין שור הנסקל שאין עליו כרת' אמרו לן חלב

בהר קוני מה ענין שמטה אצל קוני והלא כל המצות
 מקוני לא מה שמטה נאמרו כללותיה ופטו מקוני
 כללותיה אגסוץ ופרוט אגסל ודקרוק מבאדי אתמיה
 ובשנה השביעית כמה חביב השביעי לפני הקצב למעלה
 למעלה הרקיע השביעי חביב והוא ערבות שנסל
 לרוב בערבות ביה שמו' שכ' שנו שבעה דקיעים
 בדמ' הקצה ולא בחל כסא כבוד למלכותו לא ערבות
 בארצות השביעי חביב והיא תכל ש' ישאנו תכל בה
 בדורות השביעי חביב והוא חנוך ש' ויתהלך חנוך את
 האלהים והם שלשה שעלו ושמשו במדום חנוך ומשק ואילו
 בומים השביעי חביב וביום השביעי שבת ריגש
 בשבועות השביעי חביב שבעה שבועות בחדשים
 השביעי חביב ש' ובחדש השביעי חג הקצות ליו
 בשנים השביעי חביב ש' ושבתה הארץ שבת ליו
 כי תבאו אל הארץ וכול משבאו לעבר הירדן תל אל הא
 המיוחדת וכול משבאו לעמון ומואב תל אשר אכ נתק
 לכם במצאת אומר כיון שעברו ישדא את הירדן נתחייבו
 בחלה וחדש ובערלה הגיע יום שבעה עשר בטקן נתחייבו
 בעומד הקיע יום חמשים נתחייבו בשתי הלחם לארצו
 עשרה שנה נתחייבו במעשרות אחד שבע ששבשו
 שבע שחלקו התחילו מוניץ שמש' לל' שנה לששים
 וארבע עשר יובל ולמהותקה שבעות לישדא לא במי
 סבחרים שבא ולכך הארץ בקוף השבוע ולא יכלו לעאת
 ולבוא ש' כי מפע חרבות טדו מפע חרב נטושה ש' ש' ש' ש'
 לא תזרע שלא יעבור האדמה בשביעית שמיך ושדל
 בכל

שור הקהל יוכיח
 שענוש עליו
 כרת ואינו טעם
 שרפה חלום
 כותר חייב עליו
 כל תורה וחמש
 חייב עליו כל
 תורה לא יוכיח

ו/ל/ל/ל/

חלש שור הקהל
 שאין חייב עליו
 בכל תורה לא
 לן שדכר
 חסדק וחלש
 יוכיח שחייב

עליה בכל תורה
 ש' ש' ש' ש'

התורה אמרו
 תשבות משבת
 ונח אחריו כל

כל דין שחייב
 תחלתו להחמיר
 וסופו להקל

אינו דין אם
 מצא אש במצא

יושב ומשמח
 ועובד עליו

וראה ולא יחל
 ש' משבת
 בכל דבר

היו ולמה נשאו לבקש אליהם מה זרע ודמיו מנוחדיק
שהן עבודה במרץ ובאונץ יצא המעבד והמקנל אבנים
והמצריך והמרכיב אונץ שהוא פטור ואת קפיה קצוץ
לא תקצור שלא לקצור קפיה שביעית כדרך שהוציא
בשאר הימים וקצרתלך מצות עשה לקפור שנים
ושבעים ולקדש שנת חמשים יכול לקפור שבע שמוטות
ויעשה יוכל ה'ל שבע שנים שבע פעמים קאפי קפדא
במחר שאמר ביום הכפורים איני יודע שהוא בעשור
לחדש לא בעשור לחדש דוחה שבת בכל ארצכם אין
תרועת ראש השנה דוחה שבת בכל ארצכם לא לבית
דין בלבד ועשה את התבואה לשלש השנים שהם ששית
ושביעית ומוצאי שביעית ד'א שביעית יוכל ומוצאי
יוכל ובי תמכרו ממכר וצאת החלפה שאין בה אונאה
אל תוכו זו ישוב אונאת ממון אונאה דבר הנקנה מור
ליר הוא שיש בו אונאה יצאו קרקעות מאונאה וכו'
לקרקע אין בו אונאה לאנה חוזר ביוכל לבעליו ועצדים
הוקשו לקרקעות שנ' בדם אחזה פקרקע ושטרות שאין
גופן ממון לעמיתך לא הקדש עמיתך לא הקדש וכמה
אונאה שתות בשוה שנקנה מקח ומחזור אונאה יתך
משות בטרל מקח מחות משות מחולה ל' טרפון
הודה בלוד שהאונאה שליש למקח ושמותקדי לור
ואמרו ובלבד שיוחזיר כלהיום אמרו יניח לנו טרפון
מקומינו כי מקפר תבואות הוא מוכר וד' שתי תב
תבואות אין פחות משתי שנים פעמים אונאה אוכל
ממנה שלש תבואות לשתי שנים ולא תוכו איש את

עמיתו דן חונת דברים' כוצר ראה חללים פאים עליו
לא יאמר לו כדרך שאמרו חביריו שלא יוב זכר נח
מי הוא בקי אבד' ראה חמרים מבקשים תבואה לא
יאמר להם לכו אצל פל והוא יודע שאין לו' ויחמר
מאלהיך כל דבר שהוא מסור ללב נחמ' בו וידעת ממנו
אני ווי על כדחכם' ואיש כולא והילוך זה הקר שאין לו
יודע ולא מוריש אב' ושל שבטא לא כאל' ש' ואתם
בית ושל לא כליתם והשיגה ידן שלא ילוק' ומצא עד
שומצא דבר שאינו מצוי בשעה שמכר אבל אם
מכר שדות אחרות כדי שיגאל אתה שדה אין שומצין
לו' כדי גאולתו יעני מקדאר מה יגאלנה כולא או וניח'
טה כולא אבל מקצתה לא יגאל ש' כדי גאולתו בית מעשב
עיר חומה אין דינו לא בארץ ומשום ישוב ארץ ישראל
באנת אפרדייה עד שנה' וקו' תמימת להביא חד' ש'
העובד' אשר לא חומה כח וקרי לו' ללמדך שאם היה
הבית בקור החומה ובחומה היא ישבת' אמא אבהבכ
אלוים ליקהם דאכלין בכלל עיר חומה' ושדה מקדש
עריהם לא ימכר לא ושונה מקדש לעיר ועיר למקדש
וכי ימוך אחיך והחזקת בו תק לו דבר שותחזק בו
משום ערצה' וחי אחיך עמך תק לו מלמכה שיחיה
בה' חייך קודמין לחייו הדיו שביר' קיתון שלמים אם
ישתה אותו במדבר וגיע ליושוב ואם ושתהו שנים לא
יגיעו ישתיהו זה שביר' אל תקח ממתו נשך ותבית
למה בקרא שמו נשך מנע שהוא כנוסך מבשר'
לא נשך מה הנשך נוסך באיבר אחר מאכלי רגלו של אדם
והוא

וְהָיָה אֲנִי כְּמִשְׁמַעוֹ וְנִשְׁכַּח עוֹלָה וְהוֹלֵךְ בְּחִיבָתוֹ עַד שֶׁהוּא
מִבְּטָט וְנִתְמַח וְנִתְּחַח כִּי הָרְבִית שֶׁהוּא עוֹלָה מֵעַט
מֵעַט וְאִינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא מִחֲקָדוֹ מִמּוֹן הָרֵצָה "וְתִרְבִּית
כְּמִשְׁמַעוֹ וְנִשְׁכַּח וְרִבִּית אֲחָדִי הוּא וְלִמָּה חֲלָקוֹ הַכְּתוּב
לְעִבּוֹר עֲלֵינוּ בִּשְׁנֵי לֵאוֹיִן וַיֵּשׂ אֹמֶרֶיךָ נֶשֶׁךְ בְּכֶסֶף וְרִבִּית
בְּפִירוֹת" אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָאִי וַיֵּי שְׂבַחְתִּי
בֵּין טֶמֶה שֶׁלְּבָבוֹר לִטְפָה שֶׁאִינָה שֶׁלְּבָבוֹר אֲנִי עֲבֹר
לְהַפְדֵּעַ מִמִּי שֶׁמֵּלֹאֶה מַעֲוֹתָיו בְּיַד גְּוִי וְאֵלֹהֵי אֹתָךְ בְּיַד
גְּוִי שֶׁתּוֹלֵךְ מַעֲוֹתָיו בְּיַד גְּוִי וְאֵלֹהֵי אֹתָךְ בְּרִבִּית "לִתֵּת
לְכֶסֶם אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן לְהִיּוֹת לְכֶסֶם לְאֹהִים מִבְּאֵן אֶתְּמַר
כִּלְהִיּוֹשֶׁב בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי אֵין קֶבֶל עֲלֵינוּ מִלְּכּוֹת שָׁמַיִם
וְכִלְהִיּוֹתָא מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְחֹזֶקָה לְאֶרֶץ בְּאֵלָנוּ עֲבָר
עַד וְכֵן דֹּדִי אֹמֵר כִּי גִדְּשׁוֹנִי חַיִּים מִהֶסְתַּמַּח בְּנִחְלָתִי יוֹי
וַיִּמְדּוּ לוֹ לֶךְ עֲבוֹר אֵלֶּה אַחֲרָיו וְכִי יִמְדּוּ אַחֲרָיו עֲמִיךְ
וְנִמְכַּד לֶךְ זֶה הַמוֹכֵר עֲצָמוֹ "כִּשְׂכִּיר כְּתוּשָׁב שְׂכִירֵי זֶה
שְׂכִיר שְׁנֵים תוֹשְׁבֵי זֶה שְׂכִיר עוֹלָם" וַיֵּצֵא מֵעַמּוֹ הוּא וְכִי
שֶׁלְּבָנוֹ חַיִּים בְּמִזְוֹנוֹתָיו הוּא וְכֵן עַד שֶׁיֵּצֵא אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ
הוּא שֶׁזְּוֹאִינוֹ שֶׁכֵּן לְשִׁדְרָה שֶׁהִיא בֵּה" וְנִמְכַּד שֶׁאִקּוֹר
לְקִדּוֹתָיו עֲבָר וְכִלְהֵעוֹשֶׂה כְּדֶרֶךְ שֶׁמִּשְׁתַּמְשִׁין בְּעֵבְרִים
כְּנַעֲנִיִּים עוֹבְרֵי בִלָּא תַעֲשֶׂה שֶׁנֶּלֶא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדֹת
עֲבָר "כִּי־עַד לֹא יִשָּׂא בִלְגֻטָּה לְפָנֶיךָ וְלֹא יִכְשׁוּל לֶךְ מִנְעֻלְךָ"
וְאֵלֶּה אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו שֶׁלֹּא יִמְכְּרוּ רִבּוֹ הוּא וְכֵן וְכֵן אֲחֻזָּה אֶחָד
כִּי מִנּוֹ גִדְּשׁוֹן כֶּסֶף "לֹא יִמְכְּרוּ נַעֲמֻדָת עֲבָר כִּי־עַד שֶׁלֹּא
יַעֲמִידֵם עַל־אֵבֶן הַלֶּקֶחַ וְיִכְדִּיז עֲלֵהֶם" לֹא יִמְכְּרוּ בְּצַנְעָה
לֹא תִרְדֶּה בּוֹ בְּפֶתֶךְ שֶׁנֶּעֱבֹרָה שֶׁאִינוֹ עֲרִיף לָהּ" וְגַם
מִבְּעֵי הַתּוֹשְׁבִים מִתַּר לְקָנוֹת קֶדֶם תּוֹשֵׁב בְּעֵבֶר בְּנֵעֲכִי

לעולם בהם תעבדו המשחרר עבדו הכנעני עובד ~~עבד~~
לש בהם תעבדו אשר הולידו בארצכם ואפלה
כולדו בינינו כוהגין בהן מנהג עבדות לששת אחזה
וכאמר בשדה ושדה מגרש עריהם לא ימכר כו אחזה
עולם היא מכאן שהוקשו עבדים לקדקעות או לעקר
דה מוכר עצמו לעובד ע"ז או לע"ז עצמה שהיא לקוים
לעמיות לחלוטין דא לעמיות לחלוטין אתהנותן מתנה
בראשונה היה נטמן יום וז' שתהא חלוטה לו התקינו
שהאחולש מעותיו בלשכה ויהיה שובר הדלת ונכנס
אומתי שירצה הלכה יבוא ויטול מעותיו ואם לא יגאל
באלה ל' יוקי אמר באלה לשחרור ובשאר כל אדם
לשעבוד ל' עקובה אומ' באלה לשעבוד ובשאר כל אדם
לשחרור וחכמים אומ' הכל לשחרור בין שפדוהו קדושים
בין שפדוהו שאר אדם יצא לחירות וחשב עסקנהו ^{מכאן}
שאסור לגנוב דעת הבריות ואפלו דעתו שלקווי יכול
עליו בחשבון תל' וחשב עסקנהו אצל אס טעה הקני
מאליו מותר לא ירדנו בדרך לעיניך בעיניך תמחה
אצל אין אתה חייב לכבוש עליו לתוך הבית לראור
מה הוא עובד ומצבה לא תקומו לכם מצבה היא בנין
גבוה כמו אכדירה ואין משכית היא שנותע לפע
ע"ז ומשתחווים עליה ובארצכם לא תעשו אין אתם
משתחווים על האבנים אבל תשתחוו על האבנים המפצלת
במקדש את שבתתי תשמעו הוואיל ודבי מחלל שבת
הואיל ודבי עובד ע"ז הואיל ול' מגלה עליות אף אב
תל' את שבתתי תשמעו מה שנידית שבת לעולם אף מונח
מקדש לעולם אע"פ שהוא חרב ומקדשו תיראו מצות עשה

עשה לירא מן המקדש ולא מן המקדש אתה ירא לא
 מהלך עשרה מקדש שלא יכבד אדם להד הפית
 במקלו ובמנעלו ובאפודתו ולא יעשנו קמטריה שיבנן
 מזו הדרך ויצא בקצרה כדי לקרב הדרך ודקיקה מקל
 וחומר וכדי מן גמלת כופה אן מן כאן ידכל לא וזמל
 קאוס כמי קאלעמנד לשדה ואין ושיבה בעדה לא
 למלכי בית דור בלצר ש' ויבה המלך דוד וישב לפני
 יו"ק לקריבית לאר מקמיא הדי פי מדאתב אונד
 שהמקדש דומה לעולם וקא שרפים עומדים ממעל
 לו אי אנהם תאבתין לא ולחקהם תגיויר ולא קבון עק
 אחרדאך ולא טרפת עין

פרשת

אם בחקתי ~~אם בחקתי~~ וכתתי
 גשמיכם בעתם שלשה כתנו במתנה הקשמים שז
 וכתתי ג' ומאורות שז ויתן אתם אהים ברחמי הש
 ותורה שז ויתן אלמשה ככלתו לדבר אתו שני לחת
 אבנים וכתתי גשמיכם בעתם תנו רבנן איזו הוא
 עתות הקשמים לילי שבתות ולילי רביעיות ומשבעה
 ימים במרחשון שאולין הקשמים ודאך ט"ו יום אחד
 חג משום עולי רגלים ללא יקטעהם אמטר קאך כדי
 שיגיע האחרון שבישראל לנקד פדת ויש אומרים דה
 מרחשון ובקלן שני יורה ומלקוש יורה במרחשון
 ומלקוש בניסן וכתבה הארץ יבולה קאן מעשה
 בימי שמואל בן שטח שהיו גשמים יורדין בלילי
 שבתות ובלילי רביעיות עד שנעשו חטים ככליות
 ושיעורים פגעי חטים וערשיוס כדינרי זהב ועדו

מהן הכמים והניחוס לדורות להורשע כמה העונות גדולות
הה' וחטאתיכם מנעו הטוב מכם " והשבת חיות
דעה מן המדיקין הה' ושעש יונק על חור פתך מה
לפרק בין חור ופתך לגואב חור זה נחש קטן ופתך
נחש גדול " עתיד תיבוק מישרא להושוט אצבעו
לפי הצפעוני ומוציא מדה מכיו וכן הוא אומ' גמול
ידו הרה' וחרב לא תעבור בארצכם ואכלו חרב
שלשלוס כגון שהיו הגוים עובדין בכלי זיכס ממקום
למקום כדי שיעשו מלחמה עם אחדים מכאן שראית
המלחמה דרה' ואכלתם ישן נושן תכדידה לקור
לאנא נקול ישן מן התבואה פקט פסל נושן ואף מן
היין וישן מן הזית ומא מזגלה' וכדי איצא ישן משנה
ראשונה כושן מלפניה' ונתתי משכני בבחוק ט
חצול לשכינה פינא' ואולך אתכם קוממיות מעט
לנץ הוטלי מא שדה אנקלוק ודברית יתכון בחירותא
ולטעם המדרש קאו מלמד שכל אחד מאנשי דור
המדיבד היה כשע קומות של אחדם הראשון' ומעט
קוממיות הנא כמא אי אנה מוצלהס מראקי לכמא
ומן הדי אקתרלו עלי שיעור קומה אנה דאך לקד
לחמאל מן לאוצאק מן מעט לכמא ללמבדא לאוול
ואם לא תשמעו לי' ואם בחקתי תמאסו
אם במלמדו חקתי תמאסו' ונתתי פני בכם כנאיות
ען אג'ב' ואם תלכו עמי קרו אם תאמרו שה וא
קרו אע מוקיף עליכם אותו קרי' אם תשמעו אטיב
ואם לאו אוריע לכם' שבע כחטא דתוכס' וכי הקבה
נפדע

ספר שמות
פרק יג
פסוק כג

נפרע מן האדם שבע פעמים על חטאו לא לפי נח
שהוא קורא בשם מינים ארבע מיתות בית דין וכדו
ומיתת בודי שמים ומלקות א"ע שכלו ביות של מטה
לא בטלו בית דין של מעלה לא הקצה נפרע מן האדם
בחפצו ותכרד כמק מדאר ואם לא תשמעו לו ואם
תלכו עמי קדי ואם ער אלה ואם באלה לא תוקרו ואם
בקצת אם עבדתם על חמשה חומ' תודה וקן שבע
עבדתם על שבעה ספרים לכך אפרע מכם שבע
והשיבו לחמכם במשקל למק במשקל לפי שהבדיות
נפלין וחוזרת ושוקלין אותן שאינם יודעין במנינן
והשמרתי את בנותיכם הי ארכאך אלי יקראעו עליהם
ליעבו ע"ז חמטכם לו המנחשים והקוסמים פקדיכם
על פקדי גלולוכם וכי מה פקדים עושים לא שהיה
אלוה' ז"ל מחזר על כל תפוחו רעב מעצא אחר
תפוח ומוטל בדעב אמר לו בני מאיזו משפחה
אתה אל משפחה פלונית אמר וכמה הייתם אמר
שלשת אלפים אמר כמה כשתייר מכם אמר אני אמר
ליונך שתאמר דבר אחד ותחיה אמר ומה הוא אמר
שמע יש ויו' יא אחד קצף ואמר חק ושלום לו מלהגמר
שם שמים שלא למדע אבא ונטל יראתו ונתנה על
לבו והיה מגפפה ומנשקה עד שנבקע כדיוסו ונפל
הוא ויראתו לאדץ לקיוס מה שנ' ונתתי פקדיכם על
פקדי גלולוכם והשמותי את מקדשוכם א"ע שומעין
בקדושתהן עומדין שחיוב אדם לנהוק כבוד במקדש
ובבתי כנסיות אף בחלבנ' וכן הוא אומר ואהי להם

תכלה דכל ופעתי אלכס באותה שעה נתת שר
שמים בעבוי וידרו גשמים הרבה עד שנתמלחו כל
המעלות שלוח והותלו ויצא בעל המים מן המרחק
ונקדיומון מבית המקדש ופקעו זה בזה אמר לו
נקדיומון שגר לו דמי המים שהותירו אמר לו בעל המים
יש לי עליך פתחון שתתן מעותי אמר נקדיומון מפני
מה אמר מפני שבדלת גשמים לו ולך ומויד חזר
נקדיומון לבית המקדש ונתעטף שנייה ואמר רבוב
העולם כשם שעצת לי כן בדא שונה כך תעשה לי נס
בשנייה כדי שותקל שמך לפני עמי הארץ ותב מראי
ועוד נפקדו העבוי ונקדה לו החמה לכך נקרא שמו
נקדיומון בן גידיון ויוסף היה שמו והודה לו בעל המים
ופשט זהב נס בושראל עד ששמע בן יציות הכסף
לפי שהיה מוקב על מטה שלכסף בדאש כל גדולי
ושדאל אמרו עלביתו של נקדיומון בן גידיון אשת בן
יציות הכסף שהיתה מנוחה מוצעת שנים עשר
לפנים דינרי זהב טהור ומה דינר זהב היו לה מערב
שבת לערב שבת לסופק הקדירה לאחר שמן היה
דבן יוחנן בן זכאי ותלמודיו הולכים בעכו מצא יוחנן
אשה אחת ראיה ומלקטת שעורים מתחת טלפי
הקוסים והיא יושבת וכיון שראתה דבן יוחנן בן זכאי
פשה ידה אליו ואמרה לו פרנקיני אמר לה בתי
בת מי את אמרה לו בת נקדיומון בן גידיון אע ומיד
ספק כף על סף ואמר לה ממון אביך הוכן הוא וממון
בעליך הוכן הוא אמרה לו באה עליה ואיברה את

ואם לא תעשה כן יאמר לך ה' ואל תהי עמו
ואם לא תעשה כן יאמר לך ה' ואל תהי עמו
ואם לא תעשה כן יאמר לך ה' ואל תהי עמו

מה הפסוק
הוא ה' ה' ה' ה'
ואם לא תעשה
ואם לא תעשה
ואם לא תעשה

זה והלא לא ודעת מה כתוב בתורה ושברתי את גשן
 עזכם מיד פנה רבן יוחנן בן זכאי אצל תלמידיו ואמר
 אע ער בכתובתה שלשן אף אפי אפיס דינרי זהב
 חזק משנתן לה בעלה בן יצירותה בקף ובכה רבן יוחנן
 בן זכאי ונתן לה מקונות ובקורות ומיני מקדים
 וניחם אותה ודבר על לבה ואמר לה אל תרחי בתי וחי
 ראש אביך אם יגע בך דבר דע ולא שזה ממנו ער
 שבעה בה לקדול שלתלמידיו וזכרתי את
 בריתי ועקוב מלאה שלא יצא ממנו בקולת' ואף את
 בריתי וצחק באמר בו אף שועא ממנו עשו הדשע
 ולא באמר בו צפירה כאלו עדיין אפרו צבור עלגבי
 המעבה ובאמר באברהם אף שועא ממנו ושנעע
 ומניין לרבות האמהות שנאת ואת ואת' ומנין לרבות
 הצדיקים כולם שהיו זוכר בדות להם לושרא בשבולם
 כגון אדם שת ונח ושם שנ וזכרתי להם בדות ראש
 ומנין אף משה ואהרן ומרים שנ אשר הוצאתי אותם
 מארץ מצרים דבר אל בני ישראל בני ישראל מערוב
 אין הגוים מערובין וכול שלא יהוא נערכין תלמידי
 ומפני מה הן נערכין ואינן עורכין שהדי חדש שוטה
 וקטן כנערכין אבל לא מערובין דבה בנערכים
 ותר מן המעריכין ואמרת אליהם לרבות הרים
 נעבדים' אוש פרט לקטן דבר אל בני ישראל בערכך
 נפשות אין לי לא אחד שהעדיף אחד אחד שהעדיף
 מדובים מניק אלל נפשות' נדד בערכך הקיש נדרים
 לערכים מה נדרים בכל תאחד אף ערכים בכל תאחד

הפסוק עד סופה
 כי שירת ביהודה יש בכלל מה ע' מעורר לא ה' פרשת פסחים מה שכתב
 ע' אזהרה ופירוש נשקיים מ' אלה המעפאים ע' הנהאכני שווא מלאך פמבור ופרשת צ' ושים
 ש' בה ע' למעלה

שכל המעמטוס ואגרגינס "יכול לא יהו בכלל
 אוש לא בכלל אשה תל או נקבה זכר וראי או נקבה
 וראית' ודמיוס אונן בערכים לא אם אמר דמי פלוני
 עלי ואפלו קטן' או גוי דואין אותו כעבד במכר בשוק
 ומשנל דמיון והערכים והרמנים לבדק הבית כולל
 ואעורך הו אן יקול ערכי עלי או ערך כל עלי אלה
 וקלם לעורך אמרבור כי לתורה בקדו קן לעורך
 ואם מך הוא מעדכך כותבין לו מזון שלו שום יום
 ובקות שנים עשר חדש והשאר לקדש' ואעלם אן
 אכתג לערכים כי לתורה ששום שקלים ודמי תעב
 של שום שקלים ונחן לים נגר לערכים אכתג כגן
 חמשים והכדי אין בערכים ותל על חמשים ולא
 בחות משקל ש' וכל ערכך יהיה בשקל הקדש'
 ביד מעננה אף אעמיות ערך הקבר וערך הנקבה גדול
 וקטן אוש ואשה כגן תרש לא בן ששים כתג מעניה'
 ותמנתע שר שקל לשכר אלה הוא עני' והשקל לנקבה
 אף הוא עניה פיגבל מאוה ועשרין ונדפק ללעבד
 באעמאוס' ועני אשה ואיש פי לשכר אונאחד וגי חסאבה
 ששים מתחקה' אודבע ממות בערכים בן חדש
 חמש סלעים בן חמש עשרים סלעים בן עשרים
 שנה חמשים שקלים' בן ששים שנה חמשה עשר
 שקלים' והעמידו כל שושנו בה עמדה ושע בה ערכה
 וזאו וינות שמנים נסלות שמינן בה עמדה אונן
 בה ערכה' העריך ומת קודם עמידה כבוד וכן הבהמה
 ומנין שממשכבין על הערכים ש' ונתג את הערכך

לעולם יהא חדים
 זהיר באשה שחמת
 שדמעה קדובה
 כד חוצתה קדובה
 וכל השערים
 נעעלו חוץ מעשו
 אונאה ש' הנהגה
 נצב על חומת אס
 ובדו אכר שמי
 מאבק לאלה עלי
 'למחול עליה אלה
 במלך האותות
 אכר אכר צ' פעה
 ק' אף צ' קדו
 משאלו צ' הבורח
 צ' והבדק
 אף רחם ללך
 אשה שגא שגא
 וק' בדין שבי
 הבוח צ' והבדק
 למיה מברכ
 על ה' צ' ברא
 פ' ה' וכל העב
 ברא פ' העש
 אף נחזיר
 לעיניו ש' ש'

הוא אין להקדש לא מקומו ושעתו ואם סל בזה מקדש
טמאה בעלת מום' וכן המרכיב חיוב משום כלאים
וכן כל בהמת פקוליו המוקדשין עשאה קצת קדש
וחול מעולבין והדין כבהמה טמאה עס טהורה
והחורש בשור פקוליו המוקדשין לוקה' ואיש כי
יקדוש את ביתו ויצא המקדוש דבר שאינו שלו
זרע חומר שעורים חומר הוא הפור והוא שלשים
ומקאחת בית כור כמסה וקבעין אף דראע והו
בדבוע דעבאמה על דעבאמה בקידוב ואם משדו
אחזתו' אפרס בין שרה אחזה ושרה נקנה אף
שרה אחזה אדא לס יסתפקהא יאחבהא ובאעהא
אגזבר פלא טאר תעוד לה ביובל לא תדגע לפהו
אף בכול מועט שאם היה בעל מום אינו קורא לו
שם אבל תמים קורא לו שם ואומר זה בכור' לא
יקדוש איש אתו שלא ישנה הקדשים כלומר
לא יקדושנו מקרבן לקרבן אחר אין לי לא בכור
מנין לשאר קדשים שג' בבהמה ואם הקדושין
בבטן למזבח עולה הוקדש שנאמר ובכד
משופכין אין את מקדושן אבל קודם ושלך' ליו
הוא שאין הכור עושה תמורה' אם כאן למה
באמר קדש קדשים הוא ליו לא מלמד שהוא חל
על קדש קדשים ועל קדשים קלים מכל אשר
לן מאדם ובהמה מאדם או עבדים וקן כל חדם
אשר יחבם מן האדם מות יומת זה שבגמר דינו
בבית דין ואמר אחד עלכו עלין פטור אין פוטק
וכן

וְכָל יְהוּדִים מִכְּבוֹד וּמִעֲבוֹד הָעֲבָדִים תָּל מוֹעֵד
וְכָל מַעֲשֵׂה בִקֵּר וְצֶאֱן מִעֲשֵׂדִין מִן הַכִּבְשִׁים
עַל הָעֲקֹדִים שְׂכֹלִים נִקְרָאן צֶאֱן הָעֲשִׂידִי יְהוּדָה
קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ לַתְּשׁוּעָה עֲשִׂידִי אֵין לְאַחַד עֲשִׂד
עֲשִׂידִי מִפִּי הַקְּבֵלָה שֶׁהַטְּעוֹת מִקְדָּשָׁה בַּמַּעֲשֵׂה
שֶׁלֹּמֶטָה וְשֶׁלֹּמֶטָה מִן הָעֲשִׂידִי בְּלֹדֶר וְזֶה בַּעַל
בְּהֵמָה וְהַשְׁלִיחַ אֵינוֹ עָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן וְכָל מַעֲשֵׂה
בִּקֵּר וְצֶאֱן זֶה מַעֲשֵׂה וְהוּא לְבַעֲלִים כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹד
תַּחַת הַשֶּׁבֶט שׁוֹעֲבֹד מִעֲצָמוֹ לֹא שׁוֹנֵי וְאֵין בּוֹדוֹ
בִּיטֵד מִמִּדְּיוֹשִׁין מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה מִכִּנְיָן לִרְיִד
וּמִנִּיחַ הַשֶּׁבֶט עַל פֶּתַח הָרִיד וּמוֹעִי וְאֵין אֶחָד
וְהָעֲשִׂידִי רוֹשֵׁמוֹ בִּקְדָּשָׁה וְהִיא קֹדֶשׁ עָרִיךְ שִׁיקְרָה
לֹא שֶׁ מַעֲשֵׂה לֹא וְגַחֵל אֵינוֹ נִמְכָּר לֹא חֵי וְלֹא שְׁחֹט
לֹא תִשֶּׁם וְלֹא בַּעַל מוֹט שֶׁגִּבּוֹלָה נִקְדָּשָׁה קִנְיָה שֶׁלֹּ
אִם וְגַחֵל טוֹבִיחַל וְנִמְכָּר בִּיּוֹם קִדּוּמָה אֶת הַשְּׁדָה
מִיֵּד נַעֲמִי וְבִבְכוֹר בִּמְכָר לֹא תִפְדֶּה נִמְכָּר הוּא לֹא
יִחְלֹפְנוּ וְלֹא יִמְכָּר אֹתוֹ מַעֲשֵׂה בְּכָל הַיּוֹם וְלֹא יִמְכָּר
לְחָקִישׁ אֲלֵינוּ מִה מַעֲשֵׂה קֹדֶשׁ מִגִּבּוֹלָה לֹא יִמְכָּר אֹתוֹ
אִף כִּד כָּל שֶׁהוּא קֹדֶשׁ מִגִּבּוֹלָה לֹא יִמְכָּר אֶתוֹ וְאִם
הַיִּמְכָּר לִזְקָה יִתָּאן קֹדֶשׁ בְּדָם הַבֵּית מִה מַעֲשֵׂה
קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל יִתָּאן קֹדֶשׁ בְּיוֹם מִה מַעֲשֵׂה קֹדֶשׁ
וְחִיד יִתָּאן קֹדֶשׁ יִצְבוֹר שֶׁאֵין עוֹשִׂי תְּמוּדָה פְּלִדָּה
גַּם מִכָּדֵר לֹא יִחְלֹפְנוּ אֵין בַּמַּעֲשֵׂה לֹא יִמְכָּר אֹתוֹ
בְּהֵמָה כַּמֹּתוֹ לְחַיִּיב בַּשֶּׁנִּי לֹא יִתָּאן לַעֲבֹד בְּגֵב
הַמִּמּוֹד בֵּן הוּא בַּעַל מוֹט שֶׁקִּדְּשָׁה חֵלֶה שְׂבִיל וְכֵן

וכיוצא בו שאין ראוי לקרבן ולמה לו קין על התורה
והרי לאו שבה כיתק לעשה מעט שישבה עשה ושני
לאוין ועוד שאין לאו שבה שווה לעשה לא יחליפנו
אקול לשנות הקדשים מקרבן לקרבן ולא ימיר
אותו כל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו חוץ
מנשבע וממר ומקלל חבירו בשם ואנצא כהן
לממד לוקה והוא לאו שאין בו מעשה לכונה קל
מיה שני לאוין לא יחליפנו ולא ימיר ולאנצבע
איתא גם כיה שני לאוין לא תשא לא תשבע

"חומש במדבר קינ"

במדבר קינ באהל מעור באחד לחדש למק ויחך
הכתבאן המקום והזמן מפני חובת ישראל שהם
סגולות יי וחכצו בעולם היסודות ועוד שבה לתקנם
בדגלים שהן מדובעין כדבוע המזלות והזמנ
דודף סביבת הגלגל ליתאם מאדף מעל בכבות
ותואת מצרים ויחכם למשפחתם לבית אבתם ללמוד
שמשפחת האבקדויה משפחה ולא משפחת האם
במספר שמות מלאך שמותיהם באים והם נקיים
מן הזמנה לגלגלותם שגולגלתם הוא הדבק החביב
שהוא גולגולת הראש בגולה דומה לגלגל עגול
וישאומדיון שלוקחין מהם דבק עגול שמונים אותם
בן לא למק ויחם משל למלך שלח אשה וכמב
באיזו יום באיזו חדש באיזו שנה באיזו מקום אדשה
כך ושל ויחם באיזו יום באחד לחדש באיזו מקום

מקום באהל מועד באיזו חנייה במדבר קוני אתה ואהרן
ליתן גדולה לאהרן מה שאהרן שוכח אתה מזכיר
לו ומה שאהרן שוכח אהרן מזכיר לך ואתכם יהיו
איש למטה ליתן גדולה לכל השבטים מבין עשרים
שנה ומעלה זה הוא שאמרו בן עשרים לדורף אלה
קריאי וקורין קרואי לפי שהשפילן עצמן דוממם
הכת' ולמה באמר בשמעון ורחובן לגלגלתם לפי שהן
תריכין כפרה שהרי קנתן אביהם כשבא לברכס
כלי חמס מכרתיהם ויהיו בני ראובן מנייתן כאן על
הקדר קדר הדגלים לא שהקדריס והורה שהוא מלך
וגבור בלבר והקדריס גד מעט שנקבר משה בתלקן
וכאמר בני שמעון פקורין יש אונמין שהביאו הם
מינם אל משה וייראה לו לפי שלא עמד המטין הזה
לפי שמתו במגפה במעשה זמרי ונשארו שנים ועשרים
אף פחות שבשבעים לבני יוסף לבני אמריס למה הקדריס
באן אמריס למגשה לקיים וישם את אמריס לפני מגשה
בני נפתלי למה לא אמר לבני אמרו לפני שרוב דרעו
זכריס מג מחבת אלה תלע לישכא דבר להם למכאן
נקדרה ואיום ואשרה ואסנה ואוקת אלו דבריהם פיה
אלה תלע מין וקת כדוגהם ממעריס והו קן תלע במדבר
קוני באהל מועד באחד לחדש שני בשנה השנית
לעאתם מארץ מעריס וכלכך למה ללמד שאין מחשבתו
שתיקנה לא בושדאל ובעולם משל למלך שנשא אשה
ולא היתה הגונה ולא כתב לה פתובה מזה עשה המלך
גירשה ולא כתב לה גט וכך עשה לאשה שנייה ושליש

אחר כך ראה אשה אחת ענייה בתשוב כשרה אמר
לשונשביכו אל תנהוג בזו כדאשונות לא כתוב לה
כתובך מתוקנת וכתוב באיזו מקום ובאיזה חנייה
ובאיזה חדש וכמה בחדש באשן שנה באיזה פרק
והעיר וחתום עלה בתובה מלך זה הקצה שנוהיה
יוי למלך אשה זו כנסת ישר ש' עס דן ישרתי לו
כך בתחלה ברא הקצה דור המבול ואיבדן ולא כתב
אימתי וכך דור הפלגה ואנשי קדוש והמצרים ואיבדן
ולא כתב בתורה אימתי אבל ישר לא אמר הקצה למש
אל תנהוג עמהם כדאשונים לא כתוב להם ודומם אותם
והוריע לכל באיז מקום במדבר סוני באיזו חנייה
באהל מועד בכמה בחדש בש' באחד לחדש ובאיזו
חדש בחדש השני באיזו שנה בשנה השני' באיזה
פרק ש' לצאתם מארץ מצרים וידבר יוי אל משה
לאמר במדבר סוני בשלשה מקומות ניתנה התורה
לושרא כל במצרים באהל מועד במצרים פלשת
פקחים ובכורות ותמלין בקיני עשר הדבדור ודינין
באהל מועד שאר כל התורה ולמה ניתנה התורה
בשלשה מקומות ללמד שהיא משולה בשלש
דברים במים ביין ובחלב וכולן בפקוק אחד ש' הוי
כל יצא לכו למים ולכו שצדו בלא כסף ובלא מחור
יון וחלב במדבר סוני לא כשם שאין האדם מוצא ויש
יכול ללך לקוף המדבר פך אין כחבו להגיע לקוף דבר
תורה לא אמרו חכמים התורה מתקיימת לא במי
אמשים עצמו כמדבר שהכל דש' עליו לא במשלה
בעים

ושמעון
וקר

במים לא מהמים חיו אדם מתביוש לומר לחבירו
השקני מים כך לא ותביוש לומר לחבירו למדינידבנ
זה "לא מה המים מחייתברואים כך תורה מחיית הקוף
לא מה המים מטהרין כך דברי תורה מטהרין והדי
ותע ארגלים על אתרבווע דגללאובן דגל יהודה יששכר
ונבולון דגלאפרים ומנשה ובעמא דגלדן ואשר ונפ
היו אתרבווע אאולל ואמה אתרבווע אתאני אלא ללויס
כדאך אן אמשכן אמוצווע פי אוקט ואלוים מחיטין בק
בני גדשו במערבון בני קהת בדרומון בני מרדכי בצנונו
ומשה ואהרן חונים במזרח שרן שומרון פתדאהל
מוער "נצח והחונים לפני העשכן קדמה מזרח
משה ואהרן צבנו 'למה נאמר בשבת שמעון פקודין
מא לויס כדאך פי קאור אשבתים קול אנהם תבכדון
נדמען עדדהם הסבאנמקהם ולדאך חקרו בפלשת פנתס
והלויס יחנו קביב ולא יהיה קצף הדי תחריו להם
באן לא יחדבון לא אמשכן לא יכובו סביב לו נצח וקניצ
למשכן יחנו' אד את מטה לוי מועט פחות מבג חדש
והלויס ולא יהיה קצף צדויכום הלויס להקדיר העס
להתרחק מן המקדש' אד את מטה לוי בתוך בני יש
למה שגלוי לפני הקבה שעתידין אן למנות במדבר
ושבת לוי לא והיה בכלל הקדירה' איש על דגלן באותות
נמשלן ישל במלכאים מה המלכאים אומריש שירה
כך יש אומל שורה שנבדן יחד כובבי בקר וידעו כל בני
איהם" מה המלכאים עשויוס מחנות מחנות שרפים
עמדים ממעל לו" כך ישדא עשויוס דגלויס ומחנות

וביצור הון ושרא שריוון העשכז היה מכון בארץ
 והבהנים היו מקופין אותם קביב והלויים רחוקים מעז הארון
 אלפים אמה שנהך רחוק יהיה ביכבם ובינו כחלפים
 אמה וישראל מקופין הכל באותות בקימנין שהיו
 להם כעו המלכים כיצור רבועם כריבוע המקלות
 כשם שהראה הקבה לאברהם שאמר לו הבט בא
 השמימה שהראהו עגלה באמצע ושנים עשר
 מצלות קביבות לה וזהו לעגלה הידאירה מעדל
 לנהאד לוי בעדהא מן אקטבין בעדהא ואחדא לאו
 לשבע אדוי קמתהא בחדרתהא אפאצה בהא אעתדל
 אליך ואנהאד פי קמיע גואחי למעמורה מן אלהך
 טלה אדוי קשת היו במזרחא שלעגלה והם חמשים
 ויבשים באש ובנגדס משה ואהרן ובעו שז והחנים
 לפע המשכן מזרחא משה ואהרן ובעו יבוא
 מלך שבטים שהוא משה ואהרן שז יהי בישודון
 מלך ויצמר עם מלך שבחוש שהיא יהודה ומעב
 שלו מזרחית ויצא אור לעולם ועל אות יהודה אדוי
 שור בתולה וגדי בדדומה שלעגלה והם קרים ויבשים
 כטבע העפר ומבפנים חונים בני קהת ומצחוש בדגלים
 דגל מחנה לאובין וגד ושמעון ומכנה זו יוצא לעולם
 טללי בדבה וגשמי בדבה ועל אות לאובין דודאים
 תאומים מאזנים ודלי במעדרה שלעגלה והם לחים
 כטבע המערב שהוא כטבע הרוח ומן המערב
 יוצאין אוצרות שלג ואוצרות בדל לעולם ובדור
 זו מבפנים בני גדשון ומצחוש בדגלים דגל מחנה
 אפרים

אמרי ומנשת ובנימן ועל אות אפרים כתוב דגים שנ וידגו
לרב" סדטק עקרב ודגים בצנונה שלעלה והם קרים
ולחים כסכעהמים ומצפנים הלויים בני מדרוי בצפון
ומנחוש בדגלים דגל מחנה דן וקמוך לו אשר נפתלי
ומפנה זו חושך יוצא לעולם ועל אות שלו נחש שניה
דן נחש וכן כשצוה יעקב את בניו שיטענו במטותו
על קדר זה בשוה שלשה שבטים בכל דוח וכשאר
הקבה למשה בדגלים התחיל מיער אמר עכשו תהא
מחלוקת בין הדגלים שאם אומר לזה יחנה במערב
ואמר לזו לא במזרח ואם אומר לזה יחנה בצפון ואם
לאו לא בדרום אמר הקבה הן מכירין מקומן מיעקב
אביהן לבכר נחמר באותות שאר השבטים מה אותות
שלהם במפה על צורת האבנים טובות ומרגליות שהיו
על אהרן ומהן למטה המלכות לעשות מלך דאובק
אבנו אדם ומטה שלו ירוק ומצוייר עליו דודאים
יהודה אבנו כפר ומטה שלו כעין הדקיע ומצוייר
עליו אריה יששכר אבנו ספיר ומטה שלו ומצוייר
עליו שמש וירח על שם ומבני יששכר ידעו בוטה
לעתים לדעת מה יעשה יש זבולן אבנו יהרלם
ומטה שלו לבן ומצוייר עליו קפונה על שם שזל לחן
ומים ישכן דן אבנו לשם ומטה שלו דומה לעצפור
ומצוייר עליו נחש על שם יהידן נחש גד אבנו שבו
ומטה שלו מעורב שחור ולבן ומצוייר עליו מחנה
על שם גדקדור יגורדנו נפתלי אבנו אחלמה ומטה
שלו דומה ליון צלול ומצוייר עליו אילה על שם נפתלי

אילה שלוחה אשר אבנו תדשוש ומטה שלו כלובג
מזהיר ומצויר עליו זית על שם וטובל בשמן דגל
יוקף אבנו פטרה ושהם ומצויר על שלמנשה
שור על שם בכור שורה דר לו ועל שלמנשים אף
הוא מצויר עליו דאם על שם וקדני דאם קדמו
בנימן אבנו ישפה וצבע שלו דומה לכל הצבעים הא
ומצויר עליו שם ולוי אבנו לבר בדיקת ומטה שלו
שלוש צבוע אדום ושלושן שחור ושלושן לבן ומצויר
עליו אורים ותומים ולטעם המדרש איש על דגלו
באותה באותיות השם ה"ה ו בשם אהיבנו כדגל זה
שם בן שנים עשר אנותות כנגד אותיות שלש שבטים
ובן שלמה אומר ודגלו עלי אהבה ולמה אדבעה
דגלים לו נעשו דאש דגלים מעט שעלשה לא בכורים
ואחד מלך שהדי אכרים עשאו יעקב בכור שני וישם
את אפלים לפני מנשה וכת ואתמים בכורי הוא ולמה
אדבעה שבטים לו כבד נתבאר לעיל ונקבעה למען
סומן לו למשה בעני המשכן בשעה שהיה מקתלק
היה אומר קומה יי כקתלק העני היו כולם מתקנין
עצמן תקנו בחצוצרת כסע דגל מחנה יהודה תחלה
ובמעין קול יוצא מתוך העני שהיו יודעין בו לאי חר
דוחק מעלפין ובמקום שהשם דושה שיחננו באותו
מקום העני כונס עצמו והיו יודעין שבאותו מקום
יחנו ועני השכינה חונה על גבי המשכן אשרי הדור
שדאכל הנסים הללו והבא אומאם טוב בעיניכם
הבן לבל חמשה עשר לשעבר וחמשה עשר לעתיד
לשעבר

שנים עשר שבטוים ומשה ואהרן וכל בני ישראל
לדועים ושמונה נקיימים והן עומדין דגל המושח ש
לנכה ביושועתו ובשם זהיוכו כדבול וימת כדבוא עיקו
במדבר קוני וכו במדבר קוני מתו והלא מתו בזהל מוע
מתו לא מלמד שנטלו גזר דינם מקוני כיוצא בן ואחיו
את שלשת האיתנים בירח אדר והלא בירח האיתנים
ובירח אדר מתו והלא מדי ים מתה בעשרה בני
ואהרן בראש חדש אב ומשה בשבעה בחדר מת לא
בירח אדר נטלו גזר דינם ובנים לא היו להם שאלו
היו להם בנים זכו לשרדות אביהם לכך ויטק לעשק
ואיתמר ושמרו את כל כלי אהל מועד וכן עוררת
שמירתו בעצות עשה אעפ שאין שם יראה שאינו
דומה פלטרין שיש עליו שומרון למלטרין שאין עליו
שומרון וראי אגלחלא ואכדחמה למי שעוה במקדש
נתונים נתונים נתונים לוי נתונים לאהרן ויש אומרים
נתונים מיעק נתונים מניו לשמו הגדול לא נתונים
שוערים נתונים משוררים ושמרו את כהנתם והגד
הקרב יומת איזה הוא דר כל שאינו מקדשו של אהרן
ומתה זו היא מיתה ביד ושמים ואזהרתה מזה ודר
לא יקרב אליכם והעבודות שהדר חייב עליהן מיתה
הם קיטור ונסוק וקבלת הדם והולכתו למקדש וכל
ונשיא כשיאי הלוי וכבד כאמר ונשיא בית אב למע
חושב בני קהת שני נשיאום לפי שיעמו מקהת כהנים
ולוי ואני דעה לקחת את הלויים משלום אנה רב
בכורו ישראל קבל עדר ללויים ובער ערדהם אמר

מנחם שטבמי קטב
בבירה שהיא סגולה
לעויות שגלות שיהיה
עם דשעל עתה
על אעלם
מקום עדות שיהיה
עשרה ואין יחד
שנותה וקטב עבד ויהיה
והי שנים והבזויים
והקומין והמקדש
בעויות והקדושים
ופקוד עליו שיהיה
לאו הן האב
בשוק והיה
כתיב בשוק
והמשה בקרב
מפליחי ימים
והיה שביע
היה שיהיה
שלגיו בפיה
והיה שיהיה
מקום עדות
מדרש עליו
ופקוד עליו שיהיה
מפליחי ימים
שביע

ואמא קבל פדאך מן שחן אנא לאי קרא לבבורי מעררים
 ואמא בראך עלי פגא עלמות מן קול לאחכמים של
 באן לאומיל כלהא לנה תע וקד דכרת דאך חין קלת
 אפלו אדם הדא שון נקרא חלתו שלעולם וכל מקום
 שג' לו הרי קיום לעולם ולעולמי עולמים לעולם הזה
 ולעולם הבא כמא קא ולקח את הלוים לי ואין קיחה
 לא לשון עלוי שג' ויקח יו אהים את האדם ויניחיהו
 בגן עדן אמר הקב"ה אני הדגתי בבורי מעררים והקדש
 לי בבורי ישראל כג' כילו כל בכור בבני ישראל
 ובאמר הקדשתי אותם לי וכשחטאן ושרא לביעשה
 העגל ען משה אן לבכורים ואקפו חליץ כמא קא
 מי לוי אי פלס וטיעה לא בני לוי וריחק הבכורים
 ולוק באן מכתאך פי לא עזאך לקדימה לא לבכורים
 שג' וישלח את נעדי בני ישראל פלמא סאעדן פו מעשה
 העגל דחפז דכל ולקח הלוים שג' קח את הלוים תחת
 כל בכור ונאמר ואת בהמת הלוים תחת בהמתם
 אשר פקד משה ואהרן נקוד על אהרן שלא היה כגן
 המטין שנים ועשרים אלף את מוצא שבת לוי בכל
 שנים ועשרים אלף ובפרט כלש השלש מאות הוואך
 הן לא מפני שמאם למדות בכורי ישראל ופחת מהן
 שלש מאות שהיו בכורי הלוים שאין בכור פודה בכור
 לבד היו כזה דאי לבכור להפקיע עצמן פקד כר
 בכור ואת בהמת הלוים תחת בהמתם חז פטר טובא
 בהמת לוי פטרה בהמת של בכורים ולמה פטר חמור
 נפטר מבהמה טובא בלוי ולמה בשה לפי שישלח
 במשען

פה שש שחצורה ושרא' אמר הקבה אני הרקת בכורי
 מחדים והקדשתי בבורי ושראל לכך נאמר כי לי
 כל בכור ולמה בלויים נחל עלפי יוי לפי שלא נשתתפו
 במעשה ועוד כשאמר משה מי ליוי אלו ויאקמו אליו
 כל בני לוי ועוד באותו מקום הוא מקרבן לעבודה תו
 ומה חק הבכורים מעבודתו קח את הלויים תחת כל
 בכור למה יזוה הקבה לפדות בכורי ושראל בלויים
 לפי שהיתה העבודה בבכורות מאדם הראשון עד
 שהוקם המשכן וכיון שעשן ישראל את העגל אמר
 יבואו בכורות ויקריבו לפני העגל שהן גדולים מן
 השתחו והקריבו שג וישתחו לו ויזבחו לו אמר
 הקבה אני קדלתי אתם והם פשעו בי לא יעלו בהני
 הבמות לא אקח את הלויים תמורתם שמעולם לא
 עבר שבט לוי על שג כי שמרו אמרתך ולא בטלו
 בדות מילה שג וברותך יצדו ולקחת חמשת
 חמשת אמר משה כי צד אעשה אם אומר לאחד
 תן פריון כפשוך אמר ככל פראני בן לוי וכבר ידעת ^{פרא}
 שהבכורים כב לגע והלויים כבש הלכו להם בכורות
 שבלויים שהן שלש מאות כשארן לגע שבכורים
 מה עשה משה הביא עשרים ושנים אפים פתקים וכתב
 עליהם בן לוי ועל לגע כתב חמשת חמשת שקלים /
 ועירבם וכתנם בקלפי והכניסו ידם לתוך קלפי מי
 שעה בידו בן לוי אמר סחאך בן לוי ענה בידו חמשת
 חמשת שקלים אמר שנים מבן שלשים שנה וכתב זאת

אשר ללויים מבין חמש ועשרים שז' אצל ביתר חמשים
ללמוד ולא יקעו אל הקדש ומתו וכולם כקעו ויהו
חייבין תל אל כלי הקדש משום עבודה הן חייבין
אובן חייבין משום כביעה לוי שעבד עבודת לוי חזירו
חייב מיתה וכהן שעבד עבודת לוי במלקות ולרי
שעבד עבודת כהן במיתה וכבר שביקש יהושע
בן חנניה לסיוע את יוחנן בן בורקודה אמר לו חזור
לאחורך שכבר אתה מתחייב בכפשיך שאני מן השועי
ואתה מן המשודדים ונתנו עליו כקוי פור תחיש
בשעה שהיו נוסעין מודקין על האדן בקד תכלת
מלמעלה שהוא דומה ליום דומה לדקיע ולקיע
דומה לכסא הכבוד לכך היה בקד תכלת מלמעלה
מה שאין כאן בשאר הכלים אבלה שאר תכלת מלמעלה
ותחש מלמעלה ועוד נאמר כליל תכלת שהוא חשוב
שכלים ודשנו והא כח אש תמיד תוקד על המז
לא בשעת כשימתו כופין עליו פקכתר ונושאין אותו
לכסות את הקדש זה ארון ואת כל כלי הקדש אר
שאר הכלים ופקדת לעשר הכהן שמן המאור
וקטרת הקמים היה נושא שמן המאור בימיו
וקטרת הקמים בשמאלו ומנחת התמיד בצדוע
ושמן המשחה כמין ענדשה היתה העלוהית נתונה
בתוך אפונדתו כעבד לפני דבן על שד אמר אר
תהדר לפני מלך אל תכדיתו לפי שאמר משה
כשראה בעקרת מתים אמר דבנו שלעולם זמן
שלבע

שלוש העשר שנים קדש מותר ושלש אסור
אמר לו לאו לא אהרן קדש קדשים והאין וכליו
קדש קדשים לבד יתכוננו אהרן דעתך עליהם
עליהם שלא יבאו בני קהת לידי מעולה שגזירת
עשו להם וחיו ולא ומותו אהרן ובניו יבאו שבשעה
שהיו כושאין היו נצודות שלא יוצאין מבין כרי
האדון כרי לפקוע בשונאין וכן הוא אומר כי יני אהרן
הוא עובד לפעך אש אכלה והיתה האש שפה בטועה
האדון והן נשדפין ומתמעטין וכן את מוצא בשמנה
משפחות בני גדשון הן שבעת אפים וחמש מאות
חזר ומנה מבן שלשים שנה והיו אפים ושלש מאות
ושלשים נמצאין מאה ושלשים יתר על השלוש
ובני כהני מבן חדש תל אפים ומאתים היו מאה
ותר על חציו אבל בני קהת מבן חדש תל אפים
ושש מאות ומבן שלשים אפים שבע מאות וחמש
הרי הן פחות בעשליש מאה ושבעה עשר
ובין שהיו בני קהת דואין הכי צודות שלא
היו מתיראין זה קופץ ונוטל המגודה וכן המזבחות
ובורחין מן הארון שהוא מזיקן והיה הארון כאכל
מתבזה והיה הקבה כועס עליהם וממיתם אם יטענו
הם מתים ואם יבדחו הם מעט מיראמר לאהרן קדר
אותם ויש מן המפרשים שאמרו שכל מי שהוזהר
כושא בארון שברו הדבה והיו רצין לארון ומניחין
שאר הכלים ומדובין זה עסדה זה אומאני טוען
בכאן וזה אומר לאך לאני ומתוך כך טוענין בגלות

ראש והיתר השכינה פגועת בהן והן מתים מיד
אמר הקב"ה ואמר לאהרן וקדרן ואמר לזה טעון
באן ולזה טעון בכאן ולא יבאו לראות כבלע את
הקדש מלמד שבשה"ן מפרקין הפרכת כשנושאים
את הארון וזכין עיניהן מן השכינה ומתים ה' ה'
כולא יראני האדם וחי לכך נאמר לאהרן וקדרן
ויש אומ' דמז' לגונב את הקסוה שז' ולא יבאו לרא'
ומה אם קסוה והם קנים שמעמידין בהן לחס'
הפעם כדיו שיבוא בויקהם הרוח לא יתעפש אם על
הקנים ענש נמותה כדיו שמעיס ואם פגעו בו קנאים
קל וחומר לגונב כלי שרת" שהן מעולין ודמיהם
יקרים ודמז' מעזה לפי שהגנב מבליע הקניצה
דא' ולא יבאו לראות כבלע את הקדש וקול אן אר'
נצח שכף אמא וג'יה כי אומא אמקדש או יאכל'
מנהן שי פלא יראעי לא מא יסתת מביית' לא
וגב עליה אן ישהד עליה לא יבטה באקתל וכדיו
קאן דמז' לגונב את הקסוה וקסוה מן קסות וקאן
אינא הבועל ארמית קנאין פוגעין בו" והגונב את
הקסוה והמקלל בקוס" וקד' ראית באני אלע' עמ'
ארגלים מרבעה' מן קהת אשר דגל יהודה ומכתב
על ראיתה אדויה משום קור' אדויה' ואלא קרב איה'
מן מחנות אלונים משה ואהרן' מפני שיהודה ומשק'
מלך שז' ויהי בישודון מלך' ויש שכר וזבולן סמוכים
למחנה יהודה' ולמה הם למעלה ממשה ואהרן מפני
שהם חכמים ומשה חכם' וכאן דגל מחנה ראוב'
פ

פי אגנוב ואחאכבה שמעון וקד וכאן מכתוב עלי דאיה
 דודאים ולמה דאובן בדרוס כנגד עשו הדשע שזה
 בכור והשליך בכורתו וזה בכור והשליך בכורתו
 ואחאכב לא מחטת דאובן מן מחטת אלונים בני ~
 קהת" וכאן דגלבע אפרים פי אקרב לא גאנב מנשה
 ובנימין ומכתוב עלי דאיה דאם" ואחאכב איה מן
 אלונים בני גרשון" וכאן דגל מחנה דן בצמון ולא גאנב
 אשר ונפתלי ומכתוב עלי דאיה דאיה נחש על שם יהוה
 נחש" ואחאכב איה מן אלונים בני מררי" צרת תעלם
 מן אשכנים מקימין ארבע פנות העולם" יהודה במזרח
 כנגד אפרים במערב דאובן בדרוס כנגדן בצמון
 ולמה ארבעה שבטים אלו נעשו ראש לדגלים לפי ~
 שש לשם מהם בכורים ואחד מלך אפרים עשאו
 יעקב בכור שני וישם את אפרים לפני מנשה ובחמר
 אפרים בכוריו הוא" וכאן להם פי רחילה עלאמה פ
 לענק מחנה קהת תוקעין וכאן פי גאנב מחנה יהודה
 אי אן וקת וקעת תלך לעלאמה קא משה קומה פי ויפוצ
 והן מחנה קהת תוקעין ומרועין בחצויה ונכנסו
 אהרן ובניו מיד לבסות כלי הקדש שהיא עבודתם
 תם אנהם יתקועו פי מחטת בני דאובן פי אגנוב חת
 יסמעו בני גרשון פי אמהטה אגדביה ארי מן אלונים
 פי גאנב בני אפרים ושמהם מן וחמלו אמשכן ואידועות
 ואקלעים" תם יתקועו מן מחטת בני אפרים חתו יסמעו
 פי מחטת דן פי אשמה וארי פי גנבהם מן אלונים בני
 מררי ושמהם מן וחמלו אפרשים ואעמודים ואאדנים

נוד אהרן

תם ירחל יהודה תחלה ומן כאן לא באבה מן אלוים תם
ראובן מן אגבוב ומן כאן לא באבה מן אלוים תם דן
מן אשמה ומן אגבבה מן אלוים והוא מאחק לכל
המחנות וכאן הוצא יצחק להם עלמיה פי אענן לא
מי ביה ותקרו לא וקת מא יחון להם מן יחטו וגמלת
תלך אעלמה אמוגורה פי אענן וחיוני יקול משה
שובה יי רבבות אפי יש וכלהדיצאדדת ללה תנב
שנ על פי יוי ואנו ועל פי יוי יקעו תם אנה עט
מא יחטו היו ענני כבוד עומדים וענן השכינה עומ
על המשכן על גבי מחנה הלויים באמצע ועל מקום
שהוא עומד והיו בני קהת מעמידין את המשכן
והשטנים חונים בלאחד ואחר במקומו וענני כבוד
על גביהם ולא היה ענן השכינה יורד על המשכן
עד שיאמר משה ובנוחה יאמר שובה יי

בשנ את ראש בני גדשון למה
הקדים הכתוב בני קהת על בני גדשון וגדשון הוא
הבכור לא מפני שבני קהת נושאים את הארון שבו
התורה שנ בך וקדה היא מפני כים וללאך נשיאות
בני גדשון ובני קהת גדשון מפני שהוא בכור
וקהת מפני שהוא כושא את התורה גם הם דבר
אותם בבכורה ומזה הטעם נאמר בבני גדשון גם
הם נשא ולכן נאמר בהם לבית אבתם שצאת נשיאותם
מער בית אב שלהן שהוא בכור וקבכור נוטל פי
שנים אפלו בכבוד שנ יתר שאת ריתק עץ ולמנה
אמר פקדיו ופקדיהם לא מה שמנה הקבה הוא אומע
פקדיו

סודיו ומקדמוס לא מה שמצא הן הוא אומר מקדיו ~
והיה כמלך המלך השכינה עומדת על פתחיהם
של כלים ומעשה מהרן עמדים שם ומיד הוא אומר
כך וכך בזה האהל ה' על פי יון פקר אותם' ותעלם
אין מה אערו כלום מבין חדש וערבן חמשים לא לאן
ה' אוקתהו אוקת א' יקדבה עמר לאנקאן לא זימדה
פיה ולא נקצאן פאכתר דלך לכדמה' אמקדש א' הו
וקת תבות לאנקאן וכמלה באקווה לאן אלדש פיהם
חמל למשכן וכליו כללך יפקלו בשנים' לדורות
פמנר וליק שיחמל לא משורדים ושוערים לא וקל
לא בקול' זאת אשר ללויים מבין חמש ועשרים
שנה קד לכדנה אן חמש ללמוד' ולבועס המודש
זה שאמר הכתוב כה אמר יוי צבאות אל יתהלל חכם
פחכמתו אתה מוצא שכשושב שלמה על כסא מלכותו
וכתגאה ועבד על מה שכת בתורה שהוא לא ידבר
לו נשים ולא סוקים וכסף וזהב לא ידבר לו עטה יוד
שלידבה וכשתטה לפני הקב' ואמר עקדני שלמה
אמר עלי לדיב דיבך אמר הקב' לא שמדאי הקדקק
לשלמה והבה מכה וטול חותמן הלך והבהו ונטר
חותמו וכדמה בדמותו וישב על כסאו והיו כל קבוצין
שהוא שלמה והיה שלמה משוטט בעידות ובכפרים
ואמר אני קהלת היותי מלך על ישראל בידו שלם עד
שעברו עליו שלש שנים ואשמדאי עבד על כל נשיו
עד שבה אצל אחת והיא כדה אמרה לו שלמה שייתה
המנהג אמר על מנת כן הלכה אצל בניהו בן יהוידע

הכהן וקפרה לו מיד תמנה צדדו וקפצה בדיו
שערו ואמר חק ושלום שאין זה שאלו וזה
המשוטט הוא שלמה עצמו מיד שאלו לנער ואמר
לו בן מי אתה אמר לו שלמה בן דוד אמר לו ומה היו
מעשיך אמר פעם אחת הייתי יושב על כסאי וזאת
רוח שערך והורידה אותי מכסאי מאותה שעה
בטרפה דעתי עלי אמר יש לך קונץ אמר הין אמר
מהן אמר בשעה שהמליכני אבא כתתי ידי אחת
בדרך והשנית ביד נתן הנביא ועמדה אמו ונשקה
לפני אבא ונפלה לפני רגליו מיד עמד בניו וקראו
לקנהרדן וקפר להן ואמר כתבו שם המפורש על
לב כל אחד ובואו עמי כתבו כולם והלכו אתל אשתא
וקצבו אותו מיד הכהו בניהן מכה אחת ונטלו
חותמו ממנו וכדמה בדמותו ובקש להדגן יצאת
בתקול ואמ אל תקעבו שממני ידא הדבר וידעו
שאידעזה לשלמה על מה שעבד על מעורר
תורה שהוא לא ירבה לו מיד החזירו חותמו על
ידו וחזר ופיו וישב על כסאו והיה תמה איה
חכמות ליה קבורתיו מיה מלכותי לכך נאמר אלה
ותהלל שוב מעשה שאלך אשמדאי אצל שלמה
ואמר לו אתה שצדך נוחכם שלמה מכל האדם
אמר לו הין עמד והושיט אצבעו בארץ תכל והוצא
משם בעל שני ראשיו ולא ארבע ושתי ידיים ושתי
רגלים מיד תמה ונצדעזע וקרא לבניהו ואמר לך
שתחתנו בכי אדם אמר חי בפשך אדוני המלך אם
ידעת

ויש לו חסדים
נעמה לחות
רוח אלה שלמה
היתה והמעשה
שלה בשעה שהיה
שלמה משוטט
בעולם כגון
בנעמה והלכה
עמו ולא עשה
בה שום דבר
עד שהגיעו
על שפתהים
ושבו שם
והיו בוכים
שניהם בכי
גדול באותה
שעה עלה
רג גדול מן
הים ואמר
אדוני שלמה
למה האטמת
אזנך והלא
כתוב בתורה
לא ירבה לו
מלוד אמר
שלמה ידעת
אני כי תטות
אמר הדג הדני
המלך אכאן
והלאה והוציץ
לו החותם
בליק

שלקח ממנו
 אהבה ורחמים
 שלמה לדווליס
 הוא ונעמה ועשה
 בה ליקחין ועשה
 שמה גדולה על

ונאמר ונאמר ונאמר ונאמר ונאמר ונאמר ונאמר ונאמר
 תחתיו בני אדם אמר לו ארדך אחד מהם אמר ואיך
 תראה אותי ועבדך שלמדך חמש מאות שנה
 מיד הוסיף לו בעל שני דאשויס כיון שראהו בניהו
 כפל על פניו ואמר ברוך שהחטינו לדאותקה אמר
 לו בני מה אתה אמר מבט אדם אמר ואיה מקומך
 ומנושבך אמר ארץ תבל אמר ומה טיבכם אמר אנו
 חורשים וזורעים וקוצרים אמר ויש לכם שעש נורה
 אמר שמשונו תזרח במערב ותפסק במזרח אמר
 ותתפללו אמר הין ומה תתפללו אמר מה רצו מעשיך
 ווי כולם בחכמה אמר לצונך שתשב אצליו אמר
 עשו טוב עמדי החזירני למקומי מיד קרא שלמה
 לא שמדאי ואמר החזירהו למקומו אמר אתה של
 בך ויחכם מכל אדם החזירהו אכלאני לא אוכל
 להחזירהו למקומו לעולם מיד ישב האיש ונשאה
 אשה והולידה לו ששה בנים בדמות האם ואחד
 בדמות האב והיה חורש וזורע וקוצר עד שנעשה
 עשיר לאחר זמן מת והניח ירושה גדולה ונפלה
 קטטה בין בניו על הירושה והלכו אצל שלמה
 ואמרו לו אנחנו שבעה ובעל שני דאשויס אמר
 אנחנו שבעה ובעל שלמה דבר זה אס הוא אחד
 או שנים ושלא נקרא לסנהדרין ואמר מה תאמרו
 במשפט זה אמרו מתיארים אנחנו שמא באמר
 שנים והוא אחד או אחד והוא שנים אמר לבקר
 משפט כשהלכו עמר ונתפלל למע הקבה ואמר

והמר יהי כדון מלפניך רבוננו ~~שש~~ ~~לפניך~~ ~~מלפניך~~
כשנגלית עלי בגבעון שלמה שאל מלך אתגלך
מך אמרתי לא רתג לו מאומה לא חכמה לשפוט עמך
וכבר הגיע משפט זה לידו והו דתוך שלב
תבוישני אמרתי לך לבקר משפט בא הבקר
ותקע בשופר ונתקבצו כל ישראל אמר הדיון
דאשים בעל שני ויזק ישן ומים חמין וחלוק ואמר להם
דעו שמאידע לזה אידע לזה הרי הם אחך
ואם לאו הם שלם הביאו אותנו על פני אחד מהן
והיה דורק מים חמין ויין ישן וחלוק שלשם
כדי לחנקן כיוד דעקו שני דאשים אדוני המלך
אנחנו מתים אמר הדא אתם אנדרתם שאתם
אמרו לאו אחנו אחך מיד עזה ונתנו לו חלה
אחד באותה שעה טחתו דסהרדין ואמרן כי
יוי יתן חכמה מפני דעת ותבונה הו אל יתן
יתן ללך חכם בחכמתו זה שלמה שנתה ללך
וככשלי ואל יתהלל הגבור בגבורתו זה שמעון
וככשלי ואל יתהלל עשיר בעשרו זה אחאב
וקרח והמזן וכולם נכשלו על ידי נשותיהם
ויהיו פקודיהם שמנת יולפים וחמש מאות
ושמנים סומן כפק כיק לבאב לכאף חמש מאות
ואפי כפופה שמונים ואפי פשוטה שמונת לפים
ולמה אמרו פקדיו ופקדויהם מה שמנה לקבל
הוא אומר ופקודיה ומה שמנו הוא אומר פקודיהם
עו את בני ישראל וישלחו מן הממנה

50
 המחנה הזה במקדש ואין יצווי לא בכל מקום כל
 צדוע בין מוסקד בין מחלט וכל דב בין בעל שות
 ראיות בין בעל שלש וכל טמא לנפש בין ארס
 נקע בגת בין כלים שנבעו במת שומע אב
 שנלשתן במקום אחר תל בדד ושב מחוץ למחנה
 מושבו מצודע בכלל היה וידא מן הכלל לומר
 מה מצודע שטמאותו חמורה חמור שלוהו
 חבירו נאמר מחנה מחנה שלשה פעמים לפי
 שהן שלש טהנות מחנה שכינה מחנה לויק מחנה
 ושראל מן העזרה ולפנים מחנה שכינה מהר
 הבית עד העזרה ולפנים מחנה לויק מהר
 ירושלם ולפנים מחנה ישראל מזכר עד נקבה
 תשלחו אחר קטנים ואחר גדולים במשמע
 מזכר לרבות טבול יום ועד נקבה לרבות
 מחוסר כפרים ולרבות טומטום ואנדרינס
 ויעשו כן בני ישראל שלא עיכבו המשלחים כן
 עשו שלא עיכבו המשלחים ולמה הקמין
 זו הפכה למען הלויים לא שבשהלויים מנינם
 ומחניהם ומחנה ישראל בדגלים ואהל מועד וקידר
 הכל אמר לא יכנקו הטמאים לדעת המקומות שנאקרו
 עליהן איש או אשה מבאן למדנו שהשוק איש
 לאשה לעונשין שאינן חייבין עד שיביאן סומכין
 תנו רבנן כל מצוה שזה זמן קדמה נשים פטורות
 מן משחיות פסקה ואיכילתן ואכילת מעה
 ושמה בכלים והקהל וקדש היום ומקדש מקלה

וגד הנזכר ונד שבת כימק מפס קשה גבשן ושלם
הזמן חיות מבל תקין ובל תשחית ובל יטמא
כהן למתנוחץ מפריה ורביה ותלמוד תורה ופריון
הבן ולמה שאין לומדין מן הכללות ואפילו במקום
שנ' חוץ ושש מעבדי קופרים הלל כד הנזכר
נד שבת בטולת ידיו עורובין מקרא מגלה כימק
החש טעם "וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל
משך הכת כל הקדשים ונתנו לכהן ולא שויר מקן
לא תודה ושלם ופקה ומעשר בהמה ונטע רבעי
שוהין לבעלים איש איש לרבות חדש סוטה ושילן
בעלה למדינת הים שמקטין להן לעלם לפקלם
מכתובתן לא להשקותן" תשטה מלשון שטיות
שמן המנאפין מנאפין עד שתוכנן בהם רוח שטיות
אשתו פדט לאדוקה ומעלה בו פדט לשומדת יבם
ולמה אמרו ומעלה בו מעל שתי פעמים בשם
שמעלה בבעלה כך מעלה בצורקה ועד אין בה
אין שני עדים שהעידו בטומאה לא תשטה ומנין
שאפלו אחד שנ' והוא לא נתפסה ענינו לא נעמאת
וכל מקום שנ' בתורה עד הן שני עדים עד שופרה
ויאמר עד אחד נגיא לא נטמאה למה הזכיר
כאן טומאה ג' פעמים לא טומאה לבעל טומאה
לבעל טמאה לתרומה והביא את קדשנה עליוה
כדי לכוונה חמק שעורים שעשה מעשה חמק
לא יתן עליה שמן לפי שהיה האמה "ולא יתן עליה
לבונה לפי שהיה הכימור ולמה בכלי חרש

חרק לא מה בלי חרס שנטמא חין לו טהרה לא שצורה
שן דזאס נטמא נטמא על בעלך לעולם "ולמה נסס
נעמר וכתב מים ממקום שבאת עפר למקום שהיא
הולכת' וכתב לפע מי שהיה עתירה ליתן דין וחשבון'
מנחת זכרון קצו נאמר כאן זכרון ונאמר להלן זכרון
מה זכרון הנאמר למטן הושעה והטובה אף כאן לא אין
ישיר לא לו ונדברתם ונושעתם מאיביכם אם לא
שכבש אותך מכיון שפותחין לזכות תחלה בדיוכי
נפשות מניין לאלה שהיא שבוטה לגואל ש' ויבא
אתו באלה וכת וגם במלך נבוכד נער מדר אשר
השבעו באלים "בו שטות כדרכה' וכי נטמאת שלא
כדרכה' מבלעדי אושר שקדמה שכיבת בעל לשכיבת
בועל' להויתא ארוסה שלא נבעלה' קא בתת וני את
ידרך ככלת ואת בטכר צבה והו יקול וצבתה בטנה
ובכלה יריכה לס אכתלה אכץ' לגואל כרי שלא להוציא
לעז על המים' ומנין שאף הנואף יארע לו כזה ש' ש'
לעבות ולפלא ירך לשוק זכר' ונאמרה האשה אמר
אמן אמן ארוקה אמן נשואה אמן מאיש זה אמר
מאיש אחר' כפיאן למלגול שבוטה מן התורה מניין
שטניפין מנחתה' לגואל ולקח הכהן מעור האשה ונאמר
ידיו תביאנה בשלמים יד מעור בגקירה שצוה מה להלן
תכופה אף כאן תכופה' למע נאמר והשקה ואחד נשקה
את האשה ללמדך שאם נמחקה המגלה נאמרה איני
שונה מעדעדין אותה ומשקין אותה בעל כרחך' והיתה
אם לא נעמחה ותמעל מעל פדט לשונגמת' ונקתה'

ונצטעק צדע אס חרבה לולך נקובות תלד זכרים
כת כאן צדע וכת ונתת לאמטתך צדע אנשים וכת
שמענין אותך לבית דין הגדול כת האבא את כל
התורה וכת על פי התורה אשר יורוך ולקח האיש
מעון בצמץ שהוא ממנה מעון המים בורקין את
אשתו ואם לאו אפלו בא על ארוסתו בבית חמיו אין
המים בורקין זאת תורת הקבאות או איש אשר
תעבור עליו רוח קמיה למא חזר ואמר או איש
לגובה אשת כהן שהיה בדין נמה שבויה שהיה
ליושר אל אסורה לכהן שוטה שהיא אסורה
ליושר אל קל וחומר לכהן שתואמר לעולם תל או איש
אפלו כהן למא נסמכה פרשת שוטה לפרשת תרומה
שכל מי שאינו מוציא תרומה ומעשר כדאני ונתן
לכהן קוף שהוא בערך לו על ידי אשתו שז והביא
את אשתו אל הכהן ולמא נסמכה פרשת שוטה
לצדיר שכל הדואה שוטה בנוולא מדיר עצמן
בנזירות וכן נקמך נזיר לבד כהנים שזה
אסור ביין וזה אסור כדיר מעורשן בזורו אחר
וכל משרת פגמים לאסור טעם בעיזר תער לא
יעבר על ראשו ולמא נזיר שאצטרע מגלה
כשותפא והלא בנזיר עשה ולא תעשה קדוש
וקיה ותער לא ועבר לא כיון שנטמא בטל העשה
מאליו קדש יהיה מבאן שבתם נזירות שלשים
יום מניין וקיה מיוון ושכר יזיר למא נאמר מיוון
יזיר ופי אבהים נאמר יין ושכר אל תשת לא פי

לנזיר

אם שנה שנה משכדין כמון חלב או פירות או
הדינות ואלי ענד אבהן כמשמעו לם תרגם מיון ושכ
יקור מעמל חדת ועתיק יזר ופי אבהנים תרגם ייג -
ושכר חמר ומלוי לא הנאך עתיק שיהיה בן שמו שנים
לם קא מיון לעשות יין מצוק כיון הדעות יין מצוק שטא
ארבעה בוקות שלמקה ושלילי שבת כיון אנזיר אה הו חלא
כמא הו יין מצוק פקא לעשות יין מצוק כיון הדעות
שהוא מקור עליו אם אמר הריני מלא הבית או מלא
הקופה דואז כאלה הקופה מלאה חרדל והא נזיר על
כל אחת חודש "אוש אוש כי ופליא לבדור כדר נזיר
להזיר ליוי לם תכדר אנה קא כנוי נדרים כבדרים
וכנוי נזירות כנזירות לא שאם אכל נזיר יין ושכר
וענבים הדי זה לוקה שש מלקיות עליו כיון כמא
חמש ולן הן מייץ ושכר" וכל משרת ענבים לא ישתה
ליתק טעם כל עיקר שאם עשה אשכולות לתוך היין
המים והזיואז מן המים ושתק אם טעם טעם יין
לוקה ואם טעם טעם מים אונו לוקה "לאבין ולאמין
לאחיו ולאחותו קרא מלא דבר הכתוב בנזיר לאכל
פי אנזיר ביאה וטמאה ביאה שג כל ימי השירון
ליח על כנש מת לא יבא וטמאה שג לאכל ולאמין
לאחיו ולאחותו ואמא פי אבהן מה דכר לא טמאה
לאמה קא לכנש לא יטמא בעמין וכיוצא מת עליו
בפתע פתאם בפתעזו נשגקה שג ואם בפתע בלא איה
הדמו "פתאם זה זרון שג פתאים עבדו ונענשו מכאן
למדנו שהנזיר מביא על הזרז כשגקה יביא יתרז

וזהו שכתבנו בזה ספרנו

מו שהוא מביאן לא לימך שדכל בקטוע' ובכך עליו
 מאשר חטא על הנפש ומא פיהדי מן חטא' אלא
 לכונה מנע אלק אגאדי חקה' ונלח הנזיר בתח' אהרן
 מועד ענינו והפתח פתוח לפי שזה בזיון' לא כיך
 קולגלח הנשיר פתח אהל מועד לא הכזירה' אלא
 אמר לו שמעון שזורי שלא תדעל פרחו כהנה לענינה
 קלח אים אשונה אהל לה' אלא אשונה מנוולת
 שאונה לא גדלת ולא כוחלת ולא מוקדת וזו מותרת בכל
 לו' ולקח הכהן את הזנוע בשלה מכח שמענין
 בששום לפי שהזנוע אחד מששים' זאת תורת הנזיר
 אשר ידר מכל למענו שעיקר הנשירות נדד מע
 הנדדים' כה תברכו את בני ישראל אמור להם
 אמור מלאה מלמד שעריוך הכהן לכוון לבן בצדקה
 שצומה' אמור להם שלא יהיה המקרא מהם' כה
 תברכו בלשון הקודש כה בשם המפורש כה בעמידה
 כה פנים כנגד פנים' כה בקול דם מנין באן דאך
 אלא כה בלשון הקודש שנ' אמור להם יברכך
 כה בשם המפורש שנ' ושמנו את שמנו ונאמר לשון
 את שמו שם' כה בעמידה ונאמר זה יעמדו לבדך
 כה פנים כנגד פנים שנ' דבר אל אהרן ונאמר פנים
 בפנים דבר יני עמכם' כה בקול דם שנ' אמור להם
 ונאמר וענו הלויים ואמרו אלכלאש ושרא קול דם
 יברכך יני בנכסים ובגוף ירא יברכך זו בדכה הא
 האמורה בתורה' לא יברכך זו בדכת פרי הארנה
 וולדות האדם וולדות בהמה שנ' ה' שקיפה כו' וכלך

וְשִׁמְךָ מִשְׁכַּל כְּעֶשֶׂת כִּי יִהְיֶה בְּכִסְלִיךָ וְשִׁמְךָ נִגְלָל
מִלְּפָנֶיךָ וְשִׁמְךָ מִן הַמַּזִּיקִין יִתָּר שְׁתֵּהא שְׂכִיכָה
בִּלְבָּתָּהּ שֶׁנִּקְוִי אֹרִי כִּי בֵּא אֹרֶךְ וְכִמְד כִּי הִנֵּה הַחֲשֹׁךְ
יִכְסֹף כּוֹ וְעֹלֶיךָ יִזְדַּאֲיוֹ דָּא שִׁינָן עֲלוֹךְ מִמֵּאוֹר הַשְּׁכִינָה
דָּא לוֹ טַעְמֵי תוֹרָה וְדִקְדוּקָיָהּ וְכִנְהָא אֹמֵר כִּי נִרְמְדוּ
וְתוֹרָה אֹרֶךְ וְיִחְנֹךְ שְׁתֵּהוּ בְּחֻנוּנִים בְּדַעַת וּבְבִינָה דָּא
שְׁתֵּהוּ חֻנוּנִים וְחֻנוּנִים זֶה אֵת זֶה וְאַחֲרָיוּן זֶה אֵת
זֶה כַּעֲשֵׁן שֶׁנִּתְּנָן לְךָ רַחֲמִים יִשְׂאֵל יוֹד פִּנּוֹן אֲלֶיךָ בְּשַׁעַת
שְׁמִיתָה עֹמֵד וּמִלְּפָנֶיךָ שֶׁנִּתְּנָן אֲלֵינוּ הֵבֵה נִשְׁמָתִי פִּנּוֹךְ
וְיִשָּׁם לְךָ שְׁלוֹם שְׁהוּא שְׁקוֹן פִּכְגָּד הַכֹּל וְלִמָּה הֵיטֵב דְּרָכָה
בְּנִשְׁמִיתָה כְּפִים בְּאִיזָה אֲעִשְׂרָה אֲעִקוֹן אֲרוּחָא נִיִּיָּה לֹם
כִּי אֶפְסוֹק אֲחוּל שְׁלֹשׁ מַעֲלוֹת וְאֵתְנִי כְּמַסּ וְאֵתְנִי
סָבַע אֲגִדָּאֵב תִּלְמִית בְּאִיזָה אֲעִקֹן אֲבִידָאֵי וְאֲעִקֹן
אֲבִידָאֵי וְגִדּוּדָה תֵּעֵהוּ אֲמָקִים וְאֶפְסוֹק אֲתִמָּב
כְּמַסּ כְּלָמִם בְּאִיזָה עֲלָם אֲפִלָּךְ וְהוּדוֹ אֲרַבְעֵי אֲסִבָּב
מִמָּדָה וְדוּרָה וְקִבְבִּי וְנִמְעַל וְנִמְאִיָּה וְגִבּוֹב וְגִדּוּדָה תֵּעֵה
הוּ אֲמָקִים אֵלֶּה וְאֶפְסוֹק אֲתִמָּב סָבַע כְּלָמִים בְּאִיזָה
עֲלָם אֲמִתְקַדָּמַת אֵד הִיא אֲשֶׁר וּמִיָּם וְדוּחַ וְאֲרַב וְקוֹוֹתִין
עֲאֲדוּתִין מִן אֲפִלָּךְ אֲתִי בְּהִיא קוֹמָם אֲעֲלָם וְגִבּוֹב וְגִדּוּדָה תֵּעֵה
הוּ אֲמָקִים אֵלֶּה וְקִבְבִּי אֲפִי אֲפִי אֲחוּל וְיִשְׁמִדְךָ יַעֲבִי
עֲבִד אֲתִבְחָהֶךָ לְאֲדָרְמִיךָ אֲעִקֹן לִלְמָ יִנְטוּפִי עִקֹן לִךְ וְאֵלֶּה
וְאֵד יַעֲבִי יִחְזַל לִךְ אֹרֶךְ מִלְּמַעֲלָה מֵאֵת חוּטָה דְּדַעַת
וְאֵלֶּה יִשָּׁם מִן מַעֲבִי אֲרַבְעָה מִן עֲלָם אֲמוּמָד אֲמִתְקַמָּה
וְקוֹ וְיִשָּׁם לִךְ שְׁלוֹם מִן אֲמִתְקַדָּמַת וְכִמְדָּה בְּדַעַת
בְּהִיָּם סוּתָה חֲרוֹף וְכִמְסִתָּה עֲשֵׂר לִפְעָה אֲמִיזָה לִפְעָת

כהן אֵלֵי עֹדֶה כְּמִקֵּד וְקִבְעוּ יָכוֹן חֲסִם עַל־מִקְדָּשׁ
 וּמִעַנֵּה כֹהֵן אֲמַלֵּם לְכֹוֹנָה יִבְקֹא אֲמַלֵּם אִי קִבְחֵל אֲנִי
 דָּא יִבְרַכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ וְיִשְׁמְרוּ מִיֵּצֵר דַּע וְאִם שְׁמִרָה
 מִיֵּצֵר דַּע זֹכֶר לְחֻמְשָׁה חֹמְשֵׁי תוֹרָה אֵלֵי הֵן עֹדֶה
 יֵאָדָר יְיָ וְשֵׁם כְּנֶגֶד שִׁבְעָה דְּקִיעִים לְפִי שְׁתִּיבוּתִין
 שִׁבְעָה דָּא יִבְרַכְךָ שְׁלֹשׁ תִּיבוּת כְּנֶגֶד אֲבִדְהֵם וְיִצְחָק
 וְיַעֲקֹב לְמַעַן בְּרַכָּת כֹּהֲנִים שְׁלֹשָׁה פְּקוּקִים כְּנֶגֶד
 קִטָּן וּבִינֹנִי וְדָקִין לְקִטָּן יִבְרַכְךָ לְבַחֲדוֹ יֵאָדָר לְדָקִין וְשֵׁם
 כְּעֵין שְׁמוֹמֵרִין בְּרַכָּת כֹּהֲנִים בְּכָל יוֹם שֶׁנֶּשְׁמַע אֶת
 שְׁמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִנִּי אֲבִדְכֶם וְקִמֵּיךְ לִי וְיִהְיֶה בְּיוֹם
 כָּלוֹת מִשָּׁה קֵלֹו בְּיוֹמָא הַהוּא דְּעָלִית בְּעֵתָא לְגִנּוּבָא
 לְפִי שִׁבְשָׁה שְׁלִים מִשָּׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן שְׁדֵת עֲלִין שְׁכִינָה
 דָּא וְיִהְיֶה בְּיוֹם כָּלוֹת זֶה דָּא שְׁחָדֵשׁ בִּיקָן שְׁלֹשָׁה שְׁנִיָּה
 שֶׁשׁ עָגֻלָּת צַב כְּנֶגֶד שִׁשֹּׁת יִנְמוּ הַמַּעֲשֵׂה דָּא כְּנֶגֶד
 שִׁשָּׁה דְּקִיעִים צַב מַתְּוֹת דָּא קַמְּוֹרֹת אִי מְקַבְּבֵה
 דְּאֲמַתְוִירֹת כְּעֵבֶן שְׁחָדֵשׁ יַעֲנֵי מַלְּוֹקָה וְשִׁמְשׁ
 עֲשֵׂה בְּקֶר כְּנֶגֶד שְׁנִים עֲשֵׂה מַעֲלֹות דָּא לֵאמֹן אֲשַׁבְּטִים
 שְׁנִים עֲשֵׂה הַבִּיחוֹ עָגֻלָּה עַל־שְׁנֵי נְשִׁימִים וְיֵאָמֵר יְיָ
 אֱלֹהֵי מִשָּׁה לְאֲמַר לְמַעַן חֵן בּוֹ יְרוּחַ לֵאמֹן עֵינִי לְבָלֵם
 מִקְּתִירָהֵן וְיִקְרִיבוּ הַנְּשִׁימִים אֶת חֲנוּכַּת הַמִּזְבֵּחַ וְהָא
 בְּעַד הַנְּשִׁימִים הַקְּרִיבוּ אֶת קִרְבַּנְם קִדְּשׁ פִּי לְנְשִׁימִים
 אֲחֻלָּה לְאֲלֹהֵי עֲלִי אִינוֹר וְבְּעַד קִדְּשׁ אִינוֹר עַל לְאֲלֹהֵי
 דָּא לְאֲבִתֵּלֵמָהֵם אֵין לֵם יַעֲלֵם מִשָּׁה בִּיקָן מִדְּאִתְּבָהֵם
 מִיֵּד אֲמַר לֹו נְשִׁימָא אֶחָד לְיוֹם לְמַעַן נִאֲמַר קָח מִיָּתֵם
 שְׁתִּירָא מִשָּׁה וְיֵאָמֵר שְׁמֵה נְשִׁתְּלָהָ מִמֵּנִי בְּנוֹתָהָ

עוֹשֵׂה גִּלְגָּלִים וְנִשְׁוֹאִים אֶמְסָלוּ הַקִּבֵּה קח מִיָּתֶם לֹא
מִמֶּנִּי וּמִי בָּתֵּן לָהֶם עֵינֶה בְּנִי יִשְׁכַּד וְלִבִּי בִּחְמֶךָ
כִּי הַקָּרִיב וְיִהְיֶה מִקְרִיב לְמֶה נִאֲמַר וְיִהְיֶה לִּפְנֵי שְׁמִי
בְּמַעֲשֶׂה בְּרָאשִׁית וְיִהְיֶה כִּדְּהָ נִאֲמַר בּוֹ וְיִהְיֶה לִּפְנֵי שְׁהוּ
מֶלֶךְ וְלִמֶּה נִאֲמַר בְּכֹכֵט יְהוּדָה וְקִרְבָּנוּ וְעִתּוּדִים
מִלֵּאָה וּכְנֶגֶד שְׁמֵה דְּבָרִים שְׁנִיטָלָה מִיָּדֶם הָרִאשׁוֹן
דָּא כְּנֶגֶד שְׁשׁ מַעֲוֹת שְׁנַעֲטוּהָ הַמֶּלֶךְ וְאִין הֵן לֹא תִּטָּה
מִשְׁפָּט לֹא תִּכְיֶה פָּנִים וְלֹא תִּקָּח שָׂחַד לֹא יִרְבֶּה לּוֹ
קוֹסִים לֹא יִרְבֶּה לּוֹ נְשִׁיִּים וְכִסֵּף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לּוֹ מֵאֵר
קִרְבָּנוּ קִעֲרֵת כִּקָּח קִלּוֹ אֲדָם הָרִאשׁוֹן חֵיִת קִעֲרֵת כִּקָּח
וְכֹלִיד מִשְׁקָלָהּ לֵאמֹר עַמֵּר אֲדָם הָרִאשׁוֹן תִּקַּע מֵאוֹה וְלֹא
סָנָה מִנִּין קִעֲרֵת כִּקָּח וְהַנִּלְוִיד מִשְׁקָלָהּ אֲדָם הָרִאשׁוֹן אֲדָם
שְׁלִשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה וְיִוֹלֵד בְּרֵמֹתָ כְּעֵלְמוֹ מִזְדָּק אַחֵר
לְמֶה מִזְדָּק אַחֵר עַלֵּם שֵׁם נַח לֵאמֹר נַח תַּעֲמֶה מִעֵין מִזְדָּק
אֲחֵר כִּקָּח שְׁבַעִים שָׁנָה לִפְנֵי שְׁהוּ לִיד שְׁבַעִים אֲוִיבָה
כִּף אַחַת זֶה הַפִּיִּסוֹק תַּחֲלִיתוֹ בְּרִכּוֹת וְאַמְצִיעִיתוֹ דְּבָרוֹת
וְקוֹמוֹ מַעֲוֹת תַּחֲלִיתוֹ בְּרִכּוֹת מִנִּין כִּף מֵאָה בְּרִכּוֹר
עֲשָׂרָה אֵין עֲשָׂר הַדְּבָרוֹת וְקוֹמוֹ מַעֲוֹת לֵאמֹר מִעֵין קִטּוֹת
תְּלִיִּק מִצּוֹת בְּתַבְדִּילִקוֹף דָּא מִן דֵּק וְלִזְכָּח הַשְּׁלָמִים
אֵין מִשָּׁה וְאַהֲדֵן שְׁנֵתָנוּ שְׁלוֹם בֵּין וְשָׂרָא לְאַבְיָהִם שְׁבַעֲמֵל
עִתּוּדִים כִּדִּי לְהַדֵּר קִרְבָּנוֹ אִילָּיִם חֲמֵשֶׁה עִתּוּדִים
חֲמֵשֶׁה בְּנֵיִם בְּנֵי שְׁנֵה חֲמֵשֶׁה בְּנֵי לִמְךָ חֲמֵשֶׁה גְּפַעֲמִים
כְּנֶגֶד בְּרִכַּת כְּהֵנִים בְּיוֹם הַשְּׁנֵי הַקָּרִיב טַנְכָא בִּין עוֹעֵר
לְמֶה הַקָּרִיב שְׁנֵי לְמַלְכוֹת לִפְנֵי שְׁהוּ חֲכָם שָׁן וּמִבְּנֵי יִשְׁ
וְשִׁכְרֵי יוֹדֵעֵי בִּיטָה לְעֵתִים דָּא לֵאמֹר אֲשַׁחֵר בְּאַעְגָלוֹת

למה נאמר הקריב לפי שבא ראובן ועדער עליו
ונאמר לו לא ייו שחלמנו והוא הקטן לא ואתה מיד
בא משה ונאמר לו הקריב הוא שיוני ונאמר בזה יקריבו
לא ויהי המקריב ביום הראשון יום ראשון זה הוא ראש
לכל הקרבות והיתה למחוק בעולם כמו שנבדא
בו העולם שנבצו ויהי ערב ויהי בקר יום אחד וכל
האכא ויהי המקריב "כל עתודים חס חוץ משליהודה
הוקיף לו הקריב אות אחת מעשמו כדי להרר קרובו
שלמלך ולמה מקריב ישעיה שני למלך לפי שהיה
בן תורה ונתן עצה לשבטים יעשו סבלות לכך
הקריב שני למלך ויקריבו הנשיאים בשם שמעלאכה
המשכן נדבה כך חנוכה המזבח נדבה ולא קבל
מקם משה עד נאמר לו הקריב יקריבו את קרבתם
והיו השוורים שהקריבו הנשיאים מן הארץ עד הקלגל
שנ שוורים שבתו דברי דחמא ויהודה אומ בבית
העולמים הקריבו שני וישבח שלמה את קדש השל
ו מאור אומ עד עכשו הם קיימים ולא הזקין
ולא הטליו וקד יקא ויקא לאם דכר אנשיאים כל
ואחד במפרדה וכד שנים עשר כדשה לכלא חמקה
אך קד קא קכל אפרשיות ויקריבו הנשיאים וקא
איתא נשוא אחד ליום נשוא אחד ליום יקריבו את
קרבתם לחנוכה המזבח ולטעם המזרח למה חתם
בשנים בבדכת כהנים תנו דבנן גדול הוא השנים
שיון לך כלי שמקבל בדכה לא שלום שני יוני יבדך
את עמו בשנים גדול הוא הש שהתורה נקראת
שנים

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ה' ה' מינס הארץ
שם אלה וארץ לעולם
משה והארץ שיש
אלה אלה בן ירד
והארץ שיש שם אלה
אל אלה הנא אלה
תמונה: והארץ שאינ
לא שם וצור לנר
והעולד שולחני
כד שיהיה מלח
ציון וכן המקום
וגם הכופרים הכופר
בתורה שבתר
והכופר בתורה
פה: והארץ שהארץ
החלף מצוה זו
צמצוה אחרת
והאפי' ארזים
ג' הארץ שיש
נבואה בל
והכופר בעצמות
שלמה דב
והארץ שיש
יודע מעשה בנ
הארץ:

באלולם ואמערק מלמך אחיזול לכמא כי עזה תרמז
ולא יבקע ש' מן לכמא פהו כלי שמקבל בלעדי ושלום
קא בעד אפרשוותא ילמא זאת חנוכה המקבץ מאת פס
נשיא ישר פיעל אקערות ואמזרזים ואכפות וכס
אעדד וכס אודן וכס אילים וכס אמנחות וכס אשעידים
ופי אכרה וכל בקר זבח השלמים ה' שי אטמא לבר
שנים עשר פד ש' כלמך מא קבלהא ובעדהא לז
סומא אזמדי פוסק תורה קרבת חרף או פקא להבטלה
בפסל נא היך לא זאח חרף באמלאו כלמה או פסוק
או פדשה או שתי פרשיות על אחת כמה וכמה
וגאות מא קמעת פי דלך אנה לס יך קרבנותם על
דקליהם לא יך כל ואחד במפרדה ויכונן אקמיע פ
יום ואחד פקא נשיא אחד ליום זאת חנוכה המ
ח' ללמך שעתידן לחנך המקדש לעתיד לבוא יתד
ממה שנעשק עכשו "לא למה נשנה אחד שפירא
הכתחזר וכלל לא שהעלה עליהם הכתבאלו הקריבו
באחת כלומר שהן שווסלפך כתב קרבן כל אחד
ואחד מהן מפני כבודן אחדו המשח אתו ונאמר
ביום המשח אתו שבו ביום משחיהו בוינס הקליבו
ובבא משה אל אהל מועד וישמע את הקול למע
באמרה זו הפרשה לא משחיהו הנשיאים אמר
משה אוי לי שלא נכנסתי בעדבת המשכן אף לא בקרנות
נשיאים אמר לו הק"ה דבורך חביב עלי מכולם שלא
נעשה כל זה לא בשביל כך שאדבר עמך באהרן
מועד אעלם את ה' אמכאן אשרף אמואצ' פלח

אור גדול והוא אור השכונה מעור נתבטא אור
אני לא יכולתי להקתכל באור ואני מדליק נד. אור
לו הקצה בהעלתך כדי לזכותך וכשהמש. אורה
מן המזרח על הדרום ושוקעת במערב כך היתה
המנורה דלתות בית המקדש במזרח והמנורה
בדרום וארון במערב והשולחן בצפון והיה האור נכנס
מן המזרח ושוקע במערב 'לס דאר דכר הנא למנורה
אקראב ליביין לנא כיק באן ונע אנדות והו קו אר
מול פע המנורה ולטעם המדרש לא נשנית המנורה
לא למדך שבשעה משה למרום הראה לו הקצה
אש אדומה ואש שחורה ואש לבנה ואש ירוקה ועשה
משה מהן המנורה אחר שהראהו באצבע שני וזה
מעשה המנורה ועשה כדעת העלונים לכך נא
וזה מעשה המנורה 'קח את הלויים כדי שיסרבו
לעבודה בטהרה 'הזה עליהם מי חטאת מקמק
טמאת מת' והעבירו תער' ששם מקלחן ותקלחת
מצוה נזיר ומצורע ולויים 'הלויים לפי שעה במדבר
ונזיר ומצורע לדורות' ופר שני תקח שני לאחדים
במנין 'והניף אהרן את הלויים תכופה שיוליכם ויציאם
בעזרה והשור מוכה לפניהם וזו היא תכופתם' כי
נתונים בתוכם נתונים מיעקב שהפיוש לוי מעשר
נתן - י על ידי משה 'וקבב פסלכות הלויים במדבר
בשנים ואתנה את הלויים נתנים לס דכר פי ה' י
אנך ושדא במק מדאר 'אקראב לא נהם ארבע מדא תפס
ללויים מבחוץ לקדש הקדשים ושדא טהודים חוץ
לקדש

למחנה חוץ למחנה שכינה 'זבים חוץ'
 למחנה חוץ 'מצורעים חוץ למחנה ישרא' דא הזכיר
 בני אהרן בזה המקור חמשה פעמים חיבה להם
 שקבלו עליהם חמשה חומשי תורה 'דא הזה עליהם
 מן חטאת' אין מא דכר מי חטאת קבלאן תפער
 פרה אדומה פהו יסור לא מי פוור' והלויים יקמכו
 את ידיהם על ראש הפרים לפי שהרגו ישראל על
 מעשה העגל ויעש נעשה ואהרן וכל עדת בני ישראל
 ללויים מה עשה 'אגואב משה הקוס אהרן הטף יש' ו
 יקמכו' ומבג חמשים שנה ישוב יוכל מכל העבודה
 דבת ולא יעבר עוד תל ושרת את אחיו באהל מועד
 מלמד שהוא חוזר לבעולת שערים נהדי במדבר
 פקט ואמא בית העולמים ופי שילה פיקולן אשיר
 פקט לא אן תכל אצותהם ואיכן כקסלין בקול
 ויעשו בני ישראל את המסח במועדו' והמלך חזקיהו
 עשה שלא כהלכה משני דברים האחד עיבר השנה
 מכני הטומאה והשני השנה ביום שלשים שלא דר
 שדאוי לקבעו כיוסן' וזה שנכיוס כלן בלא בלית
 וזאד אמר הנא בפסח ראשון לכוונה קא כי אקבית
 תלך אסנה מאעלמך אנה דוחה שבת וטומאה מן קו
 ניהי אנשים אשר היו טמאים קלו וחידיים נדחים
 לפקח שני ואין רבים נדחים לא יקריבו בטומא
 ולא עשו ישראל במדבר לא פסח זה בלבד פסח במלכים
 מכני שלא מלן בדרך ונאמר וכל ערל לא יאכל בן
 ומכני מה לא מלן מפני הקבנה 'שהיתה לוח עפונית

מנשבת בו והוא קשה למכור וכן הוא אחר
היו כל העם היוצאים ממצרים וכל העם היוצאים
לא מלון עד שבאו לגלגל ומל אתם ורושע ואחר
כך עשו פסח שני ואינו נדחה מפני הטומאה
לא מפני טמאת מת בלבד והולא אנשים מת
שלמטות כזרמן להם ושבוטו שלהם היה יום ארבעה
עשר לכך שאלו הואיל והם ראויים לערב יטבול
וישחוט עליהם ויאכלוהו לערב כמי קא אנץ לא
וכלו לעשות הפסח ביום ההוא והאין יהו העבד
טמאין כגון שמת הנשיא שהכל חיובין להטפל בו
והעבד מקדיבין בטומאה שני ויהי אנשים וחידים
כרחים ואין העבד נדחה ויש אומרים לו נושא
אדון יוסף לא היה אנשים אשר היו טמאים לו
מישאל ולעם שנטמאו בנדב ואכיהא שני קרבו
שאו את דחיהם על מצות ומדורים ואכלוהו
מועט השבת שאור לא ישאירו ממנו עד בקר
מועט לא יראה ולא ימצא ועצם לא תשברו בו
מועט לא תשחט על חמץ ואמא עלי כוף קאו העשה
לעשה והלאו ללאו "אובדרך רחוקה מן המודעים
ולחוש והו מוצע בינה ובין ירוש טו ואקמע כץ
קמד פקחים אמד עולא מן המודעים לירושלם טו
איד רבא בדבדכה נח אמד ל ירחנל וכמה מהלך
אדם ביוש עשר פרסאות מעלנות השחר עד הנש
החמה חמשת מילין ומשקועת החמה ועד יתאר
הכוכבים ויזכירו וכשארן שלשים מזרחית האמנה

כלתיו ונשא חמיש. סר ופלג יומא ועד שקיעת החמה
חמש כף צמד מן הדיו לקולאן מקור לאנקאן ט ליום

אורבעין ומנין דמעלות השחר ועד הנץ החמה חמשה
מילין שני ובמנה שחר עלה ויחיתו המלאכים בלוג

וכהה שמש וצא על הארץ ולוט בא צוערה אמר ל
חנינה לדולי חזו אתרא ההוא חמשה מילין אמר רבא

שתה אלפי פרסי הוה עלמא וקמכיה דרקיעא

חד משתה בעלמא ויש אשר יהיה הענן מערב

עד בקר הדף אמר חלק מתל נביעתם מקבור

אדיו ודלורא יום טו' מן ניקן לאכהם ודלורא דאך

ליום אחד אטהאר ובאתו הנאך ורחלו לא איתם

ואמא ומים רבים היקדש לדי אקאמו פיהא יך

קטה שני ותשבו בקדש ימים רבים כימים אשר

ישבתם ונאמר והימים אשר הלכנו מקדש ברנע

עד אשר עבדנו את נחל צרר שלשים ושמונה שנה

ויש אומ' אשר והיה הענן עשה משה ואהרן בכהנו

ושמואל בקוראיו שמו בעמוד ענן ידבר איהם במשה

ואהרן נתפרש שהוא בעמוד הענן שמואל לא נתפרש

לא שבת בו הנה יש לפעך כלומד אתה דואך עמוד

ענן קשור על ראשו ונאמר ויש אשר יהיה הענן

גדירה שווה על פי יוי יחנו בענניה לאהויה לא

בחבא מתוארהם עשה לך שתי חצרות כסף כס

סמיו חצרות אגואב חתי צרה לפי שתוקעין בהן

על הוצר הצורר עשה לך שתי חצרות ל יהושע

אומל חצרות שני שנה משה קמץ הקצה כדו שנה

עלם ותקוע כהן אדם לקוים אין שלטון ביום המעורר
לכך נאמר לך "ותקעתם תרועה לא זכר לא שתי נחנות
שהן שני דגלים שהרי הוא אומ' ונקעו המנחות החנים
תימנה מעין למנחות ימה וצפונה שיתקעו להם תל
תרועה יתקעו למקעיהם "לומה לשאר' וכי תבאן ~
מלחמה והרעתם בחצוצרת מצות עשה לתקוע בכל
עת צרה שתבוא על הצבור "ובני אהרן יתקעו בין
תמומין בין בעלי מומין דברי ל' טרמון ל' עקיב
האומים שז' הכהנים עד שיהיו במקום אמר ל' טרמון
אני ראיתי שמעון אחי עומר ברגל אחת ותוקע
בחצוצרות אמר ל' עקיב שמה במצות הקה
שהכל כשרים אמר העבודה לא ברית דבר "הא כל
הפורש ממך בפורש מחייו" אמר בן עזאי כל חכמי
ישראל לפני כקלפת השום חוץ מן הקרה הזה ומי
הוא ל' עקיב וכן את מוצא כשחלה ל' איעזר ועלו
חכמים לבקרו והתחילו לספר שבהו אמר ל' עקיב
לבן חביבין יקורין אמר ס' מכוני כדי שאשמע דברי
ל' עקיב ועדכו לן דבריו ואמר עקיב אמר אמר
לא נתקבלה תפלת מנשה לא מתוך יקורין שז' ויתפלל
אליו ויעתר לו "וביום שמתתכם זה יום הכפורים
שנחתכם זה ימים טובים הללו שז' ושנחת בחג
ובמועדיכם לו ימים טובים' ובראשו הדשיכם כמשמע
ד'א ובמועדיכם לו הקרבנות שז' תשמדן להקדוש
לו במעדרו "ותקעתם לו שופרות' והיו לכם לזכרון
לו זכרונות' לפע אהיכם או מלכיות' אני יני אהיכם זה
בנה

בנה את שכל מקום שכל זכרונות ושומרות יהיו מלבוות
 עמקם ויאמר לו לא אלך כיון שאמר לו משה והיה
 הטוב אשר יטיביו עמכם והיטבנו לך ודענו חובב
 בן יתרו שאין לך חלק בארץ לכך אמר לא אלך שבעה
 שפלות נקראו ליתרו יתר שיתר פרשה בתורה והוא
 פרשה דיטין חובב שחיבב דתישרא דעוא שהיה
 דיע לאל יתרו שיתר מעשים טובים קני שקנה שם
 טוב לעצמו פוטיוא שפטפט בעבודתו יעני אקתכף
 בהא בן שנעשה בין למקום כשישדאל נקראו בנים
 אתה מוצא יתרו חותן משה שהיה כומר לעל כיון ששמע
 במעמד הר סיני חזר בתשובה ש' ויקח יתרו חתן משה
 עולה וזבחים וזכה שיהיו בניו יושבים בלשכת הקזית
 ש' ומשפחות סופרים יושבי יעבץ שמעתי תרעתי
 שמעתי שהיו מגידו שמועה קובתים שהיו קובים
 ברוח הקדש ושרה קובתים מלטעין עלי עלא עלם
 לאיב תדקם וישקף ואקתכי תרעתי שהיו יושבים
 על שער חכמה למה נזכר הפוכין שהפכו פניהם
 כלפי הארון ואחרי כן לחוץ רבותינו אומ' לומר
 לך שאין זה מקומה ואיה בדגלים היה ראוי אמרו
 חכמים למה זה קבר בפע עצמו לא שמען הפקוק
 הראשון וז' תיבות כמען הפקוק שהוא סוף התורה
 שהוא לכל היר החזקה והשני כמען תחלת התורה
 שהוא בראשית ברא לקח זה הקבר תחלה וקור
 ועוד כמען המזלות ושבעה משדתיס ועוד כמען
 שבעה שימות ושם בן שתיס עשה אותיות ומען

מהתורה שבעה ספרים שנחצבה עמודיה שבעה
 והן ספר הושע וספר הברית וספר תורה כהנים
 וחומש הפקודים וישבו שלשה ספרים ספר
 מתחלתו ועד כאן ספר ווייה בנקע ספר ומאחר
 ויהי בנקע עד סוף החומש ספר "ומשנה תורה ספר"
 הרי שבעה "ומוצו איביך לו המכנסים וינוסו מן
 משנאיך לו הדורפים" נבחה יאמר שובה יוי לבנות
 אחר קומה יוי כיצד יתקיימן לא כשהיו נשדאל
 נוסעין היה עמוד הענק מקופל ועומד ולא היה
 פורש עד שאומר לו משה שובה יוי לבנות
 במתאננים מבקשים עליה שוקודו מאחרי המקום
 כתיבוק שאינו דוה לה תלמד ותבער בסאש
 יוי שורדה מן השמים ותאכל בקצה המהנה
 שהתחילה בקלים שהן בקצה המהנה ותשקע
 האש אמר לי יצחק שהיה משה עומד ומשקע
 דופי צמד באותה האש והיא משתקעת במאיליה
 גדולים מעשה הצדיקים ממלאכי השדת ששנ
 במלקחים לקח מעל המזבח כדי שלא יכור
 ותשקע האש שקעה במתאמה ואין אדם כפטר
 מן העולם עד שיעבור עליו מעאותה האש והאקפקן
 אשר בקרבן התאו תאוה לו הקדים מפאק אמרו
 קשים קדים לושראל כנקע ירדעית שרובן חושל
 בשביל דבר קטן זכרנו את הדגה אשר נאכל
 למה לא נהפך המן לקשואים נאבטיחים והוא היום
 מתהפך לכל מה שירצו אגואב קאו לפי שמיט

לא יתקן לעצמו דא כיף קן את הדגה והלא הוא קשו
 ואבטחים לא כשהיו ושלא משקן הקנות והפרדקיס
 היו אדון הדגים מבין הירק לכך נאמר הדגה דא
 שהיו אופלים קשואים ואבטחים בחנם בלא דמים
 דא תרגם קשו בוטחים לא אמרו חכמים שהן מאידין
 את הענים בשם שתרגם הנירות בוטחים שהן מאידין
 כך האוכל מן הקשואים והאבטחים לא יד עיניו

והמן כשדע גד הוא שבה חבוב לכבדה והו שפאף
 מתל אלולו והו מן לאבדה אמלעדה לא אהיה
 וטחנו ברחים אן דכן במדבה מלמד שהיה המן
 מתהפך להם לכל מיני מאכל ואף הנשים מתחשטות
 ממנו שנ לא חדר דבר ומנין שהיה המן מתהפך
 לכל מה שירצו אגואב מן קן והיה טעמו כטעם
 לשר הצמן קאן אל תקרא לשר לא לשר בשם שהשר
 מתהפך כך המן מתהפך דא לשר לשון נוטריקון
 לחם שם דבש ולמה לא מצאתי חק למה אגואב
 זה מלשון מצות אמר משה לפי הקבלה הלא אמרת
 לי וגם מצאתי בעיני ועכשו לא מצאתי חן בעיניך
 מאין לו בשר אמר לו הקבלה ומאין לך צמר רעים
 במעלים הוד יי הדגני נא הרג שאמר משה אם לא
 אתן להם הזנרגין אורי ואם אדבר כנגדן הן הענין
 אותי בבקשה ממך הדגני אתה תחלה חקפה לשר
 אוש כנגד אמתני כיף אגואב כנגד
 דא פיר כנגד שבעים אמה שלמשכן
 שבעים אוש ללמדך שנשרפו כן ומע

23

שנשדפו שנ ותבער בס אש יוני ואין פלוגה לאחד דין
שנאם מעוני העדה ולמה נשדפו על שהאילן
לא שם בקוני התקדשו לו כלומר התקינו עצמם
ליום ההריגה ואכלתם בשר וכי בשר הן צריכי
והלא המנהיג מתקנך להם לכל מיני מטעמים
שנ ויתן להם שאלתם וצאן ובקד עמהם שנ וצאן
ובקד מקנה כבד מאד ונאמר ומקנה רבה הוה
לבני דאובן ולבני גד לא בשר עדיות שנ איש
איש אל כל שאר בעשרו וכז הוא אומ בוכה לעשר
על עקבי משפחות הוא בוכה והתווצו שם עמך
בדומין לך בחכמה וביראה וידדתי ודברתי עמך
שם ללמדך שיום מנוי דקנים חביב לפני הקב"ה
כיום מתן תורה כהאכא וידדתי ודברתי וכת
התם וידד יוי על הרסו למה היה משק דומה
באותה שעה לנר מונח על קטב מנורה מדלוקין
ממנו נירות הרבה ואינו חסר כלום והולאי הק
אדעת שפטי הרעים יעקף אעקל וקוות אשה וק
אשה ואבקל עק טלב אלם ואנשאי לא טלב
אלניא עד חדש ימים שהיו מתמצין ומתמסקין
על נטותיהן ואחר כך היתה נשמתן יוצאה
לצדא תהיו מרחקין אותן בשם שהאוויתם לו לא
לצדא נפיהן ויתנבאו ולא יקפו במחנה וש אומר
השלין ויש אומרים על עסקי קוג ומקום
דברתי ביר עבדי הנביאים שנים
נפס לא שנים ואלו הן שנבואתם אחר
ובפרק

הנהגתו בזה וצ"ל

וּבְכַדְאֶחָד' לֹא נִתְנָבוּ מִשָּׁה מֵת וַיְהוֹשֻׁעַ הוּא ~
 שְׁמִיכִינִן לְאַרְצָא' לֹא וַיִּתְנָבוּ וְלֹא יִסְמִן שְׁלֹא הִיטָה
 נְבוּחָה לְזִקְנִים לֹא דִן בְּלִבָּה' לֹא שְׁלֹא כִפְקָה~
 נְבוּחָהִין יַעֲנִי עָלַי מֵא שְׂדָה חֲנֻקְלוֹס וּמִתְנַבֵּן וְלֹא כִפְקִין
 מִתֵּל קוֹלָגְדוֹל וְלֹא יִסְפֵּן "וַעֲנִי אִתְּהִס אֲדָרְכוּ אֲעִזֵּל אֲפַעֵל
 וְדֹאךְ עָלַם לֹא יִמְכֵּן כְּסוּמָה עָלַי מֵא קֹא וְתִלְמִדוֹר
 מִתְקִיִּים בִּידוֹ" וְהִגָּחוּ פִירָשׁ כִּלְאִים מַעֲנִי וּמַנַּע אֲוֹתִים
 שְׁלֹא וַיִּתְנָבוּ בְּמִוִּיתֶיךָ שְׁנִטְלוּ כְבוֹדֶךָ וַיִּרְצֵךְ הַנְּעִיר
 זֶה קִרְשִׁים שְׁנֵי דְבָרִים דְּבִר יְהוֹשֻׁעַ לִפְנֵי מִשָּׁה וְלֹא
 כִּלְאִים חֵן בְּעֵינָיו זֶה אֶחָד וּבְמַעֲשֵׂה הָעֵגֶל אֶחָד לִכְךָ
 יִצְרִיךְ אָדָם לִשְׁקוֹל דְּבָרִין מִהֵאֵס יְהוֹשֻׁעַ קֹל וְחֹמֶר
 לִשְׁמַרְבֵּי אָדָם" אֲדַעֵי מִשָּׁה כִּלְאִים נִמְכָּרִין אֲמָרוּן מוֹנֵם
 דְּבַךְ כְּמוֹרֵא שְׁמִים' כְּשֵׁם שְׁהִקְבָּה יִכּוֹל לְכַלֵּם כִּדְּהִיתָ
 יִכּוֹל כְּבוֹד תִּלְמִידֶיךָ כְּכּוֹד חֲבִירֶיךָ שֶׁנִּבְחַר לָנוּ אִנְשֵׁי
 עֲשָׂאוֹ כְּמוֹתָו וְלֹא אֲמָר בְּחַדְלִי כְבוֹד חֲבִירֶיךָ כְּכּוֹד
 דְּבַךְ שֶׁנִּבְחַרְנוּ אֶלְתֵּשֶׁת עֲלִינוּ חֲטָאֵת אֲעִלֵּךְ שְׁהוּא
 חֲבִירוֹ עֲשָׂאוֹ כְּדָבוּ כִּלְאִים כִּלְאִים מִן הָעוֹלָם שְׁבִשְׁחוֹת
 בְּשׁוּרָה דַּעֲה' וַיִּאֲקֹף מִשָּׁה לֹא הִבִּיא עֲלֵיהֶן הַפּוֹדֵעֵנוֹת
 אֲלֵא עַד שֶׁנִּכְנַק הַצְּרִיךְ" כִּדְרֶךְ יוֹם כִּה וְכִדְרֶךְ יוֹם
 כִּה מִלְמָה שְׁהִיטָה עֲנָה כִּהֵּל הוּא חוֹפָה קִלְקֵל חֲמֵל
 וַיִּשְׁטָחוּ לָהֶם טָטוּחַ אֶל תְּקִירָא וַיִּשְׁטָחוּ אֲלֵא
 מִלְמָד שְׁעֵלָה לָהֶם דְּבַר שְׁצִירֶיךָ שְׁחֲנִיעֵר
 אֲמָר לִיָּה וְכִי אֶת צְרִירֶיךָ לָזָה וְהֵלֵךְ מִי
 עֲנָהִים כְּעֶפֶר שֶׁאֵר וְעוֹף כִּנֵּף וְהָעֵץ
 עוֹדְנוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם טָרִם יִכְרֹת מִכֵּין יִשְׁחָד

וְהָיָה כִּי יִשְׁחָד מִכֵּין יִשְׁחָד

בשר ושרה כמו שש שעות ויאכל בשמן צמנו
התיבות מקבדות התאווה כסעו העם למקדן
לומר ניהיו בחצרות לא שנתעבדו על ידו מרים
ותדבד מרים ואהרן במשה הכושית וכו' כושיות
היתה והלא תפודה היו לא נעה הכושי הזה
משונה בעורו כך הוא משונה במעשיו הטובים
ובמראה מכל הנשים וכן המתרגם פירש שפודת
לא מנין כושית יפה מראה ומקדבדו מרים
היתה צד צפורה כשנכנסו הזקנים הן ומשה
שן וואקף משה אל המהנה אמרה מרים אשיותם
שלאן ואשרי בשותיהם אמרה צפורה אשיותם
ואוי לנשותיהם שמיוס שנידבד עם אחיק פולש
ממע אמרה מרים לאהרן ושניהם דבדו בו
מה גרם לדבור אדר ומודד מתגבאים במהנה
אמר משה ומי יתן כלעם יוי אמרה צפורה
אוי לנשותיהם ומה לצד דבדו אמרו והלא אנו
נידבד עמנו ולא פירשנו ואף אבות העולם
עמו חק שעלו להך שלשה פעמים וישב בכל פעם
ארבעים יום וכסוק הענן הקדש ששת ימים מנין
זכו לא מאד מללה אדם למק באמר מכל האדם
מלך אדם על מלך ונביא והדיוט כך משה היה
נביא נאמרו וירא בקבלתם והכניס
בזמן שהיה הדיוט נאמר בו ויקם משה
גן שהו נביא נאמרו מואר הדיוט
מיעוטי שנידבד עם אהרן אדם

לו שיהיה למנוח קודם לו הלא גם בנו דבר רבה
 האבות ומראה ולא בחירות יעני אנה כדק אלקב
 ויאכל חצי בשדו שהיתה מלמדת והם מלמדי
 לאנשים ואביו ידוק ידק בפניה שתי נזופות למה
 כלומר או כקבה אביו שהוא בשדו ודס היתה נכלמת
 שבעה קל וחומר לשכונה ארבעה עשר יום לא דאי
 לו לצא מן הרין להיות כנדרן יעני גאות ממך כדק חכמה
 נען אקראם אנה יך מותב חכם אדי כדק מנה למה לא
 נזכרה הירעות באהדן אף בדמך מן קו ויפן אהדן
 מלמד שראה הירעות בו פנה אל מדיום ולא נזכרה
 בו מפני הכונה שלא ופקל וקאלו בשביל תפלתו שלמשה
 נפטרה מהקגר שני והעם לא נסע עד האקף מדיום
 בשביל מה זכת מדיום שיתעכבו לה ישר אקראם
 בשביל שהמתינה לאחיה משה שעה אחת שנ ותצב
 אחתו מרחוק לדעה מה ועשה לו לפי כך נתעכבו לה
 ישראל שבעת ימים ומכאן למדנו שאין הקבה מוקפת
 שכל כלבדוק ובדוק כ"פ רשת שלח לך
 כי יקול שלח לך קאלו אמר הקבה מדעתך ולא מדעתי
 והו קו וישלח אתם משה ממדבר פרדן על פי יוי אקראם
 תעלם אנה שלח מדגלים על פי יוי ואלו מדעתך ולא מדעתי
 יעני אנה אדי אכתהר הולמי אמשכחץ למסמיוג לא
 וקאלנה אבעת בפלגן ופלגן אלא קאל שלח לך אנשי יוי
 כי יקול ויתודו את ארץ כנען והלא ארץ שבעת
 עממים פלס קמאהא לא באסם כנען אקראם לפי
 שפשמע שישלח בכנסין לתובה עמד ופנה את

קמאהא
 נזכרה

אתה מקום אמר הקב"ה אתה צנית המקום חסד שאתה
על שגך' לא שכולן אחרי עצת כנען לא שכל
נכנסו לתוכה לא בזכות אבותיהם ושרה שג' הלב
מאד שנה יולד ואם שרה הבה תשעים שנה שהומע
כנען' ולמה נקמכה זה ה' פרעה לותרבד מרים
לא מה מרים הלשינה ונלקות כן אן הלשינו ונלקן
ואלה שמתם אמר' יצחק מקורת הוא צידוי
שנקראו המרגלים על שם מעשיהם ולא עלה צידוי
לא אחד והוא סתור' שקתר דבריו שלהקבה' שהקלה
אמר ארץ טובה ורחבה והוא אמר' ארץ אוכלת
ישביה הוא' בן מיכל שנעשה מן' אמר' ל' פחדק
אף נחבי' שהביא דבריו שלא' ולמה אמר למטה
יוסף למטה מנשה לא שזו קללה' ויקרא משה
להושע בן נון יהושע אמר לו יהושעך מעשר
מרגלים כיון שראו כלב כן הלך זנשתטה על קברי
האבות שג' ובא ש' חזרון לשון יחיד' כלב בן יונה
והלא הוא בן קנז לא שפנה מעצת מרגלים' היש
בה עץ אם אין תנו רבנן איוב בימי מרגלים היה
דבר היש בה עץ ופ' איוש היה בארץ עוז' דא
מלשון עוז ועינה' וישארו במוט בשנים קאן ~
אורטני' דל'טני' טורטני מבא וטורטני מכא
פ' מענה אגואב יעט אנה מחצב פיהא ח' עוראן
פ' כל דבע עורין וכל נאחד חאמל בעור יבארו חאמלין
לא שכל המנהגה ונאחד תינה ונאחד למנהגה שג' חאמלין
המנונים ומן התאנים' ושם אחימן קאן פ' יומן' שג' חאמלין
יעט מהיית

15
 משה
 וישלח משה אל ה' ויאמר אל ה' אלהי ישראל
 ותבט שמואל הארץ תלמים תלמים כשקולכין ילדו
 הענק קאו שמענקין חמה בקומתן יעני יקטו לדואיק
 מן כבדהם וזה פרוה קאו כל מלמד שהביאו איוב
 מלא הקל כלומר מוכה שחין עמלק יושב בארץ הנקב
 והלא כל והעמלקי והכנעני יושב בעמק לא מכחן
 אתה למד שבידו ואמרו יעני עלמנא מן הדי אנהם אכתרו
 לכרב וקאו במא לס וכו' אנשי מדות מדתן גדולה
 בארצן ורחב וילכו ויבאו והלא כבר נאמר וישלח אתם
 משה ולא נאמר וילכו ויבאו לא מקוש הליכה לבואה מה
 ביאה בעיניה דעה אף הליכה בעיניה דעה ד' א' ג' ב' א'
 ישב בארץ הנקב מה דאו לומר בכך לא עדיוק אנמר
 עמלק עליהן נמה לישב על הקמר לא כך יצוהו עשר
 זקינו שישב להם על הדרך ויהק כלב מלמד שהקיתן
 כלב בדבריו דמו שהוא מבקש לומר נבאו על משה
 לכך שתקו כולן אמר ומה עשה לנו בן עמרם הוציאונו
 ממצרים בקע לנו את הים הוציאו לנו את השליו חס
 ואמר לנו עשו קולמות נעלו לרקיע כשמע שבתחלה
 פתח יהושע והיה מקמר שבה ולא השקיחו ואמרו לו
 אין ראש קטוע מוצר מיר הקיתן כלב ושם דמינו את
 הנפילים אמרו רבותינו הן המלאכים שנעלו ממקום
 קדושתן מן השמים בשביל בנות דודיהן ויבכו העם
 בגילה ההוא זה ליל תשעה באב אמר הקב"ה אתה עשיתם
 אצתי בכויה שלמנא אני אקבענה לדורות ד'א בליקה
 קאו אלהיבוכה בליקה אללו קולות ביתו בוכין עמו ד'א

הבוכה בלילה כל השומעו בוכה עמו "רא הדודה בלילה
אפלו כוכבים ומזלות בוכין עמו" ויאלץ לאנהלם הלכו
בשמונה ועשרים בקיון פלגמן קיון ג' איהם ותמוז
כ"ט יום לאנהל חסד צמר לב יום ו"ה איהם מנחם הדוי
ארבעים ונצלו ליל שצבת שעה באב שנ וישונו מתור
הארץ מקץ ארבעים יום "ועתה יגדל נח כח יוי אמר
י' יהושע בן כשעלה משה למרום מנחם להקצבה מביתו
כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר
לפני דבון העולמים כלום יש עבד שנותן שלום לדב
אמר לו הוה לך לעזריו מיר ועתה יגדל נח כח יוי
ואם כבוד צור ילדך תשי כוף מעט הדי אכלאם אגרא
קו מכתיר כתרים לאותיות יעני דיב ילבק כל צורה
מאדה מואפקה להא נקו אין שלום בעירך יעני אמ
את צאד חמל פ אבס וקו כלום יש עבד שנותן
שלום לדבון יעני כוף ומכז אן למסתפיץ ידקע ופיץ
קא הוה לך לעזריו כאן אעקל אפעל יקו"ל לעקל
לאנקאע יעני והל אקול אנך תפיץ עליה לא ועתה
יגדל נח כח יוי יעני ואן כאן אנת מרת"י חצל לך
והוקו יגדל נח כח יוי ואן כאן וליק אנת מרת"י דקע
כל שי לא מאדית והוקו צור ילדך תשי "ולמה יור
שליגדל דב לפי שאין סוף לגדולתו שלהקצבה ויאמר
יוי קלחתי כדברך קאו מה הוא כדברך אמר הקצבה
למשה החייתי בדברך מענהה אן למא משה דאמ
אקדרה וקא ואמרו הגוים מבילתי וכלת אדני להביא
את העם הזה יעני אנהקא וארב אנך אדי אפניתי הדי
אקוס

למעשה: מכן עשרים שנה צי שנקדוין מכל עשרים
שנה יצא שבט לוי שהוא מכן חדש אינו בכלל הדירה
וומתו האנשים בנשולת אובדנים מתו כה האכא דעק
במקנה וכתתם וזאת תהייתמנה המקנה בשפר
ובג הלכתא במדבר הזה ותמו ושם ימותו בעולם הזה
ושם ימותו לעולם הזה תנו דבנן כלאותן ארבעים שנה
שהיו ושלז במדבר לא היו יום שלא נשבה בו רוח צנונית
מנשבת מור כלילה אופה דאמרי שהקנה מצוייל בגן
ערן עד חצוה לילה הלך לו רוח צנונית מנשבת מור
בכלהעולם וימותו האנשים מנצואי דבת הארץ לשון
היום ומות ביד לשון או שהוציאו דבה מתו ושלז
הוציאו שן מן האנשים ההם מעשה במלך שחלה
ואמרו לו הרופאים אין לך רפואה עד שתשתה חלב
לביא אמר אחי אביא לו תנו לו עשר עדים צווחהמלך
ונתנו לו הלך ביום הראשון ונתן ללביא עז מרחוק ביום
שני קרב מעט והיה קרב אליה מעט מעט עד שמשמש
בה ולקח מחליבה והיתה מחלוקת בין האובדים שבו
היודים או לא אנחנו לא תלב אחי הדקלים או לא אנחנו
לא הלך אמרו העינים או לא אנחנו לא ראה אמר הלכ
אנחנו שנתתי בנעימא לא ידע וכן שאר הדברים אמרי
הלשון שכחתם אותי דעו מה אעשה אמרו לההדידים
למה את לדבר זה אתה חוץ לשתי חומות חומה שלבשר
וחומה שלעצם ולא עוד לא שאין בך עתס ככם אל המלך
בתלב הלביא אמרה הלשון דעו מה תעשו מי שהתעלף
ויוצא אתכם אמרה הלשון החזירוני אליה מלך החזירוני
בערה אמרה אתם שכתבתי ואמרתם למה את
בד

[illegible]

אֲנִי מֵלֵךְ גִּדְּלִי עָלַי לְחַלּוֹתִי אִמִּי שֶׁמִּדְּרִי לֶךְ חֶלֶב לִבִּי
 וְשֶׁמֶת חֶלֶב לִלְבָּב אִמִּי כִּי הוּא דְּכִינּוּ לְקָרוֹת לִלְבּוֹב
 כִּלְבֵּית הַדֹּלֶה נִסְיָהוּ שֶׁתָּה מִמֶּנּוּ וְחִיה הוֹדוּ לוֹ כֹּל הַיְּצִירִים
 שֶׁהוּא מִלֵּךְ עֲלֵיהֶם הוּא חַיִּים וְמוֹת צִיד לִשׁוֹן לִמֶּקֶד בַּחֲמֶד
 וְהַקְרִיב הַמִּקְרִיב לִימֻדֶּה שִׁיהִינן הַנִּכְבִּים מִשְׁלֹן וְלֹא יִהְיֶה
 בָּהֶם צֶד לִגְבוּהַ הַקָּה לְחֻקָּה אַחַת לִכֶּסֶם מִן הַנָּא עֲלֻמָּנָא אֵין
 לְשׁוּיָעָה לֹא תִלְתַּת לֹא שֶׁאֵד וְלִקְבֵּב פִּיכּוֹן אֲשֶׁרִיעָה לֹא
 תִלְתַּת לֹא שֶׁאֵד לֹאן מִאֵן אִכְתֵּר וְגוֹד כִּי אֵין אֶרֶת קִאֲנֵה
 פִּי לִנְכֵס אִכְתֵּר דְּמַשִּׁיּוֹת עֲרִיסְתֵּכֶם חֵלֶק וְנִאמַר מִרְאשִׁית
 עֲרִיסְתֵּכֶם מִאֵן אִכְתֵּר אֲגֻמָּב קוֹ דְּמַשִּׁיּוֹת עֲרִיסְתֵּכֶם אֲעֻלְמָנָא
 אֵינָהּ יוֹצִיא חֵלֶק מִתַּחֲסֵת הַטִּלּוּשׁ וְאֵין מִרְאשִׁיּוֹת עֲרִיס אֲעֻלְמָנָא
 אֵינָהּ לֹא יוֹצִיא מַעֲשִׂיקָה עַל עֵינָה אַחֲרֵת אֵל לִכֵּל עֵינָה הַלֵּל פִּי
 קִטּוֹל שִׁיעוֹר חֵלֶק חֵלֶק אֲגֻמָּב וְעֵנִי אֵין מִקְרִיאֵר לְחֵלֶק אַחֵד
 כְּעֶשְׂלִישֶׁה וְאַדְכְּעִים בִּי צֶדָה מִעֵין חֵלֶק וְכִי תִשְׁאֵר וְלֹא תִעֲשֶׂן
 אֶת כָּל הַמִּצְוֹת אֵלֶּה קִטּוֹ וְכִי אִכְשֶׁר לְאֶדֶם לִשְׁקוֹן בְּכָל
 הַמִּצְוֹת אֵל בַּעֲבָרָה עַל הַכֹּת מִדְּבַר מִעֵין כִּי דֹאֵךְ אֲגֻמָּב
 לֹאנֶה קִטּוֹל חֵלֶק וְלֹא תִעֲשֶׂן אֶת כָּל הַמִּצְוֹת אֵלֶּה וְנִאמַר
 בְּעַל וְיִאמְרוּ אֵלֶּה אֵלֶּה יֵשׁ אֵלֶּה מֵאֵלֶּה בְּקִדְרָה שׁוֹנֶה
 וְשֶׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחֻטֵּת חֵס אֵף לִמָּה אֲגֻמָּב קִטּוֹ מֵה
 אֵף דֹּאשׁוֹן לִכֵּל הַמִּצְוֹת כִּי צֶדָה כִּמֵּר בִּיחִידוֹ שֶׁלְעוֹלָם
 וְיִמְצְאוּ אִישׁ מִקּוֹשֶׁשׁ עֲזִים קִטּוֹ אִישׁ בְּעַל אִישׁ פִּי
 כְּעֶנְיָהֶם אֲגֻמָּב וְעֵנִי אֵינָה מֵן בִּאֵס כְּבִיאֵר כִּמִּי קִטּוֹ אִישׁ
 כִּי קִטּוֹל כְּלוּמֵר מִרִּי תִרְגָּם יוֹי אִישׁ מִלְחָמָה יוֹי מִרִּי כִּי
 וְלֹאנֶה הַקְרִיב הַמִּקְרִיב לִשְׁעֵשׁ לְעוֹבָדֵי עַל שֶׁכֵּל הַמִּעֻלֵּל שֶׁבֶר
 בְּכִלְהֵי אֵדִי הוּא כְּבוֹי לִכֵּל דְּבִרִין קִלְנָה כִּי חֵס בִּיחִידוֹ
 חוֹה מִיָּתֶה לְכִיכֵךְ נִחְסְרָה לֹאשֶׁה מִצְוֹת הַנֵּר סִימָה חֵנֶה

רַחֲשִׁיר
 עֲרִיסְתֵּכֶם
 לְכִיכֵכֶה

חֵן קִרְבִּי

ולמה נחסרה
 מצות חלה לאשה
 אלה חס אדם הא
 היה חלה טהורה
 לעולם שני ויוע
 יי אהים אפרהר
 עבר מן הארץ
 וגרמה לו חוה
 חיתה לניכך
 נחסרה מצות ח
 לאשה אדם הרא
 דמין שלעו היה
 שני ואר נעלה
 מן הארץ וג
 כי לא המטיור
 וגרמה לו חוה מי
 לניכך נחסרה לה
 מצות נדה אחת
 הקבה תשפך דם
 ותשחור נדונה
 כדי שיתכפר לו
 על דם אדם ששפך
 אדם הוא ניר
 שנעולם היה
 שני נד יונגש
 אדם וגרלה לו

וְלֹא קָא כְּגוּי בַּחֲדָה אֶתְשַׁבּוּה וְלֹא יִקּוּל לְשַׁבְּרָה לְשַׁבְּרָה
מֵאֵל דְּאֵל מַעַם בְּקוֹ לְכָל דְּבָרִין אֶקְוֶה אֶמְצֵא אֶסְתַּדְּרָה
דְּאֵל בְּמַחֲצֵר עֲשֵׂה מִיִּשְׂרָאֵל וְקוֹ כְּגוּי וְלֹא יִקּוּל לְשַׁבְּרָה
עֲשֵׂה יִשְׁבֵּה יִשְׂרָאֵל כִּי אֲמִיד וְהוּא אִם קִדְשׁ אֲשֶׁר קִדְשִׁין
קִדְשִׁין וְאֲשֶׁר צְרִיכָה מִמֶּנּוּ בָט וְקוֹרְעִין אִם בִּידֵךְ הַשֵּׁם
וְקוֹ לְכָל דְּבָרִין שֶׁאֵפְלוּ לְאַחַר מוֹתוֹ אִין קִבְּרוּ מִטַּמְנִין
לְמַה נֶּאֱמַר וְיִקְרִיבוּ אֹתוֹ הַמִּצְוִיִּם אֹתוֹ קָאוּ לְמַה נֶּאֱמַר
אֹתוֹ אֹתוֹ שֶׁנִּי פְעָמִים אֵל מִלְּמַד שֶׁהִתְרוּ בּוֹ מִעֵין מִלְּמַדוֹ
וְהִנֵּה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בֵּיד דְּמָה זֶה הָעוֹבֵד עַל בְּעָדוֹן אֵת
יְיָ הוּא מִגְדָּף עוֹבֵד עַל נִקְרָא מִגְדָּף כִּמְעוֹ הַמִּקְלָל וְשֶׁנִּי
וְשֶׁנִּי הֵם נִתְּלִים הַכֹּלֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה תִּכְרֹת לְעוֹלָם הַבָּא
כִּי לְכָל הָעָם בְּשִׁגְגָה עַד שֶׁתֵּחַדֶּיהָ שִׁגְגָה אַחַת לְכָל
דְּבַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית לְמַה הִסְמִיךְ
הַצִּיצִית לְמַחֲלָל שֶׁבֶת אֵל שֶׁהִשְׁבֵּת שְׁקוּלָה בְּכִנּוּ כָּל
הַמִּצְוֹת וְהַצִּיצִית שְׁקוּלָה כְּנֻקָּה כָּל הַמִּצְוֹת וְיִשְׁבֵּה זֶה
כָּל הַמִּצְוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֻיּוּבִין בְּצִיצִית וְאִין בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל
חֻיּוּבֹת בְּצִיצִית וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית קָאוּ אֶתְכֵּימֵן דִּלְ כָּל
הַמִּשְׁמַר מִצְוֹת צִיצִית כִּדְלִכְתָּה עֲתוּדִין לִשְׁמֹעַ שֶׁנִּי
אִפִּים וְשִׁמּוֹנָה מִצְוֹת עֲבָדִים שֶׁנִּי בְּעֵת הַהִיא וְהַחֲזִיקוּ
עֲשֵׂה אֲנָשִׁים בְּכֻנָּף אִישׁ וְהוּדִי מִכָּל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם
וְנִתְּנָה כִּי הוּדִי אֲדִלִּיל וְכִיף מִעֲנִיָּה בְּהוּדִי אֲכַלֵּם
לְקוֹנֵי לְחֵנָה קָאוּ וְהַחֲזִיקוּ עֲשֵׂה אֲנָשִׁים בְּכֻנָּף אִישׁ
וְהוּדִי מִכָּל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם וְלְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם שֶׁנִּי פִּי
צְרִיבָה עֲשֵׂה כִּי סִבְעִין צִיד קִבֵּעַ מִמֶּיךָ וְהוּא אֲכַלֵּם
כְּנִסִּים אֲכַלֵּם כִּי כָּל כְּנֵף תֵּשׁ יִצִּיר אֶתְכֵּימֵן שֶׁנִּי אֲכַלֵּם
וְשִׁמּוֹנָה

לפי שיש חסד וחסד ומעלה באה מן אפיס ותת תרבע
ששקט מן שרף קדוש הלה למצוה פין אמר
ואתם לא תעזבו לאי הים ששדה ינקדו נחו אכמלא
כיון קלו דל העושה ציידות מן הקוסין פקולה אקוהב יעני
אלי יפעלדא מן הצמד הנאחד בקוידים קאו ולא תתורו
אחרי לבבכם דו מיונות ואחרי עיניכם דו זנות מנין
בין דאך אקוהב אחרי לבבכם דו מיונות שנאמר כבר

בלבו אין אהים ואחרי עיניכם דו זנות שז ויאמר שמשון
אלאכיו קח לו את הילדה לאשה כיהיא ישרה בעיב -

"ויקה קדח" שלקח מקדח
דע לעזמו קדח שנעבדה קדחה בושדא בן יזהר
שהדתה את העולם כולו כזהדים דא שנתברך דינו כזהדים
בן קהת בן שהקיהא שני מולידיו בן לוי שנעשה לוי
לכהנס ודה ואבירם דתן שעבר על דת אל אבירם
שהאביר לבו מלעשות תשובה בני איאב בניס שלח
עלה עול אב על לבם ופרקו עול אל מצואדיהם ואון
שישב באניכא ער שמה בן בלה שנעשו לו פללות
בני דאונג דאק ודבין ולמה לא נקממה פרשת ויקח
קדח למרשה ציידות לא מתוך מצוה דו עשה קדח
מדינה לפי כשבח משה ואמר ועשו להם צ אמר קדח
כסות שכולה תכלת חויבת בצויות אמר משה חייבת
אמר קדח צות שכולו מלא קפרים חייב במצוה אמר
משה חייב אמר קדח סלית שכולה תכלת אינה פוסרת
ואדכח חוסיין פוסרין ובית מלא קפרים ועדין מנצח
הש צדורה לעה פדשיות אינן פוסרין את הבית ושה

כרשיות כטרוה" מעולם דפלים לו לא כעטותה זקן
הטמים אי מלכך אתה בורה חותן ולק הכהונה לחזק
ועמד וקחליק קשה היא המחלוקת אע"פ שהיא ליושב
אעולם שז' ויש אלהים את שני המור' ויש אגוס את
הדקיע ויבדל ולא נאמר כי טוב" וישמע משה ויכל על
כניו מה שמועה שמוע שחשדוהן באשת איש' שז' ויחזק
למשה במחנה כלומר שכל אחד ואחד קינא לאשתו
על ידי משה כיון מענדהם דדי' אכלאם אגואב יעני
אדם בארץ למשה לסכאנת כודאתה לטימה מאלהם והי
אז' יענו באשת איש למן למאדה אנת' ואצורה' כיון
קו בק' ויודע פהו ב' יודע צדקד ובערב אגואב כלומר
יודיע לאחרים ולדאך כאנת' וידע חלומה' וישלח משה
לקרוא לדתן ואלבירים מכאן למודנו ששולחין שלוח מבית
דין וימארו לא בעלה שפתחו על עצמן בשאונ' "לח חמור
אחר מהם נשאתי לס תרגם שחרות אגואב לס אבילה
לאסברה מן שחר' וקו נשאתי כלומר נשאתי עליו
משא' מנן שיושבין בית נמתכווען לדון שז' היו לפני
יו' מער' ומנן שאומדין כל' ופ' יבואו לדון שז' אתה
נה' ואהרן מחר' ומנן שקובעין זמן שז' מחר'
ויקם משה וילך אל דתן ואלבירים מכאן למודנו שאין
מתזקין במחלוקת אמר ל' לוי משני שלש מאות
פרדות לבנות היו טעונות מפתחות בית קנזיו שלקרח
וכו' אקלדי דקלדי פטידי יעני אנה פהן פטידי
מכאן קרה קרה תלאת מאיה בקלה כיון לאסברה
תכון אשר וקו וכו' אקלדי דקלדי פטידי יעני
וכלהן

וכולהו חלליהו ~~בגדיה~~ ^{בגדיה} כעלמיה מלחיות בלוד ערץ
 יעני בקיר דבאקה לאנהן אכאדאדו נא מעל אה לוי האנשים
 הרשעים האלה מוכאן למדנו שאין חבין לאדם לא בנעו
 אם כמות כל האדם ימותון אלה ופ' כל הא' יפ' על מא היא
 כקדית כל אדם אגאב הו' אן מיתת דבעים הקטנים מבכרות
 על עון אבותיהם ואדליל עלי דאך ש' וזה כל פרי הקוד
 חטאתו מן מסור חטאו פדיו לו בגין וצנותיו הקטנים
 ואם בדיאק יבדא כלומר אם ברואה היא מששת ימי
 בראשית ואם לאו יבדא עתה' ולא יהיה כקדח וכעדתו
 כאן ה' יכני ולא כן כיון בקלכ פיה כחמול ען מוצ'וע
 אגאב תעלם אן קולך מן אדעא אכהונה מן קיר דרע
 אהרן ה' מוצ'וע יחל בה מא חל בקדח ופדיתו ה' י
 כחמול אקלב כחמול ען מוצ'וע קא ולא יהיה בקדח
 וכעדתו' הדמו מתוך הערה וכאמר העלו ונאמר בדלן
 מא אפרק' אגאב קו' הדמו י' שיר לא משה ואהן א' י' אדע
 כיון פ' אק' וקו' הדלן יעני עט כחמול מעו לא אהל
 מוער יבפרדן אגאב חין מן אטאחין' וקו' הפלו יעני
 ינתפשו מן מחט'ם כיון קו' והנה פרח מטה אהרן לבית
 לוי כיון קו' לבית לוי אגאב כלומר עד בית לוי' כיון קו'
 לאות לבני מדי אגאב יעני עדר מדי מאתים וחמש'
 מקריבי הקטרת' ותחתה הארץ את כיה הארץ א' י'
 לה פה וכשחמץ ח'קה היה לה פה' אין לה ^{אזנים} וכשחפץ
 הקטת ^{אזנים} לה אזנים' ש' ארץ ש' ש' דבר קו' ה' כל
 פ' למענהו' ואש יצאה מאת יו' ותאכל ארץ
 החמשים ומאתים אוש מקריבי הקטל או היו כבלען

ואו בשלמין וקרח סיון בשתיים שאכלו כשם של בלעם
הרואין את הבלען מחדעלן וכן אובכלען היו הרואין
את השרופים מתלעלין ואומ' הוא שגלגל עלינו כדל
אותה הפורענות ונצל שמה יש משוי פנים בידך לכך
נידון בשתייהן ליהטתו האש תחלה לפני הנשדפן למר
שבירו המהתה ש' ואתה ואהרן איש מחתתו וקפלת
כדור והיתה מתגלגלת בו עד שהצואתו לפני הארץ
ש' ותמחה הארץ את פיה ותכלע אותם ואת קרח ותכס
עליהם הארץ בעולם הזה ויאמרו מתוך הקהל לעולם
הבא "ולא יהיה בקרח וכעדתו כאשר דבר יו ביד
משה לו יש אומריק מזה למדנו כל המחזיק
במחלוקת עובד בלאו ויש אומ' מזה למדנו כל
החולק על הכהונה יצטרע כמו ש' והנה ידומה
מצודעת בשלל צא ולמד מה אירע לעזיה ופשטה
דקרא כאשר דבר יו ביד משה שידון קרח בבליעה
וקח מאתם מטה ואת שם אהרן תכתוב על מטתו
לוי כיצד עשה משה בטל קודה ונקרה לשנים עשר
נקדים ולקחו הנשיאים כל אחד מטה לבית אב ובתב
עליהן שמותן כל אחד שם שצאו וכתב אהרן שמו
בראש המטה ונתנו בתוך טבעת ועשאן מקורה
אחד בקדש הקדשים שנוונח משה את המטות
בבקר ככנס משה לעיני כל ישראל והוציא מטה אהרן
שפרח כס בתוך כס מקום שהיה אהרן כתוב בו
שפרח ש' מטה אהרן לבית כלומר עליו
ומקום שהיה לוי יבש היה ומה הוא ויפץ לא יפץ

תִּיזְמֶה עֵץ עַד בְּרֵאשׁ הַיָּמִין כִּד הַמֶּדָּה נִקְדַּב בְּרֵאשׁ
 הַיָּמִין וְיִגְמֹל שְׂקָדִים לִלְוֵי אֲמִשְׁהוֹן שׁוֹקְדִים עַל
 הַדָּמָה מִוֶּט בְּאוֹתָהּ הַלִּילָה "לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים
 עֲתִיד הַקֹּבֶה לְהַחֲזִיר לַיִּשְׂרָאֵל עַל יְדֵי אִיהוּ הָאֲרוֹן וְזִכְרוֹת
 הַמֶּן וְצִלוֹתָיו שְׁלֹשָׁה הַמִּשְׁחָה וְיֵשׁ אֲמוֹרִין אֶף מִטָּה
 אֲהָרֹן בְּשִׁקְדִיָּה וּפְרָחִיהָ לְפִי שְׂקִנְזָה הַמֶּלֶךְ יֵאֱשִׁיחוּ הָאֲרוֹן
 וְהַמִּטָּה וְעִנְצֵכֶת הַמֶּן וְשִׁמֵּן הַמִּשְׁחָה בַּעֲקֻלָּתוֹת שֶׁעָשָׂה
 הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה תִשָּׂאן אֶת עוֹן כְּהֻנָּתָם לְלוֹמַר אִם תִּעֲבֹדוּ
 עַל הָאִיִּקוֹרִין שְׁתִּוִּיתִי אֶתְכֶם וְיֹאמְרוּ יְיָ אֱלֹהֵי הַדָּק
 וְגַם אֶת אַחִיד מִטָּה לְוִי שֶׁבֶט אַבִּיךָ הַקָּרֵב אֲהָרֹן וְיִלְווּ
 עִלְיֶיךָ וְלֹא יִמְוֹתוּ קָם הֵם קָם אַתָּם קָלָא הֵם עַל אֲתֵם בְּמִיתָה
 אִין אַתָּם עַל הֵם בְּמִיתָה כִּיֹּף מַעֲנִיָּהֶם אֲבֹנָאֵב קוֹ הֵם
 עַל אַתָּם בְּמִיתָה יַעֲנֵי אִין אֲלֹוֹי אֲדִי עֲבַד עֲבֹודָתָ כֹּהֵן
 כֹּהֵן בְּמִיתָה וְקוֹ אִין אַתָּם עַל הֵם בְּמִיתָה יַעֲנֵי אֲמַאֲכֵהֶן
 שֶׁעֲבַד עֲבֹודָתָ לְוִי אִינוֹ בְּמִיתָה אֲבֹנָאֵב עֲלִיקוֹת וְאִינוֹ הֵם
 נִתְּנִי לָךְ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוֹמוֹתִי קָלָא בְּשִׁתִּי תְּרוֹמוֹת
 חֵכֶת מַדְבָּר תְּרוֹמוֹת טַמְאָה וְתְּרוֹמוֹת טְהוֹרָה מִכָּאן
 שְׂכֹולֵךְ לִכְהֵן כִּיֹּמֶדָה יִהְיֶה לָךְ וְנִאֲמַר וְזֶה יִהְיֶה
 לָךְ קָלָאֵה וְזֶה יַעֲנֵי עֲדִידָה וְזֶה כִּיֹּף דְּמַז לִכְהֵן
 מִתְּכֹונֵת כְּהוֹנֵס וּפְדוּיוֹן מִבֶּן חֲדָשׁ מִכָּאן לְמַדְנֵנו שְׂכֵל
 שְׁלֵא שֶׁהָאֵה בְּאֲדָם שְׁלֹשִׁים יוֹם הָיָה זֶה כִּפֵּל "אֶף פְּדִיָּה
 תִּפְדֶּה אֶת בְּכוֹר הָאָדָם מִה מִיעֵט בִּקוֹן אֶךְ וְלֹא קָא פְּדִיָּה
 אֲבֹנָאֵב אֲבֹנָאֵב מִיעֵט הַלְוִיִּם שֶׁהֵן פְּטוֹרִין מִבְּכוֹר
 אֲדָם זֶה פְּדִיָּה תִּטָּה קָלָא הוּא לִיפְדֶּה וּבְנוֹלֵפְדוֹת הוּא
 קוֹדֵם לְצִנּוֹ וְיִתְּ בְּכוֹר הַבְּהֵמָה הַטַּמְאָה וְתִפְדֶּה קָלָא

סוף פרק
 טו

למדינה הקטנתו לא לזכר ~~הוא~~ לא שיהיה ~~הוא~~ פטור
פטור חמור ואם פטור אבל חמש קלעים של
אם אבדו חייב באחריותן אך בכור שזך מעל הולך
בגון עז שולדה כמין כשבה כל קרבתם לכל מנחתם
ולכל חטאתם בקדש הקדשים תאכל מנחתן למורבו
שם אכלו הכהנים חטאת ואשם ושיורי מנחות
בהיכל אשר כל שכן בשעת סכנה אבל מעות אכילתה
בעזרה כל חלב יתקדש מנחתן שם כעפרושיין המתנות
לא מן המובחר ראשיתם אשר יתנו חמ יתנו שלא
יקחו הכהנים המתנות לא מדעת הבעלים שישבה
טובת שותגם לכל כהן שירצו כל טהור בביתך
אם שצריכין טבילה לאכול בכוריים כל חרם
ביש לך יהיה שלשה חרמים הן חרמי כהנים וחרמי
שמים וחייבי מיתות בית דין בכורי כל אשה
בארצם בין נטע בין טלה מאולין וכן שלשות פין
שנ בארצם וכן הגדל בקפונה כל פטר דחס ופדיון
ואח ותליתין חפלה ונצח חפלה פעה ברית מילה
עולם למה נאמרה ברית במילה לא כשם שאין ברית
מוסקה מן העולם שנ וזכרת את בריתו ולא יהיה
עוד מבול כך המלח אינו פוסק מכל קרבן וכן היום
לא נתקיים לא במלח שהרי מומין מלוחין ועבר
הלוי הוא בעל כדו קא רבינו יכול אם רצה יעבד
ואם לא רצה לא יעבד תל ועבד הלוי הוא בעל
כדו ומנין באן לויס הו מבייר אקווא דאך קדש
ולצע לוי הכה נרתי כל מעשר בישא חלק עבודתם

וְכָל אֲשֶׁר יִשְׁכַּח יִשְׁכַּח וְכָל שִׁכְחָהּ וְכָל שִׁכְחָהּ
 לֹא יִשְׁכַּח לֹא יִשְׁכַּח לֹא יִשְׁכַּח לֹא יִשְׁכַּח לֹא יִשְׁכַּח
 וְכָל מִי שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח שִׁכְחָהּ כֹּל אֲשֶׁר בְּעִבְדוּתוֹ מִן
 שְׁעָרֵי מִלְּחָמָה מִשְׁוֹרְרִים וְנִמְהָרִים שׁוֹמְרֵי מִקְדָּשֵׁי הַקֹּדֶשׁ
 מִן הָאֵשׁ מִן הָאֵשׁ אֵין דְּרֹכָה לֹא לֹא כֹל כֵּךְ אֵין לֹא כִּילָה
 מֵאֵי נִמְקָא לֵן כֵּהָן שְׁקִירָשׁ בַּחֲלָקוֹ מִקְדָּשֵׁי הַקֹּדֶשׁ אֵין
 מִקְדָּשִׁים קָלִים אֵינָה מִקְדָּשֵׁת וְזֵן שְׁכַעַק עֲלֶיהָ לִי וְהוֹרָה
 תִּנִּיחַ דְּבִי מֵאִיר וְלִי וְהוֹדָה חֲבֵרִי הָאֵין מֵהָ שְׁאֵדָה הַתִּיר
 זֶה כְּדִי לִחְדוֹר זֶה אֵת זֶה לֹא אַחֲרֵי פְטִירָתוֹ אֵמֵר לִי יְהוֹדָה
 אֵל יִכְנָסוּ אֲלֵינוּ תִלְמִידֵי מֵאִיר שְׁאֵינָן בְּאֵין לֹא לִקְרָהֵינוּ
 בַּהֲלָכוֹת שְׁקִיר תִּנִּיחַ הֵן לֹא לִלְמוֹד תוֹרָה הֵן בְּכַנְקִין דְּחָק
 קוֹמִכּוֹס וְנִכְנֵק אֵמֵר כֵּהָן הַמִּקְדָּשׁ בַּחֲלָקוֹ מִקְדָּשֵׁי הַקֹּדֶשׁ
 מֵאֵי כַעַק דְּבִי יְהוֹדָה וְאֵמֵר וְנִמְהָרִים לֵנוּ אֵשׁ בְּעִזְרָה
 אֵמֵר לִי יוֹסִי אֵל יִמְדוּנוּ מֵאִיר שְׁכִיב יְהוֹדָה כַּעַק יוֹסִי
 שְׁתִּיחַ תוֹרָה בְּמֵאֵי תִתְקוּיִם הֵרִי שְׁקִיר שְׁאֵבִיָּה אֵין עֲשֵׂת
 שְׁלִיחַ אֵין דְּחָקָה הֵן וְנִכְנֵקָה "זֶה לֵךְ מִקְדָּשֵׁי הַקֹּדֶשׁ יְהִיָּה
 זֶה עוֹר הָעוֹלָה" כֹּל קִרְבָּנִים לֵהֲבִיא שְׁלֵמֵי מִצְוֹר וְהֵן
 שְׁנֵי כִבְשֵׁי שְׁלֵמֵי עֲזָדָה" וְלִמָּה כִּסְמִיכָה מִתְכּוֹת כְּהוֹנָה
 לִמְעֲשֵׂה קֶרֶח לֹא שְׁבָח קֶרֶח וְעַד עַר עַל הַכְּהוֹנָה לִכְךָ
 כֵּתֵב הַקֶּבֶץ אֵת הַמִּתְכּוֹת לִאֲהָרֹן וְלִבְנָיו וְחֵתֵם וְהָעִיר
 לוֹ "כֵּן תִּדְּרֹמוּ גַם אַתֶּם לְרִבּוֹת הַשְּׁלִיחַ מֵהָ אַתֶּם בְּבִיבְרִית
 אֵף שְׁלֹחֲכֶם בֵּין בְּרִית מִכָּאן שְׁאֵין הֵגִיו נִעְשֵׂה שְׁלִיחָה
 וְלֹא מִשְׁלָחָה" דֹּא אֵין הַלְוִיִּם גַּם אַתֶּם לְרִבּוֹת הַכְּהֵנִי מִכָּאן
 שְׁלִיחָה כֵּהָן מִפְּרוּשׁ מִעֲשֵׂה לְהַפְּרוּשׁ מִמֶּנּוּ תִרְוֹמָה מִעֲשֵׂה
 אֵת מִעֲשֵׂה כִסְ תִרְוֹמָה מִעֲשֵׂה מִפְּרוּשִׁין אֵת שְׁלֵ

שלם מן המוקף שכל מכלל מעשי תורה ודבר
אמלו מעשר אחר במדינת דן ומעשר אחד במדינת
אחרת מפריש תרומה על הכל וכח שב במדינת
הוא תורם ענין הדבר שאם הפריש תרומה מעשר
במחשבתו ולא הוציא בשפתו הרי זו תרומה אצל
ערוך למדור ולשקול ולמנות סל דבר בדאיו לו ותרומה
בדולת תורם אותה באומר שלא באמר בה שיעור שכל
וכח שב והלא באמר מעשר מן המעשר אם אינו ענין
לתרומת מעשר תנוהו ענין לתרומה בדולת מכלל
חלבו מכאן שאין תורמין לא מן היפה את מקדשו דבר
שאתה מדיס ממנו אם חזר לתוכו מקדשו שהוא אחד
ממנה דא את מקדשו טול מן המוקדש ועני הדבר
בטמא מקצת הדבר תורם מן הטוה וד על הטמא ולמה
באמר בתרומת מעשר מעשר מן המעשר כדו לדקדק
בכשבון "זאת חקת" זאת חקת התורה
למה אמר זאת לא כיון שאמר הקצבה אמור אל הכהנים
אמר משה אם בטמא הכהן במה מטהרין אותו ולא
השיבו הקצבה מיר נתכרכמו פנו מיד אמר זאת
כלומר זאת שאתה מקורם "ויקחו אליך פרה אדומה
קאו תבא פרה ותקנה מעשה בנה כוף מענקה אגוראב
יעני חנה געלוהא כפרה על מעשה העגל דא למא
פרה קאו לפי שהיתה פרה בין פרה לעגל כוף מענקה
אגוראב יעני אין ישל עשו העגל בשבעה עשר במנוח
ועשו הפרה בשני בנין בשנה שנייה פיטור פיטור
מנין פרה ותגל לקנה בשני אדון ותש לפיכך

[illegible]

השנים והצפון והשער קאן שני שנים
אטון יכלפן שי בער שי יד וזהו שנים
קאן זה לומר עלה טהור טמא ועל הטהור
כיון מענה אגודא אן אטהור אן כע בטמא ואטון
אן הוזה עליו ממנו טהר ומזה מי הנה יטמא
וכי מזה מי הנה יטמא והדי הוא מטהר אחרים
לא מכאן למדנו שהנושא מיה הנה שלא לתורך
ויש בו כדי הזאה בטמא ותשע פלות נעשן משכטון
ישאל בפרה' פרה ראשונה עשאה משה' נשניוק עשאה
עזרא' ושתים עשה שמעון הדדיק' ושתים עשה
יוחנן אורנעט בן הקף' אחת וחמאל אחת וישמעאל
אחת נמצאו שבע מעזרא ועד חרבן הבית ועשירות
אותה המלך המשוחזרה ואלה"עליו כיון כאנת פרה
אדומה מטמאה והוא מטמאה ו' אך מתל לאמדה
לאן לאיזה כמא לאנקאן לא בוקאט לאמדה מהוא
תעביר אטהרה ובכון מא יתח אקאן לא מן קבב למזה
פהדי תעביר אטומאה והדי סר מן לאקראר אמסומק
מעין שמעשה הפרה בבגדי לבן אגודא ש' והיותה
להם לחקה עולם נכאמר בענין כפור חקת עולם
חוקה האמורה להלן בבגדי לבן אף חוקה האמורה
כאן בבגדי לבן חקת חקת לקדירה שוה"מכאן
אמרו הפרה נעשית בבגדי לבן ואם עשאה בבגדי
זהב נקו' ויבאו בני ישראל' ותמות שם מרים וכלמר
ותמות שם משה ונאמר באהרן וימת שם קאן
שכולם מתו בשווקה' כיון מעני בשווקה אגודא

[illegible]

לכל מנושי מבי ידו וכל נשמה נשמה
הושללה אשר לא אלהים וכל נשמה
אם יואב וכיבת כדש הזה והלא כל נשמה
ואחיותיהם צדוקה ואבואל אהבת מה שגורם
שלכחש פדוש קולמוס וישלח מלאך ויהיו
והו יקולל על ידי מלאך וקא וישלח מלאך יסוד
לא משה וקו לא על ידי מלאך יעני כגן קאור אמכט
יעני לוס תם קווא עקלויה ולא פלכיוה ולא סביעויה
אוקבת כרוגהם פדשה ויבא כל קעדה הר
ההר בשביל כבוד אהרן בהר ההר יאקף אהרן
עמיו למכאן אקמה הר פמענאה למנוח אמסמא
הור הו פי אקר ולטעם המדרש מה הוא הר ההר
כתפוח קטן על גבי תפוח גדול ואעפשה ענן מהלך
לפניהן משפיל את הגבוה ומגביר את השפל תניח
הקבץ שלשה הרים אורוגמה הר קוני לשכינה הר
כמו לקבוצת משה הר ההר לקבורת אהרן ויפשוט
משה את אהרן את בגדיו כאיזה יד וכי אהרן מת
ונקבר לא שבקדי כהונה שמונה לכהן גדול ור
לכהן הדיוט כטל משה בקדי אהרן שהוא עיף
ומעיל חשן ואמר ונתן אותם על אעזר שמונה נבנ
למערה ודאו מטה מוצעת ומגורה דולקת ומלאכי
השדית נומדין באותה שעה כתאווה משה לאותה
מיתה וישמע הכנעני מה שמעשה שמע שמע
שמת התייר הגדול שהיה הענן מלאכי אהרן
קא וישמע הכנעני מלך ערד וקא אם נתן תתן את
העם

וְכִי תִשְׁמַע אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא לְשֵׁם אֲדֹנָי וְהִנֵּה אֲנִי עֹשֶׂה לְךָ אֵת אֲשֶׁר נִשְׁבַּח אֲדֹנָי
 בְּיָמֵי הַלְוִי' וְכִי תִשְׁמַע אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא לְשֵׁם אֲדֹנָי וְהִנֵּה אֲנִי עֹשֶׂה לְךָ
 אֵת אֲשֶׁר נִשְׁבַּח אֲדֹנָי בְּיָמֵי הַלְוִי' וְכִי תִשְׁמַע אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא לְשֵׁם
 אֲדֹנָי וְהִנֵּה אֲנִי עֹשֶׂה לְךָ אֵת אֲשֶׁר נִשְׁבַּח אֲדֹנָי בְּיָמֵי הַלְוִי'
 וְכִי תִשְׁמַע אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא לְשֵׁם אֲדֹנָי וְהִנֵּה אֲנִי עֹשֶׂה לְךָ
 אֵת אֲשֶׁר נִשְׁבַּח אֲדֹנָי בְּיָמֵי הַלְוִי' וְכִי תִשְׁמַע אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא
 לְשֵׁם אֲדֹנָי וְהִנֵּה אֲנִי עֹשֶׂה לְךָ אֵת אֲשֶׁר נִשְׁבַּח אֲדֹנָי בְּיָמֵי הַלְוִי'
 וְכִי תִשְׁמַע אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא לְשֵׁם אֲדֹנָי וְהִנֵּה אֲנִי עֹשֶׂה לְךָ
 אֵת אֲשֶׁר נִשְׁבַּח אֲדֹנָי בְּיָמֵי הַלְוִי' וְכִי תִשְׁמַע אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא
 לְשֵׁם אֲדֹנָי וְהִנֵּה אֲנִי עֹשֶׂה לְךָ אֵת אֲשֶׁר נִשְׁבַּח אֲדֹנָי בְּיָמֵי הַלְוִי'
 וְכִי תִשְׁמַע אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא לְשֵׁם אֲדֹנָי וְהִנֵּה אֲנִי עֹשֶׂה לְךָ
 אֵת אֲשֶׁר נִשְׁבַּח אֲדֹנָי בְּיָמֵי הַלְוִי' וְכִי תִשְׁמַע אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא
 לְשֵׁם אֲדֹנָי וְהִנֵּה אֲנִי עֹשֶׂה לְךָ אֵת אֲשֶׁר נִשְׁבַּח אֲדֹנָי בְּיָמֵי הַלְוִי'

מלחמות מצוה' פקאמן הדי סטאטאס
פלים וחטא לא פי חד אמר
היונה מבבול האמרי' אתה זהב בדופה חו מנחם
פי טרף אבלאך" ולטעם המדדש את וזהב
ללמדך שתלמודי חכמ' כאלה שחלקו ברבדי תורה
קומן יודעין דרך האמת וחוזרין ואוקבין זה את זה
אז ושיר ישראל ומפני מה לא בזכר משה מפני
שנענש על המים אינו דין שותן שורה על המים
וכיור היתה הבאר מפכפכת ועולה כמו פי הכר' והיתה
עולה עמהם להרים ויורדת לגיחיות ובמקום שהן שור
שורין היא שורה עמהם' ככך פתח אהל מועד ונשיאי
ישל קצבין אותה במקליהן ואומ' עליה שורה של
עלי באר ענו לה" והמים מתקבדו ועולין למעלה
וכל אחד מושך לשבטו במקלו לו ולמשפחתו של
עלי באר ענו לה" באר חפרה שרום או האבות
והיא היתה קובבת כל מחנה ישל' ונשקה ער
פני ה' שימון' ומיד היא נעשית בחלים גדולים של
נחלים ושטופו' באר חפרה וכי חפרה היתה שם
לא בזכות שחרו ונקראו שרים' כלוה כדובי העם
או ה' שימון' במחקק זה משה של פי שם חלקת
מחנה סמוך' וממדבר מתנה שניתנה להם במדבר
וממדת' זליאל' אן הקנה דין שלשכת הגזית
על כן יאמרו המושלים זה בלעם ואיוב' הדי אפמל
בא יעלמנה מאדברת לך והוא חן חדוד מנאב ואין
חדוד באר אמנם' אליאסתמאח שלמהם וקב'
ולטעם

נביאים מאומה עולם ליתת ספרם
 מה שאוכל השור הוא נחמתי ואלו
 וכולה לאכלו בלעם שכל עמך בך בעור שבת
 כתבן בעור וכתבנו בעור קאן שחבטו וכל
 פתורה קאן שהיה פותר חלומות הנה ככה את עיך
 כל הארץ הרג לקוחן נעוג אני מהאעשה אולינכה
 צדיבו שהיה בלק קוקס לא שאינו מכוון הדברים
 לאמתתן כי ידעת את אשר תבדך מנ מאיכך היה
 יודע שבשעה שביקש קוחן להלהם במואב היה
 מתורא מהן שהן קבורים שכל את בלעם לקלל
 את מואב שכן הוא אומר עלכן ואמרו המושלים
 וכתאוילך מואב וישבו שני מואב עם בלעם
 ושני מדון לאיכך הלכו לא כיון שאמר לינו פה
 הלילה בטלה עזתם ואמרו כלום אב שונא בנו
 מי האנשים האלה עמך ארבעה שגו בדומה ואן
 הן אדם וקין ובלעם ודקיה בלעם אמר לו מי
 האלה עמך שמה אותו רשע ואמר עתים שאיכך חן
 יודע אף אני מעשה בבניו חפצי היה דאוי לומר
 יו אהים אתה ודעת לא תלך עמהם אם אקללם
 אכור לא תאר אתה עם אמר אבדכם אמר כי בדון
 הוה כמח דאמרין לדורותיה לא מן עוקצין ולא
 ממות ~~תנור בך~~ אין לך עון כהדבאת דברים
 ואותן רי עימך דברים ונעם מה יקולו לעלמא
 אין אכלים ונקסם לא כמסה אקקאם מפרוץ ומנהי
 ענה ומכרה ומקלה ומבאה אמרוץ קראת לתורה
 ואמנה

האנשים

מלכות
מלכות
מלכות

קדו
ח'צבת
ח'בין
כ'לפי
ש'חיה

הוא והו קר קל קול קול
קל רבנו בעדיו למען
הוא בעצמו מרוב חובתו וארבעה חובות
שטם לטובה נשנים לרעה אברהם ויחזקאל
ברעה ובלעם לרעה ויחזקאל מלחך פני לשטן
מלחך שלחמים הוא ונעשה שטן וכן הוה
אולי עתה וצאתי לשטן אמר חתה ברמה לי
לשמש אומנות שאינה שלי ושני בעדיו עמו
וחובו שלופה בידו וכי לא הוה לו לשלוק חרב
ולחמיתו לא שבה עליו באומנותו ועל חרבך
תחיה ולמה שביקש להכות את יושן בפיו
ויקח מלחך ישי עבד מה ראה להקדימבן
שלשה כעמים עד שלא נראה הראהו קוממנו
שלאבות כושר ביקש בני אברהם היה מוצא
מכאן בני ישמעאל ומכאן בני קטורה לכך
והלך בשדה לזה העד ולזה העד צוק
לכלל בני יחזקאל ממצא אחד מפני עשן לכך
בני צוק לכלל בני יעקב לא מצא בהן אפלו
אחד אחד כקולת לכך איך דרך לנטור ימים
ומאל בפעם שלישות כי הועלת בני
א' מדבר ברוח הקדש לשוננו מקרחת
ל' וי' כועתה הרגתוך אמרה ה' את
אין אתה לזה יני לא אם יש חרב בידך קל וחומר
לאומה שלומה שתק ולא מצא תשובה הלא אפס
אנכי אתה נך הא למדת שלא היה עקל לא שהיה
לא ידעתי כי אתה נצב לקרתי בדרך קו לאומה גדולה

כונן שיוון
שלא ידע
דעת אומה
ועוף אומה
לחלחך לא
שלומה

מענין שנתם העין וישם ידו בזה וישם ידו
אדבר אקדח יש אומר כעלך שדמיון וישם ידו
ויש אומר כהן מקמר כפין במה יקדש וישם ידו
אשר יבא באשתעבדו באש וטהר ויהי כהן
כאשר היה מכתובה בן אקדח כלומר אקדח שנת
ענין בצמחיון מה אקדח לא קבה אל היא לשון
חלקה וכן הוא אומר במקלל ויקב ויקלל ואדעם
מלשון גמול לא מלשון דגז וכן הוא אומר ואל
דועם בכל יום ומה דעמו דגז אחד מששה
ושבעים בהלק ובלעם היה יורע בו לכך קרא
בלק לבלעם לקלל ושרא"י והחלק אחד מאלף
ושמונים בשעה ואין כל בדיוק וכולה לכוון
אותו דבר על אמתתו לא אותו דשע"מי מנה
עמר יעקב ששה בהן עין דעה ומקמר את דבע
שרא"י מלשון הרבעה פידוש הטיפות שראו
מהן אין להן מקמר וכן אמרו חכמים לפי שד
שהקדש וישב וקופד דבע יותיק שלישרא מנה
א"יפה של צדוק תבוא שהוא בוצר כעמנה הולך
לדבר זה כקמית עין בלעם הדשע"ויש
הן דובע שהן מרובעין כדובוע המזלות
הן משל"הן עס לבבד ישכן
מזדווקות חוץ מהן לכך הוא אומר
חשב"נפשויה דקלא לא יחשב
הן לא אומר אל ויכזב"אקדח
ש ויכזב"כעת ואמר ליעקב
אתו
ה

על ענין עקב אומר עת שנבדקתהו יעמנו מיכא
ולאשר אל מה פעל לשה מה דב
למה עמנו עמנו לויאין פעל לחוקיסבך
וחנה בכה בכה זה שלש פעמים לא שונה מי
מנה עמי ועשניה לא הביט און ביעק שלושית
מה טובו אהלני עקב נאם שמע אמרו אל ידע
דעת עליון באהלים נטעו שרשירן לחבים חקיס
בארזים עלי מים רויס תמיד שםם באה דוח צפונות
היא מנשבת בו והופכתו על פכין למה כאח בצלעם
מבדכך בדון וארליך אדור ונאמר ביעקב אורדין
אדור ומבדכך בדון למה לפי שתחלת שלדשעים
שלוה וסוף עער והעדיקים תחלתן עער וסוףן שלח
הנו לבן טובה קלה שקולל אחיה השילוני לישלח
מבדכה שבידכן בלעם אחיוה אמר והכה יני אה
ישראל כאשר ינור הקנה עלי מים שםם באה
כל רוחות העולם הוא ינור ויחדור למקומו אבל
בלעם אמר בארזים עלי מים שדוח צפונות מנשבת
בו ועוקרתו ודס חללים ישתה פדט לדס קילוח שח
שנעשה בו חלל אבל דס קלוח אינו מכשירי לך
אועדך את אשר יעשה העם דומר לא היה שלל
דנות והן אהבין כלי פשתן ביה
עמונים ומואבים ובנו להן חנינה
עד אבל השטים וכן הוא אומר
ומה צורך לזה הפקוק לא ששיערו אותו חכמים
אותו והוא שנים עשר מיל כנגד מוחה ושדח

ליונותה

יחיו

ושינו

מאח

מכאן למדנו שמחנה ישראל
והושבו שם נשים נכדיות מנכדת
טובות באותה שעה היה אדם יוצא להטות
לקנות חפץ מן הדקונה והיתה מוכרת בשוק
אומרת • בוא וקח • בפחות ככלל והצדקה
מלא יין אצלך מיוין העמונים ועדיין לא טאקד
והיא אומרת לו שתה כנק זה והוא שותה ומיד
הוא משתטה ואומ' השמעילי והוא אומ' איני
כשמעתי לך עד שהפעור עצמך לצורה זו
אמר אני משתקה לעצ' אמרת לו מה איכפת
לדאונן לא שתגלה עצמך כנקדה והוא מתגלה
וזו הוא עבודתו ומיד היא כשמעתי לו כמצא
כך שלש עבירות על גלוי עדיות ושפיכות
דמים אדאנו ולא שיה זה דוב' אשודכו ולא קרוב'
זה המלך המשיח' ומצא פאתי מואב זה דור שכן
ויד דור את מואב' וקדקד כל בני שר זה המלך
המשיח נכך הוא אומ' ומשאלו מים נעדים והיה
הדוס ירשה לדור שן ויהיו כל אדום עבדים לדור
היה ירשה שעור איביו למלך המשיח שן נעלו
וושועים צהר ייון לשפט את הר עשו והיתה
למי יחיה משומוא' אוי למי
שום אל בעת פרעון הרשעים
וואד' שנים קאן אוי למי
יהי ויראה חבלי משיח' דא' אוי למי יאיה ויולך
בעצת שמה' ועוס מיד כהים היו דליל עלי אן
בלעם

[illegible]

כיהן ולא יצאן א' שנתן לו כח בלעו ובלעו
ו' שלא דד הרומה ממקומו ה' שכל שאלו
ראשיהם שלא בתרשלה עץ א' שנתן לו כח
ונמצא בשניה דקור' ח' שנתן לו כח
למטה ט' שנתן לו כח בשותן בהופן שלא יטמא פנה
ז' שלא הטיף טיפת דם עליו "כל ישר" **פכחק**
למה יוחסו הכתוב לוי שבשעשה זה
המעשה מהוא הרומה למערי היו מלוצין אחריו
זה הורג בפשות בן פוטיותא שכיכוס אביו אמו עגלים
לעז לכך יוחסו הכת פכחק בן לעז למקדק דא שמו
פכחק אגואב כלומר פה כהן חק בלשון כסודיקון
לכן אמור אין לכן לא שבועה שכל וכן נשבעתי
לבית עלי "והותה לו ולזרעו אחריו ברות כהנת
עולם וקד הי מן המין אחרין פנה שאלו דאף אגואב
אין למקדק פכחק הדג הנפש פכחקלך דאת מכה
אכהונה פקא לויס אא שאר לעקר גדיד משה ואות
מוצא בשביל שקונא על כד אף שכלו במעשה
כיהן לו ארבע ועשרים מתכות כהונה "צדור"
את המדינים כי ירדו הם לבס מכאן למדכו
שאלו חכמים מושבא להדגך השכם להדגן
יהיה רי המין לך קטל הנא ריוח למנה כיון אואב
אנה יר' פזזה מדין תאבד לערור את המדינים
ות' א' הנא ליעלמך אנה פאת מן שבט
שמעון אכתל מן אנצף למנה יקול אנצף מנה לעונית
תפעל לבון דמריהו מן שבט שמעון פקעל הכי

וְבַע קָדַח לֵאמֹר אֵלֶיךָ אֲנִי בָּא
וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ
וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ
וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ
וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ
וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ
וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ וְהָיָה כִּי יִשְׁמָעֶנּוּ

אֲנִי מֵיִדְּיָא מֵיִדְּיָא מֵיִדְּיָא מֵיִדְּיָא
לְכָךְ שִׁיתָק הַקְּבָה שִׁיתָק עִמָּהֶם כְּלוּמָר יֵה מַעֲוִד עֲלֵיהֶם
שֶׁהֵן בְּעֵי אֲבוֹתֵיהֶם וְלֹא הָיָה בָּהֶן אֶל אֶחָד וּפְרָקְמוּ
הַכֹּהֵן וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי וְהוּא בָּנָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
בֵּית דְּבָרִי וַיֵּצֵא מִבְּרֵךְ "וְלֹמֶה אֲמַר הַיּוֹמָנָה וְלֹא אֲמַר
הַיּוֹמָנָה שֶׁאֵת הַשְּׂבָטִים אֲלֵכִי שֶׁבָה יִמְנָה לְכָךְ לֵאמֹר
יֵרֶךְ לְכָךְ אֵלֶיךָ בְּעֵי אֲפֵרִים אֵלֶיךָ בְּעֵי לִמָּה כִּי אֲמַר
בְּשֵׁם שְׂבָטִים אֵלֶיךָ וְהַשָּׂמֵךְ בְּעֵי כֹלֶךָ אֲפֵרִים קֹדֶשׁ
שְׂבָטִים שְׂלֹשָׁה הָיָה לָךְ אֶחָד וְהוּא חֹשֵׁשׁ וְהוּא חֹשֵׁשׁ
וְכַתְּבָה דָּרֵעַ בִּי וְתֵרַךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב חֲחִין הַקֹּדֶשׁ
יִגְדֵל מִמֶּנּוּ וְעַד עַתָּה מִלֵּךְ הַקֹּדֶשׁ "לֹא אֵלֶיךָ תִּחַלֵּךְ
הָאֵלֶיךָ יֵעַן לְעֹמֶתֶיךָ בְּעֵרְבֹת מִוֹאֵב בְּמִקְדָּשְׁךָ
שְׂמֹת מִלֵּאָה שְׂכַל הָעֹמֶתֶיךָ בְּעֵרְבֹת מִוֹאֵב בְּעֵרְבֹתֶיךָ
לֹא אֵלֶיךָ תִּחַלֵּךְ אֵלֶיךָ לִי וְעַתָּה מִצְרִים שְׂכַל וְכַתְּבָה
אֲנִי לְכָךְ מִוֹרֶשֶׁה לֹא שְׂכַלְוִי וְהוּא לְכָךְ מִצְרִים
וְהוּא הָעֹלָם שֶׁעַתִּידִין אֲנִי מִחַת לְהֵרֵךְ וְבִבְּ
שְׂמֵעֵן יִמְנָל וְיִמְנָל וְיִמְנָל וְיִמְנָל
הַכְּנַעֲנִית הָרִי שֶׁשָּׁה (כֵּן אֵין שֶׁסְּלֵא שְׂחֹן
וְכֵן בְּבִי בְּעֵמִין כֹּת שֶׁסְּלֵא וְכֵן עֲשֶׂה וְכֵן

וְהוּא חֹשֵׁשׁ
שְׂבָטִים

וכן שבע • • • • • מן יצא בחרו • • • • •
פקא קנא לאלה תחלק הארץ • • • • •
פלוס עמר להם כחלה בעתל עתה קנא • • • • •
לשמות פטות אבותיו ינהלון • • • • •
נחלה דן משונה בכול הנחלות חיו ונרשום • • • • •
וזו מתים יורשום היום • • • • •
לשני בהנים אחים לאחר בן ולשני שנים הלכן
לגורן אחד בטל קאה וחציו כך לו שני לאלה תחלק
הארץ החזיקו אתל האבות הוי לשמות פטות • • • • •
אבותם ונחלון לרב תרבה נחלתו ולעצט תמעט
נחלתו יש • • • • •
בעשפחות בניהם • • • • •
יהושע וכלב שלקחו • • • • •
הכת שהיה אשר מלובש • • • • •
וכל • • • • •
קלפי שלתחומין • • • • •
קדש • • • • •
תום עכו עזלה • • • • •
הר • • • • •
מכון בדוח • • • • •
חיה • • • • •
ולק • • • • •
שצט נשכט • • • • •
כפ מקו • • • • •
ללמדת שאין להם עוז לא זה • • • • •
ימות

שהיו מיואזי מצריים ומהלוקים
מואב והטבחה אין בנחלה
שבט ובעלה ונרשה דאכל
זכר קידשו הקצה מתמלח עליו עברה
את נחלתו כלומלח עבד מידנות לצאת
משפט חקה דר לא תשתנה ונרשאותה דמגשבע
נורש את אשתו עלה אל הההעברוס למה נקמכה
זו לפרשת נחלות לא כששמע משה נתן
תק להם אחזה קבר שנתנה לו הקצה אמר
גדירתי במקומה עומדת עלה אל הד העברוס
ומורשם יפקדויו להו הרוחות לכל בשד יענע
יואב אחרותה בלהא לכל בשד אחרותה תעלם
אסדארהם ומגדו וצלה לאתרביור וקומה קר אטרן
למן ליק מכלאקהם קומ מטהם מכללבר ומנהם
מותואעע ומנהם שקמע ומנהם דלול ומנהם קחסי
ומנהם דחוס ומנהם גבאר ומנהם קבאן ומנהם
עלם ומנהם קאהל וכדו קאור לאכלאק כחני
עלם באכלאקהם אמר משה הדו שעה אחת שאש
צרכו אם הכנות יורשו אביוהן דוקהוא שהבנים
יורשו כבוד אביוהן אמר לו הקצה אתה מדמה
בניך כושר תאנה לאכל פרוה יהושע ששומך
יזכה לשדדוהם ששומך יתר משמור שגפה אישע
בן ששלי אש דאק מניס על ידו איהו למה לא בא
לא וצחל וכן הוא אומ ומשדותו והושע בן נון בער
לא ומעש מתוך האהל יפקד ישובו להם איש רי
הצדיקים

[illegible]

בעלי קנין לה בידו וקנין זה קנין
שמונ' למלחמה ודוד כושר בשלש
כהוגן ושמל לו שאין שומלין בה קנין מלך
בני ישראל למלך כסמך זה לפי שהקנין
כשאמר משה יפקדונו אמר הקב"ה ואתה מדבר חזק
על צאנך עוה אותם אף הן שלא ימירו כבודי בעבדה
אחרת לא את קרבי לחמי לאשי דא קדבנות מכפרין
אף הצדיקים מכפרת" ען את בני ישראל מיד ולדור
קרבי זה הדם לחמי או האימורין לאשי או הקמצים
דיוח ביחוחו אדבקו לבונה תשמרו שצריך בקור
אדבעה ימים בה הכא תשמרו וכה התם למשמרת
מה להלן אדבעה אף כאן אדבעה והפרשתו מבטשור
ושחיטתו באדבעה עשר צמועדו כל מקום שנצטוו
דוחה שבת כבשים בני שנה ואם הוקופו ער
שנה פקולים הכבש האחר המיוחד בעדרו ולמה
שני כבשים לא אחר מכפר על עבירות בלילה
ואחר מכפר על עונות שנעשו ביום" למה נאמר
בשעיר ראש חדש ליו ששעירי ראשי חדשים
מכפרין על שאין בהן ידיעה לא בתחלה ולא בסוף
לכך נאמר בשעיר ראש חדש ליו כלומר חטא
שאין יודע בו לאיני ולפעם המדע למה נאמר
בשעיר ראש חדש ליו דבי איעזר אומ' לפי שצדק
הקב"ה עולמו צדק שני המאורות הקטין אחד והקדוש
אחד והקשה הירח את ערכו שלא בעשות דעו
בדאו לכך ישראל מקדשיו שיער ליו אמר הקב"ה
השעיר

[illegible]

וקלנו אל תהיה בחדש השנה
 כיך מעניקהם צוהי אכלים
 השבעי שבו השנה שבע
 שן באספקי לאדניך נמייך בך
 השבעי לא בחדש השנה אלא
 שנה יבוא מבול לעולם תנו רבנן באחד בתשרי
 ראש השנה שבו כבדו אדם באחד בטקן ראש השנה
 לאדניו ולעבדיו ולמלכיו ולדגלים אמר ליוחנן
 שלשה קפדים נפתחין בדאנז השנה אחד של צדיקים
 גמורים ואחד של רשעים גמורים ואחד של ביבוכים
 של צדיקים גמורים בכתבין לחיוס לאתר בינונים
 תולין להן עד יום הכפורים "באי קרחה ומחן
 מקפר החיים נעם צדיקים אלימכו" נכז מעשה אומ
 מחני כח מקפרך אשר בך וכל באי העולם עובדין
 לפניו כבני מדון תרגם כבשום אמריא וכולן נסקרין
 במקרה אם אין לאויה לדבר זכר לדבר אז תעבדנה
 הצאן בעל ידי מונה "תנו רבנן באלול כבדו העולם
 בשמונה ועשרים בו כבדו חמה ולבנה תנן התם
 באחד בתשרי ראש השנה לשנים כד תאני אחד
 אומר וחג האסיף תקופת השנה נכתב אחד אומר
 בתארי השנה איזה חג עשר שבו חג ואסיף ותקופה
 ושנה יתקף בו היו אומר זה תשרי ומה הוא דכר
 עוני יון להיך בלא מד"ר השנה נידון מזה יהיה
 בקופה "וממה דתשרי הוא תקעו בחדש שופר
 בבקא ליום חמינו איזה הוא חג שראש חדש
 נעתיבקה

חג חרש
 מרשית

[illegible]

בשבת מזמור ל שמואל הנביא
היו מושעין בשני על מדרש ה' ש' ש' ש'
מברוך בן מים לחם" בשלישית בליל
משום ותיראה הובשך" בכתובי מלכות
אקרה משום והו מאונח מארת בת"ח ש' מל'
על טברות שלם יפלו משום ש' ישרון חמים
שרץ כפז חיוה" ונקכוה בשני נקבים חב' מרבר
בעקוד המים ונקוד היין אמר ל עקובה אמר הק'ה
הבואו לפעם עומר בעקח כדי שאברך לכם תבואה
שבשדה" בכורים בעתה כדי. שאברך לכם בשמי
שנה' ולמה שבעים פרום שאמרו וקדושו שבעים
בהלכת' ו' ש' משבעים אומה" ביום השמיני עתה
ההיה לכם וכאמר ליוי א' הא כיצד חלצתו חציו לכם
באכילה ושתייה ושמהה וחציו ליוי בתפלה ומדרש'
פר אחד איך אחד אמר הק'ה כל ימית החקים
אדם אוכלים ושותים בנאן ונשמה את נאם יום
אחד רק א' ביום נפי כל אחיכם וביום ליעלמכ'ה
אנה דגל בפני עצמו וקומנות פזר ק שב' כלומר
פיוס בפני עצמו זמן בפני עצמו דגל בפני עצמו
קרבן בפני עצמו" שיר בפני עצמו בלכה בפני
עצמו" פק' פיוס בפני עצמו שאחד לפיוס כדגלים
וק' זמן בפ' עצ' שאומדיו בן שהחיונו" וק' דגל בפני
עצמ' לעטן חמא" יחשב דגל בפני עצמו וק'
קרבן בפני עצמ' כמא ק' פ' אחד איך אחד וקולק
שיר

החזק אנה

וְנִקְנָה
 בְּיָמָיו כִּי אִשָּׁה קָדְשָׁהּ מִפְּנֵי
 לְעוֹלָמְתָּיִם כִּגְוֹן עוֹלָם מִעוֹלָם
 וְלֹא יִתְחַלְּפוּ לְהַכִּיחַ מִנְחָה חוּטֵא
 וְלֹא יִתְחַלְּפוּ לְהַכִּיחַ שְׁלֵמִי בְּדוֹר

רִאשִׁי הַמִּטּוֹת לְמַעַן בְּרָא שִׁי הַמִּשּׁוֹת מִהָרָאשִׁי
 הַמִּטּוֹת מוֹמָחִין כִּךְ הִפְרָת בְּדָרוֹס לֹא תֵהֵא אֵל בְּמוֹמָחִין
 אִמְרוּ חֲכָמִים שֶׁשֶׁם שֶׁהָאֵל וְהַבַּעַל מִפְּדוּיִן בֵּין מוֹמָחִין
 בֵּין הָרִיטוֹת כִּךְ הֵתֵר בְּדָרוֹס תֵּלֵל אֵל לְרֹאשִׁי הַמִּטּוֹת
 לֹא אֵל לְרֹאשִׁי הַמִּטּוֹת שֶׁאֵל לְרֹאשִׁי הַמִּטּוֹת לְמַעַן עֲתוּבִין וְשֶׁאֵל
 לְהַכִּיחַ מִבְּזִתְמִידִין נִשְׁוֹם כְּחֹדֶבֶת וְנִעְשׂוֹת קִטְטָה בֵּין
 אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וַיִּבְאוּ לִידֵי בְּדָרוֹס וְשֶׁבִּטּוֹת לִפְדֵּי נִחְמָה
 אִישׁ כְּבִידֵר וְאִשָּׁה כִי תֵדֵר וְאִמְרוּ לְרֹאשִׁי הַמִּטּוֹת
 יִדְהִירוּ כִּלְאוֹשׁ שֶׁבִטּוֹת אִישׁ כִי יִדְהִי בְּדָרוֹס וְשֶׁבִּטּוֹת
 שֶׁבִּטּוֹת לְמַעַן כִּלְאוֹתָן אֲבָנָא לְעִשְׂוֹת כְּכֹחַ בְּדָרוֹס
 בְּדָרוֹס וְכִכּוּי שֶׁבִּטּוֹת כְּשֶׁבִּטּוֹת "לֹא קָרָא שֶׁרֶךְ
 עַל כִּפְשׁוֹ" עַל כִּפְשׁוֹ הוּא מוֹקֵר אִיבּוֹ מוֹקֵר עַל אַחֲרִים
 מֵאֵל אֲפִדֵּק בֵּין אֲבִיטוֹן וְאֵהֲפֵרָה אֲבָנָא אֲבִיטוֹן הוּא אֵן
 יִכְלֶה אֵן הַמַּעַל כִּלְאוֹתָן מֵאֵל חֲלֶפֶת עֲלִיהֶן וְאֵהֲפֵרָה
 הוּא כִּפְשׁוֹ אֲבִידֵר וְלִיטְלָה אֵן יִכְלֶה אֲבָנָא הִיוּ תִּקְיָה
 לְאִישׁ זֶה נִעְרָה מֵאֲדֻקָּה בֵּין קִלְדֵּשׁ הַפְּרָת בְּדָרוֹס
 כְּשֶׁחֻטֹּת מוֹתָם נִחְמָה בְּשֶׁחֻטֹּת מוֹתָם וְאֵת בְּנוֹ אֲבָנָא
 יִעֲבִי אֵם כְּדָה מוֹתָלֶת הַלִּילָה מִכֵּר כִּלְאוֹתָן וְכִלְאוֹתָן
 בְּשֶׁחֻטֹּת מוֹתָם וְאֵת בְּנוֹ לִי הִיוֹם הוֹלֵךְ אֲחֵד וְאֲבִידֵר
 אֲבָנָה וְקָדוֹשָׁה כִּלְאוֹתָן אֲבָנָה עַל כִּפְשׁוֹ יָקוֹם קִלְדֵּשׁ

לכאן ואן עלי לאחדה לכאן ואן
שן באטן או מה מענה "אקרא" כל
לאחר שלשים יום ופתקדשה צתוק
איונו מוסר לה "לאסר אקרה על פשה
קנויה לוי יתא עבד שאין פשו קנויה לאין צד
יכול לכמותו על פשו ולא על אחרים ואם לא
קיום דבריו לוקה שהרי הוא אומר לא יחל דבר
לא יעשה דבריו חולין בבית אביה צנעורה
מפר הוא לנערה ואינו מפר לבוהרת והנר
נחלק לשנים נדרו אסר ונדר הקדש נדר האסר
שואסר על עצמו הקדש המותר נדר הקדש
כגון שיאמר עלי קרבן וכל נדרים ושבועות האב
מוסר שן כל נדרים ואסר יה' בין איש לאשתו
בין אב לבתו מלמד שהאב והבעל מפורין כאחת
אם קדשה כשהיא בעלה ומה הפרש בין נדר
האב לנדר הבעל שהאב מוסר כל נדרים ושבועות
לביתו והבעל מפר נדרים שבינו לבתו "נקם נקמת
בני ישד למק נקמה פרשה זו להפדת נדרים לא
אמר משה למע הקבה עניות בהפדת נדרים שמא
התדת נדרו שן דתבאלא אכנס לארץ אמר גזירות
במקומה "עומדת" כי קן נקם נקמת בני ושר
מאת המדונים אחר תאסר אל עמך פהל לו עק
ונקם אחר מיתתו גנא מענה כדו שתעמוד
להם זכותו "אחר מיתתו" וימקדו מאלפי ישד כיון
ששמעו שפלתה מדין מעכבת מיתת משה התאילו
מתחבין

שגדנה

אשר יבא באש רבה בן פשוטיו כחשקו ופחדו
טמאים וכול גלגלים תלך אחר וכל מה שיהיה
דבר העשה מסכת העזניה וכל מה שיהיה
העצמות ומן הקדשים ומן הטלפים וכל כלי עץ וכל
כלמיהן לטומאה - וכל בגד לרבות שאת בגדו אם
יש בו שלשה על שלשה "נעיקר הדבר כך הוא במקד
שועורו שלשה טפחים על שלשה למודד ושלש
אצבעות על שלש לטומאת מת ושלש טמאות
וזה בבגדי תורה אופשתים אבל בגדים של שאר
מיוטן שלשה על שלשה אך את הזהב למעט כלמי
כלו מתכות שאינן מקבלין טומאה אך במי כדה
ותחטא שומע את שצריך הזהב שלוש ושבועי
תלך אף חלק וטהר' הוסקה לו טהרה על טהרתו אחד
עבודתו באש מעבורו במים לטהרו מידיו מיעוץ
קיום" ולא נפקד ממנו אש קאו ידיו עבודה יצאנו
ודי הדור לא יתאנו את עקרה זו בודות והיא
שלשלת שמטילין בין כבול לכבול שעושין כן לכתובות
שלא ופלן בתוליהן "וצמוד קוואר טבעת חותם
דופוס כומץ דק שלשבות הדחס' ולמה מנה הכתוב תכשיט
שצפנים עם תכשיטיוג' שבחוץ לומר לך שכל
המסתכל באצבע קטנה של אשה כזו הקתכל בצות
התורה שהדי הדור עבירה ששון מעבורה יאבב
מידאן אעבירה תפעל בתורה אמעדה להא ואמה
אברהור פעל באה שדי - והי אקווא אנה טיקה
אמעה לאכמה נא אדראך אחסוי פתחא מ' אתפלך
בפקאקא

משלש בכתובים ומצא חן ושכלות עיניו
 למ פקד חות ואיר קווא ואיר רחוק
 אמאיה פכחנת בתורת אכרז אכלז מנבא
 קאבה קורא "קא ווקרא לה בבח בשמיא לאכח
 לא מפיק היו לפלא לה אגוואב שלא עמדי
 לא ימיוס מועטיוס "ארה" מקע"י
 נחיות פצמן עמיר ביד משה ואהרן מה הוא נחות
 נקום עשות להם חיוס נתתה להם ים קרעת להם
 תורה נתתה להם "ל עקיבה אומ' כוראות עשותה
 להם חירות נתתה להם ומינך הושועה להם תבנית
 המשכן הראותם "ל יהושע אומ' נקמות עשות באוב
 חרון אף עשית בשונאיהם ירך נלחמה להם תהומות
 כסו צדיקהם "ל שמואל אומ' נביאים העמדה להם
 חכמים העמדה מהם תמימים העמדת מהם
 ולמה היו המקנות שנים וארבעים כנגד מלכ
 שרבוטין שהיו בלוחות נמנן שהיו שנים וארבעים
 שהדי מען עשר הדברות שש מאות ועשרים
 אותיות כנגד מצות שלוש מאות ושלשים ומצות
 שיש בו חמש עשרה אותיות למדנו שכל שרבוט
 ושרבוט חמש עשרה אותיות חוץ משרבוט שאין
 בו אמש וכנגדן שם בן ארבעים ושתים אותיות
 לקוים על פי ינוי יחנו ויעלף יקעו תנו רבנן מקעור
 על שם מאנדענה הין מריס עלבן קרא שמה מדה
 קבדות התאנה כי שם קבדו את העם המצאונים על
 פי יוי ביד משה ואהרן ענן ביד יוי ארון ביד משה
 חצוצרות

צליה בן דן
 שהרג בלעם
 שעשה שם
 ופרח בחורא
 יקי דרקיעא
 וקטל לבנים
 בחרביה
 רכלעם לקיים
 מה שחזק
 ואת בלעם
 בן בעור הרגו
 בחרב כלומר
 בחרב שלו
 שהשביע חרב
 שלו שלא
 יהרגוהו בו
 וצא צליה
 בן דן וקטל
 הכי סוף
 שלו שעשה
 בחרב
 והרגו בו

[illegible]

וכפתו לצנחם למה צמח מר יצחק ויהי
 ויורד מה יש קשר ביניהן אם לא יצא
 למען לזכור לעקלקלות שכן דרך יצחק ויסל שבט
 הוה לו בחלקו כזה והתחנות לבס דבר מ אחר
 לשדקוה תמוה למן טהא למקדש וכל אחד מצדוק
 שוהיה המקדש בחלקו למטה יהודה כלב ולמס
 שמעון שמואל לבטמין איור בקסלון ולא נחמר
 בשלש אלן נשוא והשאר נאמר בהן נשוא למק
 אש שלשה אנקוליס וגדול מרדכא רב ומדכדכו ומובי
 לא דבן ומדכך שמן לכך נערך לומר בכלב ושמואל
 האבגולה על וארד נשוא ויחנו עלה יורדן כבד ביארנו ששוערו
 חכמים מקום זה שנים עשר מיל שבו חנו ושרא
 מלכ על שש ושל יסולכך אמרו מחנה ישל שנים עשר מיל ומדות
 מחוץ לעיר את פאת קדמה אכיס באמה ומקרא
 אחד אומר אף אמה כיף יכון אתופיק אקואב אים
 אמה תחום העיר ואף אמה מגרש קאן מזה בין
 מקלט לערי הלויס אערי מקלט קולטות
 לדעת ושלם לדעת וערי הלויס אינן קולטות לא
 אקואב יעני אן ערי מקלט קולטות מע
 ושל אהן באקטאס אף תלך אקדיוה הוא עוד מקלט
 אומא כאן עאס כאן מן חוס ידכלהא נקלט אמה
 ערי הלויס פלא תקלט אעבא אף אף רצו אכשו
 ה עיר והן קן לדעת ועט לדעת אנשי העיר על ימא
 דכר פי מקכת מכות פי סדר מקום לש כאן
 עליהם תתכן אדבעוס ושתים עוד אקואב
 חמאגולה ושלם ויחזיקו שכללום הם קולטות כמק
 לידת הדג הריזה גולה ויחזיקו שכללום הם קולטות כמק
 וההכיש בוניהם חמאגולה ויחזיקו שכללום הם קולטות כמק

כנגד פניהם ופניהם דשמים אותיות ולכל חיותם
לחיים פניהם לאחוריהם שאין קוברין בהן' לא ועליהם
תתנו הקושן על כל זלזולו' ומדתם מוחץ לעור
אפים באם מכאן קמבו לתחום השבת' שהן אפים
שהרי באמר מקום ונאמר להלן' ושמעתי לך מקום אשר
יבוס שמה וניקה מגבול שנ' לגבול עוד מקלטו וגבול
מעור ובאמר ומדתם מחוץ לעור אפים באמה' לבני
יש' ולקר אפלו חקר שהוא גולה לשם' והיונה שאין
קולטות עד שיהיו כולן' ונשפטו העדה וה' יולו העדה
עדה שופטת ועדה מעלת עדה שנ' והם המוחיבין ועד
מעלת והם המזכין' און בית דין שקול מוקדין אחר
ונאמר לא יהיה אחרי דבים לרעות אחרי דבים להט
הרי שלשה ועשרים עלי מה בזוה' פי וחלה המעשה
עיון שם שאנו כהרג בפחות משלשה ועשרים' מנין
לכית דין שלשבעים שנ' אספה לו שבעים איש' והתיתנו
שם עמך הרי שבעים ואחר מען לשלשה שנ' עד
תאלהים יבא דבר שניהם' ארש' זרש' יעון אלהים ונקרב
בעל הבית אל אלהים' מעט לאחד שנ' בצדק תשפ
עמיתך' ולמה שלש בעבר הורדן ושלש בארץ
ישראל והלא אין בעבר הורדן אלא שני שבטים וחצי
ובארץ יש' תשעה שבטים וחצי' לא שרוב שופכי
דמים בעבר הורדן' שהן דמים בישוב' ואם בפלי
בדל מפני מה באמר יד בפול' חוץ מזה הבדל מפני
שאין לו אומדן שהיא ממית בכל שהוא אפלי מאדם
מעמיתה' ואם באבן יד למה באמר לפי שהוא אומ'

אומר וכי ירובון אנשים וחסד ורחמים
אני בין בדבר שיש בו כדי להמית בין בדבר
שאין בו "תל" או באבן יד או בכל עץ יד עדין
אומר אם יש באבן או בעץ כדי להמית נקדם וזה
שנ' במקומו הוא ימותנו כמו שפירש המעלה
כד' אתחייב ליה מען דעת ואין לי לא שהרגו
באלו הנזכרים השליך עליו עשות שלבדד
בלקל עליו קלעים מען תל' מות וימת הרוצח
והרי אתה דן בטן אב משלשתן לא דאי אבן כדאי
עץ ולא דאי עץ כדאי אבן לא דאי זה וזה כדאי
בדלל ולא דאי בדלל כדאי שניהם הער השונה
שבהן שהן ממותן ומצנה ביד קואל הדם להמית
אף כל דבר המצוה והמית מצנה ביד קואל הדם
להמיתו ואינו ממותו עד שיעמוד בדיון לפי
הקנה דיון שנ' ולא ימות הרוצח עץ עמדו לפי
הערה למשפט והוא הדיון לכל הנדבין עד מות
הכהן הקדוש דכד הנח כהן תלאת כדאר ללמד
שאחר כהן משנת בשמן המשחה או מרובה בקדים
או כהן שעבר מחמת מנס פקול וחזר וכח
נקומה עד מות הכהן הגדול לפי שהוא גדול
הדור פיקולו אלו כהן כהן גדול הדור מא פכין
לא הדי פוחתל אואק ואלחמה ואם יתר
יעא אחד שועא באונק או בדעון חוזר כיוק שיעא
אין לו דם' לא קולה לעדי מקלט' ומכאן למד
שכלות מפרדת עון שהרי זה בלה ונוצל קדושה
הפטה

תפלה שיהיו צדק וחסד ותכליתו נשמעת שהרי
מקובל מאלה הכהן שלא ותכליתו על בנה וימות
מעשה בלבו לעזר שידר לפני התבה ואמר עש
דברים נאם בענק וידה אחריו ל עקובה ואמר אביו
דחם עליונו אין לבו. לא אתה ונעכה לא שזה קדו
כלה לא שזה מעכר על מדוהיו וזה אביו מעכר
תבולדבן שש מקעות בקעה שכוונה מקדאיו וכנגדן
גלותה סנהדרין מהמקדש בקעה שכוונה מעכרת
לכדוב שז וידכב על כדוב ויעק מכדוב למכתן
שז וכבוד אהי ושיכא בעלה מעל הכדוב על מכת
הבית ממערתה לחר לחתר דכת וימלא הבית
ענן מחתר למדבך שז דמותי את יוי בעב
על המדבך: ממדבך לנג דכר טוב לשבת על צנת
קק ממקדש ומה דכת ביה הנק יוי כתב על חומת
חכך נחחומה לעור דכת חפל כבוד יוד מעל תוך
העיר מעיד למדבר דכת טוב לשבת בארץ מדבר
ממדבר עלתה ויכו לה במקומה במלך דכת אלבה
ואשובה אל מקומה ובנגדן גלתה קנהרין מעצבת
הגזית לחצות מחנות לוי ששים מעיר שלם ליבנה
מיובנה לאושא מאושא לשכר עס משפר עס שעל
שערים מצות שערים למסרי למסרי לטבריה
ומשם בענק למקדש תבו דבנג נחמנים אלמורים
היו בן להלל הזקן שלשים מה דאויין שפועל
עליוהם ושלשים מה דאויין לעבד שנים ולחבר
חדשים ועשרים בינוניים גמל שבוטל יודת

בן עזיאל וקטן שבבולן רבן יוחנן בן זכאי
על רבן יוחנן בן זכאי שלא שלח שאלה
מימיו ולא הלך ארבע אמות
בלי תפלין ובלי תורה ולא קראו אדם
המדרש ולא ישן בבית המדרש ולא שיתק
עצמו ולא שוכת הקדש ולא הניח אדם בבית
המדרש יושיע ולא מעטו אדם חשב ודמיון
לא יושב ומשנה ולא פתח אדם לתלמיד
את קוץ בעצמו ולא אמר הקוץ עת לעמוד
מבית המדרש אמרו עליו
על רבן יוחנן בן זכאי
שלא הניח
מקדא נמשנה
הלכות והקדוה ודקדוקי
פירושים ודקדוקי תורה קולין
וחומדק וגזירות שוות
תקופות
וגימטריא וממשלות שועלים וממשלות כובץ
סוחר דקלים וסוחר שדים ושוחה מלאכי השבת
דבר גדול מעשה בדמיון ומעשה מדרש
ודבר קטן הנוא דאבוי דאבא לקיוס מנה נח
להנחיל אהבה יש נאות היותהם אמלא נח
הנא דאבוי נראבא לכוץ אדי כמן בין הולא
לשני אחכמים אמר דבא שלש דמעות הוריק
הקבה בכל יום על שפסל ללמוד והינו למד

שכתבתי לך תשמענה במקות רבים תבכה כנשי שותק
 מים מבין יד זה תלמד שחן עמנו לא קבלה כבוד
 שכתבתי לך מים וכו' לים מתוך בחור יד זה תלמד
 שכתבתי לך וידון וידמה דבר לדבר כבאר שהיא
 משלה מכל ערדיה לאחד כך משקה לפלמידים שח
 ופניו מלונותיו חותה ונחזור לענין ראשון ולא דף
 לא וכפר לדם שכתבתי שפיכות דמים. הקשמים
 נעצרים מדור אתה לעד שח ויהי דעבבא דף שלש
 שנים שנה אחר שנה כיון שעלה ישראל ברמל אמר
 להם דור בדין שמה יש בכם על שחן הקשמים
 כעצרון לא בשביל על בדין ולא מידע עלן בשלושיות
 אמר שמה יש בכם שפיכות דמים והושב באורים
 ותומים שח ויאמר יוי אל שאל ואלביות הקמים
 על אשר הרג את הקבועים וכי לא הרג לא הקבוע
 והלא הוא הרג כל אנשי נוב ושואליו וגבועים
 וכהנים שהיה שאל דורש לעצמו כל אשר ימדה
 את פוך יומת וכולם הפחו אבל הקבועים הרגם
 חנם לכך נדרש דמם ויקרבו ראשו האבות מאותו
 היום במסרו שבטיו לבוא זה בזה ומאמתי הותרו
 מאחד פולגש בקדשה אמר הפמים אין לוי שדאל
 שמחה כחמשק עשר באב וכיום הכפורים שהן
 בנות ישראל ונעמות וחלות בכדמים ואומות שח
 נא בחור עיניך ונראה מה אתה בורח לך שחן משק
 לא לזפי' ואהל אשבה מנהק מעט אלו לים זה
 חף כי לעין יחלק אלתת עיניך בנאמו תג עיניך

במשפחה שאין אשה לא לבנים ואם לא יולדו
לה' אפרח ואקדור פי ה' ליום אעני עני
עשר באב לאן פיה אמתמעת אמתמה פיה
מדבר פי אקנה אכירה מן אמתמעת אמתמה
אמות יכתר פי ישראל פי כל קנה פי כל אמתמה
באב ובקו מדתקבון אמתמה אמתמה
כפוקהם ושערו בארצא מן אלה ותמאם אככט
וארתמה עתה עתה פקעלוה - יום פרה וסדור
דאיום פפעלו כדאך וקתדכולהם אמתמה וקד עלמה
קצויה אהל אבבעה ומא פפעלו מעא אמרת אדגל
א' באת מעה - חתי ממתת עלי חידיהם תם
כדג אדגל באמתמה ממתה מן ענדהם וקטעיה
ע' ע' ואמר ברא אמתמה בלאד ושדאך
פמתמה ואתמאם באקצויה אמתמה אמתמה
פעלמה אהל אבבעה והם בני בטמיק ורקע אככו
ממיק ישראל ונתבטא עליהם וחרבמהם וקתלו
מנה אמתמה מנה מן ישראל מן בני בנימיק
וכאנו אמתמה יתכן באיד אשמה וכל ואחרמהם
יקלע - חוט השערה ולא יחטיא - ורקע
באן אגלצה לושדא ממת - אמתמה מנהם אמתמה
ממתה קלילי תם תפמא מעי ישראל ואחרמה
מן ידונגהם וקלקו מדה לוי ורקע מן ישראל
כדמו וכאמו יתכן שבת בממתה פמתה יום כד
יכדגן בכאת ישראל עלי אמתמה מתקיוכמת באמתמה
אלבאת ואחלי אמתמה ואמתמה אמתמה פמתמה
שד

ולא תקב נחלה ממטה וכל בת ישראל
אחד כמדרו זכור ושמע בדבור - אחד כמדרו
לא תלצש שעטנד גדולים תעשה לך בדבור אחד
כמדרו מה שאין הפה יכול לדבר ולא האוזן
יכולה לשמוע דכה הלא כה דברי כאש ינו מ
ופכטיש יפותץ קלע' אך למשפחה מטה חביוק
תהינה לנשים' אך למעט הגדמים והמצודעים
תהינה לנשים ידע הקצ'ה שאין בלבן דופי' למי כן
עוה להן ונשאו לטוב בעיניהן ובשפטיהם' קא ולא
תקב נחלה לבני ישראל ממטה אל מטה' ואלא
ולא תקב נחלה ממטה למטה אחד אגרא' אלא ולא
ידבק האיש בנחלת אבותיו ואלא ידבק האיש
בנחלתו וכך עשו ולא הזיזו הנחלה שנ' כאשר
צוה יי' ביד משה כן עשו' לא ולא תקב נחלה זה
הנש' אשה ומטה בחיון וירש אותה אם ירש
קרקע יתנו בני משפחה דמיה לבעל ותחזו
הקרקע להם' והלא כן ואלעזר בן אהרן מת ויקברו
אותו בגבעת פנחס בנו מאן למנחם שלא היה למעזר
לא נשא פנחס אשה ומטה בחיון וירש אותה ומנחם
שהוא כהן לא הקפידו בירושתו' קומנש
לא' הדברים' למה פתח באלה הדברים אמר
משה לישראל אם עובדין על צונו של מקום עתיד
נביא לעמוד ולקבץ עליכם במען אלה והוא ידמיו
שקינ' באיבה' שמען איבה ואלה שווק' לא הדברים
קאנ' כל המורה הלכה ככע רצו חייב מיתה' אלא

אמרתם כגלגל כחכמים אמר לנו החכמים המורה דבר בפני
דבן ותקייב מיתה "למה נאמר אשר דבר משה אל כל
ישראל קאו שאלו הוכיח למקצתן הדין או שבשו ^{אחר}
כך הייתם שומעין דברו בן עמרם ולא הייתם משובין
אותו דבר כך מכך לו היונו משובין אותו שנים שלש
טעמים על כל דבר ודבר "וכפני מה הוק מוכיות סמוך
למיתה לבנאכ מפני הרבעה דברים שלא יהיה מוכיותו
וחוזר ומוכיהו נשאל יהא עליו בלבן משטימה ונשאל
יהא דואיהו ובוש ממנו ונשאל יהא המוכיח תריך
למוכיהו במדבר בעדבה שהביאום שהוכיחם על מה
שעשו בשנים שהוא בערבות מואב מולקם על
שאמרו המלכי מין קב ליהן הדין עלים קוף "בין פאן
זה המין ובחצרות היתה מחלקתו שלקרה ודין זהב
זה מעשה העבלי דא ודין זהב קאו אמר הקב זהב
שהרבתו להם עד שקצרה לשונם מראי כגומר מלומד
דין הוא שקדם להם לעשות העגל מכאן אמרו חזק
אדי כוהם מתוך קופה שלתב לא מתוך קופה שלבשר
הואיל משה באר שפירשה שבעים לשון אחת
עשר יום מחודב דרך הר שער יתול מן אטריק לדין
קדתי נהא אלבעין מקינהא אחד עשר יום לו אטעאם
ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חדש מכאן למדנו
שהשנה שנים עשר חדש אחדי הכותו את סיוח

למה הוכיחן אחר שהכה את קוחן וענה ~~סיני~~ ~~היה~~
או הוכיחן קודם הדיקת לא איז בו יסולל להכותן מיד
הוא מוכיח אותנו אשר ישב בחשבון חשבון קשה
לבדה וקוחן קשה לבדו וכן ענה קשה לבדו ~~ובשן~~
קשה לבדה שניהם על אחת כמה וכמה הוא
משך חין הנאלה יצא שבעה שני ויואל שאנל את
העם לאמר ארור האיש אשר יאכל לחם היום" וב
לכם רעה היא לכם הבטלה ובלבדן זה המקדש
שני והלבדן באדיר ופל שמלבין עונותיהן שלישל
בואו ודשו את הארץ שאין אתם צריכין מלחמה
ולאכלי דין" קא נאקה את ראשי שבטיכם אנשים
חכמים וידועים ולא נאמר כבונים לפי שהבונים
מעט ועוד שאין בוכה כנגד מעשה למעך נאמר ואצוה
אתכם ונאמר ואצוה את שופטיכם אגנאב קו ואצוה
אתכם שיקבולו עול הדיונים ואצוה את שופטיכם
צוה אותם שיקבולו עול הצבור ושפטוהו צדק בין
איש ובין אחיו אפל ובין בית לעלייה ובין קדו אפל
בין תנור לבדדים כיון מענאדם אגנאב בין בית
ועלייה ועני אדוי כאן לבית לוואחד ואמכר אדוי קו
אעלייה לוואחד ואכתקרת אכשבה חק אעלייה פעלי
עאחב לבית יעלה אכשבה ואדוי לס יעלחה אכשל
עאחב אעלייה יאכן מעא עאחב לבית וקו בין תנור
וכירים אדוי כאן מעא ואחד תנור או כירים פי קדק
בוט וכן עאחבה נחתאק אן ירחיק אתה תנור סגן
הפנתל שפא יזיק את חבירו ותקדבון אלי פלכס
מכאן

מבאן למדנו שאין לומרין מן הכללות כמא קא קעדיק
ותקדים לויכחיד מנכס' לא תכירו פנים במשפט שלא
איש פלוני קרובי או שובנו דיין אוש פלוני לעמילק
או שיבנו דיין' כוף מעניה לעמילק אקואב יעני עשיר
וגדול' ואקח מכס שנים עשר אנשים קאו מן הכדורים
מכס מן המקולותין שבכס בוף מעניה מן המקולותין
שבכס אקואב יעני מן אמכדוצין אדי פיכס והס
באיתכס מאלל אפלת אדי הי אכאז מן אטחין קא דבר
תורה לשון גוזמא היכן דבר וכוף מעניה קוזמא והיכן
ודבונביאם לשון קוזמא ודברו חכמים לשון קוזמא
פירוש לשון הבאי' פקו דברה תורה לשון קוזמא קו
עדים גדולות ובצורות בשמים' דברו בביאם לשון
הבאי שז' והעם מחללים בחלילים ושמתים שמחה
גדולה ותבקע הארץ לקולם' דברו חכמים לשון הבאי
פרבת ותנוח וא שבו' וקס בני ענקים דאובו שם קאו
ענקים על קבי ענקים כוף מעניה' אקואב יעני כבאר
אקאמא וכלתכדון שז' לכן ענקתנו קאזה יעטף שית
חנק למו' המה יבאו שמה ולהם אתנבה והם יירשזה
מא אפרק אקואב הנעה יבאו שמה זו ביאק דא שוכה
שהיתה בימי יהושע ולהם אתנבה זו ביאק שנייה
בימי עזרה והם יירשזה למעג המלך המשוח' כקט'
כקדולת שמעון מכאן שנקדקד' ענת קטן מפני
ישוב העולם לא תקורו מפני אש שלח תאמר מתירה
אני מאש כל שלח יקרוק בני שלח ודליון גדיש' דא

לא תחקור דבריו מפני איש' וקדבר אשר יקשה מבס
וכאמר והדבר הקדוש מכאן למדנו שדין צדק גדול
בבית דין הקדוש באמר כאן גדול ובאמר להלן הכהן
הקדוש' הקשה דיני נפשות וכל הנעלם מדיני ממונות
ומטל לדיון שלא יושב תלמוד בור לננו שכל לא תגורו
מפני איש כי קו כאשר תעשינה הדבורים לגאון ועני
כמתל אדבורים אף אנובה לקצת ואחר ממת כדלך
כאנו הולא מן ירדב ואחד מן ישראל ממת' כי ידושה
לעמנו נתתי את הר שעיור ידושה מכאן למדנו שהמשמר
יודש את אביו' ותשבו בקדש מלך יה סנה' והלוי אכרך
מאגלסו כי מדחלה ואחר לקו כימים אשר ישבתם
וכאן קבל וצולהם לאקדש מט חיל כרגו מן מצרים קתין
סנה' וקל והימים אשר הלכנו מקדש בדנע שמוכה
ושלשים שנה וסנתין בעד חל דוד ושנה קבל וצולהם
לאקדש ושלש עד שבאו ליכדן יחד מלחמהם פי
קמלה אמדבר ארבעים שנה' ובשמרתם מאד איש מקדש
שכר כל בריוה ובריוה מצנה אחת שעשה עשו שהו
כבוד אביו וכבד נתתי לו הר שעיור ואיבי חוזר בדדי'
לא חקרת דבר מכאן שהיה המן מיתה כך לכל מיני
מטעמים' לתצר את מנחם ואל תתגר בס מלחמה
אכל דעמא מעעריבן שיה שוכר שוחה מקוכה
מואב אכל קטטה ללבה בן עמי לכך באמר
אל תצורם כלל' אל תצר את מנחם ובי עפר בדעות
של משה לא שדכש משה קל וחומר ומה מדין של
באו לא לעזור למנחם במלך לוי ידור את המדינים
מואבים

מואבים עתמק לא כל שבן יא כי ירושה לעשו מכאן
 שהקני יורש את אביו מן התורה אבל ישמעאל עבד
 שהבן מן השמה עבד ומה שהנה עבד קנה רבו אמר
 הקצה לאשה לא כשם שעלה בדעתך לא אל תצר את
 מואב שתי פרדות טובות יוצאות מהם דות המואבים
 ובעמקה עמונית שמעך יצא המשיח הוי אל תצורם
 וכפך ובעבר לס געלה הכא ריוח פי וסט אפוסוק אגוא
 לי על מנחאן בעד מדורגא מן בני עשו הרבו סיוחוק
 ועוק כמא באן פי פרשת פרה ולס יתבע הכא מואב
 לעשו לא כמא קא אסתוו עמוק ומואב אין קד בתל להם
 הקצה אדעס במתנה לא איש אל ויכל פלדאך בער
 הנה דיוח והעווס הישבים בחצרוס דאך ליעלמנא אין
 לוס עמדהא בלאד אבומלך אי כשבעלו אברהם
 שלא נקח אדעו פאעלמך אין קד אנתקלת לא קידה
 פלדאך יקוז אין נקתפתחא קומוסעו ועברו את נחל
 ארבע מר טיבו שלכחל ארבע ארבעי הדיוס שהיו מיוסות
 עולם זה כנגד זה ואדם עומד בהר זה וחבירו עומד
 בשני ומקווחין זה עס זה ואדם מהלך שני מילין עד
 שהוא יורד לתחתית ההר ובאחד שתי מעלות ושני
 דיוס מכוונים כנגד פתחי המעלות ובדיותם מוכרי
 בראשית מה עשו המורדיים הלכו הקבורים שבהם
 וישבון במעלות נאמרו כשנדרן ישל לתוך הכחל גבוא
 עליהן מבין ומכאן ומלמעלה וללמטן וכשמירס אמר
 להם הקצה קומוסעו אל תוראו מהם היוס הזה אחל
 ותרפחדך מבין שעמדה לו חמה כעין באן אגואב למה

למה קא קנא אהל ופי יהושע אהל גדול מזה אהל שנ
ביושע העמיד לו גלגל חמה אף אהל שנ במשה
העמיד לו גלגל חמה אהל אהל בגדירה שווה
ואשלה מלאכים ממדבר קדמות ולהלן הוא אומר
וישלה מלאכים ללמדך שדושה הדור הוא הדור ומה
הוא קדימות זה מדבר פני שידרה בו קדומה והיא
התורה שנ ינו קנכי ראשית דרכו קדם מעליו מאז
כאשר עשו לו בני עשו והלא כה נומאן ארום טון
אתישך עבוד בגבולן יש אומדן שהוא חוזר על
אכל כקף תשבירני ויש אומדן שהוא חוזר עלמקצה
בני עשו ונעשות לו כאשר עשות לסוחון לו היתה
חשבון מליהק ותושין איך כל ברוה יכולה לשלוט בה
ואן היה סוחון יושב בבקעה אין כל ברוה יכולה לשלוט
בו נתנם בידו בלש ער רפאים שהכל רפאים מהם יודנים
שהם צדים הכל ענקים שמעטקין חמה בקומתן
שמדמנים כל מה שמזומים עושים בפולס שהכל
בפולס מהם אלכזרתים בידכם ואת בכו חסד
יור שלא היה לו לא בן אחד יקראו לחדמון שדיון למה
תרך להזכיר זה לא שלא יטעו וישנו התחום לכך
פירש שיש לו שימעת הדבה הלא היא כתובה בה
שהיה בטוב על ערשן אות אחת מן השם והי הי כירץ
עוב כשאר מיתר הרפאים קאן ישב על עץ תחת סלון
שלתיבה ונשבע לנה שיהיה להם עבר עולם והן מושועים
לו מזונות וכשאר מיתר הרפאים כיון מעני הוי אכלאם
אקאב קן כשאר יעני אנה בקא ולחץ אמור אחוהם

וקו על עץ תחת סולניות יעני אנה בקא יחפץ דקוס
 למחוקא בשר גוברתא ונשבע לנה שיהיה להם עבד
 עולם יעני אנה תבע לעקל וקוואה ללאבר' וקו והיו מוש
 מושוטים לומצונות יעני אנה כאן ילחץ אמר לעקל'
 מן טרהס' אשתראץ כיה קלא זל' אן לאכשאר עונק
 תחת סלון היתה בהמה טמאה מותרת מן התורה
 אקוואב אכילת ללא עמר פיה אורה בכונה ידכר
 כי למעקולא ארץ כאן מביאח ללאכסן אן ילחץ אמור
 למאדה וינקתא להא' ומה יהושע מליאק' קא שנתעטר
 בשש עטרת כהור ובכבוד ובבואה ובקבורה וסוכה
 ובמניכה' "ואתחזק" זה ששה חבא תחטני לפני
 כאמרתך היוליני "ואתחזק" מלשון תפלה ואומר מלשון
 תחנה וישאומרין מלשון חנס לפי שפשעלה משה לעז
 אצל הק"ה ואמר לו הריני כא את כבודך הריאך
 מה שלמעלה ומתן שכרן של צדיקים שכל אדם אמר
 לו משה האוצר הזה למי אמר לבעלי תשובה אמר
 וזה שלמי אמר שלבעלי תורה אמר וזה שלמי אמר
 שלבעלי מעשה והריאך האוצר קדוש אמר וזה שלמי
 אמר למי שאין בידו מעשה ולא דבר מאלו אני כותן
 לו מאוצר זה של וחנתי את אשר אחן ורחמתי את
 אשר ארחם' וכיון שבוקב משה לכבס לארץ אמר
 לק"ה אס יש לי ואם לאו תן לו מאוצר זה שלחנם
 ה"ר וחנתי את אש לכך כסמר ואתחזק באומה שעה
 אמר הק"ה טוב דייעול חויה לביתך ולא ייעול בדכ
 לביתך "או לא הריאתך אופרותי לא הייתך שונא

ממני זה עשרה שמוות לתפלה תפלה ש' ויתפלל
בעד העם "נקרחת דעקה ונאקה ושועה ש' וידעקו ותע
שועתם וכאמר שמעתי את בקת בני ישראל" נקדחת
בצר ש' בצר לך ומצאוך וכאמר בצר לו אקרא ווי
לנה ומקיעה ש' ואלתשא בעדס וזה ואל תפגע בי "כעול
ש' ואתכפל לפע ווי פלול ש' ויעמד פתח וופלל"
תחנה ש' ואתחנן ואתחנן ודלה משה יודע שכבר נקצר
עליו שלא יכנק לארץ ולמה הוק מטרדח בלזה לא
שלא יאמר אדם הואיל וחולה שלי נקובן לא התפלל
עליו לא אל ומנע אדם עצמן מן העקשה ומן התחנה
שהרי משה דבנו עליו השלנס עשה דיוחתיקי ש' -
ועידון ועדיו בתתי לראובני ולבדו ולמכיר בתתי -
אתהקלער ד' לא למה אמר ואתחנן משאר לשונות שלת
אבראב קלפי שערך תכלות חמש מאות וחמש -
עשרה תכלות מעין ואתחנן ולמה ערך זה המעין קאו
ככר טלפי החיות ש' ורקלוקס דגל ישדק מעין ישדק
כיקקאו העושה תכלותו קבע אין תכלתו תחנוניס -
אבראב כל מן יעשה תכלתו עליו כמשא כל מקום
ש' ווי הוי מודת דתמים ש' יי ווי אל רחום וח' אהים
מודתהדין עד האלהים יצא דבר שניהם אשר ירשועו
אהים אעבדכ נא ואראה את הארץ דרש ל שמלחי
מפע מזה משה נתחוק לכנק לארץ לא אמר הרבה
מעוה נתנו לישדאנ (ואיב) מתקיומות לא בארץ
ש' לא החקים והמשפטים אשר תשמרו לעשות
בארץ אננק כדו שותקיומו פניו שידע כלבא
העולם

העולם כמה משה מחבב המצוות והדר הטוב זה ה' —
המורה והלבב זה בית המקדש כמו שפירש אונקלוס
ויתעבר יוי בי מלשון עבדה ולטעם המדרש מפני מה
משה מקרב ומטריח על הקבוצה והוא יודע שבבך
כגזל עליו לא מפני שהיה מחבב הדבור עם הקבוצה
דב לך הדבה שכר טמון לך דב לך שאמ' משה אכנס
ואבנה בית המקדש אמר אסתבנה איתו איט הדב
וישראל חוטאים ואכלה אותם לא ישוב דוקני בחרבנו
ואניח אפי' עוד בדבר הזה אבל בדברים אחרים
אתה קודר ואני מקוים' עלה ראש הפקק וראה ב—
בעיניך מלמד שהראה לו הקבוצה למשה הרחוק
לקרוב והנמוך כגבוה ותר את יהושע שלא יראה
ממלחמת שבעה עמומים' ונשב בגיא בשביל
מעשיות הדעוס בפעור אנהטות כרתתה' לא
תוספו על הדבר הזה ולא תקדעו ממנו' לס כהינא
ען אשיחיה ואכסאן פי אתורה אבואב לאן אתודג
קמיות משכטים צדיקים ואצדיק הוא אעקל ואעקל
הו ארי לא תרקוח נארי דאד ואא נקצ צח ארבהא
ובטל קולת צדיקים' וכרי לא יגוז לכהן העולה לדוכן
אן יזיר שיאו ינקצ פי ברבת כהנים' ואתם הרבקים
ביוי יעני מתחדין באתל אעלס ארי הם מתעלקין
בחדדאך וקורה תע' חיוס כלכם חיוס' שאלו צדיקים
אתדכן קמליא מנין שהקבוצה מחיה מתים אמר להם
מן התורה שנ' הנך שוכב' אבותיך וקס לאקבלו מאנו
לא אמרו הוא וקס הזה אמר ומ' הנביאים יהיו מתוך

ס

כבלתי יקומנו' אמרו דלמא הם מרתים שהחיה יחזקאל
 אמר מן הכתובים שנ' דובב שפתי ושנים' אמרו
 דלמא מרחש מרחשן 'ספתותיהן' עד שאמר מן
 הפקוק הזה למען ידבו ימוכם וימי בניכם על האדמה
 לתת לכם לא אמר לא להם מכאן לתחית המתים "
 ואתם הרבקים בזמן שאתם דבקים ביוני אתם חיים
 דאף למדתי אתכם מה אני בחנם למדתי אף אתם
 למדתי בחנם ממני "וכן כשתלמדו לדורות לא
 תלמדו לא בחנם "מכאן שאקור ללמד בשכר
 השמר לך זו אזהרה למשכח תלמודו ועוד אמרו
 השמר לך מלקבל עצמך ושמוד כפשך מלקבל אחר
 דא' ושמוד כפשך מאכילת קס המות או דבד המוני
 או דבד מקולה "אשר אנכי נתן לפניכם היום
 והלא כבד באמרה בקוני לא ענינו מקדדה היום
 רק השמר לך זו אזהרה למשכח תלמודו יכול אם
 תקפה משנתו תלך רק "והורעתם לבניך ולבני בניך
 מכאן למדנו שכל המלמד בנו תורה כאלו קבלה
 מקוני שהדי הקמיק לו יום אשר עמדה לפני יוי
 אהיך בחורב "ויגד לכם את בריותי אשר עוה אתכם
 לעשות עשרת הדברים" יש אומרים מכאן ששמעו
 עשר הדברות כולם מפי הקב"ה לעשותם אותם
 בארץ ללמד שרוב המצוות תלויות בארץ "ונשמע
 מאד לכפשותיכם הדי אבדא ען אעתקאד אתקס
 לאנה יודי לא אעתקאד אתנוייה אדכל קס מורכב
 מגאשיות ואבצט לאקסאס מן מאדה ועולה
 ופן

וכן תשא עיניך השמימה וראית את השמש שזלא
תתור בעין לבך ותשאל על דרך עבודתך ואת כס
לקח יוי יעני וכצדכס לעבודתו וליראתו ואן
כאן קזא ולעקאב הוא לכל באי העולם וכן הוא אומ'
על שלשה פשעי ושר על שלשה פשעי מואב על
שלשה פשעי אדום' מוכור הדדל הוא אבוטא יעני
מון מוילנע אכלאך אחריר' דא שארץ מצרים חמה
מכל הארצות כותוליד בניס ובעי בניס ונושבתם
שושבו בארץ נמנין ונושבתם' מן יום דכולהא לא
אכלות המלך יויכין עד דתושא' והי' תמאן מאוה וארצ'
קכה' דא ונושבתם לאחדבה ארץ ושר עד שעברו
בה שבעה בתי דינין על' ואוהן ירבעם בן נבט' ובעשה
בן אחיה ואחאב בן עמרי' ויהוא בן נמשי' ופקח ב'
דמליהו' ומנחם בן גד' והושע בן אלה אמללה יולדא
השבעה' מאי קראה כותוליד בניס ובעי בניס ונוש'
ועשיתם הדע להכעיקו מלמד שהן מבקשין איזר
היא עבירה מכעקת אותן וכמה הוכיחם ונמיה
ואמר להם ושבת שר יוי אהיך ושבי יוי את שבתך
ודיחמך שובו אליו ולא קבלו מיד התחול לקונן עליהם
איכה' העידתי בכם את השמים ואת הארץ אדאומנין
אבאקיון איו לא נתגלירו נדאך למא אכטו ושרא אונל'
מא יתח מנהמא עלי כחו קויד העדים תהיה בר פראש'
להמיתו לאתק קא ועצר את השמים ולא יהיה מטר
והארמה לא תתן את יבולה ואבדתם' למא היום אשר
צדא אהים אדם יכול ישאל מה למעלן מה למטן מה

לפניו מה לאחור תל ולמקצה השמים ועד קצה השם
כושאלים לימים ראשונים מכאן למדנו שאין דודשן
במעשה בראשית בשנים יחיד שאל ואין שנים שואלין
במקום באותות ובמופתים במקום הם שנים ראשונים
שעשה משה לעני העם ואעפ"י שקראן אותות שם
כפול ושאר חמש מלות שהם באותות ובמופת ובמלאכה
ובדחקה ובדרוע בטויה הם עשר מכות שנעשו
במצרים כמו שאמרנו בפרשת וארא לקחת לך בן מקרב
בן שהיו כולן שווין או מגדלן בלורית ולא מגדלן
בלורית או ערלים ולא ערלים יעני מצרים וישל
ואו לא ברית אבות אינם ראויים להקאל לכך נאמר
בן מקרב בן עד ובמוראים גדולים שבעים ושתים
אותיות כשתוציא בן שנייה שבשמו קאם וידעת
חיוס כי יוי הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ
מתחת מנהג טלמנא מנה תלע ליום הו קסם ולא
קוה פי קסם כמא קא בשמים ממעל ועל הארץ מתה
אין טוד ואין הקוף בחלק בשני מקומות אך יברו ל
משה שלש ערים למע במעכה זו למרשת לא העווי
על התורה דבר בתורה וזאת התורה לא כשם שעני
מקלט חולטות מען המות כך התורה חולטות ממלאך
המות תאמל אמתבאם קוידנא משה פי אשראי כ
ולס יחול מענך וחד ועלת גמיה אמתהך ולאכמאח
פאקאמח פי טמנה דה למעוה והי חצי מענה אמת קא
הואיל ובאת לידי חצי מענה אקוומנה את בצר
במדבר

במדבר' שכם בהר אפרים כנגד ראמות בגלעד' חדש
בגליל בהר נפתלי כנגד קולן בבשן' ואין אחד מערי
מקלט קולטת עד שיברלו ושוהיו כולן שש ערי
מקלט תהיונה לכס' דא' אתבצר במדבר בארץ המיש
המישור לראובני לם בדי בהדה' אקרא לבן ערי
מקלט הז להצלת ההורג פלמן ראובן הו' ארי ברא
בהצלת יוסף והוקו וישמע ראובן ויחילו מודם'
ויאמר לא נכנו נפש' לכך זכה שיפתחו תחלה בערי
מקלט' ולמדתם אתם ושמרתם לעשותם מכאן שהתלמ
מביא לודי מעשה ואין המעשה מביא לודי תלמוד'
ואשר הו' לנו ולבנינו אף אתורה תכמיל לאנוע אנקאני
כלה אמא' וזאתי' פנים בפנים דבר יוי עמכם יעני
אדרכו שתי הדברות בקיר תווקט משה אדכל מא עלם
באברהם אן חכם אנבי וחכם סאיר אנאס פיה סווא
הנכו עמר בין יוי וביניכם הדי פי סאיר ארברות
כמי בין רבי פי ארלאה' אנכי יוי קא בלכץ וחור
זמן כל שפץ וחתאק ודרך פי אברהם וקוד אלאה
ורחאנייה' דא' שכל אחד ביטל מליכה דבור מליכה
ביטל אנכי' ורבעם ביטל לא יהיה' מקלל ביטל לא
תשא' מקושש ביטל צמר' אבשלום ביטל כבד
יואב ביטל לא גרצח אמנון ביטל לא תנחף עכן ביטל
לא תקב' יובא ביטל לא תענה אחאב ביטל לא תחמר
קא הנחף דבור וקאלהנא שמר קאו כל ששנו בשמירה
ישנו בזכירה מכאן שהנשים חיובות בקדוש היום'
לא תעשה לך פסל יכול לא יעשה קלופה אבל יעשה

אטומה תל כלתמונה וכול יטע מטע תל לא תטע
לך אשר יכול ועשה שלעץ תל כל עץ יכול ועשה
שלחבן תל ואבן משבית יכול ועשה שלדהם תל
ואהי זהב וכול ועשה שלכחשת תל שלבדיון שלבדול
שלעופרת תל אהי מקכה לא תעשה לך יכול ועשה
דמות בהמה חיה ועוף תל תבנית כל בהמה וכול
ועשנו דמות דגים וחגבים תל כל דמש באדמה
תבנית כל דגה וכול ועשה דמות חמה ולבנה כוכבים
ומזלות תל ופך תשא עיניך השמימה וראות את
השמש ואת הירח יכול ועשה דמות מלאכים
וכדוכים ואופנים תל אשר בשמים ממעל וכול
ועשה דמות תהום וחשך תל ואשר בארץ מתחת
יכול ועשה דמות הבוהי שבשמים תל ואשר
במים מתחת לארץ וכול לא ועשה אבל יעלה
בדשתו תל לא והיה לך אהים אחרים על פני לא
תשא כו לא ונקה יו אעפ שלקה אין מותכפר לו
עון המבועה כולו עוד שנפרעין ממנו על חלוק
השם פמן הנא עלמנא אנהא מן החמודות שבויעי
שנא נתלקת לאדבע מחלקות החלק הראשון ~
שיושבע על דבר הודוע שהוא בן והשני יעבד
על דבר הודוע שאיכו בן השלישי שיושבע לבטל
את המצוה רביעי שיושבע על דבר שאין בו כוח לעש
אם נשבע על אחד מהלו לוקה ולמה אמר ליד
תשא ללמדך שאף המבדך בדכה לבטלה או המצוה

שם שמעיו לבטלה או המזכיר שם שמעיו בלא עונך
 עונך בלא תעשה כבוד את אביך לרבות אחיך הגדול
 ולרבות בעל אמיך ואת אמך לרבות אשת אביך
 וכבוד אב ואם מאכול ומשקה מלבוש ומכסה
 מכניק ומנציח הוה להם ממוק דן אותם ממנו
 ואסלחו דאן אותם משלן תכו לבני יש מישל
 שמאכיל אביו עקלים ממוטמים ויודש בהם
 ויש כונדו לרחים ויודש בן עדן כחידה תך
 מעשה באחד שהיה מאכיל אביו עקלים ממוטם
 אמר טליה לקבא חמי את מא עבד בי פלן אנא מיזל
 ומכה ליה אמר ליה ברו לאו אחוך הוא לא תקם ולא
 תטר לא תעמד על דם דע אמר לאבוהי אכול ושתה
 כמא דפלביה עבדיך ויש שהו כונדו לרחים ויודש
 בן עדן מעשה באחד בדש דהוה קאים טחון בצמדי
 חד דמנח אתחא אנקריה על טחוניא אמר טליה לאבוה
 אבא טחון תחיתי דלמא ויהי חרוץ אף אנא אלקי תחיתך
 טב דאלקי ולא תלקי למעך כתנה התורה מתוך החשך
 לפי שקופם לבטלה בסוף ארבעים יום במעשה העקל
 וקאויצא היו ושראל במעמדה ריוני ככלה
 כותחין אחת וקו צדין אחת שנ לבבתיני אחותי
 בלה לע באחת מעיניך כי ידבר להים את האדם
 וחי כאנו יקולן אן מן רחי שיימן אענאך למכותיה
 אלו חאנייה אלק יהוה ויהלך מולל קול מבורך
 בעת כמות בוא להים דאיוכו פלמא לם ומות אקלו
 באביוה ועצמת דרגת משה עטרה שובלכם

לאהליוכם זה צרכי הקוף שהיא אכילה ושתייה ותשמי
 חמטה "ואתה מה עמך עמדי שהסכימתי דעת מקום
 לדעתו תנו דבנך יתוב הוא ל יהודה ורבי וקו וז' שמע
 בן יוחאי ויתב הוא ויהודה בן קרי גביו והתחילו לקר
 בקנותן של אומות העולם אמר ל יהודה וכמה נחיס
 מעשיהם אומה דן תקנו מרחצאות ושוקים ובשרים
 ל יהודה דבר לשבח ל יוקי שתק ל שמעון אגב שון
 להושיב בקן זונות מרחצאות להתעורר בהן בשדים
 לטול מהן מכס כלמה שעשו לעונד עצמן עשו
 הלך בן קרי וקפד דברים וכשמעו למלכות אמרו
 יהודה שעלה ותעלה יוקי ששתק יכלה ליצפורי שמעון
 שגבה ויהדג "אזלו וטסו במערתא ואתעביד להן
 נקא ואתבדו להן חרובא ועינא דמיוא ויהיב
 תדא עשרי שני יתביק ודדשיק ונעצק אתא ליהו
 ז' וצוח אגב פתחא דמערתא ואמר מן מורעיה לבד
 יוחאי דמיתקיד כפקו ואשכחו בני אדם דורעין
 וקוצרין ואמדו לו מעיחין חיו עלום עולם ועושיין
 בחיו שעה ומקום שנותנין עיניהן בו נשדף וצאח
 בתקול ואמרה להחדוב עולמי וצאתם חזרו למערתכם
 שמע ישראל למה הוא אומ' שמע יש דבר אר
 בני יש' לא אמר אל בני אברהם או אל בני יעקב
 לא בני ישדא שלא יצא ממנו פסולת שמע ישד
 לם כמן עמך גדול אג' אב לכונה אדדאך עקליל
 אדדאך חקי' ולמה שלשה ע'מות כנגד שלשה
 ע'מות עולם המלכים ועולם הגללים ועולם

היסודות ולמה דא של אחד גדול כדו שלא ודמה לדיוש
 וכה פכה הקערה על פיה "ולמה שמע ושואל שש
 מלות דלך לחתי בתלדה משש פנות הקוף" חל-
 נשנתם שיהו מחודדין בפוך 'מנין באן אגואב-
 כמי קא הניא נשנתם וקא חתי גבור שנוכים קאן
 כל העוסק במצוה פטור מן המצוה שנז ובלכתך
 בדרך ומא באן מנהגיו אגואב יעני אנה אם היה
 עוסק בדרך חדשות יעני אין עמו מצוה פוקדא
 ידות שמע ואם יש עמו מצוה פטור "וקשרתם לאות
 על ידיך זו השמאלית שני ידה ליתר השמאלית וימין
 להלכות ולטוטפות בין עיניך במקום שמוחו שלתינוק
 רופס כף הדא בין עיניך וכתה אתם בין עינכם למת
 עיניך מעיניך בקדידה שוה מה להלן במקום שער
 אף כאן השמר לך פז תשכח את יידי מוכחן אמרו
 אין ארי נוקם לא מתוך קופה שלבשר "לאנה אנקח
 יקול ואכלת ושבעת וקא בעד השגל לך" את יידי
 אהיך תורא לרבות תלמידים חכמים ויראת האל
 בך ואחרו תעבד זו תפלה ובשמו תשבע זו מצות
 עשה אן נקסם באסמיה עט לאהגה תעצומא לא
 לאנה אדפע דתבה כל ועלי "לא תנקן את יידי
 יעני לא נקחד ונמעג אונא באמתאן אנכי
 בעד מא תעק לנא נבואתה לא נאמין שיעב
 בקרבונו' באשר נקותם במקה הו קו הוש יידי
 בקרבינו' ועשות הטוב והישר מבאן שמה"ב

מכאן שמחויב אדם עצמו במקום שלא חיובה אותו
תורה לטוב לבו כל הימים לעולם שכלו טוב
והוחי העולם הבא לחיותו כהיום הזה דהיינו
העולם הזה ומוציא לאנץ עלמנה אן קצר לשדוע
שואן עלמה אנפס נעלמה אקד' כי יקור אתבך
מאחרי מקור אותו מלחשכ בקהל מכאן שהב
מן הקויה קני' לא תכרת להם בדיות ולא תחנס
לא תכרת בדיות לעובדי ע'ל ונכחים בארץ ושא
לעצדה' ולא תחנס לא יהיה להם חן בעיניך
שלא תאמר מה נאה כל זה וקאו אימלא אהל
תתן להם חנייה בקרקע' לא תתחזק בס דרך
חתנות אסרה תנדה והבא עלה קויה מכאן אותו
מפת מידות' ואם היו בשעת מעשה ופגעו בו
קנאין בהרג' מעשה פנחס בצמרי' ותעלם אן
מכת מעדות אתקל' מן אמלקות בקהה א' איז לה
אומד' ולא יסמא מנהא שי אקלו מעת תחת המכה
ואמא אמלקות אומדין לו ואכף לכוחה אקל
יעני וג קלדה ולו כאן וחתמל אכתב מדבחותם
תתנו' יעני מעוה עלינו אתלפף ע'ל כל שי בדיו
לו מא כאן רכבו בשדופה כאן ומא כאן בחד
כאן ומא כאן בקטע קטעמה קאו מטען שאס קצץ
אשרה והחלטה שחוב לקוץ אותה ש' אבר תאס
כיואתם המעט מכל העמנים מעמיה אנכס אקל
מונהם מוקמועין' דא' אם אין אתם עושין לטוב
עלמא

נצמאנום כדבתיב וכשאדתם במתי מעט תל
 תחת אשר לו עבדת חיותם ככובי קשעם האל
 הנאמן מכאן למודנו שככל מה שיעצמו קקצה
 לטובה אכלו על תנאו אינו חוזר בו ומשלים
 לשונתיו אל פניו להאבדו ועניאן לזכות לזי
 ועמלה אעאציון וקאזו עליה בעולם הזה
 וכך הלאהם לעולם הבא "בחקב מעשיהם הרעים
 כהרי עד למנה בך שאינו מקפח שכר לכל
 צדיק ובריה"

"פרשת והיה עקב"
 כמה אמר והיה עקב תשמעון ולא אמר תעשון
 אקראב לפי שאמרו כל אשר דבר יוני נעשה
 וכשמוע אובדו העשיה שניעשו להם אהיה
 ולא כשאר בורם לא השמיעה "את הצרות והת
 החקרה שני לאברהם אני הנה ברית אתך
 והיוותה לאברהם קנים" ואת החקרה זה חסדו
 שיעקב שנינו קטנוי מכל החקרים ומכל האמ
 אשר נשבע לאבותך זה יצחק שנינו כשבעת
 וכן הוא אמר אשר כלה בריתו לאברהם ושבע
 ליצחק "יכול ברית לאברהם אבל לא חקר
 או שבעה לא אתה לו כוח הופה שבשתייה
 וכן ביצחק וכן ביעקב וכן הוא אמר תתן אמת
 ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו
 ואהבך בשביל אברהם אביך שנקרא אהב
 למקום שנאברהם אהבי "ובדבר בשביל יעקב
 שני והרבותיו" ועשרות צאניך "שהן מעשרות

מעשרות את בעליהן לא נהיה בר עקר ועקרה וצב
קלו כזמן שאתה כבה מתוך כיף מענינה אגואב
תעלם און יש צאדם שני נקבים זה בצד זה
אחר למים קטנים ואחר לשכבת של פחזי לאנ"ו
יקאן חבק בפסה נקב דה לזה וזה עקור לכך אמרו
בזמן שאתה כבה מתוך יעצ לא וחבק אחרתה
לא וכו' כבהמה פחזי יסלם מן אמרץ הדי וקול
שלא נהיה עקור צלמיים פקולי אה תשרפ
באש משפסל נעשה לו אנה אצלניש אונה
באקרה טל שלהם עד שתיעבר שני נשם בקד
עד שועשה לה דבריו שבקתר לא תחמך בקר
וזה בעליהם הדי נהי ען לאקתנפאע בשי מצמון
נעבר שני נלא תבוא תעבה זו אדהרה לבהנה
מנעל ומשמשיה נבלהנעשה בשבולה שמה יניחה
נחרוה למוקש נובא לעברה וזו הדקה יתורה
וכן דנה מנה לנה שנים אחת מעשום נלא תבוא
תנעבה ויחור משנים נלא ידבק בדרך מאונת
זה וייתה חרם ממנה כל מה שאנה נהנה מנעל הדי
הוא מקור ואכלו חלמי חליפין וכן פירות שזועות
שני פקוקון הצאין באחר ואיך מלמדיך לשאר
אקונין שקץ תשקצנו מפאין שניש מענינה
כשרץ ותעב תתעבבו יעט מבער מן אמתתה
וקדל ונקם וזה אטומתה הוי מדבלי סופרים
וקלו

וקאו היצח על מטמאה כשרץ במקו ואינה
 מטמאה לאוברים שאם קטע ממנה יד ורגל אינם
 מטמאים וכן הוא אומ' תזרם כמו דוב צא תאמר
 לו' מזה הנדה מטמאה לאוברים אף על דא ותעב
 תתעבבו היו קורין לה פני המלך קורא לה פני הכלב
 ויענך וירעובך והלא המן עמהם נכן הוא אומ'ר
 לא חקרת דבר לא שהיה המן יורד דבר יום ביום
 וכל מושלה מלא אוצרו אין שם האמה בקרבן
 כיון קו' כי לא על הלחם לבדו נחיה האדם אלא
 יעבילת קורבן אף מלא אמתלוב מן אהנן לא
 לעולם אלאהי בל' זאריח'צי (אטצויעי) ש'מלתך
 לא בלתך מעליך זה ארבעים שנה כיון מעבירה
 פה' ה'י' עלה יאקדה או מא מעבירה יעני א'
 אקס ואתאד פי אקו'א לאחד ארבעין סנה נובקא
 עלי חאה לא אכמק' ובעדא ינא'ט' כו כאשר ווקר
 אנש מתבבו ינו אהיו מוקר' כשהאב מייסד את
 בן היר מכה והלב תוקס' כך ה'קב' מוקר את יוש'
 מוקר אותן בדרך דחמנות ולטעם המודש כשה'
 מוקר את ישראל הוא מר' בר עמהם רבות ומיושב
 ש' יוי למשפ'ט' ובש'בוא מוקר את אומות העולם
 הוא מדבר עמהם קשית ומענומר ש' כצב לדיב
 יוי' עיבות ותקומות יצאים בבקעה ובהר' וכלת
 אחד אומ' למטר השמים תשתה מים' הא פוצר
 אה' אה' קאו עד שלא נבנקו לארץ עינות ותקומת
 יצאים בבקעה ובהר ומשכננסו לארץ למטר

השמים תשנה מעים ולמה כדי שישאן עיניהן למחוס
ארץ הטה ושעורה קלאו מזה הכסוק שמין לשיפורין
כיתר ארץ הטה חטה אחת חוקרה את הכרי' אם
היה דבר שיש לן מתדין או פה חטים בבית מוכר
אם נזהר כדי אכולת פרק מומה' ושעורה עתם כשעור
מן המה מטמא בבית הפרק" וקפך כדי רבועית קמן
לעזור' ותתנה כקרוקדה לעטן הוצאת שבת' ורמון
לעטן טומאה כל כלא בעלי בתים שיעורן כרמונים
ארץ דותה שיעור כזית שמן לבליקה" ויש אומרים
שמין בכזית זו ודבש זה דבש תמידים ככותבת
לענין אכולת ביום הכפורים' וידעת כי כאשר יוקר
איש את בנו שלשה דברים כיתנו על ידו יקורין
התורה וארץ ישראל וחיו העולם הבא תורה אשר
הקבר אשר תיקדנו וה מתורק תלמודנו ארץ יש
כזן כי כאשר יוקר איש את בנו יו לאהין מייסרך
וקמין ליה כו יו לאהין ~~כאשר~~ אל ארץ טובה
וחיו העולם הבא שז נרדך חיים תוכחות מוקר
בו הוא הנותל' כה לעשור חול יעני אן קר בעל פיה
קולה ודאו צאוב לחתי תכתב אכמאלן קמיעה
עדים גדולות ובתורות בשמים דברה כן לשון
הבאי פדוכת ותמוח ואשכל" ואשב בהר הרבעים יום
וארבעים לילי' וכתב ואנכי עמדת הא כיצד בשעה
שהיה עוסק בתולה שכתב היה עומד - ובשעה
שהיה עוסק בתורה שבעלפה היה יושב צמח כחכך

ואמן ואדר מן ההר אגנאב לפי שהחזיר פניו כלפי
 השכינה ומכאן למדנו שכל הנפטר מרבו יצריך
 להחזיר פניו אליו וארא וקנה חטאתם מה דאמר
 אגנאב דאך שפירח הכתב מן הלוחות למה באמר ואתפיש
 בשני הלוחות אגנאב לפי שפירח הכתב כבו על ידיו
 בעת שפירח מהן ולמה יקרו עליו בעת שפירח מהן
 אגנאב דאך לאן אכתב כמנהג הפש בתוך הקוף ועטר מה
 לאתקין בליו והו כפיף כאוי יצאה בשמותו ותקל דא
 לאן אתורה אש ואחדיו איו עארה אש פהו כפיף ואוי
 לפי ותקל כי יגדתי מפני האף והחמה כאן וקול מפני
 הקצף והמשחית והזעם אגנאב תעלם אנהם קאו כל
 חמשה מלואי חבטה שלה הקנה בישראל כשעשו את
 העגל ואן הק אף וחמה ומשחית וזעם וקצף אמר
 זכור לאברהם לויחזק וליעקב כקתלקו קצף ומשחיות
 וזעם וכשאר אף וחמה אמר לאהרן עמר באחד
 קאני באחד וארבעה דברים יתרום לוחות שניים על
 הראשונים בעשה להן ארון תחלה ונאמר בהן טוב
 והבהיק בהן קולטטר נעו שלמעשה וידרו ביום הכבוד
 קין מחילת וקליחה לישראל ואתכפל לזכרון אומר
 לא העוזנות ברכיע שלש התפלל עליה ואשליך את
 עפרו אל הנהל היורד מן הקד וכתב אחד אומר ויזר על
 פני המים וישק את בע ישראל לא מלמד שספק לזה
 ולזה ואתפלל אליו ואמר אדני לם בדי באף דלת
 בוך יור אגנאב לאה בדי ותשפך בלארון מן דתכור
 אמלאיבה מתל מאדכר כי ואתחנן דא ואשב בהך

אֲרָבָעִים וָאַרְבָּעִים לִוְנָה לֶחֶם לֹא אָכְלָנוּ וְנָמִיִּם לֹא שָׁתִיתִי
הָיָה מִעֲקָדָה וְלֹא נִלְתַּפְּתָה לִמֵּן וְתַחוּלָה הָיָה אֵצֶל־
אֲדֹנָיִי לֹא מִעַגְז אֲדוֹן מִן קִדְעֵת יָם סוּף אִם מִכַּב־בְּכוֹל
אוֹגִידָהּ מִעֲאֲקֻתְבִּיטָה בְּתֵלֶךְ אֲחֶרְיָהר־לֹא אֶהְיֶה
כִּי נִצְדַּנְתָּ מִחַטָּאתֶךָ כָּלָהּ וּבָקָה עֵקֶל פָּקֹט וְעִשְׂיָה
לֶךְ אֲדוֹן עַץ לִמָּה עַץ אֶגְוֶאֶב לִפִּי שִׁבְתוּכֹן הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת
עַץ שֶׁנֶּעַץ חַוִּים הִיא דָּא לִמָּה נִקְרָאת עַץ לִפִּי שֶׁהֵיךְ
מִתְקַוֶּמֶת עַל יְדֵי הָעֵץ דָּא לִפִּי שֶׁנִּתְיַעַתָּה לְאָדָם שֶׁנֶּ-
לִי עֵינֶיךָ וְתוֹשִׁיָה בַּעַת הָיָה הַבְּדִיל יוֹ אֶת שִׁבְטֵי הַלְוִי
וְכִי אֹתוֹן הָעֵת נִבְחַר וְהָלָא אֹתוֹן הָעֵת שְׁנַת הָאֲרָבָעִים
לֹא לִפִּי כִשְׁמֵהּ אַהֲרֹן בְּסֻתְלָק הָעֵנָן שֶׁהִיָּה בְּשִׁבְלֹן
בְּאוֹתָהּ שֶׁעָה בְּקִשּׁוֹן יִשְׂרָאֵל לְחֻזּוֹר לְמִצְרַיִם עֲמִידוֹ שֶׁבֶטֶר
שֶׁלָּלוּ וּמִיּוֹחַוָּבָהִם וְהִדְגּוּ יִשְׂרָאֵל מֵהֶם לִפִּי כִךְ הָעֵלָה עֲלֵיהֶן
הַכְּתוּב כֹּאֵלֶן אֹתוֹן הָעֵת נִבְחַר וְלִמָּה נִסְמָכָה מִיָּתֵהּ
אַהֲרֹן לְשׁוּבוֹר הַלּוֹחֹת שֶׁקָּשָׁה מִיָּתֵהּ אַהֲרֹן כִּשְׁבוֹר
הַלּוֹחֹת יוֹי אֶהֱיָךְ קִצֵּד יִתְשַׁפֵּעַ בְּאֲדוֹן כִּמְיָ לִבְכֹּר פֶּ-
וְאַתְּדַבֵּר וְאַפְקֵל שֶׁנֶּעַץ לּוֹחֹת קַמְפִּדְיוֹן הִיָּה לְמִשְׁה
בְּהֵנֶךְ אֶהְיֶה וְנִמְמָנוּ הָעִשִׂיר וְנִמְמָנוּ עֲשֵׂה הַלּוֹחֹת
וְיִכְתֹּב עַל הַלּוֹחֹת הָאֵלֶּה אֲמַר עֲגִיב טַבִּיעִי וְהוּא אֶכְתֹּב
עַל־ אֲמַר עֲכֹמְעִי לֹאֵךְ לּוֹחֹת דֹּאשֹׁנִים טַבִּיעִיָּה מִכְּלוֹקָה
וְאֶכְתֹּב אֲדֹי עֲלֵיהֶם מִכְּלוֹק וְהָיָה תַּעֲמֵה מִשְׁה נִמְצָה
שׁוֹשֵׁב מִשְׁה בְּהֵרֵ מֵאֵה וְעִשְׂדִּים בְּאֲרָבָעִים יוֹסֵ דֹאשֹׁנִים
הַדִּיד לּוֹחֹת דֹּאשֹׁנִים שֶׁנֶּעַלְתִּי הָהֵרָה לְקַחַת לּוֹחֹת
הַבְּדִיֹת וְאַשְׁכֵּב בְּהֵרֵ אֶל־ כִּי שֹׁחַת עֲמֵךְ עֲשׂוֹ מִסְכָּה
בְּעֵלְיָה שְׁנִיָּה נִאֲמַר וְאַתְּנִפְלֵכֵה דֹּאשֹׁנִים אֲרָבָעִים יוֹסֵ
שְׁלֹשִׁים

שלישיית הוריד לוחות שניים שנ כתב לך ויהי שם עכ
 יני ארבעים יום ויכתבם על הלוחות ובע ישראל כקעו
 מבחרות בני יעקן מוסורה שם מת אהרן וכי במוסורה
 מת לא כיון שמת אהרן בקהל העם חזרו לאחוריה
 שמוכה מוסעות וסכדו אותו במוסרה וכיון שקפרו אותו
 שם כאלו מת שם והחזירו בני לוי "לכך הקמיק לך
 בעת ההיא את שבט הלוי לכך אתה מוצא באלה מסעי
 במוסעות שחדרו ממוסרה לבני יעקן דא אגבל
 אסמה כלל הלהר ופיה מראחל כתיבה נשתקארבה
 תחת הר ההר וקול מן גמלת תלך אמראחל מוסרה
 והו מאת פיה והו אמכאן אכא ואגבל כלל לאי טלעה
 אסמה הר ההר בעמוס' לשכתו ולבדך בשמו הקיוש
 בדכה לשורות מה שורה בכהן מיוחס אף ברכה ועתה
 ישד מה יוי א שואל מעמך קאו אלתקרא מה לא מאה
 מכאן שחייב אדם לבדך מאה בדכות בכל יום ודבר
 זה כתוב בתורה מכאן שני בכביחם שכל נאם דור
 בן ושי ובאם הקבר הוקם על מנין על משולש בכתוב
 שנ כי כן יבדך קבר ירא יוי מנין כי כן עלא כיון קאו
 אלתקראמה לא מאה אגראב באכר בדל אמים יור מים
 ובדל אהי יאר מנהא יאר מהה "אמר לי חיוא בר
 אנוא בשבתות וימים טובים לא נפישו בדכות מעל
 להו באקפרמקי ומקדי כיון מענא אגראב קאכיו יעמל
 בשבתות וימים טובים לא אבדכות קניל לאן מא ש
 הפלות חול במא כלפי מאה בדכות קא יופי בהרה בש

בשמים ואכלת פירות הן ליוו אהיך השמים ושמי העל
מה הן השמים ומהו שמי השמים אגואב של זה טובות
ושמי השמים סאיר אאכלאך ירק באבתיך חשק ייו מה
מיעט מיעט פקולת שייצאת מהן ומלתם את ערלת
לבבכם מה הוא מילת ערלת לבב אגואב היא הקדרה
מה שבה דעה פוף קן אהי האלהים ואדוני האדונים
אגואב ועני אהא אמלחוכה וסיווד אאכלאך כלם קא אהי
האלהים ואדוני האדונים כאן יקול אנה האלהים וארון
האדונים לאנה אחד ביה ולים ילחקה כותרה אגואב לא
ינקב איה לפתרה לא למעט את שריף ואת עני
מתל קן את מיאשלה נמי ילך לבן אהים קדושים ומתל
כדרה ובבלה שם שפ ומתל כעשה אדם בתלמינו האל
הקדול הגבור והנורא ולמה לא אמר ידמיה הנורא ודניא
לא אמר הגבור אגואב ידמיה לא אמר הנורא אמר קוים
מקדין בהיכלו ואומצין איה מוראך ודניא לא אמר
גבור אמר קוים משעברין בנו איה גבורתו ולמה באו
אנשי כנסת הקדולה והחזירו עטרה לישנה בהפלך
אגואב אמרו הוואך אומצין וכולה לעמוד כנקד שבעים
אומות לא זה מכות גדולתו וגבורתו ונוראותיו שלה קב
אשר לא ישא פנים אגואב שאינו כושא פנים לצדיקים
לא נפלד מהן אפלו בשביל עבירה קלה שיש בידך
כוף קן ולא יקח שחר אגואב שאינו מעביר פשע החוטא
בשטל זכות שעשה לא נותן לו שכר מעוה קלה שעשה
ונפרע ממנו על העבירה עושה משפט בר יתום ואלמנה
מכאן

מכאן למדנו כל מקום שאתה מוצא בבורתו של קצב
אתה מוצא ענותנותו ודבר זה כתוב בתורה שנוי בנביא
משולם בכת' כתוב בתורה האלה גדול הקבור והנורא
וקמיו ליה עשה משפט גד יתום ואמנה' שנוי בנביא
שנ' כה אמר דם ונשא נקמיו ליה ואת דכא ושפל דור
בכתובים שנ' קלו לרכב בערבות ביה של וקמיו ליה
אבי יתומים ודין אמהות וכיון מענה קו כל מקום שהיה
מוצא בבורתו של הקצב אתה מוצא ענותנותו אלוהים
יעני אן עמיתו תעלי כה אלל אשיחופי אדקה ואתה
בר זה בר ערך אמה טאב אכמאל לא לזה אדניא
וזכאדפהא פמה בר ערך אף הדי אלו בר קואם פ' גססיה
לחתי תכמל נפקה ותטלב מא בהא בקאהא והוא מעלפי
נקודה תעלי אף הוא אף ער ואהב בר הוסיק לו אהבה
על אהבת רעים' אתיו אהיך תורא אתו תעבר ובו תדבק
ובשמו תשבע' הדי אכזקמע פיה ארה ואפעא ואכלאק
ואקאוויל ארה את יוי' תורא' ואפעא ואהו תעבר
ואכלאק ובו תדבק כלומר הדבק בחפמים ובתלמידים
ואקאוויל ובשמו תשבע' קוא ולס אחתות אתה עלי
היה אף אשיח ויהי ארה ואפעא ואכלאק ואקאוויל
אקואב לאן לא יכלו דאך אפעל אמה אן יכון בתווסט אחוה
או בקיר תווסט אחוה פאן כחן בתווסט אחוה פהו באפעל
ואקאוויל ואן כחן בקיר תווסט אחוה פהו באכלאק
ואקאוויל ואת כל היקום אשג בעגליהם קאו זה ממנו
של אדם שמעמידו על רגליו מרשית השנה למנה מעשית

חם אלף אברהם לומר לך כל שנה שהיא דשה בתחלתה
קופה להיות עשירה בקופה" לא אל תקרא מראשית
לא מותר מכללן למדן שאלת רי דאש השנה"
ארץ הדוס ובקעות ההרים שנותים והבקעות כחלי נמים
אשמו לו לם מן יפנה לבבכם דבן קמליא ול יהושע
ול אעזר ול עקיבה הגישו להד הבית דא שועל יצא
מן המקדש התחילו בוכין ורבי עקיבה מצחק אמר
למה בכיתם אמרו על הד תיון ששמים שועלים הלכו
בו אמד על זה תהקתי הדי הוא אומ' ואעודה לו עדים
באמנם את אנדיה הכהן ואת זכריהו בן יברכיהו ומה
ענין אנדיהו אתל זכריה לא אנדיה אמר תיון שדרה
החדש זכריה אומ' עוד ישבו זקנים וזקנות" כת
אחד אומר עיני יוי אהיך בה נכת אחד אומ' המביט
לארץ ותדעד הכישר יתקיימו היו ישדאל חיובין בדאש
השנה ונקדו עליהם גשמים מועטים וחדדו בהק
להוקיף עליהן או אפשר ש' מנאשית השנה ועד אחדות
שנה לא מודידן ושנלח בהן בלבה ומודידן בזמנן ובקומות
שהן מרובות להן יורה ומלקוש יודא במרהשון ומלקוש
בניקן" כלמה נקדא שמו יורה לפי שהוא יורה כחץ
לא שהו מורה את הבריות להכניס פירותיהן ולהטיה
גבותיהן" לא שיודר ומדנה את הארץ ומשקה ער
תהום" לא יורה הוא כערל אעין ומלקוש הוא מטר
אכדיף פחדכם ומוראכם מא אפדק אברהם פחדכם
על הקדושים ומוראכם על הדחוקים" באשר דבר לכם
היב

היכן דבר אקואב הוקן את אימתי אשלה לפניך
 "ראה אנכי" לם בדא באברה קבל אקללה
 לאן אכיד באדאת ואשר באשר אהיהם על ההדום הנם
 אהיהם אקורים וההדום מותרין מכאן אמרו שאין בו ה
 תפושתי יד אדם ועברו לא נאמר ונתנה את הברכה על
 הר קדיזים לכוון מא עמד נעבד עליו עז לא האדיר אוקר
 כנתנה עליו הברכה ואמא עיבל באקמה משתק מען
 כל אר. הו אצנס יעני אן קד עבדו עליו עז וכימד עשו
 ישראל כיון שעברו את הירדן באו להר קדיזים והר עיבל
 שבצר שכם שאצל אילוני מורה שנהלא המה בעבר
 הירדן אחר דרך מבוא השמש אחרי מקום כחמה שוקעת
 ששה שבטים עלו לראש הר קדיזים וששה עלו לראש
 הר עיבל והכהנים והלויים עומדים מלמטה באמצע
 והכהנים מקופין את הארון והלויים מקופין את הכהנים
 הפכו פניהם כלפי הר קדיזים ופתחו בברכה ברוך האיש
 אשר לא יעשה פסל ומקדש עד בגומרון הפיקוק ענו
 לו ואילו ואמרו אמר "הפכו פניהם כלפי הר עיבל ופתחו
 בקללה ארוך האיש אשר יעשה פסל ומקדש עד בגומרון
 הפיקוק וענו אלו ואלו ואמ' אמר אצל אלוני מורה חיות
 מא בנה אברהם המזבח ואלה החקים והמשפטים אשר
 תשמרו לעשות בארץ כל מצוה שצוה חובת הקון בין
 בארץ בין בחוצה לארץ וכל מצוה שצוה חובת מקום
 שאינו חייב בה העושה לא במקום ודוע אינה נוהקת
 לא בארץ אבד תאמרו מען שאם קצץ אשרה והחליפה
 חייב לקוף פעם שנייה שכל הארון מכאן אמרו שלשה

בתים הן' כנאו לעל אקוד שז' אחד ואחד' אבר תאבדון
זו מצות עשה לאבר על' ומשמשיה וכל העשה בשבוע
כיואם אלה המקום אשר ייו' אהיכם מכל שבטיכם ונאל
באחד שבטיך כיוצד ותקיומו שני בתובים אקואב הכק
מכל השבטים שקנה דור המקום מארנוך ומקום
בית הבחירה מאחד השבטים שה' וא' בחלק בנימין' כיו
על ויק' דור את הגדן ואת הבקר בכקן שקלים חמשים
וכת אחד אומר וית' דור לאדנ' במקום שקלי זהב משקל
שש מאות כיוצד ותקיומו שש כתובים הללן אקואב
כטל חמשים מכל שבט ושבט נמצאן שש מאות שקלים
לשכנו תדרשו זו מצות עשה לכנות בות שיהיו הכל
חוקקין אליו' ובאת שמה והבאתם שמה זו מצות עשה
להבוא כל מה שנתחייב בו האדם מקרבן ודמים וחרמים
וערכים והקדשות ולקט ושכחה ופיאה ועולילות כרגל
שפבע בו ראשון לבית המקדש' עולתיכם זו עולה
עולה יחיד ועולת צבור' וזבחיכם או שלמים שלמי יחיד
ושלמי צבור' מעשרותיכם זה מעשר שני מעשר דק
ומעשר בהמה ונטע לבנו' ותדומת ידכם או הבכורים
שהיו באמר תדומת ידכם ונאמר להלן בבכורים יד
שז' ולקח הטקן העט מידך' ובכורות בקרכם זה בכור
בהמה טהורה מט' לרבות חטאות ואשמות תל' וכל
מבחר נדרים' ושמותם בכל משלה ודכם אתם ובהיכם
מכאן שהשלמים באכלים לזכרים ולנקבות כי לא
באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחה אל הנחה לז'
שילה ואל המנוחה לז' בית העולמים' אמה חלקן הכה
על

ליות הפרש בניהן השמר לך פן תעלה עולותיו בכל
 מקום אין לי לא עולה שאר קדשים כזבין שם שם תעלה
 ושם תעשה מה עלייה עבש והזהיר אף שבכללה שחוי
 ענש והזהיר וכך אמרו עולה בכלל היתה ולמה יצאת
 להקיש אליו מה עולה מיוחדת שהיא בעשה ולא תעשה
 כך כל שהיה בעשה הרי הוא בלא תעשה דק בכללות
 נפשך תזבח ואכלת בשר בשר ולא גזק ולא חלב ובקור
 המוקדשין הכתוב מדבר שופרו וישחטו בכל אות
 נפשך תזבח ואכלת בשר לא לה שחטה ואכלת ולא לכלבך
 מכאן שאין מאכילין בשר קדשים לכלבים ולמה נאמר
 דק את דמו לא תאכל כאן יקול לא תשחטה דאך לאן אשתיה
 בכלל אכילה דק את הדם לא תאכלו מעט דם דמים והם
 ובעים כי ירחוב יויז אות בולך כאשר דבר לך הויכח
 דבר והדחבה את בולך הוי אפצל בבשר תאוק ותכלס
 ליהל לנה שחוטת חולין משחוקם משכן לא כל הדושה
 לשחוט לא ושחוט לא שלמים וזבחת מבקר ומזאך
 אם אין לו בקר מעא יאכל נאם כל שחטה תחת דגליו ונא
 ומוראם וזה כאשר עוהה הויכח עוהה אלוהא אחא
 לא שחטה קדשים והוקו ושחט את בן הבקר דא כאשר
 עוהה קאו אכאף אצחמה אף אחד בעוף שין שנים
 בטהמה ולמה נאמר בדם חמשה דמיון לאקור חמשה
 דמים דא על הארץ תשפכו כמים מה מים מכשיר
 את הזרעים אף דם מכשיר את הזרעים דק קדשין
 ובדרך קדשין ארזומות אשר יהיו לך לו הולדור

וקו דק מיעט בעלי מומין וכדור דה נדר שומע אנכי
יבניקס לבית הכחידה ומוניע מהם אכולה ושתיויה
עד שימותו תל ועשיות אלה עליך הבשר והדם לא תק
והטלטים והשיער ודם דבחיך ישכך מכאן שכל הנות
על מזבה החיצון אם נתן מתנה אחת כפר אכל
הנתנין על מזבח הפנימי לא כפר שכן שבע פעמים
הקביר בדרך שאתה נוהג בעולה אתה נוהג בתרומה
וכדרך שאתה נוהג בשלמים אתה נוהג בתעודתך יכול
אף ולי כל הקדשים כן תל דק מיעט אשר יהיו לך
ממי השמועה למדן שאינו מדבר לא בקדשי חוצה
לארץ שהן מטפלי בהם עד שמביאם לבית הבחירה
וכן תרדש לאהיהם שלא לשאל על דרך עבודתה כי גם
את בניהם שני רבויים ללמוד שאף אבותיהם ואמנות
היו מקריבין אותם ליראתם כי יקום בקרבך נביא
הלי מתנבא בשם עלי לא תשמע אל דברי הגביר
שלא לשאל אותם ולא נשקח באותות שעשה הטוב
והישר הטוב בעיני אדם והישר בעיני אל כי יקירך
אחיו בן אמיר למא לך בן האם ואחכס ואחד לא אחד
מאמו שאינו יורשן הוא אהבו ותר לכך נאמר בן
אמר לא מכאן למדנו שהבן מתיחד עם אמו אשר
כנפשו זה אבין בקתר שכן בנשף בערב יום אימ
דבדיהם לא בקתר אבל דברי תורה בפרהסיא שכל חכמות
בחוצ תרונה לא תאצלן שלא תאקוב אותו קלו יכול
לפי שכן ואהבת לדעך כמוך יכול אתה אהב לזה
תל

תל לא תאבה או מכלל שז עזב תעזב עמו וכול תעזוב
 עס דה תל לא תשמע אליו או מכלל שז לא תעמר
 על דם רעך יכול איז אתה עומד על דמו של דה תל
 לא תחוס עיניך עליו או יכול תלמד עליו דכות תל לא
 תחמול או יכול לא תלמד עליו חובה תל ולא תכקק עליו
 וכל ישיש ישמעו ויראו משנעדין אותן עד הרקל והורקין
 אותן בפת כל ישראל והם מקות ובן קורד ומורה וזין
 ממנה ועדים דוממין כות שמע באחת ערוך לא ערי
 מקלט ולא ידושלם שלא כתחלקה לשבטים יצאו הכה
 שפירקו מעל צוארם עול שמים בני בליעל בנים שאינם
 מועילים מקדבך שיהיו מאותו שבט וידיוחו ממנה
 ועד רובן של שבט שז עדים לא כרך קדול ולא כפר
 קטן וכל פחות ממנה כפר ורוב השבט כרך נלכה
 ונעבדה עד שוריוחו מלשון רבים אבל אם הדיחו בלשון
 ואיד הדיהם מקותים ודרשת וחקרה הה חקירה היא
 עיקר העדות כיצר בדיני ממונות כמה הלוקו ובאיזה
 חוש הלוקו ובאיזה מקום ובדיני נפשות בשבע חקירות
 בודקין את העדים באיזה שבוע באיזה שנה באיזה
 חוש בכמה בחדש באיזה יום מימי השבוע או בכמה
 שעות ביום ובאיזה מקום והבדיקות כגון איזה במק
 היה לבוש והממון בכמה היה צדור והדיושות הן
 החקירות והן שבע ודרשת וחקרת ושאלת והקד לך ושמעת
 ודרשת ודרשו השופטים היטב היטב לגזור שווק
 הכה תכה מכאן למדנו שכל הדור בעור שלשים יום

בראש יום טוב ישיבה בראק אחמאס ומעני עמקי מן מור
 עמוק ישיבה השמש העמוקה מן העל' בן קן הנך למוניו
 להביא ומה שלל בתכרשו בתורה וישלך ללמוד וקאו
 שבע מנאות מיני דגים ושמונה מאות מיני חקבים הריא
 הקצה למשה בקיני וכשנכנסו ישר לארץ ככנסו עמהן
 וכשגלו בלו עמהן וכולם חזרו חוץ מאחד ושמו שבטא שלל
 חזר עמהם היכן ככנס והוא הלכו דרך התהום לא תאכרז
 כל כבלה להביא חמש כבלות מחוים ושנכסלו מבית שחוט
 לקראתו בשערך תתנה ואכלה וכי חובה עלינו שיאכלה
 לא ללמוד שכל דמן שהוא ראווה לאכילה לכלבה היא מטמא
 או מכור לכבדו לפי שאקור ליתג מתנות חכם לקראת
 קד תושב מצוין אבו להחיותו שנקד ותנשב וחי עמך לא
 יהיה זה העני מקד תושב שהו חי עמך עשר תעשר בשביל
 תתעשר וזה שני והוא כחל לבדלו בירושלם היצא השורה
 שנה שנה שאין מוציאין מעשר מן הישן על החתש
 ואין מעשרין משנה על חדרה ואכלת אכולתו בארץ
 שכל לכת יוי אהיך ובכורות מה בכור אגבו נאכל לא
 בפני הבית אף מעשר שני אינו לא בפני הבית כי לא
 תוכל לשאתו אין שאת לא אכילה שכל וישא משאת
 מאת פני אדם ועתה בכסף ועתה חסן שאין פודין
 לא במשע שיש עליהם צורה מטעם להביא שאר מטבעות
 תל וצרת להביא דבד שיש עליו צורה להוציא מקומון
 בדרך שאינו פודה במעות שאינן בדשותן מקצה שלש
 שנים תוצא את כל מעשר עני והו בדל מעשר שני
 בשנה השלישית מקץ שבע שנים תעשה שמטה

7173 1304 123

למכר ~~העבדים~~ שכל הנותן צדקה בעין ומה הוא כותב" כי
 בגלל ~~החוק~~ לא במלל לא בגלגל מכאן שהמלך חוזר
 פנים ואחור יעני אקבא ואדבאר היום עני ולמחר עשיר
 היום עשיר ומחר עני כי ימכר לך אחיך העבד או העב
 דה ישראל שהעט ביותר ומכר עצמו או העבדיה ^ז
 קטנה שמכרה דביה על כן אבכי מצורך היום מכאן ^{שאין}
 דו צעין העבד אביוס ואף לא מתק תעשה כן זו העניקה
 ואין פחית משלשום שקל כח כן ותק לו וכתלהלן כקף
 שלשים שקלים יתן לאדניו כזה כתיבה האמורה שלשים
 אף כתיבה כן שלשים ומה בין מוכר עצמו למכר בית
 דין מוכר עצמו אינו נרצע ומכר בית דין נרצע
 מוכר עצמו מקור בשפחה כנענית ומכר בית דין מוסר
 לו רבו שפחה כנענית מוכר עצמו ואחמכר לגוי ומכר
 בית דין אינו נמכר לגוי לא לישראל ש" כי ימכר לך
 אחיך העבד או העבדיה מוכר עצמו אין מעניקין לו
 ומכר בית דין מעניקין לו אשר יולד בבקרך לפני יוי
 אלהיך תאכלנו זה הכהן שהוא משרוש בכור בהמותו
 זורק דמו ומקטיר חלבן ואוכל בשרן שהכל חייבין בכור
 בהמה כהנים לויים ויש' אבל בכור אדם כהנים ולויים
 פטורים וכן פטורין מפטר חמור' והבכור קדשים קלים
 ויאכל לזכרים ונקבות' הזכר תקדוש ערוך לומר זה
 בכור ומפדושו לפני יוי א' תאכלנו שנה בשנה למה נאמ'
 שנה בשנה כאן יקול שנה שנה אגואכ' ק' או איזו היא
 שנה שנכנסת בחברתה הוי אומר זו שנה הבכור
 יעני ^מ חיי יולדו ולו כבשקה בחברתה שמוך את אחד ש

את חדש חמיוב אקרא אשאר אן אפס יתן
עשר מן ניסן מנין חמיוב כוף יקול הויה אן
ממצרים לילה והם יתאן ביום ש' בעצם היום הזה אקרא
יעני בתקלהם רשות לעאת צלולה כוף קול וזבח פסח
ליו א' יתאן ובקר והלא אונו בא לא מן הצאן אגרא
ושור בדאך לא בשר חקוקה לם קא לחם עוני כאן יקול
לחם עני אקרא קאו שעונין עליו דברים יעני אהגדה
קא שם תזבח את הפסח בערב כבוא השמש מועד צאתך
ממצרים כוף יקול אנה ישחוט אפסח בערב ויקול אנה
מועד צאתך ממצרים ויציאתם בחצי היום פה' מכלא
לפסח אקרא קאו עלי דאך תפוק ראשון אחרון ואחרון
ראשון ביצר מועד צאתך ממצרים לשחיטתו כבוא
השמש לעלייתו בערב לא כולטו כוף יקול ובשלת
ואכלת במקום אשר יבחר יו והוא יקול אל תאכלו
ממנו בא ובשל מבשל במים אקרא ושור לא בשר
חקוקה ופניה בבקר זהלכת לאהלך מכאן למדכו
שכל פונות שאדם פונה לא יקו לא בבקר ששת ימים
תאכל מצות והו יקול שבעת ימים אקרא יעני מן החודש
אוכלה שבעה ומן הושן ששה ושמינה לפע יו אהלך
אתה ובך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך
והגר והיתום והאלמנה הקצה אמר ארבעה בתים
בירי וארבעה בתים בדרך אם אתה משמה את שלי
אני משמה את שלך שבו בן אדם בכך ובתך ועבדך
ואמתך ושבו הקצה הלוי והגר והיתום והאלמנה
חג הקצות תעשה לך וכך חג הקצות ליוי הא כיצד
חקוקה

חגיגה ללכת למנוחה להדיוט ולהיות אך שנים קא רבין
 לרבות ללכת יום טוב האחרון לשמחה כיון יקול לרבות
 ובחג מועד לאן אכאן אמועות שלש אר מן דק ואמא
 ארבע שלש והיגס את אר-אקראב אר מעט פי ארבע
 הו' דהר מן קו' שמח לאן קר קא קבל ושמחת בחגך
 כלס דאר קא והיות אר שמה פקא ללכות ליל יום טוב
 האחרון ואמא קו' אר פהו מיעוט וקר קאן אכה מיעט
 כלו שור שלם ירהו יום טוב דא למעט חגיגת ארבעה
 עשר וקאן אינא אר קו' אר דמז לאחד ועשרים יום שמואל
 בהן הלל והן תשעת ימו החק ושמונת ומו החנוכה ושני
 ימים טובים שלפסח ושני ימים טובים שלהג השבועות

פרשת שופטים" לשלש פעמים בשנה למנה
 ללמוד שכל זמן שישאר שומעין לדיונים כאן עליו
 לירושלם שלש פעמים בכל שנה קאן כל ההולך לדרך
 אצל אומות העולם כאן עבד עז כמא קא שפטים ושאר
 שופטים או הדיונים ושופטים או בעל מקל ודיועה
 העומדים לפני הדיונים לא תטה משפט זו אזהרה
 לטהר הדין לזכות החיוב ולחייב את הזכי צדוקים
 מליאה שאמר שאכלו צדוק קמור השחר מעורר
 יעור עיני חכמים מלראות דקות לזכי וחובה לחיוב
 ויקל דברי צדוקים אומ' על טמא טהור ועל טהור
 טמא ועל מקור מותר ועל מותר אסור צדק צדק
 הדין יפה ומה ואחר כך חתכיהו דא צדק לדין צדק לפש
 שלא תהא מטיבה לאחד ומכועה לאחר דא צדק צדק
 הלך אחר ביה דין היפה כבוד דינו של דבן יוחנן

ללמוד
 שופטים

בן זכאי לא תטע לך אשרה כל עץ ~~למנוח~~ אשרה
אשרה ומה יך שרה אשרה ולסקא כל עץ אשרה
קא כקראת אשרה לכו שמואשרן אותה שבריה ופיה
אשרה קרה וקו כלעץ מפלו אנלן קרן ועני אזי לזה
יתמר תדגס אנשים דקיס קובדין קרין קא וושתח
להם ולשמש או לידה אכלכל צבא השמים אשר לא
צוה כיף קולה אשר לון צויתו היכן צוה אקנאב אשר
לא צויתו בתורה ולא דברתי בעשרת הדביות ולא עלתה
על לבי שיקריב אדם את בנו על קבי המזבה דא אשר
לא צויתו לזנות שיקריב את בנו ולא דברתי למיטע
מלך מנחב ולא עלתה על לבי שיקריב אברהם את
בנו על קבי המזבה למה נאמר אתה איש או ^{האיש}
והלא נאמר נעשה אתה ונעשה הזאת בושרא מכלמך
לא אין לי לא ישראל קדוש מנין תלאת האיש או את
האשה לחיוב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו
למה נאמר עלפי שנים ערים או שלשה להקיש שנים
לשלשה מה שלשה מדמין את השנים כך שנים מדמין
את השלשה כי ופלא במפלה שלבית דין הנה מרב
ממך זה יועץ שם ממך יועץ בליעל דבר דו הלכה
למשפט זה הדין בין דם לדם בין דם נדה לדם בתולים
לדם דבה לדם יולדת בין דין לדין בינדיכי ממונות
לדיני מכות לדיני כפשות ובין כמע לכמע בין כמע אדם
לכמעו בתיים לכמעו בקדים דבר לו ערכים וחרמים
והקדושות לזנות זו השקאת שוטה ועגלה ערופה
וטהרה מצורע בשעריך זה לקט ושכחה ופיאה וקמה
ועלית

ועלית מן המזבח שביה המקדש למעלה מכל הארצות
אלה המזבחות שנקראו גורס' אגור' קאן וכול' אס
מזבחות בבית כמי יהא חויב ה' אל המקדש המקדש גורס
איתו חויב עד שימרה עליהן בבית דין שכלשבת הקדוה
למה כחמר יומה המה מכאן למדנו שהדשעים בחויהם
קרואים מתים קא ובאת אל הכהן ואלה שופט אשר
יהיה בימים ההם פה ואם כל' כ' צ' אנה ילך לשופט שאינו
בימיו או מה מענה' אגור' מעלמנה אנה ילך לכשר
וופה שבזמנו קא לא יהיה לכהנים הלויים חלק ונחלה
לם דאר קא ונחלה לא יהיה לו אגור' למן אאוול ובאן
אנה לא שבכללות פדאר קא ונחלה לא יהיה לו לחלק
אם שור אם ש' קאן אכלו מקדש ש' כוף מענה
אגור' ישור לא הכוי והכלאים ונתן לכהן הקדוש והלח
והקכה פאן יקול קדוש ולחיים וקובה אגור' הקדוש
לדבות הימין והלחיים לדבות הלשון והקובה לרבור
אלב הקכה והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אנט
אודש מעמו מכהן אמרו שלשה מיתתן בידי שמים
העובד על דברי כבוי והעובד על דברי עצמו והכובש
בבואתו ובשלשתן באמ' אנכי הדרש מעמו קאן קארי
ציה ל' ישמע לא ישמע לא ישמע' לא ישמע זה העובד
על דברי כבוי לא ישמע זה העובד על דברי עצמו לא
ישמיע זה הכובש בבואתו אך הבוי אשר ידור לדבר
בשמי את אשר לא צויתן לדבר ואשר ידבר בשם אהים
אחרים מכהן אמרו שלשה מיתתן בחכך והן המתבד
מה שלא שמע והמתבד מה שלא באמר לו והמתבד

בשם ע"ז אשר יזיר לדבר דבר בשמי המסבא מה
שלך שמע את אשר צויתך לדבר זה המסבא מה
שלך מסבא לך הא לחכירו צויתך ואשר ודבר בשם אלו
אחרים זה המתנבא בשם ע"ז וכאמר בהן ומת הנביא
ההוא וכל מיתה האמורה בתורה קתם הרי היא חכק
שנ ותכחד מחכק כפשי מות מעצמה לא יקום עד אחר
באושאכל הוא קס בשוטה "לכל עון ולכל חטאה" אבל
קס הוא לשבוטה יעני עד אחר מחייב שבוטה חלק
כחלק יאכלו זה בקרבנות הקללים בחלוק לחם הפנים
ובחלוק שתי הלחם שלעצרת לא ימצא בד מעביר בנו
ובתובאש ומכשף תגודבן בשעת מיתתו שלדבן יוחנן
בן זכאי עלו חכמים לבקרו אמר שמא אחד מכם מבקש
לשאול הלכה ישאל אפלו דרכי המכשפים שיש עמי
שלא מאת הלכות במכשפה לא תחזיק אמרו לו הוציא
לנו קשואים מיד דאו כלה בית מלא קשואים אמרו הוצ
לנו דלעים מה דאו כלה בית דלועים לאלה תעלמא
להבין ולהורות ורחמי יעלמן ביתרין בטעשיהם מישא
חייב ומישא הוא פטור נביא מקדבך מאחיד כמכ
מזהיר אתכם על מצות התורה ואפלו אמר לך עבור
על אחת ממצות התורה שמעלו לפי שעה חוץ מע"ז
כובש נבואתו כיונה והמותר והוא העובר על דברי
נביא כחבירין שלמיכה שלח רצה להכותו בדבר
מיכה ונבוא שער על דברי עצמו כעדן שאכל במקום
שנאמר לא ואכל שם ומיתתו ביד שמים כולן אשר
ודבר בשמי המתנבא מה שלא שמע כעדיק בן כנשה
ואחאב

112
ואחרי כן קלה ומה שלא נאמר לן כחנניה בן שזר שהיה
בית דין שמוע מורמיהו בשוק העליון ומה כפי שוק התחתון
שהיה בתולה כביאמה ולבקוף כביא שקר לא תקור
ממנו אלה המע עצמו מלמד עליו חובה דא אלתוראן
מפט חכמתו ועדקתו שלש עדות תבריל לך זן מצורה
עשה להפדוש עדי מקלט ולתקן אותם ולהרחיבם
ומקורין מהן כל מכשול ואין מניחין בהן לא תלולא
קאי ולא טהר לא בוניך עליו קשר שלא יתעכב מכה
כפשיב שגגה ועדי מקלט אין פחות משלשים ושתים
אמנות דוחבהדרך ומקלט היה כתוב על פרשת דרכים
כדי שיכוננו הרצחנים וילכו לשם דעהו שלשה פעמים
פרט לאחדים פרט לגדול שב' ומה תל שמה שמה
שמה שלשה לא שסתהא דירתו שם תל תהא מיתהו
שם תהא קבורתו וקה דבר הדויתח צריך שיאמר
דעה אני ואם ודחוב נופת לך זה לימות המלך המשיח
מוקופין שלש בארץ הקני והקנזי והקדמוני ובערת
דם הנקי כלומר שופך דם הנקי לא תשיג בבור
דעך יטל אף בחוצה לארץ תל ארצך אבל בחוצה
לארץ עובר משנס כל הקזל בלבד דא לא יקום ער
אחד באוש לכל עון ולכל חטאת עון זה דוני כפשות
חטאת אן קדבנות למכות מנין תל בכל חטא לממון
מנין שנ בכל להעלות לייחוב מנין שנ אשר וחטאי
לא תחוק עיניך יעט באקצאץ באתקלים דא באוש
אבל קס הוא לשונה ובעמלה עכופה ובעידות אשר
לה שיחה ועמדו שני האנשים הנזונים בעמידה

לא והא אחד עמר ואחר יושב לפני ווי מכאן אמרו בית
דון שכינה עמהם לפני הכהנים והשופטים ~~כאן~~
שמעמורין כהנים בקנהרין על פי שני עדים והלא
כבר אמר על פי שנים עדים לא מננה להקש לדון
ממנו בקידה שונה לומר לך מה הן נידונים בעמידה אף
העדים בעמידה שהקדו באמר כאן שני ונאמר להלן שני
ועשותם לו כאשר דמם לעשות לאחיו תאו לאחיו ולא ל
לאחותו כיון מעננה אגואב יעני אם העיר על בנה כהן
שזנתה וגמלא דומם אינו כשרף כיו תנא למלחמה
אחת מלחמת מצוה ואחת מלחמת דשור' ממען כהן
לדבר אל העם' אל ירך לבבכם מפני תהלת בוקוס ויתחזתו
חובות' אל תיראו מפני הקפת תדיוסין' ואל תחפזו מפני
קול הקדשות' ואל תעניצו קול הצנחה' כיו ווי אהיכם הוא
ההולך לפניכם יעני ענאותה מעי ושרא' ודברו השוטרים
כהן מדבר ושוטר משמועי מו האש הודא ואכלו שהש
בין תפלה לתפלה הדיוצו עבודה וחוזרין עליו מערכי
המלחמה יעני אדי שח בין תפלין שלבאש לתפלין שליו
ואם ביה שמוה דכא שח הרוצו עטרה ואין חוזרים
עליו מערכי המלחמה' מו האוש אשר בנה בית חדש
אחד הכונה ואחד הלוקח ואחד היורש או שנתן לו
במתנה' מו האוש אשר נטע בדם אחד הנוטע ואחד
המבדוק או המלכוב או הלוקח או יורש או נתן לו במת
ואחד כדס או תאנים או דמונים וקתים ותנארים' ומו
האוש אשר אירש אשה אחד המאדש בתולה או אלמנה
או שומרת יבם' הדיו או חוזרין מערכי המלחמה ומקפזים

מיום ומצאן ומתקנים הררכוס' מו האוש הירא' שוש בידו
 עבדו' נדח הליבב זה שאין בידו תשובה ומעשים
 טובים' ופקדו שרו עצמות בישלאל בדאש העם וכשלים
 שלבדל בידיהם וכל המבקש לחזור הרשות בידם לקחת
 שוקין שהתלת כפולה נוסה' ש' ויפלו חללים וינוקו' במה
 דברים אמור במלחמת לשות אבל במלחמת מצוה הכל
 יוצאין אפלו חתן מחדרו וכלה מחופתה' וקראת אליה
 לשלום אין עושין מלחמה עם אדם בעולם אחר מלחמת
 מצוה ואחר מלחמת רשות עד שקוראין להם לשלום חוץ
 ממלחמת עמון ומעאב ש' לא תרש שלומם וטובתם
 לעולם' והיה אם שלום תעק אס' שליכט וקבלו שכל
 מצות שכתבו בני כח אין הורגין מהן בשמה והרי הן כג
 תושב' וידת עליה מקופין אותה לא משלש דוחותיה'
 ומניחין לוח רכיעות למי שירצה לבדוח ש' ויבא על
 מדין באשר צוה יוי את משה מכו השמועה למדו שבכך
 צוהו' יהיו לך למק ועבדוך וקבלו מקום ועבדות שניהם
 ומעני' עבדוך ה' יכונן תחת אלוך ואלמקבע ואלקקאר
 ובמלחמת הרשות אס' לא השלימו' לא תחיה כל נשמה
 ומלחמת מצוה היא מלחמת שבעה עממן ועמלק ואין
 צדק על עיר במחות משלשה ימים קודם השבת ש'
 כו תצור אל עיר ימים רבים ימים שנים רבים שלשה
 לא תשחות את עיניך זו יצאה למשחות צוילן מחבל
 בשעת מלחמה כדי לצער אנשי העיר וכל השחיה ואכילה
 תחת חדי אלהן כמון המשכר כלים והקודם מעין שלא
 לצורך וכן הקוצץ אינן טוב שלח לצורך בכל זמן מכו

אותו מכת מנורות' ביהאדם עץ השדה אגודתנו
אחכאן מא'לה קוהם לא בעץ השדה וקו לבא מפניך
במצור יעני ונפעה וקת למצוקה יעני נקת קועה' לס
כאף אנקלום ונע אנץ וקל' אחי לא כאנשא אולן חקלא
למיעל מן קדמד בתורא אגואכ גדץ אנקלום עליה אכ'
אן לוס אשגר כאאכקאן לאן אאכקאן דופכרה וקווק פומ'
פומכנה יהרב מן אקום מא לא אשגר' עד רדתה ואפלו
בשבת ולא כבש והושע וריחו לא בשבת' כיו נמתי חלל
באדמה לא חנוק ונאכרפר באדמה לא טמון בקל' בופל
לא תלנו באולן בשדה לא דף על פני המים' לא נודע
מיו הכהו הא נודע לא תועדף העמלה ואפלו אשה או
עבר או פקול בעבירה לא תיענף' ויזאו דקיניך יוזאין
חמשה דקנים' נשופטיך או בית דין שבאותה העיר
נחל אותה זה נחל שוטף בחזקה מתל קו והא תעם מוקד
אדץ' ועל פיהם יהיה כל דיוב דו השקאה שוטה ועגלה
ערוקה וכל נקע שאונן מטמא ומטהר בנקעים' לא כהן
ודיונו לא שפכה ב' בהי באנהם וקולון מא סבנא' לה
אקתל באחר הד' אלמסקה אשיא לא בהריקה ולא
בפטירה בלא מזונות ולא הנחנות בלא לווה ולא
בעודות שהיעדנו עליו בד' להמית אותו ולא בדיוק
כמו ששנו דבותנו דל' ודיונו לא שפכו וכי יעלה על
לב שדקי בית דין שופכי דמים לא מן החמשה דברים
נקב תורים אצלמעה בהרי אנחל לחתי ובחיתו אהל
אנחל פי מן קתלה לאן אחי קד ערך אקתל אפלו
בעודות אשה או עבר או פקול לא תיענף העמלה
(וקנע)

114
וְזוֹכֵשׁ אֶת־גִּמְלוֹת תִּבְעַל הַדָּם הַנָּקִי הוֹחֵשׁ שׁוֹנֵכִי
דְמוּס לְשִׁמְלָה עֲדוּמָה בְּקוּץ שֶׁנֶּעֱלָפוֹ אִתּוֹ הֵם בְּקוּץ
כִּי תִצְאֵי לְמִלְחָמָה זֶה מִלְחָמַת דְּשׁוֹת לְמִי
נֶאֱמַר וְנִתְּנָה וְלֹא־נֶאֱמַר וְנִתְּנָה דָּמָה לְקָלוֹת הַנְּלִשְׁתִּי
שֶׁעֲדָה לְפָנָיו בִּיד דָּחִי לְמִי אִשֶּׁת יִפְתָּתָר בִּי
בְּתוֹלָה בֵּין בְּעוֹלָה בֵּין אִשֶּׁת אִישׁ שֶׁאֵין אִשׁוֹת לְבָנוֹס
עַל יִשְׂרָאֵל וְדֹאוֹתָהּ בְּשִׁבּוּיָהּ לְלִמְדָךְ שְׁאוֹנָה מוֹתֶרֶת
לֹא בְּשִׁבּוּיָהּ אִשֶּׁת לֹא אִמֶּר אִשָּׁה לֹא וְאִפְלוֹ אִשֶּׁת אִישׁ
וְחִשְׁקָתָהּ בָּהּ אֶעֱכָר בְּאִיכָה וְסָה בָּהּ וְלֹא בְּחִבְרָתָהּ שֶׁלֹּא
יִקַּח שְׁתִּים וְלִקְחָתָהּ לֶךְ שֶׁלֹּא יִקַּח לְאֶחָד וְלִחְבִּירוֹ
אֶחָד וְאִפְלוֹ כֹּהֵן מוֹתֶר בְּיִפְתָּתָר לֹא־שָׁה שֶׁלֹּא
תִּהְיֶה מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּעוֹלֹת חַגּוֹת זֶה בִּימָה דֹּאשׁוֹנָה
וְאַחֲרֵי כֵן תִּבּוֹא אֵלֶיהָ בְּכִתְּוָבָה וְקִדּוּשִׁין וְאִם
נִתְּעַבְּרָה מִבִּימָה דֹּאשׁוֹנָה הִרִי הוֹלֵךְ קוֹי וְאִיכָן בְּנוֹ
לְדַבֵּר מִן הַדְּבָרִים לֹא שְׁבִית דִּין מִטְּבוּלוֹת אִתּוֹ
עַל דַּעַת אֲבוֹי וְהִרִי הוּא קֵל יֶדֶק וְתִמָּר מִבִּימָה
מִבִּימָה דֹּאשׁוֹנָה נִתְּעַבְּרָה שְׁלִיפֶת תֵּאֵר אֲבָל אִמְנָן
מֵאַחֲרֵי הַנְּשׂוּאִין וְכֵן הוּא אֲנוּמָר דְּבַר אֵל הַמֶּלֶךְ
כִּי לֹא יִמְנַעַט מִמֶּךָ וְלִמָּה הַקְּמִיךְ בְּ סוֹדֵר נְמוּנָה
לִיפֶת תֵּאֵר שֶׁהוּלָר מִמֶּכָּה יִהְיֶה סוֹדֵר וְנְמוּנָה הָאֶחָד
אֶהוּבָה וְהָאֶחָד שְׁנוּאָה קֹא שֶׁשְׁנוּאָה בְּנִשְׁוֹאִיָּה
מִכָּאן שֶׁקִּדּוּשִׁין תּוֹפְקִין בְּהִיכָרוֹ לְאוּיָּהּ יִכּוֹר וְכִיכָרוֹ
לְאַחֲרִים שֶׁאִם אִמֶּר עַל־בְּנוֹ מִמֶּדֶל בְּאִמֶּן לֹא יוֹכֵחַ
לְכַבֵּד אֶת־בֶּן הָאֶהוּבָה עַל־כֵּךְ בְּהָ שְׁנוּאָה מִכָּאן
לְמַדְנָן שֶׁכָּל הַמִּתְּנָה עַל־מִי שֶׁכָּתַבְתִּיהָ תִּכְאוּבָה

חוצ מותנאי שצממון' בכל אשר ימצא צממון לא
צמחזה' יש בכור לנחלה ולכהן ויש בכור לא לנחלה
ולא לכהן' לכהן ולא לנחלה לנחלה ולא לכהן' בכור
לנחלה ולכהן זה בכור לאביו ולאמו' לא לזה ולא לזה
שנולד לאחר ככל' בכור לנחלה ולא לכהן זה בכור
לאביו לכהן ולא לנחלה זה בכור לאמו' כי והיה
לאיש בן קודר נמורה קצו בן לאב' כיון אקרא תעלם
אין חכמה בשלשה חדשים אחר שיבוא שתי שערות
ובטוהדי לוקח קדו וקמא אב ולמה נקרא קודר
ונמורה אקרא קודר שקר מדרך אטון נמורה לו דרך
אחמה' ותפקו בו לא קדמים' והו' יאו אותו לא חקרים'
ואמר לא אלמים' בנינו זה לא קדמים' גולל וקובא
כמא שדח אקאון מקדך ומפרט פי' אחרים' וכן הוא
אומר אלהינו בקוללי בשך בקובאי יין ואוננו חייב
עד שיקנוב משלחביו ויקנה בשך בזול ויין והוא
שואכלמן הבשר משקל חמושים במלוממה אחת'
וישנה חתי לוג ואזהרתיה מן לא תאכלו עלהרם'
והתעלמת מהם קאו כעמבים שאתה מתעלם
והוא אדי כאן אדם חשוב ואין דרכו לקנהיג הבהמה
כטור ממעוה' ונעלי הדי קאו גדול כבוד הבדיות
שהוא דוחה לא תעשה שלתורה והוא שאם היה
כהן או כזיר שמתאוברה בבית הקברות ולמה
שאין עשה דוחה לא תעשה ועשה אעשה הוא
השב אברה ש' השבת שובס לאחיד' ולא תעשה
לא יטמא ולא עשה קדוש הוא לאהיו' וכן תעשה
לשמש

לשמועתו באתחמור שטופנו קשה במאכל חייב
להטפל בדרך שלמה להטפל בה' מנענה משלשום
יום לשלשום יום' לא והיה כלו קבר על אשה למה
עמנו קבר כאן וקול אוש' אגנאב שזה מפני קבר
ויער דע' כי נקרא במאורע' קן אכלו אפרוח אחד
או ביתה אחת' צפר טהורה לא טמאה' שז' כל צפר
טהורה תאכלו' לפניך זו רשות היחוד' בדרך דן
רשות הרבים' בכל עץ להביא אף שקננו על אפרוח
הקמלא' או על הארץ לרבות בורות שוחין ומענות
אפרוחים לא מפדחים' בתים לא מנדרות' כי וכל
הבבל ממנו ק' או דאנו ליפול מששת ימיו בראשות
כיה מעשה פה' ודכל פי אקלא ואקדר' אקלא
מענאה אין קד קעל פי טבועת כל מתכון מן ארץ
אנה והבט איהא' נשועור המעקה עשירה טפחים
גקוך למעט בתי בנקונות ובתי מדרשות' ממנו
ולא בתוכו כקון רשות הרבים שהיתה קבוהה מקמו
ונכל לקהן פטור' לא תזדע כרמך כלאים הדור
שע מיני תבואה או שני מיני נחקות עם זרע הכרם
לוקה שתם משום שרץ לא תזדע כלאים ואינו חייב
עד שזדע חטה ושלעורה וחלצן במכולת יד ואם
זדע שורף שניהם ואם אכל ממנו לוקה' והוציא
עליו שם דע זה שטען עליה שזנת תחתיו אחר
שקדשה' ואמה למה הזכיר בן אמה שבודקין
על ארבע אמהות שזמא אין לה בתולים' נעלה
מאורשה נעלה חס להוציא בוגרת וקטנה

ואיבו חייב עד שיוציא על הבתולה בפתולה את בוע
נתתי לאיש הזה התורה האמנה האכל אחיך משום
אישות' ודאר אלאם פי לשלחה אשמה לאין טענה
בתולים תכון עד שלשים יום" וסקלה אנשי עולה
למה סומלק נערה מאורשה נתיב בית אביה' אלאב
כדי שוקיה זכרון לקלון בית אביה' ולמה הייתה
נערה מאורסה בקקילה ובת כהן בשלמה ואשר
איש בחנק' אלאב נערה מאורשה בסקלה לפי
שגרמה לאביה שיהיו הצדיות סוקלון אותו בדברים
ואוכל ארור זה שולד ארור שזה קידל' ובת כהן
בשלמה כמא מנעה בזה מלהיות שורף הקרנות
ואשר תאיש בחנק לפי שחנקה בנה מלבו
בהקל' כי ומצא איש שכב עם אשה בעלת בעל
ומתוקם שניהם האיש השוכב עם האשה והאשה
קדקל ומתו גם שניהם לם זהר קא האיש הש
והאשה ומה דבה בקו גם אלאב קא האיש
השכב אכלו גדול הבא על הקטנה והאשה אכלו
בא עליה חטן בג תשע שנים ומעלה חיות
נקו גם דבה עובר שבמיעיק' מא מעע חן ובערה
הרע מקרבך וחיו יקול מושדאל אלאב איז מא
מקרבך איז אתה חייב ללדון אחרין לחוזה
לארש' למה כאמר נאת האיש אשר שכב
עמה לבדן אלאב קאן שאם באו עליה עשרה
אנשים ולא מתה נבאה נא באחרונה ומתה חייב
כן הדבר הזה" עליות הוקטן לעשות ולמה
נערה

116
נער כהן נשע לאקואב לומר שיהיה אחר הדבר
סודר וזהו נערך מאורסה ומעין שהמזרח הוא
הבא מן העונה לאקואב לאנה קא לא יחא אוש את
אשת אביו וקמיוך ליה לא יבוא ממזר ואם תאמר
הלא הוא ממזר ללא יבא פתוע דבא דפואנן חשוב
לפי שהיכו מוליד ומעני ממזר יעט פאסר אנקב
משנתק מן ביצה מנדרת דא אל תקרא ממזר לא
מוסדר שכל המומין בלויין ודק אינו בלוי ולמה
הקמיוך עמוני לממזר לאנה אתל אמנדרות נאנשי
ממזרים הם ממזר וראי וממזר ספק וממזר מרבדי
סנדרים ממזר וראי שבא מעבנה מן העניות הודיות
וממזר ספק מקפת ערוה כגון אשת איש שנתקדשה
ספק קרושין או נתקדשה ספק ביכושין ונשאה אחר
הריוולר ספק ממזר שהולידה לאחרון דממזר
מרבדיהם כגון תשה נאמעה שמת בעלה ונשאת
וכמאת קיים ובא עליה והיא תחת השני הבן ממזר
ממזר מרבדיהם שתי אומות קדמו את ישראל בחרב
מצרים ואדום מצרים דכת ארית חרבי אדום שפ
פן בחרב אזה לקראתך וכת בהם לא תתעב אדמי
לא תתעב מצרי עמוז ומואב קדמו את ישראל
בעבודה להחטיאם בשטויס וכת בהם לא יבוא עמו
ומואבי דור שלישי ובוא להם למא שנשתעבדו בארצם
שלשה דורות כותא מחנה ונשמות מכל דבר דע
וכי אין אדם כזהר מרב דע לא במחנה לא שאין השט
מקטרג לא בשעת קכנה ונשמרת מכל דבר דע שלא

תהיה ביום ותבוא ליוני ראיות קרוי בלטה לא עבר
 אל ארצו זה עבר שברח מחוצה לארץ לארץ ישראל
 וחפלו היה רבו ושראל משחדו והוא כותב לו שטר
 חוב בדמיו ואם לא רצה בות דין מפקישין לו שעבוד
 והדי אעבד הן על צדק איזה הוא אתן דונה האמו
 בתורה זה האומר לזונה הא לוך מעה זו בשכריך
 ואפלו מאה כסף מסורין לאבי המזבח איזה הוא
 מחיר כלב האומכ הא לך טלה זה תחת כלב זה וכך
 אם החליף כלב בכמה בהמות או עופות וכיוצא בהן
 קם שניהם לרבות שנייהם לנכרי תשוק למד
 עקום לאחוריו שאם בא אלך הישראלי ללוות שלא
 ברבות שהי מצוק והקוי ברבות שהי מצוק לא
 לא אישכא לא שאסור ללחוץ הקני ברבות ולא ילוק
 אתו ברבות לא כדי חיון כדי שלא ולמד מעט שיו
 לפיכך הוא למד עקום לא נשך כל דבר שמעון בן
 יוחאי אומר קשה היא הדבית שמפלו שאיזה שלום
 לבית כיצד הדי שלא היה דק ללשאל בשלמנו מימיו
 ומתוך שהלכה הקדים לו שלום הריזו רבית לכך נאמ
 נשך כל דבר אפלו דבור חסור וכי תרור נדר מטי
 לנדרה שהוא עובר בכל תאחד נאמל כאן תרור ונאמ
 להלך ואם נדר או נדרה מועד שפתיך חשמד זו מצות
 עשה תשמל זה מצות לא תעשה מפשון השמן ועשית
 לא שועשוק כאשר נדרת זה בדר ליוני או חטאות ואשמות
 עולות ושלמים שחטאות לוי אשם ליוני צדקה כמשמע
 אשר נדרת או קדשי בזה הבית בפוך זו ערלה שגמפי ערה
 לא

לא תאחד לשלמו מושיש עליו בדרים או כדבות מצורה
שיושם אותו ברגל ראשון שפגע בו ואם לאו עובר
בעשה ואינו עובר בלא תעשה עד שיעברו על עלון שלשה
דברים כי תבא בכרם נעך כי תבא בקמת דעך מפי א
השמועה למדו שאינו מדבר אלא בשכור וכו' לא היה
שכור מן התיר לו שיבא בכרם דעהו או בקמתו וחרמש
לא תניף כל זמן שהו עושק בקדור לא יניף חרמש
בהפלתו שלא ובעל ממלכת בעלה ביה ואכלת לא
לבדך ואשתך ענבים שלא תמוץ ענבים לא ענבים ואל
ודבר אחר כנפשו לא שיהיה שבלים באור וואכל
שבעך שלא ואכל אכילה קסה כי יקח איש אשה למא
האיש מחזר עליה אשה ואונה מחזרת עליו לא האיש
אברה לו אברה והיא היצטע והוא לאו וכתב שאינה
מתקדשת לא בכתב ספר כריתות ענינו דבר הכורה
בונה לביתו ונתן לאשתה היא מעצמה בורה או למקום
שהוא בורה כגון חצירה או חיקה או יד שלוחה ושאלה
לא יהיה ענינו שתשלח בן לא יהא שמעלה והלכה
והיתה לאיש אחר מה הלכותה בשטח אף הניחה בשטח
מכאן קמכו לקדושין בשטר ובבדקן שנאיש כי יקדש
אשה ונאמר בקדש השרה קח ממני לא יחבל דחוס ודב
מה דחוס ורכב שהן מיוחדין שהן שני כלים ומשמיש
מלאכה אחת וחייבין עלזה בפני עצמו ועלזה בפני עצמו
כך כל שהן שני כלים ומשמישין מלאכה אחת חייבין על
זה בפני עצמו ועלזה בפני עצמו ונאמר לוקין על לאו
זה שתי מלחיות והוא לאו אחד לא לפי שז' דחוס ורכב

וכבר הרחוס בכל שותהן שמשמע לחוס שנים ושלש
והתחונה' שנוטחנו ברחוס לחוס ורכב לא חוס ורכב
לא כדי שיהיו חוב שנים' כיון קו' לא תפאר אחריו
אגוא' לא תתפאר לעי' בו דא' לא תפאר לא תתפאר
ממע' והכהו לכניו כדי דשעתו במספר מכאן אמרו
אין אדם לוקה ומשלים ש' והכהו כדי דשעתו כדי
דשעה ולא כדי שתי דשעות' ארבעים יכנו לא
יוסף לם כחט אמלקות ארבעים אגוא' לפי דהא
כוסר לארבעים יום ולקה ארבעים' דא' לפי שער
על התורה שניתנה לארבעים יום ולקה נחמד לא
יוסף כן יוסף לא יוסף על הארבעים' כן יוסף
על האומד וצומדה למה אביו ואמו' לך
תחם שור בדישו' דא' לאו דחוקמ' כלום מכ
אם אעלל ולדאך מא' ומתל' לא בה ולכונה סמוך
לארבעים יכנו ומטן צומדין לעובדין על הלויין
שלוקין דרשינן סמוכין' ארבעים יכנו לא תחם
וכך שאר לא תעשה צומדין דא' דא' לשאר
מלאכות כגון נשיאת תנ' לאכלו חסמה בקור
בשעת מלאכה לוקה' מעין לוימה שנפלה לפי
מובה שחין שאין חוסמין חותה שנפלה תחם שור
ציושו לא כיושו אחים וחדו' ולמה נשמן לא תחם
שור בדישו לא כיושו אחים יחדו' למע' לוימה שנפלה
לפע' מובה שחין' כיושו אחים יחדו' למע' לוימה שנפלה
שלא היה בעולמו' יחדו' מיוחדו' בלתי אחים פד'ט
לאחוס מן האם' לא תהיה אשת אחיך לאשת אחר
שוטה

שוטה וקטן מפני שאין להם אישור לאוש זר שחם ביד
עליה לוקח ומקדש ובמה ובא עליה מצות יבום קודם מדר
למצות חליצה ולקחה מלמד שעושה בה מאמר תחלה לאשה
פניג לעדנה שז' ואשה אל אחותה לא תקח ונאמר ובמה
ובא עליה אם היבמה עדנה לא תקח והוא הדין לשאר
עדות ואם היו לו בנים אוזדע מאשה אחרת פטור
מליבם ועלמה יפמטו יולה דקנים כלה עולה ליבום
עולה לחליצה וידעת עדנה שאינה חולצת לפי שאין
מתיבמת לא חולצות ולא מתיבמות אסורי לאוין ואסורי
עשה וכל מי שהיא ספק מגורשת ואן מתיבמות ולא
חולצות חדשה ושוטה וקטנה וכל שהיא ראויה או חולצת
או מתיבמת חוץ מאלו ולא חולצות ולא מתיבמות
אשה קדוק חמה ואנדרגונב ואשה שוטה וקטן ואילונית
ומי שהיא עדות זכור אשה עד עשה לך עמלק דבור
כמה אל תשכח בלב יעט בתוכך באלקין ונכסין אחרי
לא נקח באקלבי אשר קבץ בדרך אקוואב קוראך וטמאך
מן קולה אשר לא ידע שהורגתה לילה ידא ביקתך לפני
אחרים הא למד הדבר דומה לאמבטי דותחתא יכל
אדם להושיט אצבעו בתוכה באיחוש בליעל וכו' לתוכה
אפ' שנכוח סגד היקנה לפני אחרים כלהנחשנים אחניך
כשהיה הענין פקדון אחר המחה בעיר המוקפת וכל מישהוא
טמא הענין פולטו חוץ למחנה לפי שהיה המחה קדושה
ואין צד ואפ' כול ליקע בהן ועמלק מצבב בהם מבית זנב
שהם אחי תיבת נח
זה יהי כי תבוא והבאת
זו מצות עשה לנשיא בבורים למקדשו ואין הבוכורים

נוהגין לא בפע הבית שנראשיות בכולי ארצות
בית יוי' והם משבעת המיטן האמורין בתורה
הארץ ולקחת מראשיות כל פרי האדמה כוף קל יפרי
ראשיות ויתן ראשיות לראשיות בראשיות אגואב ובה
ראשיות און יש שנ קדש יש ראשיות תבואתו נגמ ראשית
או הביכורים שנ ראשיות בכולי ארצות לראשיות קד
לקחה שהוא ראשיות כל הבדואים שנ אני ראשון ואני אח
בראשיות כל ארצות בראשיות כל שנה כמו שנ מראשיות
שנה נע אחריה שנ' ולקח הכהן הטעם מידך הוא כל
נחשת והביכורים טעונין כלי וענין הבאת מקום
ותבואה ושיר ולונה וקריחה כל שנ ולקח הכהן הטעם
והבאת מקום שנ והלכת אל המקום אשר יבחר יוי' ותבואה
שנ ולקח הכהן הטעם מיד וכאמ' ולקחת את כלל
והכפת חותם תבואה קריחה וקריחה שנ ושמה
בכל הטוב וכאמ' להל' יבית שלמים ושמה שמחה
משמחה ושיר שנ אשר טעם יוי' אף ולבתיך וכאמ'
נשדת בשם יוי' אהיו ולונה שנ טעם בבד והלכת
אל המקום אשר יבחר יוי' וקריחה שנ וענין ומהרה
ואמרת לפני יוי' אהיו בועדותי הקדש זה מעשר שנ
ובטעם רבעי מן הבואה זו חלה דא מנהגית זה טבל
וגם בתתן זה מעשר וגם מעכל שחדמים מתנה
אחרת והי תדומה גדולה ותדומה מעשר לגל מיתום
ולאלמנה זה מעשר עני ולקח ושכחה ומה"כ ככל
מענות לא הקדמת דבר הריני ~~לשכחה~~ עבדתי
ממענותיך שלא הפנשתי ממון על שחובו מעוני ולא
שכחתי

שכחתי מלבדך ומלהזכיר שמך עליך לא אכלתי באני
ממש עם עבדך בלתי אלא וזהו נפשי לא נהי' אגואב
לאנה אעתי אתבלי וכל מה פה יחרג על אתבדיו ונבג
עדרה וזהו אזהרה לאוכל מעשר שני בטומאה ולא נתתי
ממנו למת אזהרה הוא שמות לחי ואבור למת דן סוכה
שמעתי בקול יוי א' היותו לבית הבחורה עשות ככל
אשר עניתי שמחי ושמחתי את יוי האמרת מלשון
עליון משתק מן אמר שהוא עליון שבאילן כך הקצה
עליון על כל בדואיו וישאל עליון על כל האומות
וכן הוא אומר ולתתך עליון על כל הקנים ולדיותך
עם קדוש אתה ליוו אהיה באשר דבר היכן דובר אגואב
שכבי עם קדוש אתה ליוו אהיה את יוי האמרת היום
מרגלות טובה הויתו חכמים בבית המדרש אמר הק'
הקצה בתך בידי ובתי בדרך להיוות לו לעם קבולך אמר
הקצה חטובה אחת חטבו אותי וזהו הוא יוי אחי ואני
אחטוב אתכם שני אחת הויתו יונת תמתי ואומ' מי בעמך
ישאל קנוי אחר דתנו רבנן מדבעה שזקין הן שוקה האשה
על בעלה שני ואל אשה שזקין שוקו שלישי דע על קיום
וחבדיו ואליך תשוקתה שזקן שלק שמים על הארץ שכל
שוקיתה ארץ מתשוקתה שזקן שלקחה על ישרא' שכל
ועלי תשוקתה חסכת ושמע אגואב כלומר הם ואחר
כך כתיב יעני אגואב באמת ובעד ראך חל אמעמי ותטעה
רא קאו חסכת ושמע מה חסכת ושמע ביה אגואב יעני
אן שמעתי אגואב מ' צדוקין בונת ומעמי ואמנ' חסכת
ושמעתי אגואב מ' צדוקין בונת ומעמי ואמנ' חסכת

וְדָוִד שֶׁ שׁוֹפֵר יָמָא מִלֵּקָה עַד עוֹמֵר יָמָא הַיּוֹם הַזֶּה נִתְחַדֵּשׁ
 לַעֲמֹל לַיּוֹם אֱלֹהִים וְכִי אֵתוּ הַיּוֹם קִיבְלוּ הַתּוֹרָה אֶת רֵי לֵקָה
 לְדַבְעוּם שֶׁ אֵל כִּיּוֹן שֶׁחֵיב לוֹ מִה שֶׁשָּׂטָה לֵהֵם מִשְׁכָּח
 בְּקֶבֶד פְּנִים יִפְּוֹת כִּי אֵתוּ הַיּוֹם קִבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה וְהָיוּ שֶׁ
 אֵשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶקֶד וְכֵס לֵם מִי לְבַד אֵל הוֹלֵאִי מִן קִיּוֹד
 מִצִּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה אֱלֹהִים אֲמָרוּ חֲנֻמִּים מִשֶּׁה שֶׁעֲתִיד
 מִיּוֹכָה שׁוֹעֲמֵד וְיַעֲשֶׂה יָלֵם וְיִתַּעַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל אֲמַר אֲדוֹר
 הָיוּ אֵשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶקֶד וְכֵס לֵם מִי לְבַד רֵאָה בְּנֵי שֶׁלַּעֲלֵי שֶׁאִין
 שׁוֹמְעִין לְקוֹל אֱלֹהִים אֲמַר אֲדוֹר מִקֶּלֶה אֲבִיו וְאִמּוֹ לֵאמֹר
 אֲחֵת שְׁחַמֵּד כְּדָם נְבוֹת וְקִדְּלוֹ אֲמַר אֲדוֹר מִשִּׁיק קִבְלוֹ
 דַּעְקוֹ לֵאמֹר חֲנִיָּה בֶן עֲזַרְיָה עוֹמֵד וּמִתַּעַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל
 וּמִכְשִׁילֵן אֲמַר אֲדוֹר מִשְׁקָה עוֹר בְּדֶרֶךְ לֵאמֹר בְּכִי
 שֶׁלֹּא מוֹאֵל שֶׁאֵין מִשְׁכָּח אֲמַר אֲדוֹר מִטָּה מִשְׁכָּח
 קִדְּ יִתּוֹם לֵאמֹר אֲבִי שֶׁלֹּם שֶׁהוּא מַעֲנֶה נֶשִׁי אֲבִיו אֲמַר
 אֲדוֹר שֶׁכֶּבֶעַם אֵשֶׁת אֲבִיו לֵאמֹר שֶׁמִּשְׁקָה שֶׁשׁוֹכֵב עִם
 דְּלִילָה אֲמַר אֲדוֹר שֶׁכֶּבֶעַם עִם לֵב הַקִּמָּה לֵאמֹר אֲמִינוֹן שֶׁכֶּבֶעַם
 עִם אֲחֻתוֹ אֲמַר אֲדוֹר שֶׁשׁוֹכֵב עִם אֲחֻתוֹ לֵאמֹר דּוֹאֵג שֶׁלֹּא שִׁין
 אֲמַר אֲדוֹר מִכָּה דַּעְקוֹ בְּקֶתֶר לֵאמֹר קִיּוֹד יִשָּׁם שְׁמִים אֲמַר
 אֲדוֹר לִנְקָה שֶׁחָדָד לֵאמֹר שֶׁחָדָד בְּתֵי כְּנַסְיוֹת וּבְתֵי מוֹדֵנֻשׁוֹת
 וְגִזְזָה אֶת הַתּוֹרָה אֲמַר אֲדוֹר אֵשֶׁר לֹא יָקִים אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה
 הַזֹּאת לֵאמֹר אֲדוֹר אֵשֶׁר לֹא יָקִים אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה
 אֲמַר אֲחֵת לְחֹאֵל קוֹם בְּטָה אֶת יִרְיָחוֹ אֲמַר וְהָלֵךְ קָלֵל
 וְהוֹשַׁע מִי שֶׁיִּבְנֶה מוֹנֵה אֲמַר לֹא נָתַן וְנָתַן קָלֵל הָרֹב
 שֶׁאֲמַר אֲדוֹר הָיוּ אֵשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶקֶד וְכֵס לֵם מִי לְבַד קִיּוֹד אֲמַר
 לֵתֵלְמִיד עוֹמֵד חוּץ בֵּית הָאֵל אֲתֵלְמִידוֹ בְּאֶצְבָּעֵי כַּיּוֹדוֹ
 וּמִדָּה

חֲמִידָה לְהַשְׁמִיעַ לְהַשְׁמִיעַ
 וְלִשְׁמֹעַ

וּבְצִמְצוּמֵי הַחַיִּים לְמַעַן כִּי יִזְכָּר יְיָ בְּיוֹם הַקֹּדֶשׁ וְיִזְכָּר
כָּל עַמּוּת הָאָרֶץ כִּי שָׁם יָנוּ בְּקִדְמָה עַל יֶדְיָהּ אֶזְרוּ תַּזְכִּינֵן שְׁלֵמָה
מִנְּהַם אֶלְמָנָה לְמַעַן וּכְדָמָה שָׁם יִזְכָּר אֶת שִׁין לֹא שִׁיחֻת
אֲשֶׁר אֵל תִּגְדֵּל שִׁין שְׁבַת פְּלוֹן שְׁלֵמָה לֹא גַעַל שֶׁכֶּב
עַם אֲשֶׁר אֲבִיו מִעַ מִטָּה מִשְׁפָּט פֶּדֶשׁ אֶת אֶת אֶלְמָנָה מִשְׁפָּט
כְּבוֹד לְאֹבֵד בְּדִי שׁוֹכֵקָה עָלָיו בְּרוּךְ אֲתָה בְּעוֹד שׁוֹהֵד
סָמוֹךְ לְבֵית הַכִּנְסָה וְכִדּוֹךְ אֲתָה בְּשֶׁדָּה שׁוֹהֵד כִּכְסִיךְ
קִדְבִים לְעוֹדֵךְ בְּרוּךְ אֲתָה בְּבֹאֶיךָ שְׁלֵמָה תִּמְצֵא אֲשֶׁר תִּכְ
סָפֵק כִּדָּה וְכִדּוֹךְ אֲתָה בְּתִמְתֵּךְ שׁוֹהֵד אֲשֶׁר מִעֵיךְ
כְּמוֹתֶךָ וְהִיִּיתָ רַק לְמַעַלְתָּ וְכוֹל כְּמוֹנֵי תִלְרָה קְדוּלָּתָה
לְמַעַלְתָּ מִקְדוּלָּתְכֶם וְלִמָּה וְהַשִּׁיגוֹךְ בְּשִׁבְקָלְתָּ מִלֵּאָה
וְשִׁבְדָּרוֹת חֵם אֶלְמָנָה שְׁבַדָּרוֹת חֵם לְלִמְדֵךְ כְּשֶׁהַבְּדָה
בִּיאָה אִיכָה שְׁטָה בְּכָל כְּמוֹ שֶׁכֶּפֶץ לֹא יִחַדֵּךְ אֲבִיוֹן וְשִׁבְקָלְתָּ
מִלִּיָּה לְלִמְדֵךְ שֶׁהַקָּלָה בִּיאָה הִיא שְׁטָה בְּכָל כְּשֶׁעֵין שֶׁכֶּ
וְהַכְדָּה מִמֶּךָ צְרוּךְ וְכִשֶּׁעַ בְּטוֹחָדִים וְכִי בְּעַפְלִים מִלְּמֵד
שֶׁהַ שְׁנֵי מִינֵי דָכָר וְנִזְכָּר כְּמֵא בִּיאָה כִּי כֹתֵב אֶתְּ אֶ
לְבִיאָה בְּעֵין דָּכָר וְאֶתְּ לֵא שְׁכִנְתָּ וְשִׁבְקָה יִפְגַּע לְשׁוֹן כְּבוֹד
יִשְׁקָלָה הוּא וְתִכְרָה אֶתְּ לִדְאָךְ אֶתְּ אֶתְּ קוֹ נִזְכָּר
שֶׁכֶּל לִימִינוֹךְ לֵא יִשְׁקָלָה בְּזָבוֹת כְּכִלְבָּא פִּמּוֹ שֶׁכֶּ וְהַשִּׁקָּל
יִשְׁכַּת אֶתְּ לֵא יִשְׁכַּת אֶתְּ בְּרִכָּה יִשְׁקָלָה שְׁלֵמָה בְּרִכָּה
שֶׁכֶּ שְׁמַע מִשְׁשֶׁבַּח אֶתְּ שְׁכִינְתְּ בְּסִפְדָּה תוֹדָה בְּעַפְלִים
וְקוֹרִין בְּטוֹחָדִים וְכִי כוֹתֵב יִשְׁקָלָה וְקוֹרִין יִשְׁכַּתְּ
כְּמוֹ שֶׁשָּׁנוּ לְבִיאָה לֵא כִּתְּ הַכְּתָב לְבִיאָה לֵא אֶתְּ
בְּמֵלֵךְ וְתִכְרָה בְּטוֹחָדִים וְמִאֲחָד בְּמֵלֵךְ בְּאֹתִיו וְתוֹ בְּמֵלֵךְ וְלֵא
נִקְדָּה בְּנִקְדָּה לֵא מִשְׁשֶׁבַּח בְּרִכָּה בְּפִסֵּק וְמִדָּבָר

באחת ונקראת שנים בשנים ונקראת אחת באותה גדולת
וקטנות בקדחת ובדלקת הדם הנגוע חמיות תכלית
באכילתו למטה את כראוי ואלגמני ואקוראוי בשחין
דע על הדרכים אשר לא תוכל להדמי שנים רפא הנד
הוסוף היבש ואם דפא היבש הוסוף חסח מולל מעא קאל
מכות דבות דעת קאל כמון זכורא ועקרבא דהא ידוך
קלירי והא ידוך חמיומי ארי מעני ידות חבהא חזראר
מתל אן קע פי אנקחך אם יקתני דואה לאמון
אחארה נאעט עילו אכר יקתני דואה לאמור אבארה
פאדיוגא ודאוי לאמור אבארה פאדי קא ידאוי לאמור
אבארה באהא העזא אהא נכדי אבארה תאמ
חכמת אתורה אן תלך לאמעל ארי ופעלוהא עובדי עז
בזעמאם אבהא תמנע אבה ותקתל אדור מן אכר מאת
פזמין וקא והשלחתי בכס את דית השורה וש בהמות
אשטח במ' סדי אדמתך יידע העלעל כי תאכלכל
התולעת יתנך יוו נקח לפע איבין שלא יהיה לך הדמ
ראש נלא כחחון במלחמה ובשבעה דרכים תנוק לפע
כענין שנ ויהחבאן בני ישראל במעלות נבחוחים
וככה יוו בשחין מערים זה קרב שלמאדים שהוא לח
מבחוץ ויבש מבפנים שנ ויהי שחין אבעבעת פרה
ובקדזה שהוא לח מבפנים ולא מבחוץ ובחלק זה
שהוא יבש מבפנים ויבש מבחוץ אשר לא תוכל להדפיא
מפע שפנואתו שלזה מפתן שלזה וכמא שחין לו רפואה
ובטחורים לו מכת אחור שהביא הקצה על ראשור ים
שנ וישתרו להם טחורים וכן הוא אומד ויד ידיו אחור
והיות

והיות מטשש בצהריום כאשר ימשש העור באפלה
וכי דרכו שלנעור להיות מטשמש באפלה ואינו מטשמש
בצהריום לא שבעהדים הוא מתעצב מן שונחזיק בידו ומעלה
לדרך' ובאפלה אינו מוצאן כך שונחזיק שלושראל בעת
צרה שהיא באפלה לאחיה להם עוזר ולא קומך כענין
שנ' אין מנהללה מכלבנים ילדה ואין מחזיק בידה
מכלבנים גדלה' ולא תצליח את דרכיך שיהיו מעשיך
הנכונים בתחלה הוא לוחח משה שנ' משה תאמר ואחר כך
הוא מבקש בית לשבתו ואחר כך הוא מחזר לעשות לו
מלאכה להתפרנס ממנה' יולך יוני אתך ואת מלכך דו קלות
ועברה שם אלהים אחרים כמו של כאשר עזבתם אותי ותעשו
אלי נכר בארצכם כן תעבדו אדום בארץ לא לכם אמר להן
הקב"ה אתם עבדתם עבודה זרה בארצכם בדיועבסבואו
וגלו ממטהו והיו השונאים אונקמן אעכס בעל כרחכם לעבודה
ואתם בהדקין עליה כקון דוד שלשמר שהיו תורקן אותם
עד שמעבדו ע"ז ואעפ"ס בהדקין ולא עבדו ע"ז ועליהם
הוא אומר חספו לי חקור לעתיד לבוא אומ' הקב"ה חספו
לי דודו שלשמר היאך חספו עושון מעמידים אשדאל לפע
הדין ואומדיון לו כפוד באהיך ואומ' איני כופר לעולם
מיד מרבין עליו ערדים שנ' ידכו עצבתם אחר ואעפ"י
אינו שומע ואמרתיו אחר עזר לקוסק אחריו אחר מנה
מהרו ואומ' לו צקך לעשה והוא אומ' כל חסידך בסכיהם
מדם אומדיון למהשבע בעלם ואת כפטר אומדן וכל אשה
את שמוותם על שפית' נאית לשמה שיהיו אומות העולם
משתמשין מן היסודין הבאין עליכם כענין שנ' כל עבר

עליה ושם וישרק על כל מכותיה למשל דיהון אספדן ותעט
לכון כמא דאת עביר ליהודאי "ולשנינה דיהון כמכיוק
מא דאת עביר לכון כענן שמימיכו בי ושבי שמימיכו דיהון
שותי שכר" תחת אשר לא עברה אריוי אהיב עביר את
איכור תחת אשר לא עברה בארבה תעברנו בשבחה
תחת אשר לא עברה בשמחה ובשובע תעברנו בדעב
ובצמא כי יצד בזמן שאדם תאב לאכול פת חטויס פת
שעורים אינו מוצא חומות העולם מבקשין ממנו פת
נקויה ובשר שמן ובצמא כי יצד בזמן שאדם תאוי לשתות
טפה של שכר אינו מוצא חומות העולם מבקשין ממנו
וינות משוכים שזכל דיונות" ובעידם כי יצד בזמן
שאדם תאוי ללבוש בגד של צמר או של פשתן ואינו מוצא
חומות העולם מבקשין ממנו השוראין והקרקות ובהקר
כל בלח כאל כל בלח שמן בלח שמן" והערך לך בכך
שעריך אל שערי ירושלים עיר דדת חומותיך הקבדות
והבצרות אל חומות בית המקדש בכל ארצך אל בתי כנסיות
ובתי מדרשות בשבילך שלם" והערך לך בכל שעריך אל
מרכוס קדושים שבארץ ישראל כגון העיר המלך ובית תור
וכיוצא בהן" ואכלת פרי בטנך במצור ובמחוק כמו
שהיה בימי יהורם בן אחאב הדסה בך והענה אשר
לא נקתה כף דגלה או בשום יקרות שבארץ שלם שלא
בגעה חלקן בארץ מומיהן וכשנלכדו חנושלים לקחום
האויבים וקשרו שערן בזנבי סוקיהן ואויז מלדקין אורש
מהלך שבע פרסאות מירושלים ללוחם לאת שמר לעשות
לוראה מלמד שהוראה מביאה לידו שמינה כלה מענה

ומה פסל מעבד לא אמן: אהול מן לנו ועוד אנו פסל
 פסל כד פסקה וארבעין פסקה אדם ופסל כמסקה
 נמנהא הי"י פסל אהול פסל פסל יתור השמים ילך לאך
 פסל קלנא לאהבה פסל יו אהיך זו היא מעלה גדולה
 שאין למעלה פסל והיא מעלת העובד מאהבה לשמוע
 בקולו ולדבר בו וכי אפשר לאדם להדבק בשכינה לא
 זה הנשיא בתו לתלמיד חכמים ועשה פרק מטוה לתלמי
 חכמים ומארה תלמיד חכמים בתוך ביתו ומה ניהו מנכין
 מעלה עליו הכתוב כאלו בדבק בשכינה וילך משה הלך
 מאהל לו אלהים דא להיכ הלך אלהים מועד וקבץ ש
 כל ישראל לדבר בשביל והושוע וכן הוא אומר וילך משה
 והושע וידידו באהל מועד ויאמר אליהם בן מאה
 ועשרים שנה אנכי היום שאין תל היום ומה תל היום
 היום מלא ומי כלסודך שהקבה משלם שבותיהן של צדיקים
 מיום ליום ומשעה לשעה אמת מקפד ימיו אמלא כין
 יחול לא אוכל עוד לצאת ולבוא והא לא כהדת עיני
 ולא כס ליחה אבוא בקו לא אוכל לצאת ולבוא מפני
 הקצירה שנגזרה עליהם אלהי העבדים חזק ואמץ
 חזק בתורה ואמץ במצות מלמד שמקד לו תורה שבעלפה
 וצוהו עליה וזודזו ותר מכל ישראל תנו רבין ארבעה
 דברים צריכין חזק בתורה ומעשים טובים תפלה ודרך
 ארץ תורה ומעשים טובים דבת חזק ואמץ חזק בתורה
 ואמץ במעשים טובים תפלה דבת קוה אל יוי חזק ואמץ
 לבק דרך אבא דפתחקה ונתחקה בעד עמיכו וכותב
 משתתת התורה הזאת ויתנה אלהי הטהר בני לוי ואל

והוא כל דקניא ישראל מן הנא עלמא מן כהן קורא
ראשון ואחריו לוי ואחריו ישל וקאל סימא העומדמי
בקור תורה בשבת כלום ב' ע' דהן לוי ישראל ממונה
כדנא עלה צבור בני המונה פדנא עלה צבור קטמ
דקן ויצו משה אותם לאמר מקץ שבע שנים בקור
שבעובתחלת שמונה במוער שנה השמיטה בדנא
בתחלת חולו שלמוער "דאיכתב דחמנא בהג הקכור"
הוק אמינא וכלו ביום טוב האחרון כתב דחמנא "בבא
פלישראל להוציא את הטמא מפני שאינו ראוי
לביאה" וישראל להוציא את העבדים לדאור כשם
שהן באין להוצאות לפני יוד כך הן באין לדאור הדר
קדשו ובית שכינתו פדנא לקומה שאינו דואק אפלי
נקמות עינו אחת שדריאין ראיות/ גמורה הקהר
את השם דו מצות עשה האנשים והנשים והכסף
אכלו טומטום ואטרקונא וקדש אשר בשעריך זה קד
עדה למען ישמעו להוציא מי שאינו שומע שמועה
גמורה ולמען ילמדו להוציא מי שאינו מדבר שכל
המצווה ללמוד מצוה ללמד "מכאן אמרו כל הפטור
מן הראייה פטור ממצות הקהל חוץ מן הנשים והטמא
והערל שהן פטורין מן הראייה וחייבין בהקדש
נאז הק פטורין מן הראייה החדש והאלם והשוטה
והקטן והסומא והחגר והטמא והערל והזקן והחולה
והדרך והענוק מאד שאינן יכולין לעלות על רגליהן
כל אלו אחד עשר פטורין ושאר כל האנשים חייבין
בראייה הנך שכב עם אבתך קאל אמר הקדש למטה

למשה דונק לי את האותיות בת עשר בת מאה כה אף
כת עשר אטבח גלה בת מאה וזכר לעמך כת אף
קזרף שנתכ וזאת הנה עשר וכוון מפת מאה
ור מכת אף אטבח גלה שכב מא מענאם אגואב
דאך בחסב אף אטבח גלה וזכר דא במקתלי אטבח
ואכלכו ולטביש אף אטבח גלה כל מרכב כוף קאו
אתה מוצא שקורין באטבח גלה לקהרא מכון שפי
כוף יזהר ומטין אדליל אגואב קאו חלוק מס מן לעמך
וחלוק הן מנה וחלוק דין מלגזו ומענאם חנה נאכר
בדל אמיס קמך מן לעמך ובדל אגואב מנה הכך ובדל
און דא מן גלה וכדאך בדל אף אטבח גלה מן מוצא מן
הכך מאר מכון קהרא ואדליל שן מפנק מכוש עברו
ואחדיתו יהיה מלגזו וזכר אף אטבח גלה חין עומה
בכל מקום אף דברי תורה וזכר אף אטבח גלה חין עומה
ואמך במעשום טובים קיאתה תביא אף אטבח גלה
פחד הן ככבדן ואסלחו חזק ככבדן ואגבי אהיה עמך
שלא תעמוד בכעך כלבדיו בשם שלא עמדו בפני משה
וכן הוא אומל לו כאשר היותי עם משה אהיה עמך ויהי
בכלת משה לכתוב את דברי הסידה הזאת על ספר
עד תומס מכתן אתה למד שספר תורה שלם ביותן להם
מזבדאשית עד לעוני כל ישראל שן עדתמם הקהול
אלי את כל דקני שבטויכם ושטריכם לפי שקבלו דברי
תורה ודבריות ויחה עליהן בשמחה שן וידבר משה
באזני כל קהל ישראל מה הוא באזני מלמד שהיו
מתבוננים לשמוע לפי כך זכו בקוף לבדכה וזאת

[illegible]

של

עשד ויכונפך קאן נלמד שכרא הקב"ה באדם כונניות
כונניות כירחל ווי עמו ועקב חבל נחלתו אקראב
לפי שהחב"ה מושג חושן כך ועקב שלוש לאבנה
יקצנהו צעפ"ה ויחננהו בתורתו ויניקו דבש
מקלע דו ספ"ה ויחננהו נשמן מחלמוש צור"א ויחננהו
קוש חלב צור ולד"ה חננהו חננהו בשעה שקוא
מבקש להטיב לכם כאן אתם מתשום כוח גדול שלמעלה
ותשכח אל מחוללך אל מוחל לך חתי אכלה בס חצי
כלים והם אינם כלים דא צוד נלדך תשו אמר הקב"ה
להם שיוכחתם אותי בדבות אבותיכם שז הביטו אל צור
חצבתם אל אברהם אביכם "לו חכמו ושכננו זאת לא
הקתכלו ושראל במה שאמ להם ועקב אברהם לא שלטה
בהם אומה ומלכות ומה אמר להם קצלו עליכם מלכות
שמים והבדועו קה את זה ביראת שמים והתנבא זה
עם זה בגמילות חסדים" אוכה ידרך אחר אף אמר
להן הקב"ה או קיומתם את התורה הייתי עשה לכם
הבטחתי והייתם אומריק הדי אחר ממנו דורך מאומות
העולם אף ושנים מניקים דבבה אבל עכשו אינו כן
לא אחד מאומות העולם דורך מבא אף ושנים מניקים
דבבה ללמדך שהחפזותם וכן הוא אומר בדוד והוא
עורר את חניתו על שמונה מאות חלל בפעם אחת והיו
מתאנח על מאתם שנאובה ידרך אחר אף משיבה או
רוח הקדש בדבר אודות החתי ללמדך שהחטא קור
דא לו חכמו אזהסתכלו ושראל בדברי תורה שנה
להם לא שלטה בהם אומה ומלכות שאין זאת לא

וצאת התורה אם לא כי עודם מוכרם מעשה בהקמו
אחר שהיה רודף אחר ישראל להרמין עד שלא
קרב אליו כדרך כחש על עקיבו אחר מעשיו
עליך שלא תמותיני עד שאומללך בידך ויש
בבדדים מטנו לא עלינו נתקיים כי עודם מוכרם ויו
הקירים "לא כי עודם מוכרם זה אברהם שנ הבעל
אל צור חוצבתם אל אברהם אביכם" ואמר מי אלהי
כגון מיטוס הדשע שחורף וקרף כלפי מעלה ותפק
זוכה בידו וככנך למקדש ועבד עליו עבדה ואמ
אי אלהימו "אשר חלב צחמו ואכלן ישתו יין נקיים
מה דבת אקור אף יין אקור ומניין לדבת שהוא אקור
שנ השמר לך פן תכרת ברית ליושב הארץ וקרא
לך מזבח' דאו עתה כיואני אני הוא בעולם הזה
אני ה' לעולם הבא" אני אמת ואחיה תמורה
אני על אבות העולם שלא מאהן מניין שהקב"ה מקיים
מתים וקד יקא אףי בא אמשוח או אד' חיו המתים
הלתבעל האתין אקא ערתיך נקול וכוון תדכאר
מתל ילא את ישראל ממעדים" וכפר אדמתו עמו
קאו כל המהלך ארבע אמות בארץ ושלאל נתכפרו
נובותיו מען באן מוקו וכפר אדמתו עמו וכאמר
מזבח אדמה תעשה לי ויבא משה מיהכן בא
אהל מועד" כי לא דבדרק הוא מבס פלומע אסלך
מבס וידבר יו אל משה בעצם היום הזה
לשם מקומות כאמר בעצם במשה מכאן בט
עצם היום הזה בא נח" בושלאל של בעצם

היום

הזה יצאו כל עבדות ווי מאדך מזר ולמה אגיד
במשה נאמר בעצם שהיו מחשבים שלא יניחוהו
לעלות למנוח עליו בעצם היום לעיניהם בנחמב
בעצם היום יצא מאחשכין אנשודור המבול של יד
וניחוהו לופגם בדופה אמר לו קבל יבנה בעצם היום
בושראל נאמר בעצם שהיו לעצם מחשבים שלא יניחוהו
לצאת יצאו בעלצרתן בעצם העם "וזאת הדוכה
פתח משה ממקום שפסק עקב שנואת אשר דבר
להם אבותם" וועקב פתח ממקום שקיים יצחק אביו
שנ' ויקרא יצחק אל יעקב ויבדד אותו ופרח יעחק
ויתן לך האלהים מטל השמים והוא ממקום שפסק
אברהם שנ' ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק וכן
דוד פתח ממקום שחתם משה בשה חתם אשריך
ישראל מי כמוך פתח דוד אשרי האיש" מימינו איש
יתלמו דת למנו כלומר תלמוד בחלון אותיות שהתורה
בקראת אש" אף חבב עמים כל קדושיו בידך אמר משה
לפי הקבלה כשאתה מחבב לאומה העולם הדיו כל
קדשיו בידך ודבר זה כתוב בתורה מכאן שכן
בביתאוס שנ' כי ותנו פגיוס עתה אקבצם
ממשא מלך ושרים ממשלש בכתבים ג'
והלך לא מתנו כלומר לא יתנו תלמידיו
מס ולא בשורה המלך והם תכו ל'
חכמים שמבתתן דגליהם מנ
ללמוד תורה תורה צוה לך
הי ופיך היו וכתבתי ומטי

כנא הי עולם כפיו מתקבול מן ארסון ואמנא לם הי לתפחולב
זו ארארין קמועא" וכיף הי פאכר תכזל להם פי אמר בכ
קבלת קבלת וכס הי תרין ממות ומכאן הי מאר
יוי מן השמים ומתא הי בששה בקיוד מורשה
קאו אל תקרה מרשה לא מחורמה יעני מאורקה
לוישרא לא לאומות העולם וגו' שלמד תורה חי יב
מיתה ויהי בושכון מלך זה משה וחי ראובן בתחית
הביתים ואז ימות לעולם הלא כלמדך שכבר כמחלו
לו עונותיו על מעשה בלהה וזאת ליהודה ויאמר
שמעיו קול יהודה קאו אל תקרא שמע אל שמע
ועני אבה אדכל שמעון באברהם מעא נהיה
ואמא לם אדבלה מע יהודה בראך לאנה באכה
בחלת שמעון מע בע יהודה שנ ויאמר יהודה
לשמעון אחיו שהיה אחיו בטחלה ידיו לב לו בן
שנ ויאמר כלמד בני יהודה קשת הלא הי כתרובה
על ספר הישר כאן הי כתובה שנ ירך בעדך איבך
וכאן הוא אמר ידיו לב לו איזו הי מלחמה שהו בשתי
ידים הני אמר קו קשת לאוש חסודך זה אהרן
במקה ויש אומרים זה משה שנ ושם
לחביו ולאמן לא דאיתין זה אביו
ואת בניו לא ידע זה בן בתו מיש
במערס ובדומך ינצלו במרבר
עון ולוי דומין לשנים שנו
ואמר והלוה את המלך
לא חסר וכו' לנו פנה
בשכס

[illegible]

וזאת הברכה פתח משה ממקום שנסת יעקב ש

וזאת אשר דבר להם אביהם ויעקב פתח ממק' שסוים יעקב ש' ויתקא
יעחק' ליעקב ויברך אתו' ויעחק' פתח ויתק' לך האלים מטל השמים והו
ממקום שנסת אברהם ש' ויתק' אברהם את כל אשר לו ליעחק' וכך
דוד פתח ממק' שחתם משה משה חתם אשריך ושכל' פתח
דוד אשרי האיש' ויאמר יי' מסונו בא פתח תחלה בשבח שלמקום
ואחרי כן בערכיהם שלושכל' ובשבח שפתח יש בו הזכרת זכות לישל'
וכל זה דרך רצוני הן כלומר כראוי הם לן שתחול עליהם ברכה

מסונו בא יעא להראותם כשבאו בתחתית ההר פתח היועא להתביל כני
כלה ש' לתראה האלים לימדם שיעא כנגדם' וזכח משעור למן שפתח
לבני עשו שיהבילן את התורה ולא רעו' הוכיע מהר טאק' שהלך לבני ישמעאל ולא
רעו' ואתא לישל' מרובות קדש ועמו מוקעת מלאכי קדש ולא כולם ולא רובם ולא
כדרך אשר נדם שמעיה כל כבודו ועשרו והפארתו ביום חונקו אשר דת שהיתה
כתובה מאז לפניו באש שחונה על גביאש לבכה נתן להם בלוחת כתב יד ימינו
דת שכתבה מופתך האש' דת למן כלומר תלמוד בחילוק' אף חבב עמים גם
חיבה יתירה חיבב השבטים כל אחד ואחד קרוי עם שהיו בנימין לבדו היה להוליר
כשאל הקנה ליעקב גני ותהלים' אמ' משה לפני ה' כשאתה מחבב לאומות
העולם הרי כל קדשיו בידיך ודבר זה כת' בתורה מכאן שגנו בימיו' כיונתנו
בגוים עתה מקבצים ויחלן מעט מממשא מלך נשכים' משלש בכת' מנדה בל'
והלך לא יתנו כלום לא יתנו תח' לא מס ולא בתשורת המלך' דא כל קדשיו
בידיך נפשות העדיקים גנוזות אצלך ש' והיתה נפש אדוני ערוכה בע' החיים את יי'
אחיק' והם תכו ללגלך לו תח' שמכתתין קגליה ממק' למקום ומעור לעור ללמוד
תורה' ישא מדברותיך נשאו עליהם עול תורתך מדברותיך המם בו קרוב ליסוד
כמו את הקול מדבר אין' כמו מתדבר אין' אף מדברותיך מה שהיתה מדבר להשמועני
לאמר להם' ואהר' שהיו נוסעים על כיר ברכיך' והמם בו שמוע משמשת לשון מק'

וְאֵלֶּיךָ חָזַב עַמִּים אֶף בַּשַּׁעַת חֵיצוֹן שְׁלֹמֹה הָעֵשׂ שֶׁהָיוּ לְאֻמוֹת כְּנִים שׁוֹחָקוֹת
וּמִסְכֹּת יִשְׂרָאֵל צִוְּךָ כָּל קִדְשׁוֹ בַּיּוֹם כָּל עֲדִיקוּהוּ וְטוֹבִיהוּ דְּבָקוֹ בְּךָ וְלֹא מִשְׁן
מֵאַחֲרֶיךָ וְאַתָּה שׁוֹמֵר וְהֵם תִּכְנֹן לְהַגְלִיךְ מִתְמַעְעִין וּמִתְכַּנְסִין בְּעֶלְךָ יִשְׂרָאֵל
מִדְּבָרוֹתָיךְ מִקְּבָלֶיךָ גְּזוֹרוֹתֶיךָ וְדִתּוֹתֶיךָ בְּשִׂמְחָה וְלֹא דַּבְרִיהֶם תִּזְכֹּר עוֹהֵל לָנוּ
מִשֶּׁה מוֹרֶשֶׁה הַיִּלְהַלֵּל יִעֲקֹב אֲחִזְנוּה וְלֹא עֲזָבוֹהָ וְהָיוּ שְׁלֹמֹה תוֹרָה חַיִּיב
מִיָּתָהּ וְהָיוּ הַבָּהּ בִּישׁוּרוֹן מִלֶּךְ תַּמּוּר עוֹל מַלְכוּתוֹ עֲלֵיהֶם בְּכָל הַתַּאֲסָף חֵשׁ
בֶּן רַמְשִׁי אֲסוּפָתָם כִּי תִשָּׂא אֶת רַמְשׁ בְּהַתַּאֲסָפִים יַחַד בְּאַגְוָרָה אַחַת
וְשִׁלּוֹם בִּינִיהֶם הֵן מַלְכָם וְלֹא שׁוֹשׁ מִחֲלוּקָת בִּינִיהֶם וְלֹא וְהָיוּ בִישׁוּרוֹן זֶה הָ
מִשֶּׁה יַחֲוֵי רַמְשִׁי בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא יוֹמֵת בְּעַד הַבָּ שְׁלֹמֹה יִזְכֹּר לָנוּ מַעֲשֵׂה בִלְהֵא
לְלִמּוּד שְׂכָר נִמְחַל לָנוּ עוֹבוֹתֵינוּ וְקִצְרָת לִיהוּדָה סִמֵּךְ יִהְיֶה לְרַמְשִׁי מִפְּנֵי
שְׁנֵיהֶם עַל הַקֹּל שְׂבִידֵם הוֹדוּ שֶׁ אֲשֶׁר חֲכָמִים יִגְדּוּ וְגַם לְבָדִם נִיֵּתָה
הָאֵץ וְלֹא עֵבֶר זֶה בְּתוֹכָם וְעוֹד כִּי דַבַּר כָּל מִלֵּ שָׁנָה שֶׁהָיוּ מִשְׁלָל בְּמִדְבָר
הֵיוּ עֲצֻמוֹת יִהְיֶה מִגּוֹלְגֵלִי בְּאֶרֶץ מִנִּי נִדְּוִי שֶׁקִּיבֵל עֲלֵינוּ וְחֲטָאֵנוּ לֹא בִיכָל
הַיּוֹמִים אֵל מִשֶּׁה מִיָּגְרָם לְרַמְשִׁי שִׁינִּירָה יִהְיֶה שִׁמְעֵי יְיָ הוֹל יִהְיֶה תִּפְלֵת
דָּוִד וְשִׁלְמֹה וְאַסָּא מִפְּנֵי הַכּוֹשִׁיִּים וְיִהְיֶה שִׁפְטָא מִפְּנֵי הָעַמּוֹנִים חֲזַקִּיה מִפְּנֵי סַנְחֵרִיב
וְלֹא לִי שִׁמְעֵי לֹא שִׁמְעֵי מִפְּנֵי שִׁקְנָתָם מִפְּנֵי שִׁקְנָתָם עִם לָנוּ לִכְךָ בִּירְכּוֹ מִשֶּׁה
עִם יִהְיֶה וְהִיָּתָה נִחֲלָת שְׁלֹמֹה אֶעֱלֶנִּי יִהְיֶה שֶׁ וְיִמָּה יִהְיֶה לְשִׁמְעֵי אֲחִיו שֶׁהִיא
בְּנִחֲלָה יִדְּיוֹן רַב לֹן בְּקִשָּׁת שֶׁ וְיִמָּה לְלִמּוּד בְּנֵי יִהְיֶה בְּקִשָּׁת הַלֵּא הִיא בְּתוֹבָה עַל
סִכְרֵי הַיִּשָּׁר שֶׁ יִדְּיוֹן בְּעֶרְף אֲבִיךָ וְכִמֵּץ הוּא אֹמֶר יִדְּיוֹן רַב לֹן מִיָּזְנוּ הִיא מִלְחָמָה שֶׁהִיא
בְּ הַיּוֹדֵם הוּא אֹמֶר דּוֹקֶשֶׁת וְלֹא עֲמֹן תִּבְיָאֵנוּ לְשִׁלּוֹם מִן הַמִּלְחָמָה וְלֹא יִדְּיוֹן כִּב
לֹן יִרְיָב כִּיבֹן יִתְּנֵם נִקְמָתוֹ וְעֵזֶר מִעֲרִיב וְהִיָּתָה עַל יְהוֹשֻׁפָּט נִתְפַּלֵּל עַל מִלְחָמָת
כְּאֻמוֹת גְּלַעַד שֶׁ וְיִדְּעֵק יְהוֹשֻׁפָּט וְיִזְנוּ עֲזָרָן וְלֹא שִׁמְעֵי יְיָ בְּאֶרֶץ רַחֵם בְּרַכָּה
לְשִׁמְעֵי בְּרַכּוֹתֵינוּ שְׁלִי הוּדָה וְאֶף כִּשְׁחָלְתָן אִי נִטַּל שִׁמְעֵי בְּתוֹךְ גּוֹלְלֵי שְׁלִי הוּדָה
שֶׁ מִחֲבַל בְּנֵי יִהְיֶה נִחֲלָת בְּנֵי שִׁמְעֵי וְעַל לָנוּ אֵל הַתְּמִיךְ וְאַחֲרֶיךָ כִּלְפֵי
שְׂכִינָה הֵן מִדְּבַר אֲשֶׁר נִסִּיתָ לֹא נִתְלַוְנוּ עִם שְׂאֵר הַמְּלִיכִים וְיִשָּׂא אֹמֶר זֶה
מִשֶּׁה שֶׁ נִשְׁמַע נִסְהָן עַל מִי מִרְיָבָה נִסְתַּקְּפָה לָנוּ לְבִיא בְּעִלְיָה אִם מִשֶּׁה
אַחֵר שִׁמְעֵי לֹא הַמְּזִכִּים אֵל וְהַיּוֹם מִה עֲשֵׂה הָאֵל לְאֲבִינוּ וְלִאֲמֹן כִּשְׁחָטָנוּ

בעל אחרתי מן ליני לו נאספן לו כל בני לוי ועיניו ליהרוק את בני אמה
 והן מישראל ואחיו מאמו אן בצ בתו וכן עשו ואף לפרש אציו ממש ואחיו
 מאביו וכן בניו ממש שהיו לנים הם נשפטו לוי לא חטא א' מהם ש' כל בני לוי
 כי שמרו מצותיך לא יהיה לך אלים אחרים וצדיקתך יעצרו אותך שנוולדו
 במדבר לושנא לא היו מליך בניהך והם היו מליך יורו משפטיך ראויים היו לך
 לכך וכליל דן עולה מחץ קמון מכת מתנים ש' ומתניהם תמיד המעד
 ועל המתעוררים על הכהונה אה' כ' שעתידין חשמונאי ובניו להלחם
 עם היונים ונתפלל עליהם לפי שהם מועטים וב' בני חשמונאי ולא עזר כנגד
 כמה רבנות לכך נאמ' בכך יני חילון ומשנאין מ' יקומון מחץ שונאיו
 וקמון מהיות להם תקומה ש' ולוי דומין לשנים שליו מן המלך אחד ליה
 וכה וחרז והלוא את המלך ולא דאיו לן שלא פגע אחר ולוה' לוי לוה
 בשבם ייהגן כל דבר ופרע במדבר ש' ניעמד משה בשער המחנה
 וחרז והלוא את המקום ש' ויהא כנחם צ' לעזר שמעון לוה בשבם וחרז
 ולוה בשבם אפלן חולין ש' תרעה זה כהן שעבד ונבדק נמעה חלל
 עבודה לחרע כשרה לבנימין אחר לפי שצרכה לוי בעבודה וקרבנות
 וברכה בנימין בני בית המקדש בחלקן סמך זה לזה וסמך יוסף אחיו
 אה' הן משכ' שילד היה בנוי בחלקן ולפי שבות עולמים חצב משנלן הקדים
 בנימין ליוסף לבנימין אה' ידיו יבא ידיו ויבנה ידיו בחלק ידיו יבא ידיו
 זה שלמה ש' ויהרא שמו ידיו ידיו אן ישל ש' נתתי ידיו נפשי
 בכף איבנה ויבנו ידיו המקדש ש' מה ידיו משכנותיך לידיו הקצה
 ש' אשירה נא לידיו צדקות ידיו אברהם ש' מה לידיו צדקות בחלק
 ידיו בנימין ידיו ינו חפץ עליו זה מקדש א' כל היום זה מקדש צ' וצ' וצ'
 כתבין שכך זה מקדש שלמות המלך המשיח משנבחרה וכו' שלם לא
 שרתה שכונה במקום אחר וצ' כתבין שכך בגובה ארעו היה בית המקדש
 בני לא שנמוך כ' ושש אמות מעין עיטם ושם היה דעתו שלדור לבנותו
 כדאיתה בשחיטת קדשים נתת ביה כורחא משום ב' כתבין שכך איה לך

נאה בשור יותר מכתפיו שמח זבולן בעאתיו הקדומו ליששכר שהיה
מכרש צים וממנו פרנסה ליששכר ושלפני טמונו חול זה חלזון וזכוכית
מבורכת וי ארצו שלא היתה נחלת כל השבטים ארץ מלואה כל טוב
כאנץ יוסף חגד לשון מעד ומדק ומתהום שהתהום עולה ומלחלה
מלחמה אתה מוצא כל השבטים ברכתו של משה כעין ברכת יעקב
ומגד תבואת שמש שהיתה פתוחה לחמה ומדתה את הפירות וארש
ירחים שהארץ מגדשה ומוציאה מחדש לחדש וארש ירחים פירות
שהלבה מבשלת ולא הן קשואים ודלועים ומראש הררי קדם ומצו
דבת מראשית בושל הפירות שהדיה מקריחין לבשל פירותיהן מגיד
שקדמה ברייתן לשאר הרים גבעות עולם גבעות העונות פירות לעולם
ואינן כנסקות מעוצר גשמים ודעון שכני סנה כמו שוכן סנה וזה
ארצו מבורכת דעון ונחת רוחו שלמהום הנגלה בסנה תחלה עלי דעון
נחת רוח וכיום וכך כל דעון שבמקרא תבואתה צרכה דו לראש יוסף
גדיר אחיו שהוכרש תחלה מאחיו במכירתו בכור שורו יש בכור
שהו לשון גדולה ומלכות גם אני בכור אתניהו וכך בכור ישל מלך
היוצא ממנו הוא יחנש בכור שורו כוחו קשה בשור לבנוש כמה
מלכים הדר נתון לו שם ונתת מהודך עליו וקרני ראם קרני שור
כוחו קשה ואין קרני ראם ראם קרני ראם ואין כוחו קשה נתן
ליהושע כוחו של שור ויופי ראם קרני ראם ואין כוחו קשה נתן
אפשר שכולם מאי היו לא את לך מלך ושלטון שלא תנה פלטונין
ואחזה באי שחשונה לכולהו הוא שם נחלת עבי עבאותהיום והן
אותה המגחץ הם הרבבות שהג יחנשע שבא מאפרים והבא לפי
מגשה שהג גרעון במדין שם נדבח ועלמנע בהקדק והמה לפים

במנושם' לדבולק' אמ' לו ה' שבטום שבירך באחרונה דב' וגד' ד'
וה' ונש' ה' שהוליק יוסף לכניפרעה ש' ומקעה אחיו לקח חמשה
אנשים-לפי שנרא' כחלשים ולא ישיב אות' לו שני מלחמות דבולק'
וישכר עשן שותפנות' דב' יושב לחוף הים ויעא לפרקמטיא בספינות
ומשתכר ונות' לתוך כיו שלוששכר וה' יושבין ועוסקין בתורה לפיכך
הקדים דב' לישט' תורתו שלישט' על ידי דב' היתה שמוח דבולק'
בעמתיך העלח בעמתיך לסחורה וישט' בישיבת מהליך לתורה לישב
ולעבר שנים ולקבוע חדשים ש' ומבני יורדיו צינה לעתים ראשו
הם מאתים מאשי סנהדראות היוסוקין בכך ועל פי הביעות עתותם
ועבוריהם עמים הר יתראו של שבטו של' להר המוריה ויאספ'ו
כל לשון אסיפה על ידי קרואה הוא' ושם יזבחו דבחי ערך בדגלים כושטע
ימים ישש' נדב' ויהא לה' פנא ולעסוק בתורה ושפ' טמון חול' כסוי
טמון חול' טרית וחלדן וזכוכית לבנה היועמים מ' הים ומ' החול'
ומחליך דבולק' היה כדאיתא במסכת מגלה' דב' עם חק-גבשו
למות משום דנפולו על מדומי שדה' דב' מתלעם לאחי נרת'
שרות' סכום לשון כסוי ש' ויספ' הבית גבים וספ'ו בארז ותרג'
קטל' בכיווי ארדנא' עמים הר יקר' על ידי פרהמטיא דבולק'
תגרי א' באים א' ארעון והי עומדת על הסכך והם אומרים הואיל
ונעטעכנו על כך נלך לירושלם נכמה מה יראתם שלאומה דו
ומה מעשיה וה' רואים את כל ישכ' עובדי' לאלוה אחד ואוכלין
מאכל אחד לפי שהגוים אלו שלזה אינו אלו שלזה ומאכלן שלזה
אינו מאכל שלזה והם אומרים איך לך אומה כשרה מדן ומתגייג'
שם ש' שם יזבחו דבחי ערך כי שפע ימים הים נותק להם

מחנך בשבע ברוך מרחיב גר מלמד שהיה תחומן שלגד
מרחיב והולך בנגד מזרח כלבית שכן לפי שהו סמוך לספר
לפיכך נמשל באריות שכל סמוכו ספר עדיכך להיות גבוים
וטרף זרוע אף קרקד הדוגיהם היו ניכרים חותכין הראש עם
הזרוע במכה אחת וזא ראשית לן כאו ליטול חלק בארץ
סיחון ועוג שהיה ראשית כבוש הארץ כי ידע אשר שם בחלקו
בחלק חלקת שדה הבונה מחקק והו משה ספוק אותה החלקה ספן
נה וטמונה מכלבניה שש ולא ידע איש את קצורתו ויתא ראשו
עם הם היו הולכין לכני החלוצ בבוש הארץ לפי שהיו גבול
והא ואתם תעברו חלוצים לפני אחיכם כל גבולי החיל עדתת יני
עשה שהאמיתו דבריהם ושמונו מבטחתם לעבול את היכרד עד
שביצשו חלקו דא ויתא רא עם על משה אה דך גור ארזה
אף הו סמוך לספר היה לפיכך מושלו באריות ידנת מן הבשע
כתרג שהיה היכרד במערת כומים והולשם שהו בחלק דך
שנ ויתראו ללשם דך ודינאקו ותילוחו מן הבשע דא מה דינאק דה
יועא מחקום אחר ונחלק לשני מקומות כך שבט דך נטלן חלק
בשני מקומות תחלה נטלן בעפונית מערבית עקרון וסביבותיה
ולא סיפקולתם וראו ונלחמו עם לשם שהיא כמים והוא מזרח
שלא ו ובאו מן העכו לדרום וכלה בקעה ים המלח שהו במזרח
יהודה שנטל בדנומה שלאנו ישכל שנ ביהושע ויעא הגבול בני
דך מהם ניבאו וילחמו עם לשם יעא גבולם כל אותה הרוח שהת
חילן לנחול בה שבע דעון שהיתה ארעו שבעה כל דעון יושביה
ים ודרום ירשה ים כרת נפלה בחלקו ונטל מלא חבל חרם בדר
בדנומה לפרוש חרמים ומכמונות ברוך מבנים אשר ראיתי בספר